

A. Habuša 29/a
40326 Sveta Marija
tel./fax. 040/660 – 017

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA za šk. god. 2023./2024.

Rujan, 2023.

Na osnovu članka 28. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i članka 13. i 14. Statuta Osnovne škole Sveta Marija, A. Habuša 29/a, Sveta Marija, a na prijedlog Učiteljskog vijeća, Vijeća roditelja i ravnatelja škole, Školski odbor na sjednici održanoj 29.9.2023. g., donosi: GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA ZA 2023./2024. šk.god.

**GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA
za šk. god. 2023. / 2024.**

**RAVNATELJICA ŠKOLE
Gorana Šavora Peter, prof.**

**PREDSJEDNICA ŠKOLSKOG ODBORA
Marta Stella, prof.**

SADRŽAJ

1.	<u>Osnovni podatci o osnovnoj školi</u>	1
2.	<u>Podatci o uvjetima rada</u>	2
2.1.	Podatci o upisnom (školskom) području	2
2.2.	Unutarnji školski prostor	3
2.3.	Školski okoliš	5
2.4.	Nastavna sredstva i pomagala	6
2.5.	Knjižni fond škole	7
2.6.	Plan obnove i adaptacije	8
3.	<u>Podatci o izvršiteljima poslova i njihovim radnim zaduženjima</u>	9
3.1.	Podatci o odgojno-obrazovnim radnicima	9
3.1.1.	Podatci o učiteljima razredne nastave	9
3.1.2.	Podatci o učiteljima predmetne nastave	10
3.1.3.	Podatci o ravnateljici i stručnim suradnicima	12
3.1.4.	Podatci o odgojno-obrazovnim radnicima - pripravnicima	12
3.2.	Podatci o ostalim radnicima škole	13
3.3.	Tjedna i godišnja zaduženja odgojno-obrazovnih radnika škole	14
3.3.1.	Tjedna i godišnja zaduženja učitelja razredne nastave	15
3.3.2.	Tjedna i godišnja zaduženja učitelja predmetne nastave	16
3.3.3.	Tjedna i godišnja zaduženja ravnatelja i stručnih suradnika škole	18
3.3.4.	Tjedna i godišnja zaduženja ostalih radnika škole	18
4.	<u>Podatci o organizaciji rada</u>	19
4.1.	Organizacija smjena	19
4.2.	Godišnji kalendar rada	24
4.3.	Podatci o broju učenika i razrednih odjela	26
4.3.1.	Primjereni oblik školovanja po razredima i oblicima rada	27
4.3.2.	Nastava u kući	28
4.3.3.	Raspored sati	28
5.	<u>Tjedni i godišnji broj sati po razredima i oblicima odgojno-obrazovnog rada</u>	29
5.1.	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati za obvezne nastavne predmete po razredima	29
5.2.	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati za ostale oblika odgojno-obrazovnog rada	31
5.2.1.	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati izborne nastave	31
5.2.1.1.	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati izborne nastave iz vjeronauka	31
5.2.1.2.	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati izborne nastave stranog jezika	32
5.2.1.3.	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati izborne nastave informatike	33
5.2.2.	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati dopunske nastave	34
5.2.3.	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati dodatne nastave	35
5.2.4.	Tjedni i godišnji broj sati izvannastavnih aktivnosti	36
5.2.5.	Plan izvanškolskih aktivnosti, učeničkih društva i sekcija	37
5.3.	Obuka plivanja	37
6.	<u>Planovi rada ravnateljice, odgojno-obrazovnih i ostalih radnika</u>	39

6.1.	Plan rada ravnateljice	39
6.2.	Plan rada stručnog suradnika pedagoga	46
6.3.	Plan rada stručnog suradnika knjižničara	51
6.4.	Plan rada tajnika i računovođe	54
6.5.	Plan rada domara i ložača	58
6.6.	Plan rada kuharica	58
6.7.	Plan rada spremačica	59
6.8.	Plan rada školskog liječnika	60
7.	<u>Planovi rada školskog odbora i stručnih tijela</u>	62
7.1.	Plan rada Školskog odbora	62
7.2.	Plan rada Učiteljskog vijeća	62
7.3.	Plan rada Razrednog vijeća	63
7.4.	Plan rada Vijeća roditelja	63
7.5.	Plan rada Vijeća učenika	64
7.6.	Plan rada stručnog vijeća učitelja razredne nastave	65
7.7.	Plan rada stručnog vijeća učitelja predmetne nastave	67
8.	<u>Plan stručnog osposobljavanja i usavršavanja</u>	70
8.1.	Stručno usavršavanje u školi	70
8.1.1.	Stručna vijeća	70
8.1.2.	Stručna usavršavanja za sve odgojno-obrazovne radnike	70
8.1.3.	Stručna usavršavanja izvan škole	71
8.2.	Doškolovanja	71
9.	<u>Podaci o ostalim aktivnostima u funkciji odgojno-obrazovnog rada i poslovanja školske ustanove</u>	72
9.1.	Plan kulturne i javne djelatnosti	72
9.2.	Plan zdravstveno-socijalne zaštite učenika	74
9.3.	Plan zdravstvene zaštite odgojno-obrazovnih i ostalih radnika škole	75
9.4.	Školski preventivni program	75
9.5.	Školski antikorupcijski program	80
9.6.	Profesionalno informiranje i usmjeravanje	81
9.7.	Vanjsko vrednovanje znanja	81
9.8.	Plan izvanučioničke nastave	82
9.9.	Dopunski nastavni rad i popravni ispiti	83
10.	<u>Plan nabave i opremanja</u>	84
11.	<u>Dodatci</u>	85

1. OSNOVNI PODACI O OSNOVNOJ ŠKOLI

Naziv škole:	Osnovna škola Sveta Marija
Adresa škole:	Andrije Habuša 29/A
Županija:	Međimurska
Telefonski broj:	040/660-017; tel. ravnateljice:040/660-821
Broj telefaksa:	040/660-017
Internetska pošta:	ured@os-sveta-marija.skole.hr
Internetska adresa:	os-sveta-marija.skole.hr
Šifra škole u MZOŠ-u:	20-607-001
Matični broj škole:	1329472
OIB:	78930696863
Upis u sudski registar (broj i datum):	MBS 070040061, 24. srpnja 1997.
Škola vježbaonica za:	-
Ravnatelj škole:	Gorana Šavora Peter, prof.
Zamjenik ravnatelja:	Tatjana Pigac, dipl. uč.
Voditelj smjene:	-
Voditelj područne škole:	-
Broj učenika:	126
Broj učenika u razrednoj nastavi:	64
Broj učenika u predmetnoj nastavi:	62
Broj učenika s teškoćama u razvoju:	12
Broj učenika u produženom boravku:	-
Broj učenika putnika:	19
Ukupan broj razrednih odjela:	10
Broj razrednih odjela u matičnoj školi:	8
Broj razrednih odjela u područnoj školi:	2
Broj razrednih odjela RN-a:	6
Broj razrednih odjela PN-a:	4
Broj smjena:	2 u MŠ, 1 u PŠ
Početak i završetak svake smjene:	MŠ - 8,00-14,00; 12,30-17,35; PŠ – 8,00 -13.10
Broj radnika:	32
Broj učitelja predmetne nastave:	18
Broj učitelja razredne nastave:	6
Broj učitelja u produženom boravku:	-
Broj stručnih suradnika:	0,5 knjižničara; 0,5 pedagoga
Broj ostalih radnika:	6
Broj nestručnih učitelja:	1
Broj pripravnika:	0
Broj asistenata u nastavi:	0
Broj mentora i savjetnika:	0
Broj voditelja ŽSV-a:	0
Broj računala u školi:	50
Broj specijaliziranih učionica:	2
Broj općih učionica:	7
Broj športskih dvorana:	-
Broj športskih igrališta:	1
Školska knjižnica:	DA
Školska kuhinja:	DA

2. PODATCI O UVJETIMA RADA

2.1. PODATCI O UPISNOM (ŠKOLSKOM) PODRUČJU

Osnovna škola Sveta Marija nalazi se na području Općine Sveta Marija koja ima oko 2000 stanovnika. Osim Svete Marije obuhvaća i mjesto Donji Mihaljevec. Stanovnici su uglavnom radnici, uspješni poduzetnici i poljoprivrednici. Njihova djeca, učenici u Osnovnoj školi Sveta Marija, stječu osnovna znanja, i to njih 126 u 10 razrednih odjela. U matičnoj školi u Svetoj Mariji je 114 učenika od 1. do 8. razreda u 8 razrednih odjela te u Područnoj školi u Donjem Mihaljevcu 12 učenika u 1 kombiniranom i jednom čistom razrednom odjelu.

U Svetoj Mariji smještena je matična škola. Nastava je organizirana u razrednoj nastavi od I. do IV. razreda za učenike iz Svete Marije, a u predmetnoj nastavi od V. do VIII. razreda za učenike iz Svete Marije i Donjeg Mihaljevca. Naselja su disperzirana na području do 4 km udaljenosti te je od 6. studenog 2006. godine na prijedlog Međimurske županije, u suradnji s Općinom Sveta Marija, organiziran prijevoz učenika predmetne nastave iz Donjeg Mihaljevca. U Donjem Mihaljevcu, u Područnoj školi, organizirana je nastava od I. do IV. razreda za djecu iz Donjeg Mihaljevca.

U matičnoj i područnoj školi ukupno je zaposleno 32 radnika.

MATIČNA ŠKOLA SVETA MARIJA

2. 2. UNUTARNJI ŠKOLSKI PROSTOR

MATIČNA ŠKOLA U SVETOJ MARIJI

Zgrada Matične škole sagrađena je 1996. godine, a škola je samostalna od 1. siječnja 1998. godine. U početku je u prostorima škole bio i općinski vrtić. Škola je adaptirala tavan i vrtić se iselio iz škole. Od 1. rujna 2009. u matičnoj školi u Svetoj Mariji u uporabi je prostor školske zgrade ukupne površine od 1297,58 m² unutrašnjeg prostora.

Matična škola raspolaže sa sedam klasičnih učionica, dvjema specijaliziranim učionicama (jedna je praktikum za nastavu kemije i biologije, a druga je informatička učionica), knjižnicom s čitaonicom, četiri učiteljska kabineta, jedan kabinet za stručnog suradnika – knjižničara i učitelja hrvatskog jezika, jednim kabinetom za odlaganje sportske opreme, jednim uredom za stručne suradnike – pedagog, jedne sobe za pripreme, uredom ravnatelja, tajništvom, zbornicom, arhivom, školskom kuhinjom s blagovaonicom i malim podrumom u kojem je ložionica i spremište za namirnice.

NAZIV PROSTORA (klasična učionica, kabinet, knjižnica, dvorana)	Učionice		Kabineti		Oznaka stanja opremljenosti	
	Broj	Veličina u m ²	Broj	Veličina u m ²	Opća opremljenost	Didaktička opremljenost
RAZREDNA NASTAVA						
1. i 2. razred – br. 1.	1	57,60	1	19,20	3	3
3. i 4. razred – br. 4.	1	57,60			3	3
PREDMETNA NASTAVA						
PRIRODNI I DRUŠTVENI PREDMETI (Hrvatski jezik, Povijest) – br. 2.	1	57,60	1	19,20	3	3
PRIRODNI I DRUŠTVENI PREDMETI (Matematika) – br. 3.	1	57,60			3	2
PRIRODNI PREDMETI (Priroda, Biologija, Kemija, Fizika) – br.5.	1	57,60			3	2
ODGOJNI PREDMETI I STRANI JEZIK (Likovna kultura, Tehnička kultura, Glazbena kultura, Vjeronauk Njemački i Engleski jezik) – br. 6.	1	57,60			3	2
PRIRODNI I DRUŠTVENI PREDMETI (Povijest, Geografija, Engleski i Njemački jezik, Vjeronauk, i Hrvatski jezik) – br. 7.	1	57,60	1	19,20	3	2
STRANI JEZICI (Engleski jezik, Njemački jezik) – br. 8.	1	57,60			3	2
Informatika – br. 10.	1	75,00	1	13,00	3	3
OSTALO						
Ured ravnatelja	1	12,40			3	2
Ured pedagoga – K7	1	13,00			3	2
Ured tajništva	1	10,90			3	2
Zbornica	1	28,40			3	2
Kuhinja	1	19,70			3	2
Blagovaonica	1	27,45			3	3

K1 – TZK, Arhiva	1	19,20			3	2
Knjižnica i čitaonica – br. 9.	1	79,62	1	13,00	3	2
Soba za pripremu	1	13,00			3	-
Hol, hodnici, WC, podrum, spremište, kotlovnica i ostalo	10	454,51			3	2
U K U P N O:	28	1213,98	5	83,6		

Oznaka stanja opremljenosti do 50%..1, od 51-70%..2, od 71-100%..3

U specijaliziranoj učionici i ostalim klasičnim učionicama odvija se samo jedan dio nastave, dvije klasične učionice prilagođene su odvijanju razredne nastave, a ostalih pet učionica i dvije specijalizirane učionice prilagođene su za odvijanje kabinetske, predmetne nastave. Nastava vjeronauka, stranog jezika i glazbene kulture u razrednoj nastavi odvija se u učionicama za razrednu nastavu. Nastava tjelesne i zdravstvene kulture (razredna nastava + predmetna nastava) odvija se u neadekvatnim i neodgovarajućim prostornim uvjetima. Za vrijeme nepovoljnih uvjeta nastava se odvija u slobodnoj klasičnoj učionici ili holu škole koji je opremljen najnužnijim sredstvima za izvođenje nastave TZK-e. Kada vremenske prilike dozvoljavaju, nastava TZK-e odvija se na školskom dvorištu i na jednom asfaltiranom rukometnom igralištu.

Usprkos adaptaciji tavana i bivšeg prostora općinskog vrtića, škola još uvijek nema odgovarajući broj specijaliziranih učionica i kabineta te drugih pratećih prostora (blagovaonicu za učitelje, prostoriju za primanje roditelja, sportsku dvoranu i dr.).

U školskoj godini 2021./2022. nabavljeni su garderobni ormarići za sve učenike škole. Kupljen je program za digitalizaciju knjižnične građe. Uređen je kutak za čitanje. Kupljene su nove klupe i ormari za učionice i stolovi za stolna računala u učionici informatike.

Nastava se u matičnoj školi u Svetoj Mariji održava u jednoj smjeni za učenike predmetne nastave, a u dvije smjene za učenike razredne nastave. U područnoj školi nastava se odvija u jednoj smjeni.

PODRUČNA ŠKOLA U DONJEM MIHALJEVCU

U PŠ Donji Mihaljevec nastava se odvija u staroj zgradi (sagrađenoj 1911. godine) ukupne površine od 303,14 m² unutrašnjeg prostora. Nastava se odvija u tri klasične učionice za učenike razredne nastave iz Donjeg Mihaljevca i u potrebnom pratećem prostoru. Prijašnjih godina izvršeni su radovi sanacije zbornice, učionica i holova. U školskoj godini 2013./2014. adaptirane su učionice i saniran parket u svim učionicama. U 2014./2015.g. adaptiran je i obnovljen sanitarni čvor, u 2015./2016. zamijenjeni svi prozori pa se može konstatirati da su zadovoljeni standardi za odvijanje nastave. U školskoj godini 2017./2018. adaptiran je prostor školske kuhinje i smočnice te je u školskoj godini 2018./2019. kupljena nova kuhinja. U školskoj godini 2022./2023. uklonjena je dotrajala ograda oko škole, asfaltirano je odbojkaško igralište, uklonjene su stare stepenice na ulazu u školu i napravljene su nove te su zamijenjena vrata učionica. Problem su krovšte i fasada školske zgrade koje se trebaju sanirati ako nam osnivač dodijeli financijska sredstva.

Nastava TZK-e u PŠ Donji Mihaljevec odvija se u učionici, a kada vrijeme dopušta na školskom dvorištu.

Nastava se u PŠ Donji Mihaljevec odvija u jednoj smjeni za učenike od I. do IV. razreda iz Donjeg Mihaljevca.

NAZIV PROSTORA (klasična učionica, kabinet, knjižnica, dvorana)	Učionice		Kabineti		Oznaka stanja opremljenosti	
	Broj	Veličina u m ²	Broj	Veličina u m ²	Opća Opremljenost	Didaktička opremljenost
RAZREDNA NASTAVA						
1.b + 2.b razred – br. 3.	1	52,48			3	3
3.b + 4.b razred – br. 2.	1	48,64			3	3
Multimedijaska učionica – br. 1.	1	64,00			3	3
OSTALO						
Zbornica	1	14,80			3	-

Kuhinja	1	8,70			3	-
Blagovaona za učenike	1	47,52			2	-
Hol, hodnici, WC, spremište	1	67,00			2	-
U K U P N O:	7	303,12				

Oznaka stanja opremljenosti do 50%..1, od 51-70%..2, od 71-100%..3

PODRUČNA ŠKOLA DONJI MIHALJEVEC

2.3. ŠKOLSKI OKOLIŠ

MATIČNA ŠKOLA

Ukupna površina školskog okoliša je 18180 m², a obuhvaća školsku zgradu, rukometno igralište, školsko dvorište, voćnjak i livadu. Školsko dvorište i livada redovito se održavaju: travnate površine – košnjom, a povremeno se dio te površine koristi za održavanje nastave TZK-e (odbojka i nogomet). Izgradnja i uređenje vanjskih sportskih terena planira se nakon izgradnje sportske dvorane.

Dio okoliša ispred školske zgrade je uređen, dio će se još urediti tokom ove školske godine, a ostatak će se urediti nakon dogradnje škole i izgradnje sportske dvorane s vanjskim terenima.

U šk.godini 2020./2021. započela je izgradnja učionice na otvorenom, a dovršena je krajem školske 2022./2023. godine.

Naziv površine	Veličina u m ²	Ocjena stanja
1. Školska zgrada	836	2
2. Sportsko igralište – rukometno	1052	3
3. Zelene površine - livada	9776	3
4. Školski vrt i voćnjak	1585	3
5. Školsko dvorište	6438	2
U K U P N O	18180	

Ocjena stanja do 50%..1, od 51-70%..2, od 71-100%..3

PŠ DONJI MIHALJEVEC

Ukupna površina školskog okoliša iznosi približno 772 m², a obuhvaća školsku zgradu, sportsko igralište i zelene površine. Zelena površina se redovito održava košnjom. Dio te površine koristi se za održavanje nastave TZK – e.

Prostor školskog dvorišta dopunjen je sadnicama ukrasnog bilja. U održavanje škole i nabavi sredstava ponekad se uključi i lokalna zajednica.

Naziv površine	Veličina u m ²	Ocjena stanja
1. Školska zgrada	350	2
2. Sportsko igralište	185	2
3. Zelene površine	237	3
U K U P N O	772	

Ocjena stanja do 50%..1, od 51-70%..2, od 71-100%..3

2. 4. NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA

MATIČNA ŠKOLA

Škola vlastitim sredstvima i iz materijalnih troškova škole postupno nabavlja nastavna sredstva i pomagala. Za sada je zadovoljena većina osnovnih uvjeta i potrebe po učionicama (računala, stropni projektori, interaktivni ekrani).

U školskoj godini škola je u okviru projekta Learning from the Extremes nabavila 10 računala, 2 A3 pisača u boji, 4 robota, 4 VR naočale, 1 cameo profesionalni rezač, 1 digitalni fotoaparatus, 2 interaktivna ekrana. Planira se nabava još 4 računala, 4 robota i 1 plotera u šk.godini 2023./2024.

NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA	STANJE	STANDARD
Audiooprema:		
- radio kazetofon i cd player	2	3
- pianino	1	3
Video- i fotooprema:		
- kamera	1	3
- digitalni fotoaparatus	1	3
- video rekorder, DVD	1+1	3
Informatička oprema:		
- računala	13	3
- prijenosno računalo	37+13=50	3
- LCD projektor	9	3
-interaktivni ekran	5	3
-tableti (učenički – iz projekta e-škole)	92	3
Ostala oprema:		
- grafoskopi	5	2
- televizor	2	3
- projekcijska platna	5	3
- fotokopirni aparat	1	3

- printeri	4	3
-A3 pisač u boji	2	3
-VR naočale	4	3

Oznaka stanja opremljenosti do 50%..1, od 51-70%..2, od 71-100%..3

PŠ DONJI MIHALJEVEC

Škola vlastitim sredstvima i iz materijalnih troškova škole postupno nabavlja nastavna sredstva i pomagala za potrebe nastave u PŠ. Za sada je zadovoljena većina osnovnih uvjeta i potreba po učionicama (računala, projektori i interaktivni ekrani).

NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA	STANJE	STANDARD
Audiooprema:		
- radio kazetofon i cd player	2	3
- sintisajzer	1	3
Video- i fotooprema:		
- video rekorder, DVD	0	3
Informatička oprema:		
- računala	1	3
- prijenosno računalo	3+4 =7	3
- LCD projektor	2	2
-tableti (učenički – iz projekta e-škole)	7	3
-interaktivni ekran	1	3
Ostala oprema:		
- grafoskopi	0	3
- televizor	0	3
- projekcijska platna	1	2
- printer	1	2
- fotokopirni aparat	1	3

Oznaka stanja opremljenosti do 50%..1, od 51-70%..2, od 71-100%..3

2.5.KNJIŽNI FOND ŠKOLE

Škola svake godine nabavlja stručnu literaturu i lektirne naslove za učenike prema raspoloživim sredstvima iz fonda „Kluba prijatelja knjige“ te od sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

U šk. god. 2021./2022. provedena je revizija fonda školske knjižnice.

KNJIŽNI FOND	STANJE	STANDARD
Lektirni naslovi (I.-IV. razred)	805	2
Lektirni naslovi (V.-VIII. razred)	1075	2
Književna djela	540	1
Stručna literatura za učitelje	623	2
Ostalo	151	-

Ukupno:	3194	
---------	------	--

U školskoj godini 2022./2023. pribavljeno je 73 novih naslova.

Oznaka stanja opremljenosti do 50%..1, od 51-70%..2, od 71-100%..3

2. 6. PLAN OBNOVE I ADAPTACIJE

MATIČNA ŠKOLA

Usprkos adaptaciji tavana i bivšeg prostora općinskog vrtića, škola još uvijek nema odgovarajući broj specijaliziranih učionica i kabineta te drugih pratećih prostora za odvijanje jednosmjenske nastave.

Početak 2019. godine Općina i Županija pokrenule su izmjenu glavnog projekta za izgradnju sportske dvorane u sklopu kojeg će se izgraditi i dvije učionice za razrednu nastavu.

U ožujku 2021. potpisan je Sporazum između Međimurske županije i Općine sveta Marija o prvoj fazi izgradnje sportske dvorane. Gradnja je započela u rujnu 2021., a u lipnju 2022. počela je izgradnja još dviju učionica nakon čijeg će završetka biti omogućen jednosmjenski rad.

Međimurska županija pokrenula je inicijativu i projekt energetske obnove matične škole, realizacija oko projektne dokumentacije je završena te je u školskoj godini 2022./2023. zgrada Osnovne škole Sveta Marija prijavljena na Poziv na dodjelu bespovratnih sredstava – Energetska obnova zgrada javnog sektora, kod poziva: NPOO.C6.1.R1-II.04 za provedbu projekata koji se financiraju iz nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. objavljenog od strane Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine. Međimurska županija dala je suglasnost za pokretanje postupka nabave usluge revizije postojećeg projekta energetske obnove zgrade Osnovne škole Sveta Marija te je isti i financirala.

U matičnoj školi planirana je obnova i premaz zidova, no zbog najave energetske obnove odlučeno je da će se s tim projektom pričekati dok se ne realizira energetska obnova. Ukoliko se realizira energetska obnova prijavit će se i potreba za brušenjem i premazom parketa u 4 učionice.

Nastavit će se s digitalizacijom nastavnog procesa.

Što se preuređuje ili obnavlja	Veličina u m ²	Za koju namjenu
Učionice – 4 kom (56,60m ²)	230,40	Obnova i premaz zidova i stolarije
Učionice – 4 kom	40,00	Brušenje i premaz parketa
Dnevni boravak za učenike	10,00	Kvalitetno provođenje slobodnog vremena

PŠ DONJI MIHALJEVEC

Kada osnivač osigura materijalna sredstva obnovit će se krovšte i/ili fasada cijele zgrade. Obnova fasade bi trebala biti u projektu energetske obnove PŠ, a krovšte će riješiti Međimurska županija u nadolazećem periodu.

Što se preuređuje ili obnavlja	Veličina u m ²	Za koju namjenu
Krovšte i/ili fasada	700,00	Kompletna rekonstrukcija i obnova krovšta i/ili fasade
Kutak za druženje i čitanje	10,00	Kvalitetno provođenje slobodnog vremena

3.PODATCI O IZVRŠITELJIMA POSLOVA I NJIHOVIM RADNIM ZADUŽENJIMA U ŠKOLSKOJ 2023./2024. GODINI

3.1. PODATCI O ODGOJNO OBRAZOVNIM RADNICIMA

3.1.1. PODATCI O UČITELJIMA RAZREDNE NASTAVE

Red. br.	Prezime i ime	Godina rođenja	Ukupno godina staža	Godine staža u prosvjeti	Struka / mentor, savjetnik	Stručna sprema	Predmet koji predaje
UČITELJI RAZREDNE NASTAVE – SVETA MARIJA							
1.	Poljak Biserka	1968.	26	26	Nastavnik razredne nastave	VŠS	1.a
2.	Šalković Renata	1973.	29	29	Nastavnik razredne nastave	VŠS	2.a
3.	Kos Damir	1984.	15	15	Dipl. uč. RN s pojačanim programom iz nast. pr. Informatika	VSS	3.a
4.	Bobić Marija	1961.	41	41	Nastavnik razredne nastave	VŠS	4.a
UČITELJI RAZREDNE NASTAVE – PŠ DONJI MIHALJEVEC							
5.	Kolac Dijana	1980.	15	6	Dipl. uč. RN s pojačanim progr. iz nast. pr. Prirodoslovlja	VSS	1.b
6.	Nenadović Nataša	1966.	30	30	Nastavnik razredne nastave	VŠS	3.b + 4.b

3.1.2. PODATCI O UČITELJIMA PREDMETNE NASTAVE

Red . br.	Prezime i ime	Godina rođenja	Ukupno godina staža	Godine staža u prosvjeti	Struka / mentor, savjetnik	Stručna sprema	Predmet koji predaje
UČITELJI PREDMETNE NASTAVE							
1.	Stella Marta				Prof. hrvatskog jezika i književnosti i povijesti	VSS	Hrvatski jezik, Povijest
2.	Frančić Smiljana				Prof. hrvatskog jezika i književnosti	VSS	Hrvatski jezik
3.	Ščapec Andrea				Dipl. uč. RN s pojačanim programom iz nast. pr. glazbena kultura	VSS	Glazbena kultura
4.	Salaj Zlatar Barbara				Mag. Slikarstva	VSS	Likovna kultura
5.	Pigac Tatjana				Dipl. uč. RN s pojačanim prog. iz nast. pr. njemačkog jezika	VSS	Njemački jezik
6.	Oreški Dunja				Dipl. uč. s pojačanim programom iz nast. pr. engleski jezik	VSS	Engleski jezik
7.	Kutnjak Lidija				Prof. engleskog jezika i književnosti i francuskog jezika i književnosti	VSS	Engleski jezik
8.	Lukša Peranec Ivana				Dipl. uč. RN s pojačanim programom iz nast. pr. matematika	VSS	Matematika
9.	Dvorski Vilaj Paula				Magistra ekologije i zaštite prirode	VSS	Priroda Biologija Tehnička kultura
10.	Toplek Horvat Tihana				Magistra inženjerka prehrambenog inženjerstva	VSS	Kemija
11.	Vadlja Helena				Mag.povijesti i mag.edukacije povijesti	VSS	Povijest
12.	Lukša Ana				Prof. geografije	VSS	Geografija
13.	Šenji Krešimir				Prof. fizičke kulture	VSS	TZK

14.	Trstenjak Anica			Magistra religiozne pedagogije i katehetike	VSS	Vjeronauk
15.	Držanić Marina			Dipl. informatičar	VSS	Informatika
16.	Zadravec Patricia			Mag. primarnog obrazovanja	VSS	Informatika
17.	Mudri Eduard Luka			Magistar edukacije fizike i informatike	VSS	Fizika
18.	Mateja Črepinko (zamjena za Dvorski Vilaj Paulu)			Prof. biologije	VSS	Priroda, Biologija i Kemija

Stručna zastupljenost nastave

Nastava se izvodi u potpunosti stručno (100%) u razrednoj nastavi dok su u predmetnoj nastavi 2 nestručnjaka (nastava Tehničke kulture u V., VI., VII. i VIII. Razredu i nastava Kemije do povratka s roditeljnog dopusta). Za te predmete nestručne nastave, učiteljice imaju Ugovor o radu na određeno vrijeme do 60 dana do objave natječaja.

3.1.3. PODATCI O RAVNATELJICI I STRUČNIM SURADNICIMA

Red br.	Prezime i ime	Godina rođenja	Godine staža	Struka / mentor, savjetnik	Stručna sprema	Radno mjesto	Doškoloavanje
1.	Šavora Peter Gorana			Prof. hrvatskog jezika i književnosti i njemačkog jezika i književnosti	VSS	Ravnatelj	Poslijediplomski doktorski studij lingvistike na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
2.	Ermakora Andrea			Prof. pedagogije i povijesti umjetnosti	VSS	Pedagog	
3.	Horvat Vlasta			Dipl bibliotekar i prof. sociologije i hrvatske kulture	VSS	Knjižničar	

3.1.4. PODATCI O ODGOJNO OBRAZOVNIM RADNICIMA – PRIPRAVNICIMA

U školskoj godini 2023./2024. nema pripravnika u Osnovnoj školi Sveta Marija.

3.2. PODATCI O OSTALIM RADNICIMA ŠKOLE

Red br.	Prezime i ime	Godina rođenja	Godine staža	Struka	Stručna sprema	Radno mjesto	Doškolovanje
1.	Poljak Anica			Ekonomist	SSS	tajnik i računovođa	
2.	Poljak Snježana			Kuhar	SSS	kuharica	
3.	Vinković Andreja			Kuhar	SSS	kuharica i spremačica	
4.	Ivaci Štefica			Građevinski tehničar visokogradnje	SSS	spremačica	
5.	Vinković Ivan			Pekar	SSS	Domar i spremač	

3.3. TJEDNA I GODIŠNJA ZADUŽENJA ODGOJNO-OBRAZOVNIH RADNIKA ŠKOLE

Sljedeći radnici rade na dvije i više škola ili dr.:

1. Smiljana Frančić, učiteljica Hrvatskog jezika - u OŠ Sveta Marija ostvaruje 30 sati ukupnog radnog vremena, a do pune tjedne norme radi u OŠ Goričan gdje ostvaruje 10 sati ukupnog radnog vremena.
2. Barbara Salaj Zlatar, učiteljica Likovne kulture – u OŠ Sveta Marija ostvaruje 13 sati ukupnog radnog vremena, a do pune tjedne norme radi u OŠ Jože Horvata Kotoriba gdje ostvaruje 27 sati ukupnog radnog vremena.
3. Andrea Ščapec, učiteljica Glazbene kulture – u OŠ Sveta Marija ostvaruje 16 sati ukupnog radnog vremena, a do pune tjedne norme radi u OŠ Hodošan gdje ostvaruje 24 sati ukupnog radnog vremena.
4. Lidija Kutnjak, učiteljica Engleskog jezika - u OŠ Sveta Marija ostvaruje 20 sati ukupnog radnog vremena, a do pune tjedne norme radi u Jezično edukativnoj ustanovi Didasko.
5. Tihana Toplek Horvat, učiteljica Kemije - u OŠ Sveta Marija ostvaruje 8 sati ukupnog tjednog, a ostatak do pune tjedne norme u OŠ Dr. I. Novaka, Macinec ostvaruje 32 sata ukupnog radnog vremena.
6. Helena Vadjla, učiteljica Povijesti - u OŠ Sveta Marija ostvaruje 8 sati ukupnog radnog vremena, a u I.OŠ Čakovec 4 sata radnog vremena
7. Ana Lukša, učiteljica Geografije - u OŠ Sveta Marija ostvaruje 15 sati ukupnog radnog vremena, a ostatak do pune tjedne norme u OŠ Donja Dubrava gdje ostvaruje 25 sati ukupnog radnog vremena.

8. Krešimir Šenji, učitelj Tjelesne i zdravstvene kulture - u OŠ Sveta Marija ostvaruje 20 sati ukupnog radnog vremena, a ostatak do pune tjedne norme u OŠ I. G. Kovačića Sv. J. na Bregu gdje ostvaruje 20 sati ukupnog radnog vremena.
9. Marina Držanić, učiteljica informatike - u OŠ Sveta Marija ostvaruje 20 sati ukupnog radnog vremena, a ostatak do pune tjedne norme u OŠ Draškovec gdje ostvaruje 20 sati ukupnog radnog vremena.
10. Andrea Ermakora, pedagoginja - u OŠ Sveta Marija ostvaruje 20 sati ukupnog radnog vremena, a ostatak do pune tjedne norme u OŠ Draškovec gdje ostvaruje 20 sati ukupnog radnog vremena.
11. Vlasta Horvat, knjižničarka - u OŠ Sveta Marija ostvaruje 20 sati ukupnog radnog vremena, a ostatak do pune tjedne norme u OŠ I.G.Kovačića Sv. Juraj na Bregu gdje ostvaruje 20 sati ukupnog radnog vremena.
12. Eduard Luka Mudri - u OŠ Sveta Marija ostvaruje 8 sati ukupnog radnog vremena, a u OŠ Mursko Središće 24 sata ukupnog radnog vremena.
13. Mateja Čerepinko - u OŠ Sveta Marija ostvaruje 22 sati ukupnog radnog vremena, a ostatak do pune tjedne norme u OŠ Tomaša Goričanca Mala Subotica gdje ostvaruje 18 sati ukupnog radnog vremena.

Sljedeći radnici rade u nepunom radnom vremenu:

1. Helena Vadlja, učiteljica Povijesti - u OŠ Sveta Marija ostvaruje 8 sati ukupnog radnog vremena, a u I.OŠ Čakovec 4 sata radnog vremena
2. Eduard Luka Mudri - u OŠ Sveta Marija ostvaruje 8 sati ukupnog radnog vremena, a u OŠ Mursko Središće 24 sata ukupnog radnog vremena.

3.3.1. TJEDNA I GODIŠNJA ZADUŽENJA UČITELJA RAZREDNE NASTAVE

Red. broj	Ime i prezime učitelja	Razred	Redovna nastava	Bonus	Rad razrednika	Dopunska nastava	Dodatna nastava	INA	Ukupno neposre. rad	Priprema	Ostali poslovi uk.	UKUPNO	
												Tjedno	Godišnje
MATIČNA ŠKOLA U SVETOJ MARIJI													
1.	Biserka Poljak	1.a	16	-	2	1	1	1	21	8	19	40	1776
2.	Renata Šalković	2.a	16	-	2	1	1	1	21	8	19	40	1776
3.	Damir Kos	3.a	16	-	2	1	1	1	21	8	19	40	1776
4.	Marija Bobić	4.a	15	-	2	1	1	1	20	8	20	40	1776
PODRUČNA ŠKOLA U DONJEM MIHALJEVCU													
5.	Dijana Kolac	1.b	16	-	2	1	1	1	21	8	19	40	1776
6.	Nataša Nenadović	3.b+4.b	16	-	2	1	1	1	21	8	19	40	1776

3.3.2. TJEDNA I GODIŠNJA ZADUŽENJA UČITELJA PREDMETNE NASTAVE

Red. broj	Ime i prezime učitelja	Predmet koji predaje	Razrednik	Predaje u razredima	Redovna nastava	Izborna nastava	Ostali poslovi KU,P	Dop.	Dod.	INA	Ukupno nepo. rad	Priprema	Ostali Poslovi uk	UKUPNO	
														Tjedno	Godišnje
1.	Marta Stella	Hrvatski jezik, Povijest	5.a	HJ-5.,6 POV- 7.,8.	14	-	2	2	-	2	22	7	18	40	1776
2.	Smiljana Frančić	Hrvatski jezik	8.	7.,8.	8.	-	2	-	2	2	16	4	14	30	1332
3.	Barbara Salaj Zlatar	Likovna kultura	-	5. – 8.	4	-	1	-	-	1	6	2	7	13	585
4.	Andrea Ščapec	Glazbena kultura	-	4. – 8.	6	-	1	-	-	1	8	3	8	16	710
5.	Tatjana Pigac	Njemački jezik	-	R.- 1.a(2),1.b(2),3.a(2),3.b(2), 6.(3), 8. (3) I.- 4.a(2),4.b(2),5.(2),7.(2), 8.(2)	14	10	-	1	-	-	25	12	17	42	1864
7.	Lidija Kutnjak	Engleski jezik	6.	R. – 5. I.- 6.,8.	3	4	-	1	1	1	12	3,5	8	20	884
8.	Dunja Oreški	Engleski jezik	7.	R. - 2.a,3.a,4.a,4.b,,7.	14	-	2	2	1	1	23	7	17	40	1776
9.	Ivana Lukša Peranec	Matematika	-	5., 6., 7., 8.	16	-	-	2	2	2	22	8	18	40	1776
11.	Helena Vadlja	Povijest i Tehnička kultura	-	POV-5.,6., TK-5.,6.,7.,8.	8	-	-	-	-	1	9	4	8	17	755

12.	Ana Lukša	Geografija	-	5.,6.,7.,8.	7,5	-	-	-	2	-	9,5	4	5,5	15	666
13.	Krešimir Šenji	TZK	-	5.,6., 7.,8.	8	-	2	-	-	2	12	4	8	20	888
14.	Anica Trstenjak	Vjeronauk	-	1.,2.,3.,4.,1.b5.,6.,7.,8.a,8.b K-3.b/4.b	-	20	-	-	2	2	24	10	16	40	1776
15.	Marina Držanić	Informatika	-	R.-5.,6. I. – 7.,8.	4	4	1	-	-	1	10	4	10	20	888
16.	Patricia Zadavec	Informatika	-	INF.-1.,2.,3.,4.,1.b,3.b/4.b	-	12	-	-	-	2	14	6	10	24	1075
17.	Eduard Luka Mudri	Fizika	-	7.,8.	4	-	-	1	-	-	5	2	3	8	360
18.	Mateja Čerepinko	Priroda Biologija Kemija	-	PR.-5. (1,5), 6. (2) BIO-7.(2),8. (2) KEM-7.(2),8.(2)	11,5	-	-	1	1	-	13,5	6	8,5	22	977

Stručna zastupljenost nastave

Nastava se izvodi u potpunosti stručno (100%) u razrednoj nastavi dok su u predmetnoj nastavi 2 nestručnjaka (nastava Tehničke kulture u V., VI., VII. i VIII. Razredu i nastava Kemije do povratka s roditeljnog dopusta). Za te predmete nestručne nastave, učiteljice imaju Ugovor o radu na određeno vrijeme do 60 dana do objave natječaja.

3.3.3. TJEDNA I GODIŠNJA ZADUŽENJA RAVNATELJA I STRUČNIH SURADNIKA ŠKOLE

Red. broj	Ime i prezime radnika	Struka	Radno mjesto	Radno vrijeme (od – do)	Rad sa strankama (od – do)	Broj sati tjedno	Broj sati godišnjeg zaduženja
1.	Gorana Šavora Peter	Prof. hrvatskog jezika i književnosti i njemačkog jezika i književnosti	ravnatelj	7 -15 U popodneвноj smjeni prema dogovoru	7,00-15,00	40	1776
2.	Andrea Ermakora	Prof. pedagogije i povijesti umjetnosti	pedagog	Utorak (8,30 – 14,30) Četvrtak (8,30 – 14,30) Petak, neparni (8,30 – 14,30)	Utorak (8,30 – 14,30) Četvrtak (8,30 – 14,30) Petak, neparni (8,30 – 14,30)	20	888
3.	Vlasta Horvat	knjižničar	knjižničar	Ponedjeljak, neparni (8 – 14) Utorak (8 – 14) Četvrtak (8 – 14)	Utorak (8 – 14) Četvrtak (8 – 14) Petak, neparni (8 – 14)	20	888

3.3.4. TJEDNA I GODIŠNJA ZADUŽENJA OSTALIH RADNIKA ŠKOLE

Red. broj	Ime i prezime radnika	Struka	Radno mjesto	Radno vrijeme (od – do)	Broj sati tjedno	Broj sati godišnjeg zaduženja
1.	Anica Poljak	ekonomist	Tajnik i računovođa	7-15	40	1776
2.	Snježana Poljak	kuhar	Kuharica	6,30-14,30	40	1776
3.	Andreja Vinković	kuhar	Kuharica u PŠ i MŠ, Spremačica u MŠ	8,00 – 9,20 p.š. 9,30 – 12,10 16,15 – 20,15 m.š.	40	1776
4.	Štefica Ivaci	Građevinski tehničar visokogradnje	Spremačica u PŠ i MŠ	12,00-15,00 u PŠ 15,15-20,15 u MŠ	40	1776
5.	Ivan Vinković	Pekar	Domar i	6,30 – 10,30	40	1776

			spremač	12,15-16,15		
--	--	--	---------	-------------	--	--

4. PODATCI O ORGANIZACIJI RADA

4.1. ORGANIZACIJA SMJENA

Cjelokupni odgojno - obrazovni rad u matičnoj i područnoj školi organiziran je u petodnevnom radnom tjednu.

MATIČNA ŠKOLA U SVETOJ MARIJI

Predmetna nastava odvija se u jednoj smjeni, a razredna nastava dolazi u dvije smjene:

- A smjena (neparni tjedan) čine: 1. i 3. razred – prijedodne
- B smjenu (parni tjedan) čine: – 2. i 4. poslijepodne

Predmetna nastava - jutarnja smjena počinje s nastavom u 8,00 sati, a završava u većini razrednih odjela sedmim satom u 14,00 sati. Dio učenika ima u neke dane i osmi sat nastave, a dio učenika ostaje u školi na izvannastavnim aktivnostima, DOP-u i/ili DOD-u. Tada se nastava produljuje na osmi sat koji završava u 14,50 sati.

Za vrijeme nastave učenicima predmetne nastave omogućen je kuhani obrok, a nakon 5. sata jutarnje smjene i dodatni obrok.

Učenicima predmetne nastave iz Donjeg Mihaljevca osiguran je prijevoz prema rasporedu sati. Organizacija prijevoza u nadležnosti je lokalne uprave.

Dežurstvo učitelja traje od 7,50 do 14,20 u jutarnjoj smjeni predmetne nastave. Ako učenici ostaju osmi sat na DOP-u, DOD-u i/ili INA-i dežurstvo preuzima učitelj koji ostaje s njima osmi sat.

RASPORED DEŽURSTVA UČITELJA PREDMETNE NASTAVE:

RASPORED DEŽURSTVA UČITELJA

SAT	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
1.,2.,3. (7:50-10:35)	OREŠKI /PIGAC	ČEREPINKO/ DRŽANIĆ	STELLA/FRA NČIĆ	VADLJA/STE LLA	MUDRI/KUTN JAK
4.,5. (10:35-12:15)	LUKŠA- PERANEC/ ČEREPINKO	LUKŠA/SALA J ZLATAR - VADLJA	ŠENJI/KUTN JAK	LUKŠA/ ŠČAPEC	PIGAC/TRST ENJAK
6.,7. (12:15-14:00)	STELLA/ FRANČIĆ	OREŠKI/TRS TENJAK	SALAJ ZLATAR/ VADLJA	DRŽANIĆ/PI GAC	ŠENJI/LUKŠ A PERANEC

Napomena: učitelj koji ima 7. sat nastavu prati učenike na autobus.

Razredna nastava - jutarnja smjena počinje s nastavom u 8,00 sati, a završava uglavnom petim satom u 12,15 sati. Kada imaju DOP/DOD/INA nastava im završava nakon 6.sata u 13,10. Popodnevna smjena nižih razreda počinje u 12,30 sati, a završava šestim satom u 17,35 sati. Smjene se mijenjaju svaki tjedan, a broje se prema radnome tjednu (neparni i parni tjedan).

Za vrijeme nastave učenicima razredne nastave omogućen je kuhani obrok.

Svaki učitelj razredne nastave dežuran je u razredu u kojem predaje.

RASPORED ZVONA - Sveta Marija JUTARNJA SMJENA:

SAT	VREMENIK	NAPOMENA
1.	8,00 - 8,45	
2.	8,50 - 9,35	Užina nakon 2. sata
3.	9,50 - 10,35	
4.	10,40 - 11,25	
5.	11,30 - 12,15	Dodatni obrok
6.	12,25 - 13,10	
7.	13,15 - 14,00	
8.	14,05 - 14,50	
9.	14,55 - 15,40	

POPODNEVNA SMJENA:

SAT	VREMENIK	NAPOMENA
1.	12,30 - 13,15	Početak rada
2.	13,20 - 14,05	
		Užina u popodnevnoj smjeni
3.	14,20 - 15,05	
4.	15,10 - 15,55	
5.	16,00 - 16,45	
6.	16,50 - 17,35	

PŠ DONJI MIHALJEVEC

PŠ Donji Mihaljevec radi u jednoj, jutarnjoj, smjeni.

A smjena (niži razredi) čine: I.b, III.b+ IV.b

Jutarnja smjena nižih razreda počinje s nastavom u 8,00 sati, a završava u 13,05 sati.

Za vrijeme nastave učenicima je omogućen kuhani obrok od 9,35 do 9,50 sati.

Učitelji dežuraju ujutro od 7,50 sati do 13,15 sati, svatko u svojem razrednom odjelu prema rasporedu sati.

RASPORED ZVONA - Donji Mihaljevec

SAT	VREMENIK	NAPOMENA
1.	8,00 - 8,45	
2.	8,50 - 9,35	Odmor - 15 min

3.	9,50 – 10,35	
4.	10,40 – 11,25	
5.	11,30 – 12,15	
6.	12,20 – 13,05	

DUŽNOSTI DEŽURNOG UČITELJA

1. Dežurstvo počinje 10 minuta prije prvog sata i traje do zadnjeg sata nastave prema rasporedu u smjeni te se produžuje za 10 minuta za ispraćaj učenika kućama.
2. Nakon zadnjeg sata dežurni učitelj prati učenike iz škole i/ili na prijevoz za kuću.
3. Dežurni učitelji dužni su osigurati red i disciplinu za vrijeme odmora, a naročito za vrijeme primanja užine.
4. U slučaju odsutnosti bilo kojeg učitelja, dežurni učitelji su dužni o tome obavijestiti ravnatelja škole, a ako njega nema, dužni su zaposliti učenike tihim radom.
5. Dežurni učitelji su odgovorni za sve što se dogodi u školi za vrijeme njihova dežurstva, a eventualno počinjenu materijalnu štetu dužni su odmah prijaviti u tajništvo škole.
6. Dežurni učitelji uzimaju užinu po završetku dežurstva.
7. Učitelji tjelesne i zdravstvene kulture odgovorni su za ispravnost športskih rekvizita i sigurnost športskih terena. (U slučaju primijećenih neispravnosti potrebno ih je odmah prijaviti u tajništvo škole.)
8. Svaki učitelj dežuran je u razredu u kojem ima nastavu i odmor nakon što mu nastava u tom razredu završi.

ŠKOLSKA KUHINJA

U školskoj se kuhinji hrane svi učenici PŠ Donji Mihaljevec, njih 12. U MŠ u Svetoj Mariji hrani se 114 učenika. 29. prosinca 2022. Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o kriterijima i načinu financiranja, odnosno sufinanciranja troškova prehrane za učenike osnovnih škola za drugo polugodište školske godine 2022./2023. kojom MZO svakom učenika financira prehranu u iznosu od 1,33 eura po danu.

RASPORED PRIMANJA RODITELJA 2023./2024.

PREZIME I IME UČITELJA	ZADUŽENJE	DAN U TJEDNU	SAT	
			prijepodnevna smjena	poslijepodnevna smjena
GORANA ŠAVORA PETER	ravnatelj	SVAKI DAN	7,00 – 15,00	prema dogovoru
ERMAKORA ANDREA	pedagoginja	Utorak, četvrtak i petak (<i>neparni</i>)	10 – 13	prema dogovoru
ŠALKOVIĆ RENATA	2.a	NT – ČETVRTAK PT - SRIJEDA	14,20 -15,05 10,40 – 11,25	14,20 – 15,05
KOS DAMIR	3.a	SRIJEDA	8,50 – 9,35	14,20 – 15,05
BOBIĆ MARIJA	4.a	PT – SRIJEDA NT - PETAK	11,30 – 12,15 14,20 – 15,05	14,20 – 15,05
POLJAK BISERKA	1.a	SRIJEDA (NT) ČETVRTAK (PT)	9,50 – 10,35 14,15-15,00	14,15-15,00
NENADOVIĆ NATAŠA	3.b+4.b	ČETVRTAK	13,00 – 13,45	prema dogovoru
KOLAC DIJANA	1.b	PONEDJELJAK	10,40 – 11,25	prema dogovoru
STELLA MARTA	Hrvatski jezik i Povijest	SRIJEDA	11,30 – 12,15	prema dogovoru
LUKŠA PERANEC IVANA	Matematika	UTORAK	09,50 – 10,35	prema dogovoru
OREŠKI DUNJA	7.r., Engleski jezik	PONEDJELJAK	9,50 – 10,35	prema dogovoru
FRANČIĆ SMILJANA	8., Hrvatski jezik	PONEDJELJAK	10,40 – 11,25	prema dogovoru
BARBARA SALAJ ZLATAR	Likovna kultura	PT-UTORAK NT-SRIJEDA	12,25-13,10 11,30-12,15	prema dogovoru
ANDREA ŠČAPEC	Glazbena kultura	ČETVRTAK	12,25 – 13,10	prema dogovoru
TATJANA PIGAC	Njemački jezik	SRIJEDA	10,40 – 11,25	prema dogovoru
LIDIJA KUTNJAK	Engleski jezik	PONEDJELJAK	11,30 – 12,15	prema dogovoru
HELENA VADLJA	Povijest	ČETVRTAK	9,50 – 10,35	prema dogovoru

ANA LUKŠA	Geografija	ČETVRTAK	13,15 – 14,00	prema dogovoru
KREŠIMIR ŠENJI	TZK	PETAK	12,25 – 13,10	prema dogovoru
MARINA DRŽANIĆ	Informatika	UTORAK	10,40 – 11,25	prema dogovoru
ANICA TRSTENJAK	Vjeronauk	NT – UTORAK PT - PONEDJELJAK	11,30 – 12,15 11,30 – 12,15	prema dogovoru
PATRICIA MUSTAČ	Informatika	PONEDJELJAK	9,50 – 10,35	prema dogovoru
EDUARD LUKA MUDRI	Fizika	PETAK	11,30 – 12,15	prema dogovoru
MATEJA ČEREPINKO	Priroda Biologija Kemija	ČETVRTAK	8,50-9,35	prema dogovoru

4.2. GODIŠNJI KALENDAR RADA

Obrazovno razdoblje	Mjesec	Broj dana		Blagdani i neradni dani	Učenički praznici	Planirane priredbe ili proslave	Obilježavanje blagdana i prigodnih nadnevaka, Upisi u 1. razred, podjela svjedodžbi, Popravni ispiti, nenastavni dani i dr.
		Radnih	Nastavnih				
I. polugodište od 5. 9. 2022. do 23. 12. 2022.	IX.	21	20	9	1	1	Prijem prvoškolaca, 4. 9. Hrvatski olimpijski dan 8.9. Europski dan jezika, 26.9.
	X.	22	19	9	2	1	Dan otvorenih vrata – 5.10. Svjetski dan učitelja, 6.10. – nenastavni dan Solidarnost na djelu, 10. mjesec Europski tjedan kodiranja- 7.-22.10. Dan kruha i zahvalnosti za plodove zemlje, 12.10. Međunarodni dan školskih knjižnica, 24.10. Večer filma – 27.10.
	XI.	21	21	9	-	-	Natjecanje Dabar, studeni Međunarodni dan tolerancije, 16.11. Svi Sveti i Dušni dan, 2.11., u ROožične radionice
	XII.	19	15	12	3	1	Međunarodni dan volontera, 5.12. Sveti Nikola, 6.12. Večer matematike, 7.12. Božićna priredba, 21.12.- integrirani dan Stručno usavršavanje učitelja, 22.12. – nenastavni dan
			83	75	39	6	3
II. polugodište od 9. 1. 2023. do 21. 6. 2023.	I.	22	18	9	4	-	Dan međunarodnog priznanja RH, 16.1. Dan zaštite podataka – 28.1.
	II.	21	16	8	5	-	Sigurnost na internetu, 1.tjedan u veljači Svjetski dan školske igre, 1.tjedan u veljači Valentinovo 14.2. Poklade, 21.2. Dan ružičastih majica, 29.2.

	III.	21	19	10	2	-	Međunarodni dan žena, 8.3. Dan hrvatskog jezika, 11-17.3. Svjetski dan očeva, 19.3. Svjetski dan osoba s Down sindromom, 21.3. Svjetski dan voda, 22.3. Dan darovitih učenika, 21.3. Klokani bez granica Uskrsne radionice, 18.3-22.3.
	IV.	21	15	9	4	-	Dan planeta Zemlje, 22.4. Stručno usavršavanje učitelja, 29., 30.4.
	V.	21	19	10	-	1	Večer filma, 2.5. Svjetski dan vatrogasaca, 3.5. Dan Europe, 9.5. – integrirani dan Majčin dan, 12.5. Dan sporta, 27.5., integrirani dan Dan škole, 29.5., nenastavni dan Stručno usavršavanje učitelja, 31.5. - nenastavni dan
	VI.	20	15	10	5	-	Upisi u 1. razred, 1. – 30. 6. Stručno usavršavanje učitelja, 9.6. – nenastavni dan Dopunski nastavni rad, 27.6.-30.6.
		126	102	56	20	1	Ukupno - II. polugodište
	VII.	23	-	8	23	1	Završna svečanost i podjela svjedodžbi 8. razredi, 4.07. Podjela svjedodžbi 1. - 7. razredi, 4.7. Početak godišnjeg odmora, 10.7.
	VIII.	20	-	11	20	-	Završetak godišnjeg odmora, 21.8. Popravni ispiti, 24. i 25. 8.
UKUPNO:		252	177	114	69	5	

Napomena: Broj nastavnih dana tijekom nastavne godine iznosi 183. Od toga broja u Godišnjem planu i programu rada planirano je 6 nenastavnih dana. To su: Svjetski dan učitelja 6.10.2023., Stručno usavršavanje učitelja 22.12.2023, 29.4.2023. i 30.4.2023., Dan škole 29.5.2024., Stručno usavršavanje učitelja 31.5.2024. Tako smo dobili broj od 177 nastavnih dana.

4.3. PODATCI O BROJU UČENIKA I RAZREDNIH ODJELA

MATIČNA ŠKOLA – SVETA MARIJA

Razred	učenika	dječ a -ka	djevoj - čica	ponav -ljača	Primj. Ob. Školova nja Čl.6.		Prehrana		Putnik a		U boravku		Ime i prezime Razrednika
					Indi v.	Pril ag.	užin a	Dod atni obro k	3 do 5 km	6 do 10 km	cije.	prod .	
I.a	16	8	8	0	0	0	16	0	0	0	0	0	Biserka Poljak
II.a	11	6	5	0	0	0	11	0	1	0	0	0	Renata Šalković
III. a	13	10	3	0	2	0	13	0	0	0	0	0	Damir Kos
IV. a	12	7	5	0	1	0	12	0	1	0	0	0	Marija Bobić
UKUPN O I.-IV.	52	31	21	0	3	0	52	0	2	0	0	0	-
V.	16	9	7	0	1	0	16	16	4	0	0	0	Marta Stella
VI.	12	6	6	0	2	0	12	12	2	0	0	0	Lidija Kutnjak
VII.	13	11	2	0	1	0	13	10	4	0	0	0	Dunja Oreški
VIII.	21	12	9	0	4	0	21	8	9	0	0	0	Smiljana Frančić
UKUPNO V. - VIII.	62	38	24	0	8	0	62	62	19	0	0	0	-
UKUPNO I. - VIII.	114	69	44	0	11	0	114	62	21	0	0	0	-

PODRUČNA ŠKOLA, DONJI MIHALJEVEC

Razred	učenika	dječ a -ka	djevoj - čica	ponav -ljača	Primj. Ob. Školova nja Čl.6.		Prehrana		Putnik a		U boravku		Ime i prezime Razrednika
					Indi v.	Pril ag.	užin a	obje d	3 do 5 km	6 do 10 km	cije.	prod .	
I. b	5	1	4	0	0	0	5	0	0	0	0	0	Dijana Kolac
III.b+IV.b	7	3	4	0	0	1	7	0	0	0	0	0	Nataša Nenadović
UKUPNO I.-IV.	12	4	8	0	0	1	12	0	0	0	0	0	-

SVEUKUPNO

Razred	učenika	dječa-ka	djevoj-čica	ponav-ljača	Primj. Ob. Školovanj a Čl.6.		Prehrana		Putnika		U boravku	
					Indiv .	Prila g.	užina	Doda tni obrok	3 do 5 km	6 do 10 km	cije.	prod.
UKUPNO I.-IV.	64	35	29	0	3	1	64	0	2	0	0	0
UKUPNO V. - VIII.	62	38	24	0	8	0	62	62	19	0	0	0
UKUPNO I. - VIII.	126	73	53	0	11	1	126	62	21	0	0	0

4.3.1. PRIMJERENI OBLIK ŠKOLOVANJA PO RAZREDIMA I OBLICIMA RADA

Temeljem članka 21. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i članka 14. Pravilnika o postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta, a u svezi članka 6. stavka 4 i 5. te temeljem komisije za utvrđivanje psihofizičke sposobnosti djece, redovni program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke u redovitome razrednom odjelu provodit će se za sljedeće učenike:

Br. učenika	Razred	Sudionici u ostvarivanju p.p.	Ime i prezime učenika
1			

Temeljem članka 21. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i članka 14. Pravilnika o postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta, a u svezi članka 4. te temeljem komisije za utvrđivanje psihofizičke sposobnosti djece, redovni nastavni plan i program uz primjenu individualiziranih metoda i postupaka provodit će se za sljedeće učenike:

Br. učenika	Razred	Ime i prezime učenika

UKUPNO:

Rješenjem određen oblik rada	Broj učenika s primjerenim oblikom školovanja po razredima								Ukupno
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Model individualizacije									11
Prilagođeni program									1
Posebni program									-

4.3.2. NASTAVA U KUĆI

U OŠ Sveta Marija, u matičnoj i područnoj školi, nema takvog oblika nastave.

4.3.3. RASPORED SATI

PREDMETNA NASTAVA

Kod izrade rasporeda sati predviđeni su blok-satovi za sve predmete osim za satove TZK.

RAZREDNA NASTAVA

Kod izrade rasporeda sati predviđeni su blok-satovi za predmete Vjeronauka i Informatike, ostali predmeti se odvijaju u 1 satu.

Kod izrade rasporeda sati predmetne nastave vodilo se računa da se maksimalno pridonese fizičkom rasterećenju učeničke torbe.

Tabelarni prikaz rasporeda sati za sve učitelje po razrednim odjelima nalazi se u prilogu.

5. TJEDNI I GODIŠNJI BROJ SATI PO RAZREDIMA I OBLICIMA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

5.1. Tjedni i godišnji broj nastavnih sati za obvezne nastavne predmete po razredima

MATIČNA ŠKOLA – SVETA MARIJA

Nastavni predmet	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati za obvezne nastavne predmete po razredima																	
	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		Ukupno planirano	
	T	G	T	G	T	G	T	G	T	G	T	G	T	G	T	G	T	G
Hrvatski jezik	5	175	5	175	5	175	5	175	5	175	5	175	4	140	4	140	38	1330
Likovna kultura	1	35	1	35	1	35	1	35	1	35	1	35	1	35	1	35	8	280
Glazbena kultura	1	35	1	35	1	35	1	35	1	35	1	35	1	35	1	35	8	280
Strani jezik – engleski	-	-	2	70	-	-	2	70	3	105	-	-	3	105	3	105	13	455
Strani jezik – njemački	2	70	-	-	2	70	-	-	-	-	3	105	-	-	3	105	10	350
Matematika	4	140	4	140	4	140	4	140	4	140	4	140	4	140	4	140	32	1120
Priroda	-	-	-	-	-	-	-	-	1,5	52,5	2	70	-	-	-	-	3,5	122,5
Biologija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	70	2	70	4	140
Kemija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	70	2	70	4	140
Fizika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	70	2	70	4	140
Priroda i društvo	2	70	2	70	2	70	3	105	-	-	-	-	-	-	-	-	9	315
Povijest	-	-	-	-	-	-	-	-	2	70	2	70	2	70	2	70	8	280
Geografija	-	-	-	-	-	-	-	-	1,5	52,5	2	70	2	70	2	70	7,5	262,50
Tehnička kultura	-	-	-	-	-	-	-	-	1	35	1	35	1	35	1	35	4	140
Informatika	-	-	-	-	-	-	-	-	2	70	2	70	-	-	-	-	4	140
Tjelesna i zdr. kultura	3	105	3	105	3	105	2	70	2	140	2	70	2	70	2	70	19	665
UKUPNO:	TJEDNO: 176								GODIŠNJE: 6160									

Planirani sati vezani su uz godišnje programe za određeno odgojno-obrazovno područje. Planovi su pohranjeni na USB-u i čuvaju se u školi – Godišnji izvedbeni kurikulumi, a njihovo ostvarenje prati se dnevno prema rasporedu sati u Razrednoj knjizi pojedinog razrednog odjela.
(T – tjedni broj sati; G – godišnji broj sati).

PODRUČNA ŠKOLA – DONJI MIHALJEVEC

Nastavni predmet	Tjedni i godišnji broj nastavnih sati za obvezne nastavne predmete po razredima				Ukupno planirano	
	1.		3. + 4.			
	T	G	T	G	T	G
Hrvatski jezik	5	175	5	175	10	350
Likovna kultura	1	35	1	35	2	70
Glazbena kultura	1	35	1	35	2	70
Strani jezik – engleski	2	70	2	70	4	140
Strani jezik –njemački	2	70	2	70	4	140
Matematika	4	140	4	140	8	280
Priroda i društvo	2	70	3	105	5	175
Tjelesna i zdr. kultura	3	105	2	70	5	175
UKUPNO:	TJEDNO: 40				GODIŠNJE: 1400	

Planirani sati vezani su uz godišnje programe za određeno odgojno-obrazovno područje. Planovi su pohranjeni na USB-u i čuvaju se u školi – Godišnji izvedbeni kurikulum, a njihovo ostvarenje prati se dnevno prema rasporedu sati u Razrednoj knjizi pojedinog razrednog odjela.
(T – tjedni broj sati; G – godišnji broj sati).

5.2. Tjedni i godišnji broj nastavnih sati za ostale oblike odgojno-obrazovnog rada**5.2.1. Tjedni i godišnji broj nastavnih sati izborne nastave****5.2.1.1. Tjedni i godišnji broj nastavnih sati izborne nastave vjeronauka**

MATIČNA ŠKOLA – SVETA MARIJA

	Razred	Broj učenika	Broj grupa	Izvršitelj programa	Planirano sati	
					T	G
Vjeronauk	I.	16	1	Anica Trstenjak	2	70
	II.	11	1		2	70
	III.	11	1		2	70
	IV.	10	1		2	70
UKUPNO I. – IV.		48	4	-	8	280
Vjeronauk	V.	16	1	Anica Trstenjak	2	70
	VI.	10	1		2	70
	VII.	13	1		2	70
	VIII.	21	1		2	70
UKUPNO V. – VIII.		60	4	-	8	280
UKUPNO I. – VIII.		106	8	-	16	560

PODRUČNA ŠKOLA – DONJI MIHALJEVEC

	Razred	Broj učenika	Broj grupa	Izvršitelj programa	Planirano sati	
					T	G
Vjeronauk	I.	5	1	Anica Trstenjak	2	70
	III. + IV.	5 + 2	1		2	70
UKUPNO I. – IV.		12	2	-	4	140

Planirani sati vezani su uz godišnje programe za određeno odgojno-obrazovno područje izbornog predmeta vjeronauka. Planovi su pohranjeni na USB-u i čuvaju se u školi – Godišnji izvedbeni kurikulum, a njihovo ostvarenje prati se dnevno prema rasporedu sati u Razrednoj knjizi pojedinog razrednog odjela.

(T – tjedni broj sati; G – godišnji broj sati).

5.2.1.2. Tjedni i godišnji broj nastavnih sati izborne nastave stranog jezika

a) Njemački jezik – Matična škola

	Razred	Broj učenika	Broj grupa	Izvršitelj programa	Planirano sati	
					T	G
Njemački jezik	IV. a	11	1	Tatjana Pigac	2	70
	V.	15	1		2	70
	VII.	12	1		2	70
	VIII.	10	1		2	70
UKUPNO IV. – VIII.		48	4	-	8	280

b) Njemački jezik – PŠ

	Razred	Broj učenika	Broj grupa	Izvršitelj programa	Planirano sati	
					T	G
	4.b	2	1	Tatjana Pigac	2	70
UKUPNO IV. – VIII.		2	1		2	70

c) Engleski jezik – Matična škola i PŠ

	Razred	Broj učenika	Broj grupa	Izvršitelj programa	Planirano sati	
					T	G
Engleski jezik	VI.	11	1	Dunja Oreški Lidija Kutnjak	2	70
	VIII.	7	1		2	70
UKUPNO		18	2	-	4	140

Planirani sati vezani su uz godišnje programe za određeno odgojno - obrazovno područje izbornog predmeta Informatika. Planovi su pohranjeni na CD-u i čuvaju se u školi – Godišnji izvedbeni kurikulum, a njihovo ostvarenje prati se dnevno prema rasporedu sati u Razrednoj knjizi pojedinog razrednog odjela. (T – tjedni broj sati; G – godišnji broj sati).

5.2.1.3. Tjedni i godišnji broj nastavnih sati izborne nastave Informatike

	Razred	Broj učenika	Broj grupa	Izvršitelj programa	Planirano sati	
					T	G
Informatika	I.	16	1	Patricia Zadavec	2	70
	II.	11	1		2	70
	III.	13	1		2	70
	IV.	12	1		2	70
	UKUPNO I-IV-	52	4		8	280
	VII.	13	1	Marina Držanić	2	140
	VIII.	21	1		2	140
	UKUPNO V. – VIII.	34	2	-	4	140

Planirani sati vezani su uz godišnje programe za određeno odgojno - obrazovno područje izbornog predmeta Informatika. Planovi su pohranjeni na USB-u i čuvaju se u školi – Godišnji izvedbeni kurikulumi, a njihovo ostvarenje prati se dnevno prema rasporedu sati u Razrednoj knjizi pojedinog razrednog odjela.

(T – tjedni broj sati; G – godišnji broj sati)

5.2.2. Tjedni i godišnji broj nastavnih sati dopunske nastave

Red. Broj	Nastavni predmet	Razred grupa	Broj učenika	Planirani broj sati		Ime i prezime učitelja izvršitelja
				T	G	
1.	Hrvatski/matematika	2.a	2	1	35	Renata Šalković
2.	Hrvatski/matematika	3.a	4	1	35	Damir Kos
3.	Hrvatski/matematika	4.a	3	1	35	Marija Bobić
4.	Hrvatski/ matematika	1.a	2	1	35	Biserka Poljak
5.	Hrvatski jezik/matematika	1. b	1	1	35	Dijana Kolac
6.	Hrvatski jezik/matematika	3.b i 4.b	3	1	35	Nataša Nenadović
UKUPNO I. - IV.		6	14	6	210	
7.	Hrvatski jezik	5.-8.	10	2	70	Marta Stella
8.	Njemački jezik	3.,6.,8	4	1	35	Tatjana Pigac
9.	Engleski jezik	7..8	4	1	70	Dunja Oreški
10.	Engleski jezik	5.r.	3	1	35	Lidija Kutnjak
11.	Matematika	5.,6. i 7.,8.	10	2	70	Ivana Lukša Peranec
12.	Fizika	7.-8.	10	1	35	Eduard Luka Mudri
13.	Kemija	7.-8.	8	1	35	Mateja Čerepinko
UKUPNO V. - VIII.		8	49	9	350	
UKUPNO I. - VIII.		14	63	15	560	

Dopunska nastava planira se fleksibilno prema potrebama učenika pojedinih razrednih odjela, a u okviru predloženog broja sati.

Skupine se organiziraju prema odredbama pedagoškog standarda. Evidenciju učenika vodi razredni, odnosno predmetni učitelj.

Ostvareni broj sati zapisuje se u dnevnik rada pojedinog razrednog odjela razredne nastave i pojedinog razrednog odjela predmetne nastave. Ukupan broj sati dobiva se zbrajanjem održanih sati unutar svih razrednih odjela predmetne nastave.

5.2.3. Tjedni i godišnji broj sati dodatne nastave

Red. broj	Nastavni predmet, područje	Razred grupa	Broj učenika	Planiran i broj sati		Ime i prezime učitelja izvršitelja
				T	G	
1.	Matematika	1.a	6	1	35	Biserka Poljak
2.	Matematika	2.a	6	1	35	Renata Šalković
3.	Matematika	3.a	4	1	35	Damir Kos
4.	Matematika	4.a	6	1	35	Marija Bobić
5.	Matematika	3.b+4.b	3	1	35	Nataša Nenadović
6.	Matematika	1.b	2	1	35	Dijana Kolac
UKUPNO I. - IV.		6	27	6	210	
7.	Hrvatski jezik	7./8.	6	2	70	Smiljana Frančić
8.	Engleski jezik	7.	3	2	70	Dunja Oreški
9.	Engleski jezik	5.	2	1	35	Lidija Kutnjak
10.	Matematika	5.,6. i 7.	10	2	70	Ivana Lukša Peranec
11.	Biologija	7. i 8.	12	1	35	Mateja Čerepinko
12.	Geografija	7.	3	2	70	Ana Lukša
13.	Vjeronauk	5.-8.	7	2	70	Anica Trstenjak
UKUPNO V. - VIII.		7	43	12	420	
UKUPNO I. - VIII.		13	70	18	630	

Planira se s učenicima koji pokazuju posebnu zainteresiranost za određene nastavne sadržaje, a imaju i određenog predznanja, u cilju pripremanja učenika za natjecanja.

Ovaj oblik rada je fleksibilno određen, a stvarna realizacija broja učenika i rezultati praćenja vode se u e- dnevniku.

5.2.4. Tjedni i godišnji broj sati izvannastavnih aktivnosti

Red. br.	Naziv aktivnosti	Br. uč.	Broj sati		Izvršitelji
			T	G	
1.	Dramsko- recitatorska , niži razredi	12	1	35	Marija Bobić
2.	Mali glazbenjaci	20	1	35	Andrea Ščapec
3.	Šah	20	2	70	Ivana Lukša Peranec
4.	Crveni križ	8	1	35	Paula Dvorski Vilaj
5.	Mali folklor	20	1	35	Helena Vadlja
6.	Mladi tehničari	18	1	35	Helena Vadlja
7.	Građanski odgoj i obrazovanje	16	2	35	Helena Vadlja
8.	Francuski jezik	6	1	35	Lidija Kutnjak
9.	Likovna grupa	6	1	35	Barbara Salaj Zlatar
10.	Mali informatičari	8	2	70	Patricia Mustać
11.	Nogometna grupa	33	2	70	Krešimir Šenji
12.	Fotografsko novinarska grupa	6	1	70	Marta Stella
13.	Dramsko recitatorska grupa	6	2	70	Smiljana Francić
14.	Mali Englezi	3	2	70	Dunja Oreški
15.	Robotika	12	1	35	Marina Držanić
16.	Likovno- kreativna sekcija	7	1	35	Renata Šalković
UKUPNO:		213	25	875	

Planira se s učenicima koji pokazuju posebnu zainteresiranost za određene nastavne sadržaje, a imaju i određenog predznanja, u cilju pripremanja učenika za natjecanja.

Ovaj oblik rada je fleksibilno određen, a stvarna realizacija broja učenika i rezultati praćenja vode se u e- dnevniku.

5.2.5. Plan izvanškolskih aktivnosti, učeničkih društava i sekcija

SEKCIJE UČENIČKE ZADRUGE

Red. Br.	Naziv sekcije	Br. Uč	Broj sati		Voditelj sekcije
			T	G	
1.	Male čipkarice	6	1	35	Biserka Poljak
2.	Spretni prsti	7	1	35	Nataša Nenadović
3.	Mali kreativci	5	1	35	Dijana Kolac
4.	Voćarsko-vrtlarska sekcija	9	1	35	Damir Kos
5.	Priroda i zdravlje	7	2	70	Anica Trstenjak
UKUPNO:		33	6	140	

Voditeljica zadruge: Smiljana Frančić

Izvedbene programe izvannastavnih djelatnosti i pojedinih sekcija učeničkog zadrugarstva izrađuju učitelji sami. Plan i program rada kao i realizacija nalaze se u posebnoj dokumentaciji – dnevniku rada.

5.3. Obuka plivanja

Provodi se prema posebnom rasporedu koji školama dostavlja osnivač. Obuka je namijenjena učenicima trećih razreda.

UKLJUČENOST UČENIKA U IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI

Naziv aktivnosti	Br. uč.	Mjesto održavanja	Voditelj aktivnosti
DVD Sveta Marija	26	Igralište, vatrogasni do31	Gabriela Jakupek Tokar
DVD Donji Mihaljevec	18	Igralište, vatrogasni dom	Miljenko Vlah
Tenis klub	15	Sv. Marija	Darko Mustač
ŠRD Drava	1	Prema potrebi	trener
ŠRD Klen	6	Prema potrebi	trener
Jezično edukativni centar Didasko d.o.o.	12	Prostorije centra, Prelog	učitelji engleskog
Karate klub "Mihovil" Prelog	1	Prostorije kluba	Trener
Umjetnička škola Miroslav Magdalenić – Čakovec	1	Prostorije škole	učitelji glazbe
Stolnoteniski klub Sveta Marija	9	Dom kulture	trener
Šahovski klub Sveta Marija	10	Prostorije kluba	Danijel Kralj
Glazbena škola Donji Kraljevec	1	Prostorije škole	Učitelji glazbe
Plesni studio Korak	3	Dvorana	trenerica
NŠ Mladost Prelog	5	Dvorana	Tomislav Lipić
NK Graničar, Kotoriba	5	Dvorana	Trener
Košarkaški klub D.Kraljevec	1	Dvorana	Trener
Karate klub "Globus" Čakovec	1	Nedelišće, M.Subotica	Trener
Studio Žerjav – gitara	1	Čakovec	Voditelj
Crkveni zbor Sveta Marija	21	Sveta Marija	Suzana Kvakan Karloci
ŽRK Prelog	6	Prelog	Petra Gudlin, Maja Martinčević
Rukometni klub Prelog	2	Prelog	Trener
Plivački klub Čakovec	1	Čakovec	Trener
KUD Ivan Mustač Kantor	5	Sv. Marija	Voditelj
Glazbena škola Suita	1	Nedelišće	Voditelj
Atelijer Prelog-crtanje	4	Prelog	Voditelj
Twirling mažoretkinje	5	Donji Kraljevec	Voditelj
Nogometna škola Donje Međimurje	1	Kotoriba, D.Vidovec, D.Dubrava	trener
Aloha Didasko Prelog	2	Prelog	Mirjana Anđel
TSH Čakovec	1	Čakovec	Škola ribolova
NK Međimurjen	1	Čakovec	trener
SMUĐ Goričan	1	Prema potrebi	trener
NŠ Međimurje	6	dvorana	trener
NK Dinamo Zagreb	1	Zagreb	trener
Karate klub Mala Subotica	1	M.Subotica	trener
Studio Žerjav-engleski jezik	5	Prelog	voditelj
Letenye alpfoku iskola muvészeti	1	Letenye	voditelj

6. PLANOWI RADA RAVNATELJICE, ODGOJNO-OBRAZOVNIH I OSTALIH RADNIKA**6.1. Plan rada ravnateljice**

SADRŽAJ RADA	Predviđeno vrijeme ostvarivanja	Predviđeno vrijeme u satima
1. POSLOVI PLANIRANJA I PROGRAMIRANJA		208
1.1. Izrada Godišnjeg plana i programa rada škole	VI. – IX.	40
1.2. Izrada plana i programa rada ravnatelja	VI. – IX.	4
1.3. Koordinacija u izradi predmetnih kurikuluma	VI. – IX.	16
1.4. Izrada Školskog kurikuluma	VI. – IX.	32
1.5. Izrada Razvojnog plana i programa škole	VI. – IX.	16
1.6. Planiranje i programiranje rada Učiteljskog i Razrednih vijeća	VI. – IX.	8
1.7. Izrada zaduženja učitelja	VI. – IX.	16
1.8. Izrada smjernica i pomoć učiteljima pri tematskim planiranjima	VI. – IX.	4
1.9. Planiranje i organizacija školskih projekata	VI. – IX.	16
1.10. Planiranje i organizacija stručnog usavršavanja	VI. – IX.	16
1.11. Planiranje nabave opreme i namještaja	VI. – IX.	16
1.12. Planiranje i organizacija uređenja okoliša škole	VI. – IX.	8
1.13. Ostali poslovi	VI. – IX.	16
2. POSLOVI ORGANIZACIJE I KOORDINACIJE RADA	VI. – IX.	256
2.1. Izrada prijedloga organizacije rada Škole (broj razrednih odjela, broj smjena, radno vrijeme smjena, organizacija rada izborne nastave, INA, izrada kompletne organizacije rada Škole)	VI. – IX.	24
2.2. Izrada Godišnjeg kalendara rada škole	VI. – IX.	8
2.3. Izrada strukture radnog vremena i zaduženja učitelja	VI. – IX.	16
2.4. Organizacija i koordinacija vanjskog vrednovanja prema planu	VI. – IX.	8
2.5. Organizacija i koordinacija samovrednovanja škole	VI. – IX.	8
2.6. Organizacija prijevoza i prehrane učenika	VI. – IX.	4
2.7. Organizacija i koordinacija zdravstvene i socijalne zaštite	VI. – IX.	4
2.8. Organizacija i priprema izvanučioničke nastave, izleta i	VI. – IX.	24
2.9. Organizacija i koordinacija rada kolegijalnih tijela škole	VI. – IX.	16
2.10. Organizacija i koordinacija upisa učenika u 1. razred	VI. – IX.	16
2.11. Organizacija i koordinacija obilježavanja državnih blagdana i praznika	VI. – IX.	8
2.12. Organizacija zamjena nenazočnih učitelja	VI. – IX.	8
2.13. Organizacija popravnih, predmetnih i razrednih ispita	VII. i VIII.	8
2.14. Organizacija poslova vezana uz odabir udžbenika	V.-IX.	24
2.14. Poslovi vezani uz natjecanja učenika	I. – IV.	32
2.15. Organizacija popravaka, uređenja, adaptacija prostora	I. i VIII.	32
2.16. Ostali poslovi	IX. – VIII.	16
3. PRAĆENJE REALIZACIJE PLANIRANOG RADA ŠKOLE		216
3.1. Praćenje i uvid u ostvarenje Plana i programa rada škole	IX. – IV.	32
3.2. Vrednovanje i analiza uspjeha na kraju odgojno obrazovnih razdoblja	XII. i VI.	24

3.3. Administrativno pedagoško instruktivni rad s učiteljima, stručnim suradnicima i pripravnicima	IX. – VI.	32
3.4. Praćenje rada školskih povjerenstava	IX. – VI.	16
3.5. Praćenje i koordinacija rada administrativne službe	IX. – VIII.	16
3.6. Praćenje i koordinacija rada tehničke službe	IX. – VIII.	16
3.7. Praćenje i analiza suradnje s institucijama izvan škole	IX. – VIII.	32
3.8. Kontrola pedagoške dokumentacije	IX. – VIII.	32
3.9. Ostali poslovi	IX. – VIII.	16
4. RAD U STRUČNIM I KOLEGIJALNIM TIJELIMA ŠKOLE		64
4.1. Planiranje, pripremanje i vođenje sjednica kolegijalnih i stručnih tijela	IX. – VIII.	40
4.2. Suradnja sa Sindikalnim podružnicama škole	IX. – VIII.	8
4.3. Ostali poslovi	IX. – VIII.	16
5. RAD S UČENICIMA, UČITELJIMA, STRUČNIM		256
5.1. Dnevna, tjedna i mjesečna planiranja s učiteljima i suradnicima	IX. – VIII.	32
5.2. Praćenje rada učeničkih društava, grupa i pomoć pri radu	IX. – VI.	32
5.3. Briga o sigurnosti, pravima i obvezama učenika	IX. – VI.	32
5.4. Suradnja i pomoć pri realizaciji poslova svih djelatnika škole	IX. – VIII.	32
5.5. Briga o sigurnosti, pravima i obvezama svih zaposlenika	IX. – VIII.	32
5.6. Savjetodavni rad s roditeljima /individualno i skupno/	IX. – VIII.	32
5.7. Uvođenje pripravnika u odgojno-obrazovni rad	IX. – VIII.	32
5.8. Poslovi oko napredovanja učitelja i stručnih suradnika	IX. – VIII.	16
5.9. Ostali poslovi	IX. – VIII.	16
6. ADMINISTRATIVNO – UPRAVNI I RAČUNOVODSTVENI		280
6.1. Rad i suradnja s tajnikom škole	IX. – VIII.	24
6.2. Provedba zakonskih i podzakonskih akata te naputaka MZO-a	IX. – VIII.	32
6.3. Usklađivanje i provedba općih i pojedinačnih akata škole	IX. – VIII.	32
6.4. Provođenje raznih natječaja za potrebe škole	IX. – VIII.	16
6.5. Prijem u radni odnos /uz suglasnost Školskog odbora/	IX. – VIII.	16
6.6. Poslovi zastupanja škole	IX. – VIII.	16
6.7. Rad i suradnja s računovođom škole	IX. – VIII.	16
6.8. Izrada financijskog plana škole	VIII. – IX.	24
6.9. Kontrola i nadzor računovodstvenog poslovanja	IX. – VIII.	16
6.10. Organizacija i provedba inventure	XII.	12
6.11. Poslovi vezani uz e-matice i e-Dnevnik	IX. – VI.	32
6.12. Potpisivanje i provjera svjedodžbi	VI.	24
6.13. Organizacija nabave i podjele potrošnog materijala	VIII. i I.	12
6.14. Ostali poslovi	IX. – VIII.	16
7. SURADNJA S UDRUGAMA, USTANOVAMA I		368
7.1. Predstavljanje škole	IX. – VIII.	16
7.2. Suradnja s Ministarstvom znanosti i obrazovanja	IX. – VIII.	16
7.3. Suradnja s Agencijom za odgoj i obrazovanje	IX. – VIII.	16
7.4. Suradnja s Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje	IX. – VIII.	16
7.5. Suradnja s Agencijom za mobilnost i programe EU	IX. – VIII.	16
7.6. Suradnja s ostalim Agencijama za obrazovanje na državnoj	IX. – VIII.	16
7.7. Suradnja s Uredom za obrazovanje i kulturu	IX. – VIII.	32
7.8. Suradnja s osnivačem	IX. – VIII.	32
7.9. Suradnja s Zavodom za zapošljavanje	IX. – VIII.	16
7.10. Suradnja s Zavodom za javno zdravstvo	IX. – VIII.	16

7.11. Suradnja s Centrom za socijalnu skrb	IX. – VIII.	16
7.12. Suradnja s Obiteljskim centrom	IX. – VIII.	16
7.13. Suradnja s Policijskom upravom	IX. – VIII.	16
7.14. Suradnja sa Župnim uredom	IX. – VIII.	16
7.15. Suradnja s ostalim osnovnim i srednjim školama	IX. – VIII.	16
7.16. Suradnja s turističkim agencijama	IX. – VIII.	24
7.17. Suradnja s kulturnim i športskim ustanovama i institucijama	IX. – VIII.	24
7.18. Suradnja s svim udrugama	IX. – VIII.	24
7.19. Ostali poslovi	IX. – VIII.	16
8. STRUČNO USAVRŠAVANJE		80
8.1. Stručno usavršavanje u matičnoj ustanovi	IX. – VI.	16
8.2. Stručno usavršavanje u organizaciji ŽSV-a, MZO-a, AZZO-a,	IX. – VI.	24
8.3. Stručno usavršavanje u organizaciji ostalih ustanova	IX. – VI.	16
8.4. Praćenje suvremene odgojno obrazovne literature	IX. – VI.	16
8.5. Ostala stručna usavršavanja	IX. – VI.	8
9. OSTALI POSLOVI RAVNATELJA		48
9.1. Vođenje evidencija i dokumentacije	IX. – VI.	24
9.2. Ostali nepredvidivi poslovi	IX. – VI.	24
UKUPNO		1776

Grupa poslova koje obavlja ravnatelj pobliže je određena čl. 125. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

SADRŽAJI RADA PO MJESECIMA

RUJAN

- prihvaćanje i uvođenje u rad novih radnika
- organizacija sjednice Učiteljskog vijeća
- podsjetnik na Nastavni plan i program i Kurikulume
- formiranje stručnih aktiva - planovi
- organizacija početka školske godine te zaduženja učitelja
- prijem prvoškolaca te ostalih učenika – 1. nastavni dan
- izrada Školskog kurikulumuma
- izrada Godišnjeg plana i programa škole
- planiranje izleta i ekskurzija učenika i radnika
- pomoć u izradi Godišnjeg plana stručnih vijeća, Učiteljskog vijeća, Školskog odbora, Razrednih vijeća, ŠSD-a i prisustvovanje sjednicama istih
- kalendar rada za školsku godinu
- pomoć razrednicima
- pomoć u organizaciji prvog sastanka s roditeljima na početku nove školske godine
- organizacija prvog sastanka Vijeća roditelja i Vijeća učenika
- suradnja s predsjednicom Školskog odbora i Vijeća roditelja
- prezentacija Školskog kurikulumuma i Godišnjega programa rada Školskom odboru, Učiteljskom vijeću i Vijeću roditelja
- dogovor i izrada operativnog plana i programa stažiranja pripravnika
- e-matica, e-dnevnik
- obilježavanje značajnih datuma iz mjesečnog planera
- praćenje pravnih propisa
- održavanje konzultacija s roditeljima i učiteljima
- suradnja sa svim radnicima škole, institucijama i društvima
- individualni rad na stručnom usavršavanju

LISTOPAD

- analiza ostvarenih programskih zadataka (poslova) iz prethodnog mjeseca i priprema za tekući mjesec
- održavanje konzultacija s roditeljima i učiteljima
- obilježavanje značajnih datuma iz mjesečnog planera
- praćenje pravnih propisa
- pregled pedagoške dokumentacije, e-dnevnik
- izrada Godišnjeg plana i programa stručnih usavršavanja
- usklađivanje rasporeda sati i dežurstva učitelja
- izrada prijedloga nabave stručne literature, knjiga za školsku knjižnicu i nastavnih sredstava, opreme i pomagala
- provođenje akcije "Solidarnost na djelu"
- pripreme za obilježavanje Svjetskog dana hrane
- pregled planova stručnog usavršavanja zaposlenika iz prošle školske godine
- natječaji za nove radnike
- sjednice Školskog odbora
- praćenje rada i realizacija projekata na nivou škole – kontinuirano tijekom cijele godine
- suradnja sa svim radnicima škole, institucijama i društvima
- individualni rad na stručnom usavršavanju

STUDENI

- analiza ostvarenih programskih zadataka (poslova) iz prethodnog mjeseca i priprema za tekući mjesec
- održavanje konzultacija s roditeljima i učiteljima
- obilježavanje značajnih datuma iz mjesečnog planera
- praćenje realizacije Plana i programa po predmetima u dogovoru s pedagoginjom
- uvid u nastavu
- praćenje pravnih propisa
- savjetodavni rad
- nabava nastavnih sredstava i pomagala, stručne i druge literature
- uvid i analiza financijskog poslovanja i materijalnih troškova ustanove
- organizacija sjednice Učiteljskog vijeća
- kontrola e- matice, e-dnevnika
- suradnja sa svim radnicima škole, institucijama i društvima
- individualni rad na stručnom usavršavanju

PROSINAC

- analiza ostvarenih programskih zadataka (poslova) iz prethodnog mjeseca i priprema za tekući mjesec
- održavanje konzultacija s roditeljima i učiteljima
- obilježavanje značajnih datuma iz mjesečnog planera
- organizacija rada za obavljanje poslova na inventarizaciji sredstava te izrada završnog računa
- organizacija sjednice Učiteljskog vijeća
- izrada plana investicija za narednu godinu
- organizacija rada škole u vrijeme zimskih praznika
- sjednica Vijeća roditelja
- pripreme za II. polugodište
- savjetodavni rad
- praćenje propisa i zakonitosti rada
- suradnja sa svim radnicima škole, institucijama i društvima
- individualni rad na stručnom usavršavanju

SIJEČANJ

- analiza ostvarenih programskih zadataka (poslova) iz prethodnog mjeseca i priprema za tekući mjesec
- održavanje konzultacija s roditeljima i učiteljima
- obilježavanje značajnih datuma iz mjesečnog planera
- koordinacija školskog natjecanja
- izrada financijskog plana
- uvid u rad upravnog i tehničkog osoblja
- pregled nastavnih sredstava i organizacija čišćenja škole i izvršenja popravaka
- pregled inventara škole
- priprema sjednice Učiteljskog vijeća i Školskog odbora
- kontrola pedagoške dokumentacije, e-dnevnik
- akti i propisi
- realizacija i analiza nastavnih planova i programa u I. obrazovnom razdoblju
- suradnja sa svim radnicima škole, institucijama i društvima
- individualni rad na stručnom usavršavanju

VELJAČA

- analiza ostvarenih programskih zadataka (poslova) iz prethodnog mjeseca i priprema za tekući mjesec
- održavanje konzultacija s roditeljima i učiteljima
- obilježavanje značajnih datuma iz mjesečnog planera
- osobno stručno usavršavanje
- nazočnost sjednicama stručnih kolegija
- organizacija posjeta učenika javnim i kulturnim priredbama
- organizacija akcija na uređenju školskog okoliša
- pripreme u suradnji s razrednicima za odlazak učenika na ekskurziju učenika – VII. razred
- praćenje propisa i zakonskih akata
- suradnja sa svim radnicima škole, institucijama i društvima
- individualni rad na stručnom usavršavanju
- godišnji odmor

OŽUJAK

- analiza ostvarenih programskih zadataka (poslova) iz prethodnog mjeseca i priprema za tekući mjesec
- održavanje konzultacija s roditeljima i učiteljima
- obilježavanje značajnih datuma iz mjesečnog planera
- uvid u rad upravnog i tehničkog osoblja
- uvid u nastavu
- organizacija sjednice Učiteljskog vijeća
- organizacija akcija uređenja školskog okoliša
- stručno usavršavanje djelatnika (žup. i državni aktivni i seminari) – tijekom cijele godine
- uvid u analizu financijskog poslovanja
- pripreme oko organizacije izleta prema Školskom kurikulumu i GPP-u
- suradnja sa svim radnicima škole, institucijama i društvima
- individualni rad na stručnom usavršavanju

TRAVANJ

- analiza ostvarenih programskih zadataka (poslova) iz prethodnog mjeseca i priprema za tekući mjesec
- održavanje konzultacija s roditeljima i učiteljima
- obilježavanje značajnih datuma iz mjesečnog planera
- priprema sjednice Učiteljskog vijeća
- natjecanja prema odrednicama "Kataloga smotri i natjecanja"

- pregled izvedbenog plana i programa rada izleta i ekskurzija
- sjednica Vijeća roditelja i Školskog odbora
- skrb o pedagoškoj dokumentaciji
- suradnja sa svim radnicima škole, institucijama i društvima
- individualni rad na stručnom usavršavanju

SVIBANJ

- analiza ostvarenih programskih zadataka (poslova) iz prethodnog mjeseca i priprema za tekući mjesec
- održavanje konzultacija s roditeljima i učiteljima
- obilježavanje značajnih datuma iz mjesečnog planera
- praćenje ostvarivanja planova i programa po predmetima
- nagrade za učenike - sudionici državnih natjecanja
- organizacija i priprema – Dan sporta
- organizacija i priprema – Dan škole
- sastanci stručnih kolegija
- profesionalno informiranje učenika osmih razreda – suradnja s pedagoginjom škole
- katalog odobrenih udžbenika
- kontrola e- dnevnika
- uvid i analiza financijskog poslovanja
- organizacija i koordinacija izleta i ekskurzija
- suradnja sa svim radnicima škole, institucijama i društvima
- individualni rad na stručnom usavršavanju

LIPANJ

- analiza ostvarenih programskih zadataka (poslova) iz prethodnog mjeseca i priprema za tekući mjesec
- održavanje konzultacija s roditeljima i učiteljima
- obilježavanje značajnih datuma iz mjesečnog planera
- nagrade za učenike VIII. raz. (odlikaši I. – VIII. raz.)
- prisustvovanje sjednicama Razrednih vijeća
- organizacija sjednice Učiteljskog vijeća
- analiza rezultata na kraju školske godine
- poslovi oko završetka nastavne godine
- pomoć oko organizacije dodatnog rada za učenike koji nisu uspješno završili nastavnu godinu
- raspored zaduženja za sljedeću školsku godinu
- savjetodavni rad s roditeljima
- popravni ispiti
- pregled pedagoške dokumentacije
- praćenje propisa i zakonskih akata
- suradnja sa svim radnicima škole, institucijama i društvima
- individualni rad na stručnom usavršavanju

SRPANJ

- analiza ostvarenih programskih zadataka (poslova) iz prethodnog mjeseca i priprema za tekući mjesec
- kontrola e- matice, e-dnevnika
- priprema godišnjih odmora i organizacija ljetnog rasporeda rada zaposlenih
- organizacija Učiteljskog vijeća
- analiza uspjeha i ostvarivanje Školskog kurikulumu i Godišnjeg plana rada škole
- izrada prijedloga zaduženja za iduću školsku godinu
- praćenje propisa i pravilnika
- analiza financijskog poslovanja
- investicije i radovi tijekom ljetnih praznika
- priprema za izradu Školskog kurikulumu i Godišnjeg plana i programa za narednu godinu

- obrada statističkih podataka za potrebe Ministarstva, osnivača
- suradnja sa svim radnicima škole, institucijama i društvima
- individualni rad na stručnom usavršavanju
- godišnji odmor

KOLOVOZ

- godišnji odmor
- analiza ostvarenih programskih zadataka (poslova) iz prethodnog mjeseca i priprema za tekući mjesec
- izrada izvješća o realizacija Školskog kurikulumuma i Godišnjeg plana i programa za tekuću školsku godinu
- priprema sjednice učitelja u svim oblicima rada
- popravni ispiti – komisije
- raspored zaduženja učitelja za sljedeću školsku godinu
- formiranje stručnih vijeća
- sjednice Školskog odbora
- početak izrade Školskog kurikulumuma i Godišnjeg plana i programa za novu školsku godinu
- poslovi povodom početka školske godine
- tekući poslovi
- sređivanje tablica iz Županije, MZO-a i sl.
- izvješća Uredu, Zavodu i Ministarstvu
- izrada rasporeda sati
- izrada plana korištenja učionica po predmetima te plana dežurstva
- natječaji
- suradnja sa svim radnicima škole, institucijama i društvima
- pregled cjelokupne pedagoške dokumentacije
- uvid u rad upravnog i tehničkog osoblja
- analiza financijskog poslovanja
- individualni rad na stručnom usavršavanju

NAPOMENA :

Osim navedenih poslova ravnatelj obavlja svakodnevne tekuće poslove (tehničke, pravne, organizacijske...): rješavanje prispjele pošte, prati zakonske propise, provodi donesene odluke.

Tijekom godine sudjeluje u vršenju administrativno-financijskih poslova, rješava odgojne, obrazovne i tehničke probleme. Suraduje s pedagogom, razrednicima, učiteljima, pripravnicima, roditeljima, liječnikom te socijalnim radnicima. Kontinuirano prati i vrednuje rad svih zaposlenika škole i izvođenje nastave u svim segmentima rada. Vodi brigu o zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti učenika. Pomaže pri usavršavanju učitelja kroz individualne i kolektivne oblike rada. Brine se za međuljudske odnose, korektan i profesionalan odnos radnika prema učenicima, roditeljima, drugim djelatnicima.

6.2. Plan rada stručnog suradnika pedagoga

Godišnji plan rada stručnog suradnika pedagoga za školsku godinu 2023./2024.

R. br.	PODRUČJE RADA / AKTIVNOSTI	Vrijeme realizacije	Broj sati godišnje
1.	POSLOVI PRIPREME ZA OSTVARENJE ŠKOLSKOG PROGRAMA		86
	Utvrđivanje obrazovnih potreba učenika, škole i okruženja - analiza odgojno-obrazovnih postignuća učenika, analiza rada škole, kratkoročni i dugoročni razvojni plan rada škole i stručnog suradnika pedagoga	IX.-VI.	
	Sudjelovanje u izradi Godišnjeg plana i programa rada Škole, školskoga kurikulumu, statistički podaci		
	Izrada Godišnjeg plana i programa rada pedagoga		
	Pomoć u godišnjem i mjesečnom planiranju učitelja		
	Izrada Školskog preventivnog programa i izvješće o realizaciji		
	Koordiniranje i praćenje realizacije projekta Školskog preventivnog programa- Trening životnih vještina (za učenike 4, 5. , 6. i 7. razreda)	X.-V.	
	Sudjelovanje u planiranju i programiranju rada s učenicima s posebnim potrebama	IX.-VI.	
	Planiranje praćenja napredovanja učenika		
	Planiranje suradnje s roditeljima		
	Planiranje i programiranje profesionalne orijentacije	IX.-XII.	

	Pripremanje individualnih programa za uvođenje učitelja pripravnika u samostalan rad	IX.-VI.		
	Planiranje i programiranje praćenja i unaprjeđivanja nastave			
	Planiranje projekata i istraživanja			
	Uvođenje i praćenje inovacija u svim sastavnicama odgojno-obrazovnog procesa (sadržaj, metode rada, nastavna oprema, sredstva i pomagala)			
2.	NEPOSREDNO SUDJELOVANJE U ODGOJNO-OBRAZOVNOM PROCESU		520	
2.1.	Stručno pedagoški rad i suradnja s učenicima			
	Suradnja s djelatnicima predškole i vrtića; organizacija posjeta budućih učenika, prisustvovanje aktivnostima u školi	I.-VI.		
	Radni dogovor Povjerenstva za utvrđivanje psihofizičkog stanja djece za upis			
	Priprema materijala za upis (upitnici za roditelje i djecu, pozivi...)			
	Utvrđivanje psihofizičkog stanja djece za upis u 1. razred	VI, VII		
	Identifikacija djece sa specifičnostima u razvoju			
	Upis učenika u 1. razred			
	Formiranje razrednih odjela učenika 1. razreda	VI, VII		
	Rad s učenicima koji doživljavaju neuspjeh – pomoć u učenju			
	Savjetodavni rad s učenicima			
	Identifikacija učenika s posebnim potrebama			
	Uočavanje, poticanje i praćenje darovitih učenika			
	Rad u Vijeću učenika	IX.-VI.		
	Praćenje ocjenjivanja učenika			
	Neposredno izvođenje odgojno-obrazovnog programa: Pedagoške radionice (priprema i realizacija) – 1 po razrednom odjelu Realizacija Školskog preventivnog programa Program „Trening životnih vještina“ u 4. , 5. ,6. i 7. razredima Program "Škole podrške: učenje za otpornost, inkluziju i mentalno zdravlje" Program „HCK: Sigurnije škole i vrtići“			
	Praćenje i analiza izostanaka učenika			
	Praćenje prilagodbe i napredovanja učenika 1. i 5. razreda			
	Praćenje uspjeha i napredovanja učenika			
	Profesionalno usmjeravanje i informiranje učenika			
	Suradnja s razrednicima 8. razreda na poslovima prof. usmjeravanja			I-VII
	Predavanje za učenike 8. razreda: 1. Čimbenici koji utječu na izbor zanimanja, srednjoškolski sustav u RH 2. Elementi i kriteriji za upis u srednju školu			
	Predavanje za roditelje i učenike 8.r. „Kamo nakon osnovne škole“			
	Predstavljanje ustanova za nastavak obrazovanja			

	Utvrdjivanje profesionalnih interesa, obrada podataka (anketa za učenike)		
	Suradnja sa Stručnom službom Zavoda za zapošljavanje za učenike s posebnim potrebama i zdravstvenim problemima		
	Individualna savjetodavna pomoć		
	Vođenje dokumentacije za PU i uređivanje panoa za profesionalno usmjeravanje		
	Pomoć u postupku upisa u srednje škole – upute i individualan i grupni rad		
	Zdravstvena i socijalna zaštita učenika		
	Upoznavanje socijalnih prilika učenika	IX.-VI.	
	Suradnja na realizaciji plana i programa zdravstvene zaštite učenika (sa Školskom medicinom)		
	Suradnja u organizaciji izleta, terenske nastave, Škole u prirodi, izvanučioničke nastave		
2.2.	Stručno pedagoški rad i suradnja s roditeljima		
	Individualni savjetodavni rad s roditeljima	IX.-VI.	
	Roditeljski sastanci (predavanja/pedagoške radionice za roditelje) – po prijedlogu i pozivu razrednika		
	Roditeljski sastanak za roditelje djece dorasle za upis u školu: Upis u 1. razred osnovne škole	II.	
2.3.	Stručno pedagoški rad i suradnja s učiteljima		
	Suradnja i savjetodavni rad s učiteljima	IX.-VIII.	
	Suradnja i savjetodavni rad s razrednicima		
	Rad s učiteljima pripravnicima		
	Praćenje izvođenja odgojno-obrazovnog rada – ostvarivanje NPP-a i GIK-a	IX.-VI.	
	Sudjelovanje u radu stručnih tijela: - rad u RV, UV	IX.-VIII.	
	Rad u stručnim timovima – projekti škole, Tim za kvalitetu i sl.		
	Praćenje kvalitete izvođenja nastavnog procesa – uvid u realizaciju nastave		
	Suradnja u organizaciji i realizaciji terenske nastave, stručnih ekskurzija...	IX.-VI.	
	Sudjelovanje u realizaciji programa kulturne i javne djelatnosti škole		
2.4.	Suradnja s ravnateljicom	IX.-VIII.	
2.5.	Suradnja s drugim ustanovama		
	Suradnja s predškolskom ustanovom		
	Suradnja s Međimurskom županijom		
	Suradnja s osnovnim i srednjim školama	IX.-VI.	
	Suradnja s Centrom za socijalnu skrb		
	Suradnja sa Zavodom za javno zdravstvo		
	Suradnja s Policijskom upravom Prelog		
	Suradnja sa Zavodom za zapošljavanje		
3.	VREDNOVANJE OSTVARENIH REZULTATA, PROVOĐENJE STUDIJSKIH ANALIZA, ISTRAŽIVANJA I PROJEKATA		45
	Analiza odgojno-obrazovnih rezultata na polugodištu	XII., I.	
	Analiza odgojno-obrazovnih rezultata na kraju nastavne godine i na kraju školske godine	VI., VIII.	

	Izrada projekata i istraživanja; obrada i interpretacija rezultata istraživanja; primjena spoznaja u funkciji unapređenja rada	X.-V.	
	Samovrednovanje rada stručnog suradnika	VI., VII.	
	Sudjelovanje u samovrednovanju rada Škole		
4.	STRUČNO USAVRŠAVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH DJELATNIKA		105
4.1	Stručno usavršavanje pedagoga	IX.-VIII.	
	Praćenje stručne literature i periodike s povećanim osvrtom na kurikularnu reformu		
	Stručno usavršavanje u školi: UV, RV, Školska stručna vijeća		
	Županijsko stručno vijeće stručnih suradnika-pedagoga (sudjelovanje)		
	Stručno-konzultativni rad sa sustručnjacima		
	Usavršavanje u organizaciji MZO, AZOO i ostalih institucija - sudjelovanje		
4.2	Stručno usavršavanje učitelja	IX.-VIII.	
	Individualna pomoć učiteljima u ostvarivanju planova usavršavanja		
	Koordinacija skupnog usavršavanja u školi i izvan nje (Šk. stručna vijeća, UV, RV)		
	Održavanje predavanja/pedagoških radionica za učitelje		
	Izrada prijedloga literature za stručno usavršavanje		
	Rad s učiteljima pripravnicima – sudjelovanje u radu Povjerenstva za stažiranje		
5.	BIBLIOTEČNO-INFORMACIJSKA I DOKUMENTACIJA DJELATNOST		100
	Pripremanje materijala i uređivanje panoa školskog preventivnog programa	IX.-VI.	
	Sudjelovanje u izradi prijedloga nabave stručne i druge literature, novih izvora znanja, , sudjelovanje u informiranju i predstavljanju novih stručnih izdanja, poticanje učenika, učitelja i roditelja na korištenje znanstvene i stručne literature		
	Dokumentacijska djelatnost		
	Briga o školskoj dokumentaciji	VI.-VIII.	
	Pregled učiteljske dokumentacije		
	Vođenje dokumentacije o učenicima i roditeljima	IX.-VI.	
	Vođenje dokumentacije o radu	V.-VIII.	
	e-upisi u srednje škole – upisni koordinator		
6.	OSTALI POSLOVI		32
6.1.	Nepredviđeni poslovi	IX.-VIII.	
		UKUPNO:	888

STRUČNI SURADNIK PEDAGOG - PLANIRANI FOND SATI - ŠK.GOD 2023./2024.

MJESEC	BROJ DANA							BROJ SATI	DANI ODMORA	SATI ODMORA	MJESEČNI FOND SATI
	Ukupno	Radnih	Subota	Nedjelja	Blagdana	Nastavnih*	Učeničkih praznika				
RUJAN	30	21	5	4	-	20	1	84	-	-	84
LISTOPAD	31	22	4	5	-	19	2	88	-	-	88
STUDENI	30	21	4	4	1	21	-	84	-	-	84
PROSINAC	31	19	5	5	2	15	3	76	-	-	76
SIJEČANJ	31	22	4	4	1	18	4	88	-	-	88
VELJAČA	29	21	4	4	-	16	5	84	-	-	84
OŽUJAK	31	21	5	5	-	19	2	84	-	-	84
TRAVANJ	30	21	4	4	1	15	4	84	-	-	84
SVIBANJ	31	21	4	4	2	19	-	84	-	-	84
LIPANJ	30	20	5	5	-	15	5	80	-	-	80
SRPANJ	31	23	4	4	-	-	23	92	14	56	36
KOLOVOZ	31	20	5	4	2	-	20	80	16	64	16
UKUPNO	366	252	53	52	9	177	69	1008	30	120	888

* broj nastavnih dana prema Kalendaru rada OŠ Sveta Marija

Pedagoginja: Andrea Ermakora, prof.

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA STRUČNOG SURADNIKA KNJIŽNIČARA ZA ŠK. GOD. 2023. /2024.

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA ŠKOLSKOG KNJIŽNIČARA ZA ŠKOLSKU GODINU 2023. /2024.			
	SADRŽAJ RADA	Broj sati	Vrijeme održavanja
	NEPOSREDNI ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD S UČENICIMA	1. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD	465
1.1.1 Program Knjižničnog odgoja i obrazovanja (organizirano i sustavno upoznavanje učenika s knjigom i knjižnicom)		50	tijekom godine
1.1.2 Stručna i pedagoška pomoć učenicima u izboru knjige		50	tijekom godine
1.1.3 Poticanje učenika na čitanje, upućivanje učenika u čitanje književnih djela, korištenje znanstveno-popularne literature, čitanje učeničkih listova i časopisa		50	tijekom godine
1.1.4 Pomaganje učenicima u pripremi i obradi zadane teme ili referata iz pojedinih nastavnih područja		50	tijekom godine
1.1.5 Upućivanje učenika i pomaganje učenicima u pravilnoj uporabi leksikona, enciklopedija, rječnika i navikavanje učenika na samostalni rad		50	tijekom godine
1.1.6 Projekt <i>Čitanjem do zvijezda</i> i Projekt <i>Noć knjige</i>		35	tijekom godine
1.1.7 Suradnja s ostalim skupinama slobodnih aktivnosti		20	tijekom godine
1.1.8 Rad s učenicima koji pomažu u školskoj knjižnici (koji ne pohađaju satove vjeronauka ili stranih jezika)		15	tijekom godine
1.1.9 Satovi lektire (suradnja s učiteljima RN i učiteljima hrvatskog jezika)		50	tijekom godine
1.1.10 Savjetodavni rad		40	tijekom godine
		Planiranje i pripremanje za rad	55
1.2 SURADNJA I TIMSKI RAD S UČITELJIMA, RAVNATELJEM I STRUČNIM SURADNICIMA	1.2.1 Suradnja s učiteljima svih nastavnih predmeta i odgojnih područja u nabavi literature i ostalih medija	15	tijekom godine
	1.2.2 Suradnja s ravnateljem i stručnim suradnicima u vezi s nabavom stručne metodičko-pedagoške literature i AV građe	15	tijekom godine
	1.2.3 Timski rad na pripremi i ostvarivanju multidisciplinarnih projekata, izložbi i kreativnih radionica	25	tijekom godine
	2. STRUČNI RAD I INFORMACIJSKA DJELATNOST	273	
	2.1 Organizacija i vođenje rada u knjižnici	75	tijekom godine
	2.2 Nabava knjiga i ostale knjižnične građe	30	tijekom godine

	2.3 Stručna obrada građe, uvođenje u METEL 2.3.1 Inventarizacija 2.3.2 Klasifikacija 2.3.3 Signiranje 2.3.4 Katalogizacija	88	tijekom godine
	2.4 Zaštita i tehnička obrada knjižne i neknjižne građe 2.4.1 Godišnji otpis	30	tijekom godine
	2.5 Statistika 2.5.1 Statistika nabave 2.5.2 Statistika posudbe	10	tijekom godine
	2.6 Sustavno obavješćavanje učenika i učitelja o novim knjigama i sadržajima stručnih časopisa	10	tijekom godine
	2.7 Izrada popisa literature i bibliografskih podataka za pojedine predmete	10	tijekom godine
	2.8 Pisanje godišnjeg plana i programa	10	tijekom godine
	2.9 Pisanje izvješća	10	tijekom godine
	3. KULTURNA I JAVNA DJELATNOST	80	
	3.1 Organiziranje, pripremanje i provođenje književnih susreta, tematskih izložbi, književnih tribina, predstavljanja knjiga	15	tijekom godine
	3.2 Sudjelovanje u školskim projektima i aktivnostima kroz godinu (Projekt <i>Revolucija digitalne pismenosti</i>)	35	tijekom godine
	3.3 Organiziranje posjeta kulturnim institucijama	5	tijekom godine
	3.4 Obilježavanje obljetnica značajnijih osoba i događaja	10	tijekom godine
	3.5 Suradnja s ostalim knjižnicama	5	tijekom godine
	3.6 Suradnja s ostalim ustanovama i osobama, roditeljima i širom kulturnom zajednicom	10	tijekom godine
	4. STRUČNO USAVRŠAVANJE DJELATNIKA	70	
	4.1 Individualno stručno usavršavanje 4.1.1 Praćenje stručne knjižnične i druge literature 4.1.2 Praćenje dječje literature i literature za mladež	10	tijekom godine
	4.2 Sudjelovanje na stručnim sastancima škole	15	tijekom godine
	4.3 Sudjelovanje na stručnim sastancima knjižničara	20	tijekom godine
	4.4 Stručno usavršavanje putem Loomena	10	tijekom godine
	4.5. Sudjelovanje na seminarima i savjetovanjima za školske knjižničare	10	tijekom godine
	4.6 Suradnja s Matičnom službom i NSK te s ostalim knjižnicama	5	tijekom godine
Ukupno:		888	

SAŽETAK RASPOREDA SATNICE DJELATNOSTI KNJIŽNICE

ODGOJNO – OBRAZOVNI RAD I INFORMACIJSKA DJELATNOST 53%	465
STRUČNI RAD 30%	273
KULTURNA I JAVNA DJELATNOST 9%	80
STRUČNO USAVRŠAVANJE DJELATNIKA 8%	70
UKUPNO GODIŠNJE u 2022./2023.	888 sati

Ciljevi:

Poticati pozitivan odnos učenika i ostalih djelatnika škole prema knjižnicama i knjižničnoj građi. Osposobiti učenike za korištenje knjižnica kao javnog prostora s ciljem formiranja odgovornih i kreativnih građana.

Integriranje školske knjižnice u odgojno – obrazovni proces i aktivnosti koje se provode u školi. Razvijanje navike i potrebe kritičkog promišljanja prikupljenih informacija iz različitih izvora. Poticanje razvoja čitalačke i informacijske pismenosti.

Ishodi:

Učenik prihvaća prostor knjižnice kao prostor druženja i kreativnosti.

Učenik prepoznaje prostor i građu knjižnice kao javnu imovinu te se prema njoj odnosi odgovorno.

Učenik prepoznaje aktivnosti školske knjižnice te rado u njima sudjeluje.

Učenik razlikuje vrste knjižnične građe te je samostalno pretražuje i kritički vrednuje.

Učenik prihvaća i prepoznaje čitanje kao neophodnu vještinu za školovanje, rad i život.

Učenik razvija pozitivan i tolerantan odnos prema drugima.

Knjižničarka: Vlasta Horvat, dipl. bibl.

6.4. Plan rada tajnika i računovode

Djelokrug rada tajnika te administrativno-tehničkog i pomoćnog osoblja propisan je Pravilnikom o djelokrugu rada tajnika te administrativno-tehničkim i pomoćnim poslovima koji se obavljaju u osnovnoj školi (NN 40/14)

PLAN RADA TAJNIKA

RUJAN

- poslovi oko izbora i formiranja Školskog odbora i Vijeća roditelja
- sklapanje Ugovora o radu s novozaposlenim zaposlenicima
- prijava i odjava zaposlenika
- suradnja s Ministarstvom
- suradnja s organima upravljanja
- organizacija rada pomoćnog i tehničkog osoblja
- blagajnički poslovi
- osiguranje učenika
- izrada i pripremanje normativnih akata
- poslovi oko izrade Godišnjeg plana i programa rada Škole
- nabava robe za školsku kuhinju
- tekući poslovi
- statistika

LISTOPAD

- blagajnički poslovi
- priprema normativnih akata
- usklađivanje i vođenje vojne evidencije
- tekući poslovi
- statističko izvješće
- suradnja s organima upravljanja

STUDENI

- praćenje pravne regulative s područja školstva
- izrada pravilnika
- blagajnički poslovi
- tekući poslovi

PROSINAC

- blagajnički poslovi
- poslovi oko pedagoške dokumentacije
- suradnja s pedagogom na izradi analize
- pomoć razrednicima oko izvješća
- pripreme za božićno-novogodišnje priredbe
- formiranje komisija za inventarizaciju
- tekući poslovi

SIJEČANJ

- organizacija pomoćno-tehničkog osoblja na čišćenju škole
- korespondencija s Ministarstvom
- praćenje zakonske regulative
- blagajnički poslovi
- sređivanje arhive
- tekući poslovi

- prikupljanje ponuda i izbor dobavljača

VELJAČA

- vođenje dosjea zaposlenika
- sudjelovanje u radu Školskog odbora
- blagajnički poslovi
- tekući poslovi

OŽUJAK

- blagajnički poslovi
- suradnja s Ministarstvom
- prijave učenika za natjecanja
- tekući poslovi

TRAVANJ

- blagajnički poslovi
- statističko izvješće RAD-1G
- vođenje dokumentacije o učenicima
- izrada plana materijalnog opremanja
- poslovi oko učeničkih natjecanja
- tekući poslovi

SVIBANJ

- poslovi oko obilježavanja Dana škole
- sudjelovanje u radu Školskog odbora
- planovi potreba i viškova zaposlenika
- blagajnički poslovi
- nabava pedagoške dokumentacije za kraj školske godine
- poslovi oko učeničkih izleta i ekskurzija
- poslovi oko izbora i nabave udžbenika
- tekući poslovi

LIPANJ

- suradnja s pedagogom oko izrade analize uspješnosti
- evidencija, izdavanje učeničkih svjedodžbi
- poslovi prijave i odjave zaposlenika
- suradnja s Ministarstvom
- poslovi oko rješenja za godišnje odmore
- poslovi oko popravnih ispita
- blagajnički poslovi
- poslovi oko učeničkih natjecanja
- tekući poslovi

SRPANJ

- statistička izvješća
- planovi uređenja i radova u školi tijekom ljetnih praznika
- sređivanje pedagoške dokumentacije
- tekući poslovi
- godišnji odmor

KOLOVOZ

- godišnji odmor
- nabava pedagoške dokumentacije za početak školske godine

- poslovi oko popravnih ispita
- raspisivanje natječaja
- sudjelovanje u radu Školskog odbora
- poslovi oko pedagoške dokumentacije
- nabava robe za školsku kuhinju
- pripreme za početak školske godine
- statistika
- tekući poslovi

NAPOMENA:

Osim navedenih poslova tajnik obavlja kontinuirano i sve ostale poslove iz područja imovinskih, pravnih, radnih područja kao i sve oblike korespondencije škole prema van te suradnja s učenicima, učiteljima, roditeljima i društvenim, športskim organizacijama.

Upoznavanje pripravnika s Ustavom, zakonskim i podzakonskim aktima iz područja školstva te pedagoškom dokumentacijom.

Svaki mjesec obavljaju se blagajnički poslovi, statistička izvješća, nabava robe za školsku kuhinju, redovite nabave uredskog materijala, materijala za potrebe nastave i drugog potrošnog materijala. Vodi evidenciju vojnih obveznika i civilnih ročnika, evidenciju servisiranja i pregleda strojeva i instalacija propisanih Zakonom o zaštiti na radu i Zakonom o protupožarnoj zaštiti, prijavljuje zaposlenike na stručna usavršavanja i vodi putne naloge, korespondira s nadležnim ministarstvom i drugim tijelima, te druge tekuće poslove. Vodi matičnu knjigu radnika, izdaje razna uvjerenja učenicima, vodi urudžbeni zapisnik, prati zakonske propise.

PLAN RADA RAČUNOVOĐE

RUJAN

Kontiranje i knjiženje poslovnih događaja

- izvoda ŽR-a
- blagajne
- temeljnica
- evidencija računa u knjigu UFA
- plaćanje računa
- odlaganje dokumentacije
- izrada devetomjesečnog financijskog izvješća

Obračun plaća

- platne liste
- knjiženje analitike plaća
- potvrde o prosjeku plaća
- potvrđivanje zabrana na kredite i vođenje istih
- statistika
- obračun bolovanja
- refundacija bolovanja preko 42 dana

LISTOPAD

- kontiranje i knjiženje poslovnih događaja
- obračun plaća

STUDENI

- kontiranje i knjiženje poslovnih događaja

- obračun plaća

PROSINAC

- kontiranje i knjiženje poslovnih događaja
- obračun plaća
- izrada financijskog plana za sljedeću poslovnu godinu

SIJEČANJ

- kontiranje i knjiženje poslovnih događaja
- obračun plaća
- inventarizacija
- obračun otpisa osnovnih sredstava
- izrada godišnjih financijskih izvješća

VELJAČA

- kontiranje i knjiženje poslovnih događaja
- obračun plaća

OŽUJAK

- kontiranje i knjiženje poslovnih događaja
- obračun plaća

TRAVANJ

- kontiranje i knjiženje poslovnih događaja
- obračun plaća

SVIBANJ

- - kontiranje i knjiženje poslovnih događaja
- obračun plaća

LIPANJ

- kontiranje i knjiženje poslovnih događaja
- obračun plaća

SRPANJ

- kontiranje i knjiženje poslovnih događaja
- obračun plaća
- izrada polugodišnjeg obračuna
- godišnji odmor

KOLOVOZ

- kontroliranje i knjiženje poslovnih događaja
- obračun plaća

NAPOMENA: Osim navedenih poslova, računovođa redovito surađuje sa Zavodom za mirovinsko osiguranje i Zavodom za zdravstveno osiguranje, plaća fakture iz knjige UFA, sudjeluje u vođenju školske kuhinje i prati zakonske propise.

Tajničke i računovodstvene poslove obavlja jedna osoba.

Tajnica i računovođa: Anica Poljak

6.5. Plan rada domara i ložača

POSLOVI I RADNI ZADATCI DOMARA I LOŽAČA ŠKOLE

Opis poslova i radnih zadataka u matičnoj školi u Svetoj Mariji i PŠ Donji Mihaljevec

- brine o imovini škole i svakodnevno obilazi prostorije matične i područne škole i školskog dvorišta radi uvida u njihovo stanje
- svakodnevno zagrijavanje školskih prostorija od listopada do travnja, rukovanje centralnim grijanjem
- održavanje instalacija centralnog grijanja i protupožarnih uređaja u školi
- održavanje toplovodnih tijela i prilagođavanje vanjskim temperaturama
- vođenje brige o ispravnosti mreže i rasvjetnih tijela
- vođenje brige o potrošnji električne energije i gašenje rasvjetnih tijela kad nema potrebe da budu uključena
- vođenje brige o ispravnosti vodovodne mreže, uočavanje kvarova i obavještanje odgovorne osobe o tome
- vođenje brige o ekonomičnoj potrošnji vode
- vođenje brige o ispravnosti kanalizacije
- održavanje bravarije
- popravak namještaja, stolarije i podova u granicama svojih mogućnosti
- čišćenje prilaznih putova školskoj zgradi
- uređenje okoliša škole, parkova, športskih terena, košenje trave, skupljanje smeća
- rad u školskoj zadrugi (tehnički poslovi) u dogovoru s ravnateljem, voditeljem školske zadruge i tajnikom
- popravci u školskoj zgradi prema svojim mogućnostima
- održavanje i čišćenje podrumskih prostorija (kotlovnica i spremnik lož ulja u matičnoj školi)
- svakodnevno u matičnoj školi nakon obroka odmora pomesti i obrisati hodnik i predvorje
- dostavljački poslovi
- dežura u matičnoj školi za vrijeme odmora i ručka, po potrebi i tijekom dana
- otvara i zatvara matičnu školsku zgradu u skladu s radnim vremenom
- ostali poslovi za potrebe škole prema nalogu ravnatelja ili tajnika škole

UKUPNO je mjesečno potrebno oko 87 sati za obavljanje potrebnih navedenih poslova.

6.6. Plan rada kuharica

POSLOVI I RADNI ZADATCI KUHARA

Opis poslova i radnih zadataka u matičnoj i PŠ

Poslovi i radni zadaci kuharice su:

- a) Poslovi i radni zadaci na pripremanju hrane
  - pripremanje hrane, nabava namirnica i pripremanje zimnice
  - pripremanje hrane za prijepodnevnu i poslijepodnevnu smjenu prema odobrenom jelovniku
  - raspodjela hrane prema utvrđenom rasporedu

- pripremanje hrane za djelatnike Škole
- b) Održavanje kuhinje
  - održavanje reda i čistoće u školskoj kuhinji i pomoćnim prostorijama
  - održavanje reda i čistoće posuđa i inventara
  - detaljno uređenje školske kuhinje u vrijeme kad kuhinja ne radi
- c) Osobna higijena
  - redovito odlaženje na zdravstvene preglede
  - održavanje osobne higijene
- d) Ostali poslovi
  - u vrijeme kad kuhinja ne radi i nema poslova u njoj po potrebi se određuje na poslove čišćenja i održavanja inventara.
  - drugi poslovi po nalogu ravnatelja ili tajnika

U školi rade dvije (2) kuharice, jedna (1) u matičnoj školi u punom radnom vremenu i jedna (1) sa djelom radnog vremena u matičnoj i područnoj školi - pola radnog vremena.

Za gore navedene poslove potrebno je mjesečno oko 174 sati u punom radnom vremenu.

6.7. Plan rada spremačica

POSLOVI I RADNI ZADATCI NA ODRŽAVANJU ČISTOĆE

 Opis poslova i radnih zadataka u matičnoj i PŠ

- održavanje reda i čistoće u prostorijama škole i pratećem prostoru prema kvadraturi određenoj važećim propisima
- održavanje čistoće zidova, prozora, vratiju, rasvjetnih tijela, namještaja, nastavnih pomagala
- čuvanje školskog inventara i obavješćivanje odgovornih osoba o njegovom stanju
- održavanje čistoće svih sanitarnih čvorova i svakodnevna dezinfekcija slavina i sanitarnog prostora Izosanom
- održavanje čistoće na vanjskim prostorima škole, uređivanje i čuvanje ukrasnog grmlja i cvjetnih gredica, rad na površinama školske zadruge
- održavanje čistoće u školskim spremištima, kabinetima, blagovaoni, podrumu i na tavanu, čišćenje snijega na školskim otvorenim prostorima
- zalijevanje i uređivanje cvijeća u unutrašnjosti škole i vanjskom okolišu
- svakodnevno brisanje prašine po namještaju i nastavnim pomagalima
- održavanje podnih obloga u holu škole
- kontrola i čišćenje sanitarnih prostora po dolasku na posao
- pranje radne odjeće i drugog u perilici rublja i glačanje
- uređenje spremišta, hodnika i kotlovnice
- ostali poslovi za potrebe škole prema nalogu ravnatelja ili tajnika škole (dežurstvo, dostavljački poslovi, pomoć kuharici i sl.)

U školi rade tri (3) spremačice. Jedna (1 osoba) u punom radnom vremenu u matičnoj školi i područnoj školi, druga (1 osoba) pola radnog vremena u matičnoj školi i treća (1 osoba) pola radnog vremena u matičnoj školi.

Za gore navedene poslove potrebno je utrošiti oko 174 sati mjesečno u punom radnom vremenu.

6.8. Plan rada školskog liječnika

Zdravstvena zaštita naših učenika ostvaruje se u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo i našom **liječnicom školske medicine Marijom Ivanović**, koja će prema unaprijed utvrđenom planu ostvarivati cijepljenje i sistematske preglede učenika. Već je uvriježena praksa da se naša liječnica uključuje u školske programe zdravstveno socijalne zaštite roditelja i učenika prigodom predavanja, prema svojem planu.

CIJEPLJENJA : Na temelju čl. 42. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, te prema Programu obaveznih cijepljenja u Hrvatskoj cijepiti će se:

1. učenici **1. razreda** prilikom pregleda za upis u školu cijepljeni su protiv ospica, zaušnjaka i rubeole te će se cijepiti protiv dječje paralize tijekom 1. razreda, a po potrebi docijepiti cjepivima koja treba nadoknaditi iz predškolske dobi
2. učenici **8. razreda** protiv difterije, tetanusa i dječje paralize
3. cijepljenje **protiv HPV-a** u Republici Hrvatskoj, osim učenicima **8. razreda**, preporuča se i učenicima **5., 6. i 7. razreda**. Cjepivom protiv HPV-a cijepiti samo učenici čiji roditelji su potpisali informirani pristanak. Informirani pristanak učenici će dobiti uz poziv za sistematski pregled ili tijekom školske godine.

SISTEMATSKI PREGLEDI obaviti će se :

4. učenicima **5. razreda** u svrhu praćenja rasta i razvoja te praćenja pubertetskih promjena
5. učenicima **8. razreda** u svrhu profesionalne orijentacije i praćenja rasta i razvoja

SCREENINZI I NAMJENSKI PREGLEDI :

6. pregled vida učenika **3. razreda**
7. praćenje rasta i razvoja učenika **3. razreda**
8. pregled kralježnice učenika **6. razreda**
9. praćenje rasta i razvoja za učenike **6. razreda**
10. skrining sluha za učenika **7. razreda**
11. pregledi **učenika sportaša** prije sudjelovanja na sportskim takmičenjima čije propozicije zahtijevaju liječnički pregled
12. **pregledi učenika sa zdravstvenim teškoćama u svrhu potpunog ili djelomičnog oslobađanja od tjelesnih aktivnosti na nastavi TZK.**

ZDRAVSTVENI ODGOJ :

Satovi zdravstvenog odgoja održat će se :

- učenicima 1. razreda na temu Pravilno pranje zubi po modelu i demonstracija pranja zubi na modelu

- učenicima 3. razreda na temu “Skrivene kalorije”
- 13. učenicima 5. razreda na temu „Promjene vezene uz pubertet“ i učenicama „Higijena menstruacije“
- 14. roditeljima na roditeljskim sastancima prema prethodnom dogovoru, a u skladu s potrebama škole
- 15. učiteljima na učiteljskim vijećima prema prethodnom dogovoru .

Osim navedenog, tijekom cijele školske godine posebna skrb posvećena je učenicima iz obitelji lošijih socijalnih i imovinskih prilika (ekskurzije i sl.).

Tijekom školske godine svi radnici škole uključeni su u rad na humanizaciji međuljudskih odnosa, skrb o higijeni ambijenta škole, pružanju pomoći u ostvarivanju socijalno-zaštitnih potreba učenika te vode posebnu brigu o socijalnim odnosima u razrednim odjelima.

U školi se već godinama provodi školski preventivni program u skladu s Nacionalnom strategijom suzbijanja zlouporabe droga. Cilj mu je afirmacijom zdravog načina življenja smanjiti interes djece i mladeži za nepoželjne oblike ponašanja. Nositelji programa su razrednici, ravnatelj, stručni suradnici i svi učitelji. Voditeljica programa je pedagoginja škole koja zajedno s razrednicima planira i koordinira sve aktivnosti. Provedbeni program uključuje, osim učenika i roditelje, te sve suradnike škole (Zavod za javno zdravstvo, Centar za socijalnu skrb, PU međimurske i dr.).

7. PLANOWI RADA ŠKOLSKOG ODBORA I STRUČNIH TIJELA

7.1. Plan rada Školskog odbora

Način rada Školskog odbora pobliže je određen Poslovníkom o radu kolegijalnih tijela, a djelokrug rada Statutom Škole.

Školski odbor radi na temelju ovlasti koje mu daje Statut, a sjednice će se održavati prema potrebi, odnosno programu zadanom zadaćama Školskog odbora predviđenim Statutom. Predsjednica Školskog odbora je Marta Stella.

Mjesec	Sadržaj rada
IX. – X.	1. Usvajanje Školskog kurikulumuma
	2. Usvajanje Godišnjeg plana i programa rada škole
	3. Utvrđivanje poslovne politike škole
	4. Davanje prethodne suglasnosti u vezi sa zasnivanjima radnih odnosa – tokom godine
	5. Ostali poslovi
X.-XII:	1. Rješavanje tekućih poslova, Razmatranje i donošenje odluka o žalbama učenika, roditelja i skrbnika – ukoliko ih ima
	2. Usvajanje financijskog plana
	3. Tekući poslovi
I.-VI.	1. Usvajanje završnog računa
VI.-VIII.	2. Analiza rezultata odgojno-obrazovnog rada
	3. Analiza ostvarenosti Školskog kurikulumuma i Godišnjeg programa rada škole
	4. Usvajanje polugodišnjeg obračuna
	5. Izrada plana investicija i održavanja za narednu godinu
	6. Analiza ostvarenosti godišnjeg programa rada Školskog odbora

7.2. Plan rada Učiteljskog vijeća

Učiteljsko vijeće radit će na sjednicama prema potrebi, a najmanje dva puta u svakom obrazovnom razdoblju. Djelokrug rada određen je Statutom.

MJESEC	NOSITELJ ORGANIZACIJE – UČITELJSKO VIJEĆE
RUJAN	<ul style="list-style-type: none"> - podjela učenika po razrednim odjelima - određivanje organizacijski oblika odgojno-obrazovnih aktivnosti - utvrđivanje prijedloga Godišnjeg plana i programa rada - utvrđivanje Školskog Kurikuluma
LISTOPAD	<ul style="list-style-type: none"> - razmatranje prijedloga i mišljenja o organizaciji društveno korisnog rada (Dani kruha i zahvalnosti, akcija sakupljanja starog papira)
PROSINAC	<ul style="list-style-type: none"> - utvrđivanje uspjeha u 1. obrazovnom razdoblju - analiza realizacije plana i programa - realizacija kulturne i javne djelatnosti - poslovi i zaduženja oko božićnih i novogodišnjih praznika
SIJEČANJ TRAVANJ	<ul style="list-style-type: none"> - praćenje realizacija nastave - imenovanje komisije za upis u 1. razred - priprema učenika za susrete i natjecanja - priprema programa za Dan škole
SVIBANJ	<ul style="list-style-type: none"> - realizacija nastavnog plana i programa po predmetima - realizacija kulturne i javne djelatnosti

LIPANJ	<ul style="list-style-type: none"> - analiza uspjeha na kraju nastavne, školske godine - prijedlog zaduženja za narednu školsku godinu - podjela svjedodžbi - utvrđivanje rokova za dodatnu nastavu za negativno ocjenjene učenike - imenovanje članova ispitnih komisija - popravni ispiti - potvrđivanje izrečenih pedagoških mjera
KOLOVOZ	<ul style="list-style-type: none"> - izvješće o realizaciji Godišnjeg plana i Školskog kurikulumu - utvrđivanje prijedloga Školskog kurikulumu i Godišnjeg plana i programa - izvješće o završetku popravnih ispita - zaduženja učitelja za šk. god. 2022./2023. - utvrđivanje kalendara rada škole za školsku 2023./2024. godinu - organizacija rada u novoj školskoj godini

7.3. Plan rada Razrednog vijeća

Djelokrug rada razrednih vijeća određen je Statutom. Razredno vijeće obavljat će niz drugih poslova utvrđenih Zakonom, podzakonskim aktima, Statutom i drugim općim aktima Škole.

Sjednicama razrednog vijeća obavezno su nazočni učitelji, a na poziv i stručni suradnik. Planirano je realizirati najmanje tri sjednice razrednih vijeća i to prema sljedećem rasporedu:

MJESEC	SADRŽAJ RADA RAZREDNIH VIJEĆA	NOSITELJ REALIZACIJE
XII.	<ul style="list-style-type: none"> - uspjeh razrednog odjela u 1. obrazovnom razdoblju - prijedlog pedagoških mjera - analiza realizacije izvršenja nastavnog plana 	razrednik razrednik i predmetni učitelji
VI.	<ul style="list-style-type: none"> - utvrđivanje općeg uspjeha učenika - predlaganje pedagoških mjera u skladu sa Statutom - realizacija nastavnog plana i programa na kraju nastavne godine 	razrednik
VIII.	<ul style="list-style-type: none"> - utvrđivanje konačnog uspjeha učenika po završetku popravnih ispita 	razrednik

7.4. Plan rada Vijeća roditelja

U cilju ostvarivanja zadaća osnovne škole te povezivanja škole s društvenom sredinom u školi je osnovano Vijeće roditelja.

U ovoj se školskoj godini planiraju četiri sjednice koje bi obuhvatile navedene sadržaje.

Mjesec	Sadržaj rada	Izvršitelji
IX.	<ul style="list-style-type: none"> - Konstituirajuća sjednica - Izbor predsjednika Vijeća roditelja - Izvješće ravnateljice o protekloj školskoj godini - Donošenje i prihvaćanje godišnjeg plana rada Vijeća roditelja - Davanje mišljenja o Školskom kurikulumu i Godišnjem planu i programu rada škole 	Predsjednik Vijeća roditelja/ravnatelj
IX.-VI.	<ul style="list-style-type: none"> - Mjere na unapređivanju uvjeta života i rada u školi - Organizacija aktivnosti oko proslave Božića i Nove godine 	Predsjednik Vijeća roditelja/ravnatelj
IX.-VI.	<ul style="list-style-type: none"> - Tekuća problematika - Pomoć u rješavanju socijalnih i drugih problema učenika - Predavanje pedagoginje – tema prema dogovoru 	Predsjednik Vijeća roditelja/Ravnatelj/pedagoginja
VI.	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacija Godišnjeg plana i programa rada škole, izvannastavnih aktivnosti i učeničkih društava - Pripremne radnje za narednu šk. god. 	Predsjednik Vijeća roditelja/ravnatelj

Predsjednik/ica Vijeća roditelja: Igor Mihalac

7.5. Plan rada Vijeća učenika

Vijeće učenika je predstavničko tijelo učenika Osnovne škole Sveta Marija, a čine ga učenici od I. do VIII. razreda, odnosno po jedan učenik iz svakog razreda. Predstavnik Vijeća učenika sudjeluje u radu tijela škole kada se odlučuje o pravima i obvezama učenika, bez prava odlučivanja.

Cilj rada Vijeća učenika je aktivno sudjelovanje izabраниh učenika u odgojno-obrazovnom radu škole i razmatranje pitanja značajnih za rad učenika u školi. Cilj je da učenici razvijaju svijest o svojim pravima, slobodi i suodgovornosti u odgojno-obrazovnom procesu te da potiču sve oblike učeničkog stvaralaštva i izražavanja. Vijeće učenika vodi pedagoginja škole.

Mjesec	Sadržaj
IX. i X.	1. sastanak Vijeća učenika, prihvaćanje Statuta vijeća; biranje predsjednika, zamjenika i zapisničara VU-a; donošenje Godišnjeg plana rada; Pravilnik o kućnom redu škole; Pravilnik o kriterijima za izricanje pedagoških mjera -sudjelovanje u obilježavanju Dana zahvalnosti za plodove zemlje (12.10.) - kreativne radionice, izrada božićnih dekoracija – Božićni sajam (Projekt “Božić u mom kraju”)
XI i XII.	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u projektu “Mladi volonteri” - aktivnosti u Mjesecu borbe protiv ovisnosti 15.11. - 15.12. - ŠPP - obilježavanje Međunarodnog dana tolerancije (16.11.)

	<ul style="list-style-type: none"> - kreativne radionice, izrada božićnih dekoracija – Božićni sajam (Projekt “Božić u mom kraju”) - sudjelovanje u organizaciji Božićne priredbe – izrada plakata
I.,II. i III.	<ul style="list-style-type: none"> - obilježavanje Valentinova (14.2.) - obilježavanje Dana ružičastih majica (28.2.) – prevencija vršnjačkog nasilja - primjereno ponašanje u školi – sudjelovanje u poboljšanju školske discipline - obilježavanje Dana darovitih učenika (21.3.)- kviz “Najbistrić škole”, radionice, pano - sudjelovanje u projektu “Mladi volonteri”
IV.,V. i VI.	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u projektu “Mladi volonteri” - sudjelovanje u obilježavanju Dana škole (29.5.) - obilježavanje Svjetskog dana nepušenja (31.5.) - izbor učenika generacije - prijedlozi za unapređenje rada u novoj školskoj godini

Predsjednik Vijeća učenika: ██████████

7.6. Plan rada stručnog vijeća učitelja razredne nastave

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA STRUČNOG KOLEGIJA UČITELJA RAZREDE NASTAVE ŠKOLSKE GODINE 2023./24.

VRIJEME	SADRŽAJI	IZVRŠITELJI
IX. mjesec	<ul style="list-style-type: none"> - Izbor voditelja Aktiva učitelja razredne nastave - Izrada godišnje plana i programa rada Aktiva učitelja razredne nastave - Provođenje nastavnog plana i programa i kurikularnih dokumenta - Utvrđivanje elemenata, načina i postupaka vrednovanja - Ostala pitanja – kalendar za školsku godinu 2023./24. 	<ul style="list-style-type: none"> - učitelji razredne nastave - učitelji predmetne nastave - ravnatelj pedagoginja
X. mjesec	<ul style="list-style-type: none"> - Provođenje nastavnog plana i programa i kurikularnih dokumenta - Organizacija tematskih i integriranih dana u školi - Proučavanje Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Pravilnika o načinu praćenja i 	<ul style="list-style-type: none"> - učitelji razredne nastave - učitelji predmetne nastave - ravnatelj pedagoginja

	ocjenjivanja učenika u OŠ i SŠ	
XI. mjesec	<p>16. Provođenje nastavnog plana i programa i kurikularnih dokumenta</p> <p>17. Plan i program javne i kulturne djelatnosti</p> <p>18. – predavanje pedagoginje Andreje Ermakore (stručni kolegij RN)</p>	<p>- učitelji razredne nastave</p> <p>- učitelji predmetne nastave</p> <p>- ravnatelj</p> <p>pedagoginja</p>
XII.	<p>5. Provođenje nastavnog plana i programa i kurikularnih dokumenta</p> <p>6. Provođenje tematskih i integriranih dana</p> <p>7. Valorizacija Plana i programa rada tijekom 1. polugodišta</p> <p>4. Analiza i izvješće o provođenju nastavnog plana i programa i kurikularnih dokumenta</p>	<p>- učitelji razredne nastave</p> <p>- učitelji predmetne nastave</p> <p>- ravnatelj</p> <p>pedagoginja</p>
I.-II. mjesec	<p>Provođenje nastavnog plana i programa i kurikularnih dokumenta</p> <p>Izvješća sa stručnih seminara i savjetovanja</p>	<p>- učitelji razredne nastave</p> <p>- učitelji predmetne nastave</p> <p>- ravnatelj</p> <p>pedagoginja</p>
III. mjesec	<p>1. Provođenje nastavnog plana i programa i kurikularnih dokumenta</p> <p>2. Provođenje tematskih i integriranih dana</p> <p>3. Daroviti učenici – predavanje Dijana Kolac (stručni kolegij RN)</p>	<p>- učitelji razredne nastave</p> <p>- učitelji predmetne nastave</p> <p>- ravnatelj</p> <p>pedagoginja</p>
IV. mjesec	<p>14. Provođenje nastavnog plana i programa i kurikularnih dokumenta</p> <p>15. Ostala pitanja</p>	<p>- učitelji razredne nastave</p> <p>- učitelji predmetne nastave</p> <p>- ravnatelj</p> <p>-pedagoginja</p>
V.- VI.	<p>- Provođenje nastavnog plana i programa i kurikularnih dokumenta</p> <p>2. Analiza uspješnosti provođenja nastavnog plana i programa i kurikularnih dokumenta</p> <p>3. Razredno ozračje – predavanje Marija Bobić (stručni kolegij RN)</p>	<p>- učitelji razredne nastave</p> <p>- učitelji predmetne nastave</p> <p>- ravnatelj</p> <p>-pedagoginja</p>

Voditelj stručnog kolegija učitelja razredne nastave: Damir Kos, dipl. učitelj razredne nastave s pojačanim predmetom informatikom

7.7. Plan rada stručnog vijeća učitelja predmetne nastave

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA AKTIVA UČITELJA PREDMETNE NASTAVE U ŠK. GOD. 2023./2024.

Rujan

Izbor voditelja aktiva

Izrada godišnjeg plana rada aktiva

Obilježavanje važnih datuma u mjesecu:

9. 9. – Hrvatski olimpijski dan

26. 9. Europski dan jezika

Listopad:

Obilježavanje važnih datuma u mjesecu:

Europski tjedan kodiranja –prvi/drugi tjedan u listopadu

5.10.-Dan otvoreni vrata –integrirani dan

6.10.- Svjetski dan učitelja

12.10. -Dan zahvalnosti za plodove zemlje

24.10.- Međunarodni dan školskih knjižnica

Obilježavanje mjeseca Hrvatske knjige

Solidarnost na djelu – uključivanje u akciju CK

Studeni:

Obilježavanje važnih datuma u mjesecu :

16.11.- Međunarodni dan tolerancije

17. 11. – Dan sjećanja na Vukovar

Obilježavanje mjeseca borbe protiv ovisnosti

Božićne radionice

Prosinac:

Predavanje pedagoginje

Stvaranje prigodnog ozračja u školi – Božić

Obilježavanje važnih datuma u mjesecu:

5.12.-Međunarodni dan volontera

6.12.-Sveti Nikola

7.12. -Večer matematike

21.12.-Božićna priredba

Siječanj:

Obilježavanje važnih datuma u mjesec

15.1. -Dan međunarodnog priznanja RH

28.1. - Dan zaštite podataka

Dogovor o tempu i dinamici završnih priprema učenika za natjecanja

Veljača:

Obilježavanje važnih datuma u mjesecu:

Dan sigurnijeg interneta – prvi tjedan u veljači

Svjetski dan školske igre -prvi tjedan u veljači

14.2. – Valentinovo

28.2. -Dan ružičastih majica -Nacionalni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja

Ožujak:

Obilježavanje važnih datuma u mjesecu

8.3.- Dan žena

11.- 17. 3. – Dani hrvatskog jezika

21.3.-Svjetski dan osoba s Down sindromom

21. 3.-Dan darovitih učenika

21.3.-Klokan bez granica

18.3.-22.3.-Uskrsne radionice

Travanj:

Obilježavanje važnih datuma u mjesecu:

22. 4. –Dan planeta Zemlje

Što pokazala natjecanja i smotre?

Svibanj:

Predavnje pedagoginje

Obilježavanje važnih datuma u mjesecu:

2.5.-Večer filma i Svjetski dan smijeha,

4.5. –Svjetski dan vatrogasaca

9.5. Dan Europe –integrirani dan

12.5. -Majčin dan

27.5. -Svjetski dan sporta

29.5. - Dan škole

31.5.-Stručno usavršavanje učitelja

Lipanj:

Analiza i realizacija godišnjeg plana i programa rada

Kraj školske godine- pomoć u organizaciji završne svečanosti učenika osmih razreda

8. PLAN STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA I USAVRŠAVANJA

8.1. Stručno usavršavanje u školi

8.1.1. Stručna vijeća

Sadržaj permanentnog usavršavanja	Ciljne skupine	Predavač	
		Vrijeme ostvarenja	
Razredna vijeća	Učitelji razrednih vijeća od 1 do 8. razreda	Korištenje međupredmetnih tema u nastavi 5. – 8. razreda	Upoznavanje s posebnostima razreda
Učiteljska vijeća	Svi učitelji	Primjena digitalne tehnologije – primjeri dobre prakse	Predavanje pedagoginje Stručna ekskurzija učitelja

8.1.2. Stručna usavršavanja za sve odgojno-obrazovne radnike

Sadržaj permanentnog usavršavanja	Ciljne skupine	Vrijeme ostvarenja	Planirani broj sati po učitelju
Stručni skupovi na nivou škole	svi učitelji	Tijekom godine	35
Stručni skupovi na nivou županije	svi učitelji	Tijekom godine	ovisno o organizatoru
Stručni skupovi na nivou države	ravnateljica, stručna suradnica, tajnica, učitelji	Tijekom godine	ovisno o organizatoru

8.1.3. Stručna usavršavanja izvan škole

Usavršavanje izvan škole je organizirano preko stručnih skupova na županijskoj razini koju provode voditelji županijskih stručnih vijeća razredne nastave, voditelji županijskih stručnih vijeća predmetne nastave i voditelji županijskih stručnih vijeća stručnih suradnika i ravnatelja.

Drugi oblik usavršavanja izvan škole je organiziran preko ustanova nadležnih za stručno usavršavanje i Agencije za odgoj i obrazovanje putem Kataloga o održavanju stručnih skupova.

Svaki radnik škole mora se stručno usavršavati.

8.2. Doškoloovanja

Gorana Šavora Peter, profesorica hrvatskog jezika i književnosti i njemačkog jezika i književnosti, završava na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu doktorski studij lingvistike.

9. PODACI O OSTALIM AKTIVNOSTIMA U FUNKCIJI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA I POSLOVANJA ŠKOLSKE USTANOVE

9.1. Plan kulturne i javne djelatnosti

Mjesec	Sadržaji	Sudionici	Približan broj uč.	Nositelji aktivnosti
IX. mj.	4. rujna – PRIJEM UČENIKA 1. RAZREDA	I.	21	Razrednici 1. razreda, roditelji, Marija Bobić, pedagoginja i ravnateljica
	8. rujna – HRVATSKI OLIMPIJSKI DAN	I. – VIII.	126	Učitelji, učenici, Krešimir Šenji
	26. rujna – EUROPSKI DAN JEZIKA	I. – VIII.	126	Učitelji stranih jezika Tatjana Pigac, Dunja Oreški, Lidija Kutnjak
X. mj.	Listopad - EUROPSKI TJEDAN KODIRANJA	I.-VIII.	126	Marina Držanić Patricija Zadravec
	listopad – SOLIDARNOST NA DJELU	I.-VII.	126	Mateja Čerepinko
	12. listopada – DAN KRUHA I ZAHVALNOSTI ZA PLODOVE ZEMLJE	I. – VIII.	126	razrednici, Anica Trstenjak
	24. listopada – MEĐUNARODNI DAN ŠKOLSKIH KNJIŽNICA	I. – VIII.	126	razrednici Vlasta Horvat
	27. listopada-Večer filma	I.-IV.	64	Razrednici RN
XI. mj.	2. studenoga – DUŠNI DAN	I. – VIII.	126	Razrednici u RO, Anica Trstenjak
	16. studenoga – MEĐUNARODNI DAN TOLERANCIJE	I. – VIII.	126	Razrednici u RO
	17. studenoga – DAN SJEĆANJA NA VUKOVAR			Razrednici, učenici, Marta Stella, Helena Vadlja
XII. mj.	7. prosinca – VEČER MATEMATIKE	I. – VIII.	60	Ivana Lukša Peranec
	5. prosinca – Međunarodni dan volontera	I. - VIII.	10	Andrea Ernakora Vijeće učenika
	6. prosinca – SVETI NIKOLA	I. – VIII.	126	Razrednici i učenici
	21. prosinca-U iščekivanju Božića-integrirani dan	I.-VIII.	126	Učitelji i učenici
	21.12. –BOŽIĆNA PRIREDBA	I. – VIII.	126	Učitelji, učenici, svi radnici škole
	20. – 23. prosinca – BOŽIĆNE RADIONICE	I. – VIII.	126	Razrednici i svi radnici Škole
I. mj.	15. siječnja – DAN MEĐUNARODNOG PRIZNANJA RH	I. – VIII.	126	Ana Lukša
	28. siječnja- Dan zaštite podataka	I.-VIII.	126	Marina Držanić Patricija Zadravec
II. mj.	14. veljače –VALENTINOVO	I. – VIII.	126	Andrea Ernakora Vijeće učenika

	21. veljače – MEĐUNARODNI DAN MATERINSKOG JEZIKA	I. – VIII.	126	Marta Stella, Smiljana Frančić
	21. veljače- MAŠKARE	I. – VIII.	126	Svi učenici i učitelji
	ŠKOLSKA, ŽUPANIJSKA, DRŽAVNA NATJECANJA	IV. – VIII.	ovisi o rez.	Voditelji INA, DOD-a
	29. veljače – Dan ružičastih majica	IV.-VIII.	126	Andrea Ernakora
III. mj.	8. ožujka – MEĐUNARODNI DAN ŽENA	I. – VIII.	126	Razrednici
	11.-17.3.-DANI HRVATSKOG JEZIKA	I. – VIII.	126	Razrednici, učitelji HJ
	19. ožujka – SVJETSKI DAN OČEVA	I. – VIII.	126	Razrednici
	21. ožujka – SVJETSKI DAN OSOBA S DOWN SINDROMOM	I.-VIII.	126	Svi učitelji, učenici
	22. ožujka – SVJETSKI DAN VODA	I. – VIII.	126	Mateja Čerepinko, razrednici RN
	21. ožujka – DAN DAROVITIH UČENIKA	I.-VIII.	126	Andrea Ernakora
	ŠKOLSKA, ŽUPANIJSKA, DRŽAVNA NATJECANJA	IV. – VIII.	ovisi o rez.	Voditelji INA, DOD-a
IV. mj	18.-22. travnja –USKRSNE RADIONICE	I. – VIII.	126	Razrednici u RO, Anica Trstenjak
	21. travnja – DAN PLANETA ZEMLJE	I. – VIII.	126	Paula Dvorski Vilaj, razrednici RN
	ŠKOLSKA, ŽUPANIJSKA, DRŽAVNA NATJECANJA	IV. – VIII.	ovisi o rez.	Voditelji INA, DOD-a
	2. svibnja – VEČER FILMA	V.-VIII.	69	Ivana Lukša Peranec, Paula Dvorski Vilaj
V. mj.	3. svibnja – SVJETSKI DAN VATROGASCA	I. – VIII.	126	Vježba spašavanja, razrednici i VJavna vatrogasna postrojba, Krešimir Šenji
	12. svibnja – MAJČIN DAN	I. - VIII.	126	Razrednici u RO
	9. svibnja – DAN EUROPE (integrirani dan)	V. – VIII.	69	Ana Lukša, učitelji stranih jezika
	29. svibnja – DAN ŠKOLE	I. – VIII.	126	Svi učitelji i učenici
	27. svibnja –DAN SPORTA – integrirani dan	I. – VIII.	126	Krešimir Šenji, učitelji i učenici
	ŠKOLSKA, ŽUPANIJSKA, DRŽAVNA NATJECANJA	IV. – VIII.	ovisi o rez.	Voditelji INA, DOD-a
	31. svibnja-STRUČNO USAVRŠAVANJE UČITELJA		24	Svi učitelji
VI. mj.	9. lipnja- STRUČNO USAVRŠAVANJE UČITELJA		28	Svi učitelji
	25. lipnja do 28. lipnja – DOPUNSKI NASTAVNI RAD	I. – VIII.	xy	Učenici i učitelji
VII. mj.	4. srpnja – ZAVRŠNA PRIREDBA VIII. RAZREDA	VIII.	21	Učenici, Smiljana Frančić, roditelji i učitelji
	4. srpnja – PODJELA SVJEDODŽBI 1. – 7. razredi	I. – VII.	105	Učenici i razrednici

9.2. Plan zdravstveno-socijalne zaštite učenika

Zdravstvena zaštita naših učenika ostvaruje se u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo i našom **liječnicom školske medicine Marijom Ivanović**, koja će prema unaprijed utvrđenom planu ostvarivati cijepljenje i sistematske preglede učenika. Već je uvriježena praksa da se naša liječnica uključuje u školske programe zdravstveno socijalne zaštite roditelja i učenika prigodom predavanja, prema svojem planu.

OBVEZNI PROGRAM CIJEPLJENJA		
Vrijeme	Sadržaji	Nositelji
Tijekom godine	1. razred – protiv dječje paralize 8. razred – protiv difterije, tetanusa i dječje paralize 8. razred – protiv HPV-a (kontinuirano prema zahtjevima)	Marija Ivanović, dr. med.
SISTEMATSKI PREGLEDI		
Vrijeme	Sadržaji	Nositelji
Tijekom godine	8. razred – u svrhu profesionalne orijentacije, tj. pomoći kod odabira srednje škole	Razrednici, stručna suradnica, Marija Ivanović, dr. med.
SCREENINZI I NAMJENSKI PREGLEDI		
Vrijeme	Sadržaji	Nositelji
Tijekom godine	- pregledi, mišljenja, preporuke i potvrde vezano uz profesioalno usmjeravanje, primjerene oblike školovanja, oslobađanja od TZK i dr. odvijat će se kontinuirano prema zahtjevima. Preporuča se da se sve aktivnosti koje se mogu odvijaju elektronskim putem.	Razrednici, stručna suradnica, Marija Ivanović, dr. med
ZDRAVSTVENI ODGOJ		
Vrijeme	Sadržaji	Nositelji
Tijekom godine	Satovi zdravstvenog odgoja održat će se : - učenicima 1. razreda na temu Pravilno pranje zubi po modelu i demonstracija pranja zubi na modelu - učenicima 3. razreda na temu “Skrivene kalorije” - učenicima 5. razreda na temu „Promjene vezene uz pubertet“ i učenicama „Higijena menstruacije“ - roditeljima na roditeljskim sastancima prema prethodnom dogovoru, a u skladu s potrebama škole - učiteljima na učiteljskim vijećima prema prethodnom dogovoru . -	Razrednici, stručna suradnica, medicinska sestra i Marija Ivanović, dr. med.

9.3. Plan zdravstvene zaštite odgojno-obrazovnih i ostalih radnika škole

Tijekom godine planiramo u skladu s financijskim mogućnostima realizirati sistematske preglede u okviru prava temeljem kolektivnog ugovora djelatnika, zatim sanitarne preglede svih djelatnika i periodične liječničke preglede kuharica i domara.

9.4. Školski preventivni programi

ŠKOLSKI PREVENTIVNI PROGRAM (Školska preventivna strategija)

šk. god. 2023./2024.

Voditelj /i ŠPP: Andrea Ermakora, prof. pedagogije

PROCJENA STANJA I POTREBA:

Procjena stanja i potreba proizlazi iz procjena razrednika za njihove razredne odjele. U razrednoj nastavi naglasak se stavlja na donošenje razrednih pravila, na njihovo prihvaćanje i dosljedno provođenje, posebno je potrebno istaknuti negativnosti nasilničkog ponašanja te važnost međusobne komunikacije i komunikacije s učiteljima. Učenicima je potrebno skrenuti pozornost na osobnu odgovornost za zdravlje, posebno je potrebno naglasiti zdravu prehranu i kretanje na svježem zraku.

U predmetnoj nastavi naglasak se stavlja na poticanje empatije prema različitostima i poticanje poželjnih ponašanja te jačanje samopouzdanja i razvijanje i primjenjivanje komunikacijskih vještina. Potrebno je kontinuirano raditi i na razvoju vještina potrebnih za odupiranje vršnjačkom pritisku i razvoju ovisničkog ponašanja (pušenje alkohol, zlouporaba droga), prevenciji nasilničkog i neprihvatljivog ponašanja. Potrebno je promicati zdrave stilove života, utjecati na razvijanje svijesti o važnosti tjelovježbe te zdrave i pravilne prehrane, razvijati odlučan stav protiv loših životnih navika.

Potrebno više vremena posvetiti temama poput komunikacije o spolnosti, vršnjačkog pritiska, nasilnog ponašanja, rizika ovisnosti te o sigurnom korištenju interneta.

CILJEVI PROGRAMA:

Usmjeriti učenike na društveno prihvatljivo ponašanje, promicati zdrave stilove života, razvijati odlučan stav protiv pušenja, alkohola i droga kao sredstava ovisnosti opasnih za zdravlje. Razvijati zdrave životne navike, jačati samopouzdanje i ostale pozitivne životne vještine kojima će se mladi lakše oduprijeti negativnim izazovima.

- smanjiti interes mladih za iskušavanje sredstava ovisnosti u interesu zaštite njihova zdravlja
- prevencija društveno neprihvatljivog i nasilničkog ponašanja djece
- usvajanje društvenih normi ponašanja
- rad na odgovornom i zreлом ponašanju
- oslobođenje od predrasuda
- razvijanje pozitivne slike o sebi, razvijanje komunikacijskih vještina
- senzibiliziranje nastavnika o problemima mladih tijekom odrastanja
- unapređivanje aktivnog slušanja i iznošenja vlastitog mišljenja

AKTIVNOSTI:

RAD S UČENICIMA

PROGRAM						
Naziv programa/aktivnosti Kratak opis, ciljevi	Program: a) <i>Evaluiran</i> b) <i>Ima stručno mišljenje/preporuku**</i> c) <i>Ništa od navedenoga</i>	Razina intervencije a) <i>Univerzalna</i> a) <i>Selektivna</i> b) <i>Indicirana</i>	Razred	Broj učenika	Planirani broj susreta	Voditelj, suradnici
1. Trening životnih vještina - univerzalni preventivni program čiji je cilj umanjiti rizične te ojačati zaštitne faktore u podlozi niza rizičnih ponašanja i nepovoljnih razvojnih ishoda. Cilj je da učenici razvijaju niz vještina koje ih čine kompetentnijima i spremnijima za djelotvorno suočavanje sa životnim izazovima (osobne vještine samoregulacije, komunikacijske i socijalne vještine te vještine odupiranja).	A	A	4,5, 6, 7	55	8-12 po razred u	razrednic i, pedagogi nja
2. "Škole podrške: učenje za otpornost, inkluziju i mentalno zdravlje"- provodi se u suradnji Foruma za slobodu odgoja i Ureda UNICEF-a za Hrvatsku s ciljem osnaživanja škola, ravnatelja, učitelja i učenika za razvoj otpornosti, inkluzivnost i podršku mentalnom zdravlju.	A	A, B	3,6,8	51	5-10 po razred u	razrednic i, pedagogi nja

Poseban su fokus projekta učenice i učenici koji dolaze iz skupina u nepovoljnom položaju, no program je primjenjiv za svu djecu i mlade u osnovnim i srednjim školama.						
3. Mjesec borbe protiv ovisnosti - prevencija ovisničkih ponašanja	C	A	1-8	126	Prema dogovoru	razrednici, pedagoginja, školska liječnica, kontakt policajac
4. Kampanja Vijeća Europe – Jedno od pet - cilj programa je osvještavanje učenika o problemu seksualnog zlostavljanja djece, prevencija zlostavljanja i senzibilizacija u vezi navedenog problema	B	A	3 a, 3 b	18	1 radionica u svakom razredu	i, pedagoginja
5. Budi internet genijalac – cilj programa je upoznati učenike s vještinama potrebnim za sigurno i pametno istraživanje interneta. Uz pomoć ovog programa, osnovnoškolci usvajaju osnovna digitalna znanja i vještine te stvaraju naviku promišljenog korištenja i istraživanja interneta.	B	A	1-8	126	Prema dogovoru - Predavanja, radionice, kreativni natječaji	Razrednici, učiteljice informatike
6. Dan ružičastih majica - uočiti i zauzeti stav o pravilnom reagiranju na nasilje u školi te prepoznati razred i školu kao mjesto nulte tolerancije na nasilje. - Obilježiti Nacionalni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja.	C	A	1-8	126	Prema dogovoru	razrednici, pedagoginja
7. Dan sigurnijeg interneta - cilj je promicanje sigurnije i odgovornije upotrebe online	C	A	1-8	126	1 radioni	učiteljice

tehnologije i mobilnih uređaja, posebice među djecom i mladima -podići svijest o sigurnosnim problemima na internetu					ca u svakom razredu	informatike
8. Radionice na satovima razrednika - razrednici će sami ili uz pomoć pedagoginje uvrstiti teme iz zdravstvenog i građanskog odgoja te preventivne teme za koje su procijenili da su potrebne u njihovim razrednim odjelima	C	A	1-8	126	Prema godišnjem planu sata razrednika	razrednici, pedagoginja
9. Teme iz zdravstvenog odgoja - provodi tim iz školske medicine - promicanje i očuvanje zdravlja, zdravih stilova života i usvajanju zdravih navika	C	A	1ab, 3ab, 5, 6,8	88	Prema dogovoru	školska liječnica, razrednici

RAD S RODITELJIMA

<i>Oblik rada aktivnosti</i>	<i>Razina intervencije</i>	<i>Sudionici</i>	<i>Tema/Naziv radionice/ predavanja</i>	<i>Planirani broj susreta</i>	<i>Voditelj/ suradnici</i>
a) Individualno savjetovanje b) Grupno savjetovanje c) Roditeljski sastanak d) Vijeće roditelja	a) Univerzalna b) Selektivna c) Indicirana				
1. a) Individualno savjetovanje	A;B	Roditelji; Roditelji učenika rizičnog ponašanja	Prema potrebi	Prema potrebi	Razrednici, pedagoginja, ravnateljica
2. b) Grupno savjetovanje	A;B	Roditelji; Roditelji učenika rizičnog ponašanja	Prema potrebi	Prema potrebi	Razrednici, pedagoginja, ravnateljica
3. c) Roditeljski sastanak	A	Roditelji učenika 1.a razreda	Kako učiti	1	Razrednica, pedagoginja
4. c) Roditeljski sastanak	A	Roditelji učenika 1.b razreda	Domaća zadaća bez suza	1	Razrednica, pedagoginja
5. c) Roditeljski sastanak	A	Roditelji učenika 2.a razreda	„Moje“ ili „tvoje“ dijete	1	Razrednica, pedagoginja

6. c) Roditeljski sastanak	A	Roditelji učenika 3.a razreda	Deset dana bez ekrana	1	Razrednik, pedagoginja
7. c) Roditeljski sastanak	A	Roditelji učenika 4.a razreda	Desetogodišnjak u razredu – razvojni obrasci	1	Razrednica, pedagoginja
8. c) Roditeljski sastanak	A	Roditelji učenika 3.b i 4.b razreda	Razvijanje samopoštovanja kod djece	1	Razrednica, pedagoginja
9. c) Roditeljski sastanak	A	Roditelji učenika 5. razreda	Sigurnost na interentu	1	Razrednica, pedagoginja
10. c) Roditeljski sastanak	A	Roditelji učenika 6. razreda	Pubertet	1	Razrednica, pedagoginja
11. c) Roditeljski sastanak	A	Roditelji učenika 7. razreda	Roditelj djeteta u pubertetu	1	Razrednica, pedagoginja
12. c) Roditeljski sastanak	A	Roditelji učenika 8. a razreda	Prihvatanje odgovornosti Upis u srednju školu	2	Razrednica, pedagoginja
13. d) Vijeće roditelja	A	Predstavnici roditelja svih razrednih odjela	Prema dogovoru	1	Ravnateljica, pedagoginja

RAD S UČITELJIMA

Oblik rada aktivnosti	Razina intervencije	Sudionici	Tema/Naziv radionice/ predavanja	Planirani broj susreta	Voditelj/suradnici
a) Individualno savjetovanje o postupanju prema učenicima b) Grupno savjetovanje s ciljem prevencije problema u ponašanju c) Razredna vijeća d) Učiteljska vijeća	a) Univerzalna b) Selektivna c) Indicirana				
1. a) Individualno savjetovanje o postupanju prema učenicima	A,B	Svi učitelji, ovisno o potrebama	Prema potrebi	Prema potrebi	Ravnateljica, pedagoginja
2. b) Grupno	A,B	Svi učitelji, ovisno o	Prema	Prema	Ravnatelj

savjetovanje s ciljem prevencije problema u ponašanju		potrebama	potrebi	potrebi	jica, pedagoginja
3. c) Razredna vijeća	A	Svi učitelji	Prema dogovoru	Prema dogovoru	Pedagoginja, učitelji
4. d) Učiteljska vijeća	A	Svi učitelji	"Škole podrške: učenje za otpornost, inkluziju i mentalno zdravlje" Prema dogovoru	Prema dogovoru	Pedagoginja, učitelji, ravnateljica

9.5. Školski antikorupcijski plan

Sukladno Nacionalnom programu suzbijanja korupcije koji je donio Hrvatski sabor, a u kojem se kao jedno od područja visokog rizika korupcije navodi sektor predškolskog odgoja, osnovnog i srednjeg obrazovanja, potrebno je osmisliti mjere za sprečavanje korupcije u Školi.

Iako, prema istraživanjima javnog mišljenja, osnovnoškolsko obrazovanje u Republici Hrvatskoj gotovo ne sadrži rizik od korupcije, ipak je potrebno osmisliti mjere za njezino sprečavanje. Cilj je korupciju sustavno suzbijati u okviru odgojno-obrazovne djelatnosti. Upravo zato, nužne su mjere stalne prevencije i sustavnih reformi:

1. Prepoznati opasnosti korupcije na planu ugrožavanja vladavine prava, povjerenja u javne institucije i pravnu državu, poštenje, pravednost, ravnopravnost, jednakost i sigurnost radnika.
2. Provoditi mjere profesionalne etike stalnim stručnim usavršavanjem.
3. Razvijati moralne i društvene vrijednosti u odgojno-obrazovnom radu s učenicima.
4. U nastavne sadržaje konstantno implementirati podučavanje učenika o korupciji kao društvenom zlu i pripremati ih za stvaranje društva koje ne će biti korumpirano.
5. U nastavnim procesima raditi s učenicima tako da usvoje i razvijaju potrebna znanja, vještine i sposobnosti, u mjeri da im ne budu potrebne privatne instrukcije (osim u rijetkim izuzetcima).
6. Doslovno se pridržavati odredaba Pravilnika o načinu praćenja i ocjenjivanja učenika i nikako ne davati instrukcije učenicima kojima se predaje.
7. Poštivati etički kodeks koji propisuje etičke standarde obnašanja prosvjetnog rada za sve zaposlenike (uz zabranu primanja mita ili bilo kakvog dara, osim znaka pažnje).
8. Izbjegavati donacije roditelja i/ili političkih stranaka čija su djeca učenici škole.
9. Provođenjem i analizom vanjskog vrednovanja učenika i škole pridonositi kvaliteti stručnog rada u školi.
10. U radni odnos primati stručne i sposobne ljude, a nikako ne podobne pojedince ili podobne pojedince uz preporuku lokalne ili regionalne zajednice.

11. Javno i transparentno, u skladu sa zakonskim propisima i financijskim planom Škole, trošiti novac iz Državnog proračuna i proračuna jedinice lokalne i regionalne samouprave.
12. Redovito i prema pozivu slati izvješća o financijskom poslovanju i omogućiti uvide u trenutno, periodično i godišnje financijsko poslovanje Škole nadležnim tijelima i institucijama.
13. Javno i transparentno uz naputke osnivača iznajmljivati prostore Škole i o tome obavještavati sva kolegijiska tijela škole, Vijeće roditelja i osnivača.
14. Sukladno zakonskim propisima robu veće vrijednosti nabavljati putem javne nabave.

9.6. Profesionalno informiranje i usmjeravanje

III. mj. – predavanje za učenike i roditelje osmih razreda

“Važnost i značaj izbora pravog zanimanja” – razrednica

VI. mj. - predavanje za učenike i roditelje osmih razreda

„Upis u srednju školu“ - pedagoginja

Tijekom godine :

- posjet učenika Danu otvorene škole u srednjim školama
- podjela propagandnog materijala
- susreti s predstavnicima srednjih škola
- individualni razgovori pedagoga s učenicima
- razgovori na SRO-u
- pano za profesionalno usmjeravanje
- anketiranje učenika
- pomoć pri e-upisima u srednje škole

9.7. Vanjsko vrednovanje znanja

Zakonom za odgoj i obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi radi unapređivanja kvalitete odgojno-obrazovne djelatnosti utvrđeno je provođenje vanjskog vrednovanja i samovrednovanja škole. Vanjsko vrednovanje i samovrednovanje provodi Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Datumi vanjskog vrednovanja provodit će se prema odluci Ministarstva i Nacionalnog centra. Škola će postupiti prema njihovim odlukama.

9.8. Plan izvanučioničke nastave

PLAN IZVANUČIONIČKE NASTAVE - izleti, ekskurzije, odlasci u kina, kazališta, galerije i druge ustanove, terenska nastava, škola u prirodi i drugi slični organizirani oblici poučavanja/učenja izvan škole

RAZREDNA NASTAVA

Red.br	SADRŽAJ KOJI ĆE SE OSTVARITI IZVAN UČIONICA	RAZRED	VRIJEME/ MJESEC	IZVRŠITELJI
1.	SNALAŽENJE U PROSTORU	III.	IX.	učenici i razrednici
2.	MOTRENJE PRIRODE I DJELATNOSTI LJUDI U JESEN	I. – II.	IX./X.	učenici i razrednici
3.	PROMET, JA U PROMETU	II.	X.,XI. , IV. ,V.	učenici i razrednici
4.	ZAVIČAJNA ZBIRKA U SVETOJ MARIJI	III.	Tijekom godine	učenici i razrednici
5.	MOTRENJE PRIRODE I DJELATNOSTI LJUDI U ZIMI	I. i II.	I.	učenici i razrednici
6.	MOTRENJE PRIRODE I DJELATNOST LJUDI U PROLJEĆE	I. i II.	III.	učenici i razrednici
7.	VODE U ZAVIČAJU	III.	XI.	učenici i razrednici
8.	OBUKA NEPLIVAČA	III.	Prema odluci	učenici i razrednici
9.	TERENSKA NASTAVA EKOMUZEJ “MEĐIMURJE MALO” I OPG MOHOKOS	I.-IV.	X:	učenici i razrednici
10.	DAN SPORTA	I.-IV.	V.	učenici i razrednici
11.	MOJ ZAVIČAJ	I. - IV.	Tijekom godine	učenici i razrednici
12.	ŽIVJETI ZDRAVO	III.	V.	učenici i razrednici
13.	PRIRODA	IV.	IX.	učenici i razrednici
14.	ŽIVOTNI UVJETI	IV.	IX.	učenici i razrednici
15.	NASELJA NIZINSKIH KRAJEVA	IV.	V.	učenici i razrednici
16.	NASTAVA U KNJIŽNICI	I.-IV.	Tijekom godine	učenici i razrednici
17.	MOTRENJE PRIRODE I DJELATNOSTI U LJETU	I.,II.	VI.	učenici i razrednici
18.	MOJE MJESTO	I. I II.	Tijekom godine	Učenici i razrednici
19.	CZK ČAKOVEC	I.– IV.	XII.	Učenici i razrednici
20.	TERENSKA NASTAVA PODRAVINA	I.-IV.	V.	Učenici i razrednici

PREDMETNA NASTAVA

Red.b	SADRŽAJ KOJI ĆE SE OSTVARITI UČIONICA IZVAN	RAZRED	VRIJEME/ MJESEC	IZVRŠITELJI
1.	ZAVIČAJNA ZBIRKA U SVETOJ MARIJI	V.	IX.	Helena Vadlja + učenici
2.	ISTRAŽIVANJE PRIRODE	V. – VIII.	Tijekom godine	Mateja Čerepinko + učenici
3.	KRUG I KRUŽNICA	VII.	V. ili VI.	Ivana Lukša Peranec + učenici
4.	DAN SPORTA	V. – VIII.	V.	Krešimir Šenji + učenici i razrednici
5.	UMJETNOST, TEHNOLOGIJA I DRUŠTVO	VIII.	VI.	Barbara Salaj Zlatar + učenici
6.	POSJET CZK ČAKOVEC	V.-VIII.	II. i IV.	Učenici i učitelji
7.	OTKRIVAMO ZNAKOVE BOŽJE DOBROTE, CRKVA I CRKVENO GRADITELJSTVO	I.– VIII.	Tijekom godine	Anica Trstenjak + učenici
8.	TERENSKA NASTAVA V.–VIII. RAZREDA	V.-VIII.	X. i V.	Učenici, razrednici
09.	EKSKURZIJA UČENIKA 7. RAZREDA	VII.	2.polugodište	Učenici, razrednica
10.	TERENSKA NASTAVA-VUKOVAR	VIII.	I.	Učenici, razrednici

9.9. Dopunski nastavni rad i popravni ispiti

Godišnjim planom i programom rada škole planira se vrijeme dopunskog rada i popravnih ispita u skladu s odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

1. Dopunski nastavni rad: u periodu od **25. do 28. lipnja 2023.** godine.

2. Popravni rok: **01. i 04. srpnja 2023.** godine.

21. i 23. kolovoza 2023.

10. PLAN NABAVE I OPREMANJA

U ovoj školskoj godini nabavit će se novi naslovi lektire za učenike i nekoliko naslova stručne literature iz sredstava Kluba prijatelja knjige i sredstava MZO-a.

Tijekom godine nabavit će se oprema, dresovi i potreban materijal za nastavu TZK-e.

Tijekom godine planira se obnova boja zidova u nekoliko učionica ukoliko se provede energetska obnova škole, brušenje i lakiranje parketa u 4 učionice, uređenje vanjskog dijela škole u matičnoj i u područnoj školi.

Uredit će se i dnevni boravak za učenike u matičnoj školi i kutak za čitanje i druženje u područnoj školi. Nastavit će se s digitalizacijom nastavnog procesa te će se nabaviti 4 nova računala za učionicu informatike, 4 robota i ploter.

Ako Međimurska županija dodijeli Školi sredstva, izmijenit će se krovšte Područne škole Donji Mihaljevec.

KLASA: 602-01/22-24

URBROJ: 2109-44-22-01-2

Ravnateljica škole:

Gorana Šavora Peter, prof.

_____

Predsjednica Školskog odbora:

Marta Stella, prof.

MP

_____

DODATCI

- Rasporedi sati razrednih odjela u razrednoj nastavi
- Raspored sati razrednih odjela u predmetnoj nastavi
- Školski razvojni plan
- Sastav vijeća učenika škole za tekuću školsku godinu
- Pravilnik o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima
- Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima
- Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji
- Protokol o postupanju u slučaju zanemarivanja djece
- Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja
- Na USB – u Godišnji izvedbeni kurikulumi po predmetima

OŠ SVETA MARIJA
 ŠK GODINA: 2023./2024.
 RAZRED: 1.a
 UČITELJICA: Biserka Poljak

RASPORED SATI neparni tjedan – jutarnja smjena
 Informacije: srijeda 3. sat

SAT	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
1.	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Informatika
2.	Matematika	Matematika	Tjelesna i zd. kultura	Matematika	Informatika
3.	Priroda i društvo	Priroda i društvo	Njemački jezik (PRIMANJE RODITELJA)	tzk	Hrvatski jezik
4.	Tjelesna i zd kultura	Likovna kultura	Vjeronauk	Glazbena kultura	Matematika
5.	Sat razrednika	Likovna kultura	Vjeronauk	Njemački jezik	INA
6.	Dodatna nastava	Dop			

RASPORED SATI parni tjedan – popodnevna smjena
 Informacije: četvrtak 3. sat

sat	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
0.					
1.	Hrvatski jezik	Njemački jezik	Vjeronauk	Hrvatski jezik	Informatika
2.	Matematika	Hrvatski jezik	Vjeronauk	Matematika	Informatika
3.	Priroda i društvo	Matematika	Hrvatski jezik	Njemački jezik (PRIMANJE RODITELJA)	Hrvatski jezik
4.	Tjelesna i zdr. kultura	Priroda i društvo	Tjelesna i zdr. kultura	Tjelesna i zdr. kultura	Matematika
5.	Sat razrednika	dop	dod	Glazbena kultura	INA
6.					

Razredni odjel: 2. a

Učiteljica: RENATA ŠALKOVIĆ

Školska godina: 2023./ 2024.

PRIJEPODNE

	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
1. 8,00-8,45	Vjeronauk	Matematika	Hrvatski jezik	Matematika	Hrvatski jezik
2. 8,50-9,35	Vjeronauk	Hrvatski jezik	Matematika	Hrvatski jezik	Priroda i društvo
3. 9,45-10,30	Hrvatski jezik	Priroda i društvo	TZK	Engleski jezik	TZK
4. 9,40-11,25	Matematika	Likovna kultura	Glazbena kultura	Engleski jezik	Informatika
5. 11,30-12,15	TZK	Sat razrednika	DOD- MAT		Informatika
6. 12,20-13,05	INA	DOP- HJ, MAT			

Informacije: 9,50-10,35

POSILIJEPODNE

	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
0.11,40-12,25	INA	DOP- HJ, MAT		DOD- MAT	
1. 12,30-13,15	Hrvatski jezik	Matematika	Vjeronauk	Hrvatski jezik	Engleski jezik
2. 13,20-14,05	Matematika	Hrvatski jezik	Vjeronauk	Matematika	Engleski jezik
3. 14,20-15,05	TZK	Priroda i društvo	Informatika	TZK	Hrvatski jezik
4. 15,10-15,55	Likovna kultura	TZK	Informatika	Priroda i društvo	Matematika
5. 16,00-16,45	Sat razrednika		Hrvatski jezik	Glazbena kultura	

Informacije: 15,10.15.55

Raspored sati

Razredni odjel: 3.a Učitelj: Damir Kos - prijepodne Školska godina: 2023./ 2024.

Učionica br. 1.

	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
1.	Hrvatski jezik	Priroda i društvo	Njemački/Engleski j.	Hrvatski jezik	Matematika
2.	Matematika	Hrvatski jezik	Njemački/Engleski j./ INFO	Priroda i društvo	Hrvatski jezik
3.	Likovna kultura	Matematika	Hrvatski jezik	Glazbena kultura	TZK
4.	Likovna kultura	TZK	Matematika	TZK	Informatika
5.	Vjeronauk	Sat razrednik	DOD	DOP	Informatika
6.	Vjeronauk	<i>Vrtlarsko -voćarska</i>			

Razredni odjel: 3.a Učitelj: Damir Kos - poslijepodne

Školska godina: 2023./ 2024.

Učionica br. 1.

	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
0.		<i>Voćarsko -vrtlarska</i>	DOD		DOP
1.	Vjeronauk	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Matematika
2.	Vjeronauk	Matematika	Matematika	Priroda i društvo	Hrvatski jezik
3.	Hrvatski jezik	Priroda i društvo	Njemački/Engleski j./ INFO	Glazbena kultura	Informatika
4.	Matematika	TZK	Njemački/Engleski j.	TZK	Informatika
5.	TZK	Sat razrednika			
6.					

INFO – informacije roditelja

RASPORED SATI ZA 4.a razred

Učiteljica: Marija Bobić

Školska godina: 2023./ 2024.

Prijepodne

	Raspored zvona	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
1.	8.00-8.45	Hrvatski jezik	Njemački jezik	Priroda i društvo	Matematika	Vjeronauk
2.	8.50-9.35	Matematika	Njemački jezik	Hrvatski jezik	Matematika	Vjeronauk
3.	9.50-10.35	Priroda i društvo	Engleski jezik	Matematika	Priroda i društvo	Hrvatski jezik
4.	10.40-11.25	Sat razrednika	Engleski jezik	TZK	Hrvatski jezik	TZK
5.	11.30-12.15	Glazbena kultura	Hrvatski jezik	Informatika	DOD-MAT.	DOP-HJ,MAT.
6.	12.25-13.10		INA	Informatika		

Informacije za roditelje: srijeda 5.sat

poslijepodne

	Raspored zvona	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
0.	11.30-12.15	Glazbena kultura				
1.	12.30-13.15	Hrvatski jezik	Njemački jezik	Informatika	Matematika	Hrvatski jezik
2.	13.20-14.05	Matematika	Njemački jezik	Informatika	Matematika	TZK
3.	14.20-15.05	Priroda i društvo	Engleski jezik	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Vjeronauk
4.	15.10-15.55	Likovna kultura	Engleski jezik	Matematika	Priroda i društvo	Vjeronauk
5.	16.00-16.45	Likovna kultura	Hrvatski jezik	Priroda i društvo	TZK	
6.	16.50-17.35	DOD- MAT.	INA	DOP-HJ,MAT.	Sat razrednika	

Informacije za roditelje: petak 3.sat

Školska godina: 2023./2024.

Razred: 1. b

Razrednica : Dijana Kolac

	PONEDJELJ AK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK	Satnica:
1.	SAT RAZREDNIKA	HRVATSKI JEZIK	MATEMATIKA	PRIRODA I DRUŠTVO	NEMAČKI JEZIK	8,00- 8,45
2.	HRVATSKI JEZIK	MATEMATIKA	HRVATSKI JEZIK	HRVATSKI JEZIK	NJEMAČKI JEZIK	8,50- 9,35
3.	MATEMATIKA	PRIRODA I DRUŠTVO	LIKOVNA KULTURA	TJELESNA I ZDRASTVENA KULTURA	MATEMATIKA	9,50-10,35
4.	INFORMATIKA/ PRIMANJE RODITELJA	TJELESNA I ZRASTVENA KULTURA	TJELESNA I ZRASTVENA KULTURA	VJERONAUK	HRVATSKI JEZIK	10,40-11,25
5.	INFORMATIKA	GLAZBENA KULTURA	DOP	VJERONAUK	DOD	11,30- 12,15
6.		INA				12,20- 13,05

**OSNOVNA ŠKOLA SVETA MARIJA
PODRUČNA ŠKOLA DONJI MIHALJEVEC**

**RASPORED SATI 3.b RAZREDA U NASTAVNOJ GODINI 2023./2024.
NEPARNI TJEDAN**

	ponedjeljak	utorak	srijeda	četvrtak	petak	
1.	Informatika		Hrvatski jezik	Vjeronauk	Hrvatski jezik	8,00-8,45
2.	Informatika	Tjelesna i zdravstvena kultura	Matematika	Vjeronauk	Matematika	8,50-9,35
3.	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Priroda i društvo	Hrvatski jezik	Njemački jezik	9,50-10,35
4.	Glazbena kultura	Matematika	Likovna kultura	Matematika	Njemački jezik	10,40-11,25
5.	Sat razrednika	Priroda i društvo	Tjelesna i zdravstvena kultura	Tjelesna i zdravstvena kultura		11,30-12,15
6.	DOD Matematika	Izvannastavne aktivnosti	DOP Matematika			12,20-13.05

Primanje roditelja: četvrtak od 13.00 do 13.45
Razrednica : Nataša Nenadović

**OSNOVNA ŠKOLA SVETA MARIJA
PODRUČNA ŠKOLA DONJI MIHALJEVEC**

**RASPORED SATI 3.b RAZREDA U NASTAVNOJ GODINI 2023./2024.
PARNI TJEDAN**

	ponedjeljak	utorak	srijeda	četvrtak	petak	
1.	Informatika	Hrvatski jezik		Vjeronauk	Hrvatski jezik	8,00-8,45
2.	Informatika	Matematika	Tjelesna i zdravstvena kultura	Vjeronauk	Matematika	8,50-9,35
3.	Hrvatski jezik	Priroda i društvo	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Njemački jezik	9,50-10,35
4.	Glazbena kultura	Likovna kultura	Matematika	Matematika	Njemački jezik	10,40-11,25
5.	Sat razrednika	Tjelesna i zdravstvena kultur	Priroda i društvo	Tjelesna i zdravstvena kultura		11,30-12,15
6.	DOD Matematika	Izvannastavne aktivnosti	DOP Hrvatski jezik			12,20-13.05

Primanje roditelja: četvrtak od 13.00 do 13.45
Razrednica : Nataša Nenadović

**OSNOVNA ŠKOLA SVETA MARIJA
PODRUČNA ŠKOLA DONJI MIHALJEVEC**

**RASPORED SATI 4.b RAZREDA U NASTAVNOJ GODINI 2023./2024.
PARNI TJEDAN**

	ponedjeljak	utorak	srijeda	četvrtak	petak	
1.	Informatika	Hrvatski jezik	Njemački jezik	Vjeronauk	Hrvatski jezik	8,00-8,45
2.	Informatika	Matematika	Njemački jezik	Vjeronauk	Matematika	8,50-9,35
3.	Hrvatski jezik	Priroda i društvo	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Engleski jezik	9,50-10,35
4.	Glazbena kultura	Likovna kultura	Matematika	Matematika	Engleski jezik	10,40-11,25
5.	Sat razrednika	Tjelesna i zdravstvena kultura	Priroda i društvo	Tjelesna i zdravstvena kultura		11,30-12,15
6.	DOD Matematika	Izvannastavne aktivnosti	DOP Hrvatski jezik	Priroda i društvo		12,20-13.05

Primanje roditelja: četvrtak od 13.00 do 13.45

Razrednica : Nataša Nenadović

**OSNOVNA ŠKOLA SVETA MARIJA
PODRUČNA ŠKOLA DONJI MIHALJEVEC**

**RASPORED SATI 4.b RAZREDA U NASTAVNOJ GODINI 2023./2024.
NEPARNI TJEDAN**

	ponedjeljak	utorak	srijeda	četvrtak	petak	
1.	Informatika	Njemački jezik	Hrvatski jezik	Vjeronauk	Hrvatski jezik	8,00-8,45
2.	Informatika	Njemački jezik	Matematika	Vjeronauk	Matematika	8,50-9,35
3.	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik	Priroda i društvo	Hrvatski jezik	Engleski jezik	9,50-10,35
4.	Glazbena kultura	Matematika	Likovna kultura	Matematika	Engleski jezik	10,40-11,25
5.	Sat razrednika	Priroda i društvo	Tjelesna i zdravstvena kultura	Tjelesna i zdravstvena kultura		11,30-12,15
6.	DOD Matematika	Izvannastavne aktivnosti	DOP Hrvatski jezik	Priroda i društvo		12,20-13.05

5. RAZRED

	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
1.	Engleski jezik (red.)	Priroda (NT)	Informatika	Hrvatski jezik	Hrvatski jezik
2.	TZK	Priroda	Informatika	SRO	Hrvatski jezik
3.	Vjeronauk	Likovni (NT) / Tehnički (PT)	Hrvatski jezik	Glazbena kultura	Matematika
4.	Vjeronauk	Likovni (NT) / Tehnički (PT)	Hrvatski jezik	Povijest	Matematika
5.	Matematika	Geografija	Engleski (red.)	Povijest	TZK
6.	Matematika	Geografija (PT)	Engleski (red.)	Njemački jezik (izb.)	
7.				Njemački jezik (izb.)	
8.					
9.					

6. RAZRED

	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
1.	TZK	Matematika	Hrvatski jezik	Povijest	Engleski jezik (izb.)
2.	SRO	Matematika	Hrvatski jezik	Povijest	Engleski jezik (izb.)
3.	Priroda	Njemački jezik (red.)	Matematika	Hrvatski jezik	Vjeronauk
4.	Priroda	Njemački jezik (red.)	Matematika	Glazbena kultura	Vjeronauk
5.	Hrvatski jezik	Informatika	TZK	Geografija	Njemački jezik (red.)

6.	Hrvatski jezik	Informatika	Likovni (NT) / Tehnički (PT)	Geografija	
7.			Likovni (NT) / Tehnički (PT)		
8.					
9.					

7. RAZRED

	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
1.	Biologija	Informatika	Likovni (PT) / Tehnički (NT)	SRO	Fizika
2.	Biologija	Informatika	Likovni (PT) / Tehnički (NT)	Glazbena kultura	Fizika
3.	Matematika	Povijest	Hrvatski jezik	Geografija	Povijest
4.	Matematika	Matematika	Hrvatski jezik	Geografija	TZK
5.	Hrvatski jezik	Matematika	Njemački jezik (izb.)	Kemija	Vjeronauk
6.	Hrvatski jezik	Engleski jezik (red.)	Njemački jezik (izb.)	Kemija	Vjeronauk
7.		Engleski jezik (red.)	TZK	Engleski jezik (red.)	
8.					
9.					

8. RAZRED

	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK
1.	Engleski (red.) / Njemački (red.)	Povijest	Hrvatski jezik	Matematika	Hrvatski jezik
2.	Engleski (red.) /	Povijest	Hrvatski jezik	Matematika	Hrvatski

	Njemački (red.)				jezik
3.	Engleski (izb.) / Njemački (izb.)	Geografija	Likovni (PT) / Tehnički (NT)	Kemija	Fizika
4.	Engleski (izb.) / Njemački (izb.)	Geografija	Likovni (PT) / Tehnički (NT)	Kemija	Fizika
5.	Biologija	Engleski (red.) / Njemački (red.)	SRO	Glazbena kultura	Matematika
6.	Biologija	Vjeronauk	TZK	Informatika	Matematika
7.		Vjeronauk		Informatika	TZK
8.					
9.					

ŠKOLSKI RAZVOJNI PLAN 2023./2024.

PRIORITETNO PODRUČJE UNAPREĐENJA	CILJEVI	METODE I AKTIVNOSTI ZA OSTVARIVANJE CILJEVA	NUŽNI RESURSI	DATUM DO KOJEG ĆE SE CILJ OSTVARITI	OSOBE ODGOVORNE ZA PROVEDBU AKTIVNOSTI	MJERLJIVI POKAZATELJI OSTVARIVANJA CILJEVA
1.ODNOS UČENIKA PREMA DRUGIM UČENICIMA I ŠKOLI	-prevencija društveno neprihvatljivog ponašanja djece, prihvaćanje posljedica za neprihvatljivo i nasilno ponašanje -usmjeravanje učenika na društveno prihvatljive oblike ponašanja	Radionice o toleranciji, prihvaćanju, ljudskim pravima i problemima nasilja. Raspravljati o problemima nasilja među djecom na sjednicama RV i UV. Individualni rad s djecom i savjetovanje roditelja. Radionice na satovima razrednog odjela.	Predavanja stručnih suradnika, razrednika i ostalih učitelja, te policijskih djelatnika ili socijalnih radnika.	Lipanj 2024.	Pedagoginja škole u suradnji s razrednicima.	-plakati s radionica -zapisnici s roditeljskih sastanaka, RV -plakati s pravilima u svim razrednim odjelima
2.RADNO OZRAČJE	Nastaviti povećavati kvalitetu radnog ozračja i kvalitetu međusobne suradnje. Timski rad svih učitelja škole. Suradnja razredne i predmetne nastave i stručne službe škole. Osvijestiti i podignuti razinu profesionalne etike učitelja	Individualno usavršavanje na razini škole, županije ili države. Stručno usavršavanje (teambuilding). Sastanci i sjednice, aktivni.	Svi zaposlenici Škole	Lipanj 2024.	Ravnateljica, tim za kvalitetu, stručni suradnici, učitelji	-zapisnici, praćenje, analiza
3.ODNOS	Partnerstvo i	Ankete, predavanje,	Stručni predavači,	Lipanj 2023.	Razrednici,	Uključenost

UČITELJA, RODITELJA I ŠKOLE	komunikacija, međusobno razumijevanje i podržavanje, suradnja s drugim institucijama.	individualni i grupni razgovori. Korištenje rezultata samovrednovanja škole provedenog u šk.g. 2022./2023., a predstavljenih na Učiteljskom vijeću, Vijeću roditelja, Školskom odboru i zajedničkom roditeljskom sastanku svih učitelja škole.	aktivnost Vijeća roditelja, stručna literature, Školski kurikulumi I Godišnji plan I program rada škole. Ravnateljica, pedagoginja, učitelji.		Vijeće roditelja Pedagog, učitelji i Ravnateljica	roditelja u projektne i integrirane dane škole
4.OBRAZOVNA POSTIGNUĆA Znanje i vještine iz pojedinih predmeta, poučavanje i učenje	eksperimentiranje, samostalno istraživanje, zaključivanje, znatiželja za učenjem, rad na mini projektima, uspješna primjena programa „Škola za život”	Istraživačke suvremene metode učenja i poučavanja, radionice i parlaonice, praktični radovi, samostalno učenje, Grupni rad i suradničko učenje, kvalitetnija priprema i organizacije nastave	Materijalna opremljenost nastavnim sredstvima i pomagalicama, specijalizirane učionice, edukacija	Lipanj 2024.	Učitelji, pedagoginja i ravnateljica	Rezultati natjecanja, vanjskog vrednovanja i samovredovanja, primjena znanja i kompetencije učenika u svakodnevnom životu
5.MATERIJALNI UVJETI RADA I OPREMLJENOST ŠKOLE (uključenost škole u projekte, suradnja s lokalnom zajednicom)	Poboljšavanje uvjeta rada, nastavak izgradnje sportske dvorane, energetska obnova zgrade Vanjsko i unutarnje uređenje MŠ i PŠ	Opremanje škole računalima i potrebnom informatičkom opremom. Završetak dvorane s dvije učionice na postojećim temeljima. Energetska obnova MŠ i PŠ Izmjena krovišta u PŠ	Financijske potpore osnivača, općine, MZO-a, projekti, donacije	Lipanj 2024. 2023. – 2024. 2023. – 2025.	Ravnateljica, Ministarstvo, Županija (osnivač), Općina	Kupljena, donirana i osposobljena računala Jednosmjenska nastava Izgrađena dvorana Energetski obnovljene zgrade

		<p>Donji Mihaljevec i uređenje okoliša Škole.</p> <p>Uređenje okoliša MŠ i zelenih površina</p> <p>Uređenje unutarnjih prostora MŠ i PŠ - nabava potrebnih nastavnih sredstava i pomagala.</p> <p>Uređenje dnevnog boravka za učenike i kutka za čitanje i druženje.</p>		<p>2023. – 2024.</p> <p>2023.-2024.</p> <p>Rujan 2023. – lipanj 2024.</p> <p>2023.-2024.</p>		<p>Novo krovšte</p> <p>Uređen okoliš škole</p> <p>Uređena i opremljena škola</p> <p>Uređen dnevni boravak</p>
--	--	--	--	--	--	---

VIJEĆE UČENIKA U ŠK.GOD. 2023./2024.

OŠ Sveta Marija

RAZRED	PREDSTAVNIK	ZAMJENIK PREDSTAVNIKA
1.A		
2.A		
3.A		
4.A		
5.		
6.		
7.		
8.		

PŠ Donji Mihaljevec

RAZRED	PREDSTAVNIK	ZAMJENIK PREDSTAVNIKA
1.B		
3.B+4.B		

Predsjednik Vijeća učenika: [REDACTED]

Zamjenik predsjednika Vijeća učenika: [REDACTED]

NN 132/2013 (4.11.2013.), Pravilnik o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

Na temelju članka 70. stavka 2. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (»Narodne novine«, broj 87/2008., 86/2009., 92/2010., 105/2010., 90/2011., 16/2012., 86/2012. i 94/2013.), ministar znanosti, obrazovanja i sporta donosi

PRAVILNIK O NAČINU POSTUPANJA ODGOJNO-OBRAZOVNIH RADNIKA ŠKOLSKIH USTANOVA U PODUZIMANJU MJERA ZAŠTITE PRAVA UČENIKA TE PRIJAVE SVAKOG KRŠENJA TIH PRAVA NADLEŽNIM TIJELIMA

Opće odredbe

Članak 1.

(1) Ovim pravilnikom propisuje se način postupanja učitelja, nastavnika, odgajatelja, stručnih suradnika (u daljnjem tekstu: odgojno-obrazovnih radnika) i ravnatelja osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova (u daljnjem tekstu: školska ustanova), u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te obveze prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima.

(2) Izrazi koji se koriste u ovome pravilniku, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškome ili ženskome rodu, obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod.

Članak 2.

Školska ustanova obvezna je učeniku osigurati:

- zaštitu prava propisanih Ustavom Republike Hrvatske, konvencijama, zakonima, provedbenim propisima,
- provedbu programa kojima se promiče zaštita njihovih prava, sigurnost i zdravlje.

Zaštita prava učenika

Članak 3.

(1) Zaštita prava učenika ostvaruje se:

- sprječavanjem nasilja između učenika, između učenika i radnika školske ustanove, između učenika i druge odrasle osobe;
- prijavom povrede prava učenika stručnim tijelima školske ustanove;
- prijavom povrede prava učenika nadležnim tijelima izvan školske ustanove;
- postupanjem stručnih tijela školske ustanove prema žrtvama nasilja;
- postupanjem stručnih tijela školske ustanove prema kršiteljima prava učenika;
- postupanjem školske ustanove u suradnji s nadležnim tijelima izvan školske ustanove

prema žrtvama nasilja;

– postupanjem školske ustanove u suradnji s nadležnim tijelima izvan školske ustanove prema kršiteljima prava učenika.

(2) Školska ustanova obvezna je skrbiti se o ostvarivanju prava svih učenika.

(3) Školska ustanova obvezna je posebno skrbiti o ostvarivanju prava učenika u slučajevima svih oblika nasilja, spolne zloporabe, zanemarivanja, odgojne zapuštenosti, nehajnog postupanja, zlostavljanja i izrabljivanja.

(4) Školska ustanova obvezna je implementirati postojeće preventivne i intervencijske programe te prema potrebama razvijati nove uz odgovarajući model njihova praćenja i vrednovanja.

(5) Informativni popis propisa kojima su uređena prava učenika i popis vrsta i oblika nasilja te njihov pojmovnik objavljuje se na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za obrazovanje.

(6) Odgojno-obrazovni radnici školske ustanove obvezni su se upoznati s odredbama propisa vezanih uz prava djece iz stavka 5. ovoga članka.

(7) Ravnatelj je dužan upoznati odgojno-obrazovne radnike s propisima iz stavka 5. ovoga članka.

Članak 4.

(1) U slučaju povrede prava iz članka 5. stavka 2. ovoga pravilnika svaki radnik školske ustanove obvezan je, bez obzira na način na koji je došao do saznanja o mogućoj povredi prava učenika, odmah o tome izvijestiti razrednika ili stručne suradnike školske ustanove koji će o događaju i poduzetim mjerama izvijestiti ravnatelja i odgojno-obrazovnog radnika kojeg je ravnatelj ovlastio za postupanje u slučajevima povrede prava učenika (u

daljnjem tekstu: ravnatelj).

(2) U školskim ustanovama koje rade u dvije ili više smjena ili se nastava održava i u područnim školama/odjelima ravnatelj će, sukladno organizaciji rada u školskoj ustanovi, ovlastiti jednu ili više osoba za postupanje u slučajevima povrede prava učenika, u pravilu voditelja smjene/područne škole.

(3) U slučaju da je prava učenika iz stavka 1. ovoga članka povrijedio radnik školske ustanove, ravnatelj je odmah obvezan pozvati radnika, utvrditi činjenice, a u slučaju potrebe izvijestiti i nadležne institucije, odnosno postupiti sukladno propisima.

Članak 5.

(1) Odgojno-obrazovni radnici i ravnatelj školske ustanove obvezni su osigurati učeniku zaštitu u slučajevima povrede prava na:

- obaviještenost o svim pitanjima koja se na njega odnose,
- savjet i pomoć u rješavanju problema, a sukladno njegovu najboljem interesu,
- poštovanje njegova mišljenja,
- pomoć drugih učenika školske ustanove,
- pritužbu koju može predati učiteljima odnosno nastavnicima, ravnatelju i školskom odboru,

- sudjelovanje u radu vijeća učenika te u izradi i provedbi kućnoga reda,
- predlaganje poboljšanja odgojno-obrazovnoga procesa i odgojno-obrazovnoga rada.

(2) U slučajevima sumnje da je došlo do tjelesnog i emocionalnog nasilja, spolne zlouporabe, zanemarivanja, nesavjesnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja učenika (u daljnjem tekstu: nasilno postupanje) odgojno- obrazovni radnici, a po potrebi i suradnici u odgojno-obrazovnom i nastavnom radu (pomoćni odgojno-

obrazovni radnici i prevoditelj znakovnoga jezika) te ravnatelj u suradnji s nadležnim institucijama i tijelima obvezni su pokrenuti postupak radi zaštite prava učenika.

(3) U slučaju sumnje na povredu prava učenika iz stavka 2. ovoga članka odgojno-obrazovni radnik obvezan je odmah prijaviti ravnatelju ili stručnom suradniku postupanje na štetu učenika za koje je saznao obavljajući svoju dužnost.

(4) U slučaju sumnje na počinjenje kaznenog djela odgojno-

-obrazovni radnici obvezni su osigurati da tragovi i dokazi počinjenoga kaznenog djela koji se nalaze u školskoj ustanovi do dolaska policije ne budu uništeni, skriveni, izmijenjeni ili otuđeni s mjesta događaja.

(5) Ravnatelj i odgojno-obrazovni radnici obvezni su na zahtjev policije ustupiti dokumentaciju te pružiti saznanja o povredi prava učenika.

(6) U slučaju nasilja među učenicima, zaštitu prava učenika osigurat će odgojno-obrazovni radnici i ravnatelj postupajući u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima odnosno skupom postupaka i mjera koje su predvidjela nadležna tijela te propisima na snazi.

(7) U slučajevima postupanja na štetu učenika koja nisu navedena u stavku 1. i 2. ovoga članka, zaštitu prava osiguravaju odgojno-obrazovni radnici i ravnatelj u suradnji s nadležnim institucijama i tijelima.

Postupanje u poduzimanju mjera zaštite u slučaju povrede prava učenika

Članak 6.

(1) Odgojno-obrazovni radnici obvezni su učenike poučiti o njihovim pravima i načinu postupanja u slučaju povrede tih prava, a osobito o postupanju u slučajevima nasilničkog ponašanja.

(2) Učenik ima pravo prijaviti razredniku, stručnom suradniku ili ravnatelju povredu svog prava, kao i uočenu povredu prava drugih učenika u školskoj ustanovi.

(3) U slučaju da je pri povredi nazočan i radnik školske ustanove, obvezan je odmah poduzeti mjere zaštite prava učenika iz članka 3. stavka 1. alineje 1. i 2. ovoga pravilnika.

(4) Školska ustanova obvezna je informirati roditelje/skrbnike (u daljnjem tekstu: roditelj) o postupanju u slučaju povrede prava učenika.

(5) Povredu prava učenika u školskoj ustanovi roditelj ima pravo prijaviti odgojno-obrazovnome radniku ili ravnatelju.

Članak 7.

(1) U slučaju da je učeniku uskraćeno pravo iz članka 5. stavka 1. ovoga pravilnika, učenik ili roditelj učenika izvješćuje razrednika/učitelja/nastavnika/odgajatelja koji je dužan poduzeti

mjere kojima će se osigurati zaštita njegovih prava.

(2) U slučaju da osoba iz stavka 1. ovoga članka nije u mogućnosti osigurati zaštitu prava učenika, obvezan je o tome izvijestiti stručnog suradnika koji će mu pomoći u rješavanju pritužbe učenika te o tome pisano izvijestiti ravnatelja.

(3) Ravnatelj je obvezan svaku pritužbu razmotriti i postupiti u skladu s propisima.

Članak 8.

(1) U slučajevima povrede prava učenika iz članka 5. stavka 2. ovoga pravilnika školska ustanova obvezna je izvijestiti sljedeća tijela: ured državne uprave nadležan za poslove obrazovanja odnosno Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: Ured), Zavod za javno zdravstvo područne (regionalne) samouprave u djelatnosti školske i sveučilišne medicine, nadležni centar za socijalnu skrb, tim školske medicine, nadležnu policijsku postaju i ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja.

(2) U slučaju povrede prava učenika iz članka 5. stavka 2. ovoga pravilnika ministarstvo nadležno za obrazovanje može o tome obavijestiti tim za krizne intervencije.

(3) Nadležne institucije i tijela iz stavka 1. ovoga članka obvezne su izvijestiti školsku ustanovu o poduzetim mjerama.

(4) U slučaju potrebe nadležno tijelo iz stavka 1. ovoga članka dogovoriti će s ravnateljem zajedničke aktivnosti koje će se ostvarivati u školskoj ustanovi, a vezano uza zaštitu prava učenika.

Članak 9.

(1) U slučaju nasilnog postupanja prema učeniku, radnici školske ustanove obvezni su odmah poduzeti mjere s ciljem zaustavljanja nasilnog postupanja, pružiti pomoć u skladu sa svojim kompetencijama te u slučaju potrebe pozvati i djelatnika policije.

(2) Ako je učenik ozlijeđen u mjeri koja zahtijeva liječničku pomoć, osobito hitnu medicinsku pomoć, odgojno- obrazovni radnik ili ravnatelj obvezan je odmah zatražiti pomoć liječnika, odnosno hitne medicinske službe te postupiti po njegovoj/njihovoj preporuci.

(3) U slučaju nasilnog postupanja odgojno-obrazovnih radnika ili drugih radnika školske ustanove ili drugih odraslih osoba prema učeniku ili učenika prema odrasloj osobi svaki učenik ili radnik školske ustanove obvezan je o tome odmah izvijestiti ravnatelja ili stručnoga suradnika školske ustanove koji će poduzeti sve mjere da se zaustavi nasilno postupanje prema učeniku te odmah pozvati policiju.

(4) U slučajevima nasilnog postupanja potrebno je postupiti na sljedeći način:

a) ravnatelj, razrednik ili stručni suradnik odmah nakon prijavljenoga nasilnog postupanja obvezan je obavijestiti roditelje te ih izvijestiti o svim činjenicama i okolnostima koje je do tada doznao, kao i o aktivnostima i mjerama koje školska ustanova poduzima,

b) zaduženi odgojno-obrazovni radnik pratit će učenika u slučaju da se on mora prevesti u liječničku ustanovu prije dolaska roditelja,

c) ravnatelj, razrednik ili stručni suradnik odmah nakon prijave odnosno dojave nasilnog postupanja obaviti će razgovor s učenikom žrtvom nasilnog postupanja, a u slučaju da je postojala liječnička intervencija, uz dogovor s liječnikom, čim to bude moguće,

d) ravnatelj, razrednik ili stručni suradnik odmah nakon prijave odnosno dojave nasilnog

postupanja obaviti će razgovor s učenicom počiniteljem nasilnog postupka, a u slučaju da je postojala liječnička intervencija, uz dogovor s liječnikom, čim to bude moguće,

e) ravnatelj, razrednik ili stručni suradnik obaviti će razgovor s drugim učenicima ili odraslim osobama koje imaju informacije o učinjenome nasilnom ponašanju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja,

f) u razgovoru s učenicima odgojno-obrazovni radnici školske ustanove obvezni su pažljivo postupati, poštujući učenikovo dostojanstvo, privatnost i pružajući potporu svim sudionicima,

g) ako je riječ o osobito teškom obliku ili intenzitetu nasilnog postupanja koje je izazvalo ili može izazvati traumu u učenika koji su žrtve nasilnog događaja ili u drugih učenika koji su svjedočili tom događaju, potrebno je izvijestiti ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja koje će u slučaju potrebe osigurati pružanje odgovarajuće psihološke/stručne ili socijalno-pedagoške/psihološke pomoći, a po potrebi i druga nadležna ministarstva,

h) ako je riječ o učeniku s teškoćama, odgojno-obrazovni radnici obvezni su poštovati sve posebnosti vezane uz te teškoće.

Članak 10.

(1) U slučajevima nasilnog postupanja iz članka 5. stavka 2. ovoga pravilnika tijekom razgovora predstavnika policije s učenicima žrtvama ili počiniteljima nasilnog postupanja obvezno treba biti prisutan roditelj učenika, udomitelj, osoba kojoj je dijete povjereno na čuvanje ili odgoj ili stručna osoba centra za socijalnu skrb.

(2) Iznimno, kada osoba iz stavka 1. ovoga članka ne može ili ne želi nazočiti razgovoru s predstavnikom policije, uz njezino odobrenje razgovor u školskim prostorima može se obaviti u nazočnosti ravnatelja ili odgojno- obrazovnog radnika kojeg odredi ravnatelj.

(3) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ne smije nazočiti razgovoru s učenicom ako postoji sumnja da je počinila djelo na njegovu štetu.

(4) Do dolaska osobe iz stavka 1. ovoga članka u čijoj je prisutnosti potrebno obaviti razgovor, s učenicom će biti odgojno-obrazovni radnik kojeg odredi ravnatelj.

Članak 11.

(1) Stručni suradnik ili drugi odgojno-obrazovni radnik kojeg zaduži ravnatelj dužan je ispuniti obrazac za prijavu nasilnog postupanja u odgojno-obrazovnim ustanovama osim u slučaju sukoba vršnjaka.

(2) Vršnjačkim sukobom iz stavka 1. ovoga članka smatra se sukob u kojem ne postoje elementi navedeni za nasilništvo; djeca ne inzistiraju da mora biti po njihovu; mogu dati razloge zašto su u sukobu; ispričati se ili prihvatiti rješenje da nitko nije pobijedio; slobodno pregovarati da bi zadovoljili svoje potrebe; mogu promijeniti temu i otići iz situacije.

(3) Obrazac iz stavka 1. ovoga članka dostupan je na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za obrazovanje.

Pomoć učenicima počiniteljima i žrtvama nasilja

Članak 12.

(1) U slučajevima iz članka 5. stavka 2. ovoga pravilnika ravnatelj, razrednik ili stručni

suradnik obvezan je:

- a) odmah izvijestiti roditelje učenika koji je žrtva nasilja i roditelje učenika koji je počinio nasilje o mogućim oblicima stručne pomoći učeniku u školi i/ili izvan nje;
  - b) osigurati stručnu pomoć učeniku koji je žrtva nasilja i učeniku koji je počinio nasilje.
- (2) Razrednik, stručni suradnik ili drugi odgojno-obrazovni radnik kojeg zaduži ravnatelj obvezni su:
- upozoriti učenika koji je počinio nasilje na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja te ga savjetovati i poticati na promjenu takvoga ponašanja;
  - obratiti posebnu pozornost upućuje li izjava učenika koji je počinitelj nasilja na sumnju da je on žrtva zanemarivanja, odgojne zapuštenosti ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje i o tome obavijestiti ravnatelja koji će izvijestiti nadležni centar za socijalnu skrb, a u sumnji na počinjenje kažnjive radnje izvijestiti policiju;
  - obratiti posebnu pozornost upućuje li izjava učenika koji je počinitelj nasilja na učestale ili viševrsne propuste u njegovu odgoju odnosno na sumnju da je on žrtva zanemarivanja, odgojne zapuštenosti ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje i o tome obavijestiti ravnatelja koji će odmah izvijestiti nadležni centar za socijalnu skrb i zatražiti da isto tijelo u skladu sa svojim ovlastima dodatno procijeni stanje te prema svojoj procjeni pokrene predviđene postupke obiteljsko-pravne zaštite toga maloljetnog djeteta, a u sumnji na počinjenje kažnjive radnje izvijestiti policiju;
  - izvijestiti roditelje učenika koji je počinio nasilje o događaju te naglasiti neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene ponašanja djeteta te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć u školi ili izvan nje (nadležni tim školske medicine, centar za socijalnu skrb, obiteljski centar i slična obiteljska savjetovališta, kao i ustanove koje se bave zaštitom djece), izvijestiti ih o dužnostima postupanja školske ustanove koje proizlaze iz propisa vezanih uz obiteljsko-pravnu zaštitu maloljetne djece.

Članak 13.

- (1) U slučaju vršnjačkog nasilja odgojno-obrazovni radnici obvezni su organizirati razgovore, radionice ili savjetovanja za učenike s ciljem pomirenja učenika, stvaranja prijateljskog okruženja, razvoja tolerancije, poštovanja različitosti te primjene nenasilne komunikacije.
- (2) U slučaju povrede prava na zaštitu od diskriminacije odgojno-obrazovni radnici i ravnatelj obvezni su postupati u skladu sa Zakonom o suzbijanju diskriminacije.

Članak 14.

O svim poduzetim aktivnostima i mjerama te svojim opažanjima odgojno-obrazovni radnici obvezni su voditi službene bilješke koje će u pisanom obliku predati ravnatelju, a na zahtjev dostaviti drugim nadležnim tijelima.

Članak 15.

U slučaju ponovljenoga nasilnog postupanja učenika školska ustanova obvezna je bez odgode, a u suradnji s liječnikom školske medicine i nadležnim centrom za socijalnu skrb, uputiti učenika koji je počinio nasilje na postupak procjene rizičnosti ponašanja, mentalnog i žičkog zdravlja te obiteljskih prilika.

Sigurnost učenika

Članak 16.

- (1) Ravnatelj je s osnivačem školske ustanove obvezan omogućiti učenicima rad u sigurnom okruženju.
- (2) Školska ustanova obvezna je izvijestiti učenike o pravilima sigurnosti u školskom prostoru i mogućnostima njihove zaštite.
- (3) Školska ustanova obvezna je na primjeren način izvijestiti učenike s teškoćama o pravilima sigurnosti u školskom prostoru i mogućnostima njihove zaštite.
- (4) U slučaju da odgojno-obrazovni ili drugi radnik školske ustanove primijeti opasnost za učenike i radnike u učionicama, kabinetima, dvoranama i na školskom igralištu obvezan je odmah o tome izvijestiti ravnatelja.
- (5) Prostor opasan po život i zdravlje učenika i radnika školske ustanove ravnatelj će staviti izvan uporabe dok se ne stvore potrebni uvjeti za siguran rad.
- (6) Ravnatelj je obvezan odmah poduzeti mjere uklanjanja manjih nedostataka koji bi mogli ugroziti život i zdravlje učenika i radnika školske ustanove, a u slučaju većih nedostataka zatražiti njihovo uklanjanje od osnivača školske ustanove ili nadležne javne službe.
- (7) O nemogućnosti održavanja nastave ravnatelj je obvezan obavijestiti osnivača školske ustanove, Ured i roditelje.
- (8) Školska ustanova obvezna je u školskom kurikulumu ili godišnjem planu i programu planirati aktivnosti kojima će učenicima omogućiti stjecanje znanja, vještina i sposobnosti vezanih uz zaštitu i spašavanje u kriznim situacijama.

Članak 17.

- (1) U skladu s kućnim redom školske ustanove ravnatelj je obvezan odrediti dežurstvo odgojno-obrazovnog ili drugog radnika na ulazu u školsku ustanovu i u svim unutarnjim i vanjskim prostorima školske ustanove kada ih koriste učenici.
- (2) Kućni red i popis dežurnih učitelja mora biti javan i dostupan učenicima, uz mogućnost prilagodbe za učenike s teškoćama.
- (3) Radi sigurnosti učenika, radnika i imovine školska ustanova može koristiti alarmni sustav i/ili sustav videonadzora u skladu s posebnim propisima uz suglasnost školskog odbora.
- (4) Ravnatelj školske ustanove u kojoj je ugrađen videonadzor dužan je osigurati da se na vidnome mjestu pri ulasku u prostor, kao i u unutrašnjosti prostorija, istakne obavijest da se prostor nadzire sustavom tehničke zaštite.
- (5) Ravnatelj, kao ni bilo koja druga osoba, ne smije koristiti podatke o osobama prikupljene sustavom tehničke zaštite izvan njihove zakonske namjene, a raspolaganje snimkama može biti dopušteno samo ovlaštenim osobama.
- (6) Ravnatelj školske ustanove kao poslovodni voditelj odgovoran je za neovlašteno ugrađivanje videonadzora, kao i za neovlašteno raspolaganje snimkama.

Sigurnost i mediji

Članak 18.

(1) Učenici imaju pravo na pristup Internetu na računalu školske ustanove samo u nazočnosti odgojno- obrazovnog radnika i uz njegovo odobrenje.

(2) Školska ustanova obvezna je ugraditi ltre koji sprečavaju pristup stranicama s neprimjerenim sadržajima, osim ako isti već nisu realizirani preko CARNet-a.

Članak 19.

Učenik može koristiti uređaje kojima je moguć pristup mrežnom povezivanju i mrežnim komunikacijama tijekom odgojno-

-obrazovnog rada samo uz odobrenje odgojno-obrazovnog radnika.

Članak 20.

(1) Školska ustanova ne smije medijima davati osobne i ostale podatke o učenicima niti im omogućiti da u školskoj ustanovi prikupljaju osobne i druge podatke o učenicima, osim podataka vezanih uz postignute rezultate učenika, ali samo uz pisanu suglasnost roditelja

(2) Školska ustanova je obvezna:

a) obavijestiti učenike i roditelje o pravilima sigurne uporabe suvremenih tehnologija, osobito mobitela i Interneta,

b) informirati učenike i roditelje o posljedicama neprimjerene komunikacije na društvenim mrežama (vrijeđanje, sramoćenje, kleveta, javni linč, objava fotogra ja učenika, videozapisa i sl.) te o načinima postupanja školske ustanove vezano uz informacije o nasilju u elektroničkim medijima u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima.

(3) Školska ustanova može na svojim mrežnim stranicama objavljivati fotografske i druge snimke učenika s posebnom pažnjom i opravdanim ciljem, uz suglasnost roditelja.

Zaštita podataka

Članak 21.

(1) Ravnatelj je obvezan imenovati osobu za zaštitu osobnih podataka i osobu za pristup informacijama.

(2) Zadužene osobe moraju se pridržavati posebnih propisa vezanih uza zaštitu osobnih podataka i prava na pristup informacijama.

Pravo na neometani odgojno-obrazovni rad

Članak 22.

(1) Učenici su obvezni pridržavati se kućnoga reda školske ustanove i primjereno se ponašati tako da ne ometaju rad i sigurnost drugih učenika i odgojno-obrazovnih radnika.

(2) Učenik ima pravo obavijestiti odgojno-obrazovnog radnika o neprimjerenom ponašanju drugih učenika.

(3) Učenika koji se neprimjereno ponaša odgojno-obrazovni radnik upozorit će na posljedice takvoga ponašanja.

(4) Učenik koji ometa odgojno-obrazovni rad predmetima koje nije odobrio odgojno-obrazovni radnik obvezan je predati te predmete odgojno-obrazovnom radniku koji će ih vratiti učeniku na kraju nastavnoga sata.

(5) Predmete opasne za zdravlje i život učenik je obvezan odmah predati odgojno-obrazovnome radniku. Razrednik, ravnatelj ili stručni suradnik obvezan je pozvati roditelja učenika i uručiti mu predmet, a u slučaju potrebe obavijestiti i nadležnu policijsku postaju.

(6) Odgojno-obrazovni radnik obvezan je prilagoditi svoje postupanje prema učeniku s teškoćama u skladu s mogućnostima i teškoćama učenika.

(7) Ako učenik ne reagira na upozorenje iz stavka 3. ovoga članka, odgojno-obrazovni radnik pozvat će stručnoga suradnika ili razrednika/odgajatelja učenika ili osobu imenovanu za sprječavanje nasilja u školskoj ustanovi, koji će razgovarati s učenikom i njegovim roditeljem.

(8) Roditelj učenika obvezan je javiti se na poziv školske ustanove, a ako se roditelj više puta ne odazove pozivu, školska ustanova dužna je obavijestiti Ured i nadležni centar socijalne skrbi.

(9) Odgojno-obrazovni radnici obvezni su izvijestiti roditelja o neprimjerenom ponašanju njegova djeteta, predložiti mogućnosti rješavanja uočenih problema u školi ili izvan nje te ih izvijestiti o odredbama kućnoga reda i statuta škole vezano uz pravila ponašanja i pedagoške mjere.

(10) U slučaju učenikova učestalog kršenja kućnog reda, školska ustanova obavijestit će roditelja učenika, nadležni tim školske medicine i nadležni centar za socijalnu skrb te će u dogovoru s nadležnim tijelima osigurati pomoć učeniku i roditelju.

(11) Ako učenici školske ustanove učestalo krše kućni red, školska ustanova organizirat će dodatne edukacije učenika i roditelja, sukladno potrebama na razini razrednog odjela/odgojno-obrazovne skupine ili cijele školske ustanove. Edukacije učenika i roditelja mogu se provoditi u suradnji s nadležnim institucijama, udrugama, lokalnom zajednicom.

(12) Učenik ili roditelj učenika ima pravo prijaviti razredniku, stručnom suradniku ili ravnatelju svako neprimjerenost, neprofesionalno i neetično postupanje odgojno-obrazovnoga radnika.

Preventivni programi

Članak 23.

(1) Školska ustanova obvezna je donijeti i provoditi školske preventivne programe.

(2) Školski preventivni programi sastavni su dio godišnjega plana i programa ili školskoga/domskoga kurikulumu.

(3) Školski preventivni programi provode se u sklopu redovite nastave, sata razrednika, školskih ili razrednih projekata, predavanja i drugih aktivnosti koje organizira školska ustanova.

(4) Provedba prevencije i realizacija mjera vezanih uz sprječavanje nasilja u sklopu školske ustanove može se ostvariti i u suradnji s drugim institucijama, tijelima, obiteljskim centrima i udrugama koje se bave zaštitom djece.

(5) Školski preventivni programi provode se i na roditeljskim sastancima, najmanje jedanput godišnje, a u sklopu kojih se roditeljima podnosi i zadnje izvješće ravnatelja iz članka 24. stavka 2. ovoga pravilnika.

(6) Školska ustanova obvezna je u sklopu stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnika najmanje jedanput godišnje planirati i ostvariti teme vezane uz prevenciju nasilja i zaštite prava učenika.

(7) Školska ustanova obvezna je u suradnji s nadležnim institucijama organizirati najmanje jedanput u dvije godine edukaciju pružanja prve pomoći te osposobljavanja odgojno-obrazovnih radnika za pružanje pomoći učenicima sa zdravstvenim teškoćama u skladu s potrebama učenika.

Članak 24.

(1) Stručni suradnici obvezni su na kraju svakog polugodišta provesti stručnu evaluaciju provedbe preventivnih programa.

(2) Ravnatelj je obvezan najmanje dva puta tijekom školske godine izvijestiti učiteljsko/nastavničko/domsko vijeće, vijeće roditelja i školski/domski odbor o stanju sigurnosti, provođenju preventivnih programa te mjerama poduzetim u cilju zaštite prava učenika.

Članak 25.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 602-01/13-01/00206 Urbroj: 533-21-13-0006

Zagreb, 18. listopada 2013.

Ministar

dr. sc. Željko Jovanović, v. r.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

**PROTOKOL O POSTUPANJU U SLUČAJU
NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA**

Zagreb, listopad 2004.

SADRŽAJ

UVOD	3
1. DEFINICIJA NASILJA	3
2. OBVEZE NADLEŽNIH DRŽAVNIH TIJELA	4
A / Odgojno obrazovne institucije	4
B / Centri za socijalnu skrb	5
C / Policijske uprave – policijske postaje	6
3. OBLICI, NAČIN I SADRŽAJ SURADNJE	7
4. OSTALE AKTIVNOSTI I OBVEZE	7

UVOD

Ovaj Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima (u daljnjem tekstu: Protokol) temelji se na sadržaju i obvezama propisanim Programom aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske dana 25. veljače 2004. godine (u daljnjem tekstu: Program aktivnosti) i čini njegov sastavni dio, a sadrži:

- **općeprihvaćenu definiciju nasilja;**
- **obveze nadležnih državnih tijela i drugih čimbenika;**
- **oblike, način i sadržaj suradnje između nadležnih državnih tijela i drugih čimbenika**
- **ostale aktivnosti i obveze.**

1. DEFINICIJA NASILJA

Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno prema djeci¹ i mladima² od strane njihovih vršnjaka³ učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju⁴ i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnopravan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinca).

Nasiljem među djecom i mladima smatra se osobito:

- namjerno uzrokovani fizički napad u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, gađanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim

---

¹ Prema Konvenciji o pravima djeteta iz 1989. godine dijete označava svaku osobu osim ako se zakonom koji se primjenjuje na dijete granica punoljetnosti ne odredi ranije.

² *mlada ili osamnaest godina*

Prema Zakonu o sudovima za mladež (Narodne novine br. 111/97., 12/02.) maloljetnik je osoba koja je u

vrijeme počinjenja djela navršila četrnaest, a nije navršila osamnaest godina života, a mlađi punoljetnik je osoba

koja je u vrijeme počinjenja djela navršila osamnaest, a nije navršila dvadesetijednu godinu života. Sukladno

odredbama Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine br. 73/97., 27/01., 59/01., 82/01, 103/03) mlađa

punoljetna osoba je osoba do navršene 21. godine života.

³ Termin vršnjaci odnosi se na široki raspon kategorija djece i mladih (objašnjeno u fusnotama 1 i 2).

⁴ *Nasilništvo* podrazumijeva 6 definirajućih činitelja: namjera da se nanese ozljeda ili šteta; intenzitet i trajanje; moć nasilnika; ranjivost žrtve; manjak podrške; posljedice.

Normalni sukob vršnjaka ima slijedeća obilježja: ne postoje elementi navedeni za nasilništvo; djeca ne

insistiraju da mora biti po njihovom po svaku cijenu; mogu dati razloge zašto su u sukobu; ispričaju se ili

prihvate rješenje da nitko nije pobijedio; slobodno pregovaraju da bi zadovoljili svoje potrebe; mogu

promijeniti
temu i otići iz situacije.

predmetima, pljuvanje i slično bez obzira da li je kod napadnutog djeteta nastupila tjelesna povreda,

- psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog djeteta ili više djece⁵. Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrđnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije djeteta od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novaca, uništavanje ili oštećivanje djetetovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje djeteta u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.

2. OBVEZE NADLEŽNIH DRŽAVNIH TIJELA

A / ODGOJNO-OBRAZOVNE USTANOVE

U slučaju prijave nasilja ili dojave o nasilju među djecom imenovana stručna osoba za koordiniranje aktivnosti vezanih uz problematiku nasilja u odgojno-obrazovnoj ustanovi ili osoba koja je u slučaju njezine odsutnosti zamjenjuje, dužna je:

- odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno postupanje prema djetetu, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugih djelatnika odgojno – obrazovne ustanove ili po potrebi pozvati djelatnike policije;
- ukoliko je dijete povrijeđeno u mjeri koja zahtijeva liječničku intervenciju ili pregled ili se prema okolnostima slučaja može razumno pretpostaviti ili posumnjati da su takva intervencija ili pregled potrebni, odmah pozvati službu hitne liječničke pomoći ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju djeteta, prepratiti ili osigurati prepratu djeteta od strane stručne osobe liječniku, te sačekati liječnikovu preporuku o daljnjem postupanju i dolazak djetetovih roditelja ili zakonskih zastupnika;
- odmah po prijavljenom nasilju o tome obavijestiti roditelje djeteta ili zakonske zastupnike, te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima koje je do tada doznala i izvijestiti ih o aktivnostima koje će se poduzeti;
- po prijavi, odnosno dojavi nasilja odmah obaviti razgovor s djetetom koje je žrtva nasilja, a u slučaju da je postojala liječnička intervencija, uz dogovor s liječnikom, čim to bude moguće. Ovi razgovori s djetetom obavljaju se uvijek u

---

⁵ Olweus 1986. i 1991. godine: Nasilničko ponašanje djece (bullying) razlikuje se od jednokratnih incidenata i

dječjih svađa ili tučnjava, jer se radi o ponašanju koje obilježava agresivno ponašanje kojim se namjerno

nekome čini zlo, ponavljanje tijekom određenog vremena, neravnopravan odnos snaga (jači protiv slabijeg ili

gupa protiv pojedinca).

Nasilje i zlostavljanje uključuje različita ponašanja: verbalno (dobacivanje, izrugivanje, omalovažavanje,

prijetnje), socijalno (izbjegavanje, ignoriranje, isključivanje iz aktivnosti, ogovaranje i širenje zlobnih tračeva),

psihološko (oštećivanje imovine, krađa i bacanje stvari, prijeteći pogledi, praćenje) i tjelesno (guranje, rušenje, udarci)

nazočnosti nekog od stručnih djelatnika odgojno-obrazovne ustanove, a na način da se postupa posebno brižljivo, poštujući djetetovo dostojanstvo i pružajući mu potporu;

- roditeljima ili zakonskim zastupnicima djeteta koje je žrtva vršnjačkog nasilja dati obavijesti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći djetetu u odgojno-obrazovnoj ustanovi i izvan nje, a s ciljem potpore i osnaživanja djeteta te prorade traumatskog doživljaja;
- obaviti razgovor s drugom djecom ili odraslim osobama koje imaju spoznaju o učinjenom nasilju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja;
- ukoliko se radi o osobito teškom obliku, intenzitetu ili dužem vremenskom trajanju nasilja, koje može izazvati traumu i kod druge djece, koja su svjedočila nasilju, savjetovati se s nadležnom stručnom osobom ili službom poradi pomoći djeci, svjedocima nasilja;
- što žurnije obaviti razgovor s djetetom koje je počinilo nasilje uz nazočnost stručne osobe, ukazati djetetu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja, te ga savjetovati i poticati na promjenu takvog ponašanja, a tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti centar za socijalnu skrb, a po potrebi ili sumnji na počinjenje kažnjive radnje izvijestiti policiju ili nadležno državno odvjetništvo, a odgojno-obrazovna ustanova će poduzeti sve mjere za pomirenje djece i za stvaranje tolerantnog, prijateljskog ponašanja u odgojno-obrazovnoj ustanovi;
- pozvati roditelje ili zakonske zastupnike djeteta koje je počinilo nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja djeteta, te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć unutar škole ili izvan nje (centri za socijalnu skrb, poliklinike za zaštitu djece, obiteljska savjetovaništa i slično) i izvijestiti ih o obvezi odgojno-obrazovne ustanove da slučaj prijavi nadležnom centru za socijalnu skrb, Uredima državne uprave u županijama (Službama za društvene djelatnosti i/ili Gradskom uredu za obrazovanje i šport Grada Zagreba), policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu;
- o poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima sačiniti službene bilješke, kao i voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.

B / CENTRI ZA SOCIJALNU SKRB

U slučaju prijave nasilja ili dojave o nasilju među djecom, koja je upućena od strane odgojno-obrazovne ustanove, domova za skrb o djeci, policije, državnog odvjetništva, djeteta, njegovog roditelja, zakonskog zastupnika ili neke treće osobe, imenovana stručna osoba za koordiniranje aktivnosti vezanih uz problematiku nasilja među djecom i mladima u centru za socijalnu skrb ili osoba koja je u slučaju njezine odsutnosti zamjenjuje, dužna je :

- po primitku prijave ili obavijesti žurno ispitati slučaj te pribaviti podatke o svim okolnostima, naročito o obliku, intenzitetu, težini i vremenskom trajanju nasilja, kao i sve podatke o obiteljskim i drugim prilikama djeteta koje je počinitelj nasilja;
- što žurnije pozvati roditelje ili zakonske zastupnike djeteta koje je počinilo nasilje i na primjeren način obaviti razgovor poradi stjecanja uvida u obiteljske i druge prilike djeteta, a tijekom razgovora nastojati doznati je li dijete bilo izvrgnuto bilo kojem obliku nasilja ili zanemarivanja u svojoj obitelji ili izvan nje;
- radi zaštite djetetovih prava i radi što žurnijeg otklanjanja uvjeta koji pridonose nasilnom ponašanju djeteta, izreći primjerene mjere obiteljskopravne zaštite;
- u slučaju sumnje na zlostavljanje ili zanemarivanje djeteta od strane roditelja ili zakonskih zastupnika, podnijeti prekršajne, odnosno kaznene prijave;
- upoznati roditelje, odnosno zakonske zastupnike djeteta počinitelja nasilja s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja i izvijestiti ih o nadležnostima centra za socijalnu skrb za zaštitu prava i interesa djeteta;
- preporučiti i obvezati roditelje, odnosno zakonske zastupnike djeteta počinitelja nasilja na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć pri centru za socijalnu skrb ili pri drugoj odgovarajućoj ustanovi, odnosno njihovim službama i u slučaju potrebe obvezati ih na uključivanje djeteta u primjerene oblike psihosocijalne pomoći, te ih nadzirati u izvršavanju zadane obveze;
- redovito nadzirati preporučeno postupanje roditelja prema djetetu, te obaviti odgovarajuće provjere i izvide, kao i pratiti djetetovo ponašanje u odgojno-obrazovnoj ustanovi ili u drugoj sredini gdje boravi, a posebice pratiti je li dijete i dalje nasilno, kako bi se poduzele primjerene mjere obiteljskopravne zaštite djeteta;
- o svakoj zaprimljenoj prijavi, odnosno obavijesti o nasilju među djecom i mladima voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka, te evidentirati i bilježiti svako postupanje centra za socijalnu skrb.

C / POLICIJSKE UPRAVE – POLICIJSKE POSTAJE

U slučaju prijave nasilja ili dojave o nasilju među djecom, koja je upućena od strane odgojno – obrazovne ustanove, domova za skrb o djeci, centra za socijalnu skrb, djeteta, njegovog roditelja, zakonskog zastupnika ili neke treće osobe, imenovana

stručna osoba za koordiniranje aktivnosti vezanih uz problematiku nasilja među djecom i mladima u policijskoj postaji ili osoba koja je u slučaju njezine odsutnosti zamjenjuje, dužna je:

- žurno uputiti specijaliziranog policijskog službenika za maloljetničku delinkvenciju, a iznimno drugog policijskog službenika, radi poduzimanja nužnih i neodgodivih mjera i radnji, ako zbog okolnosti ne može postupati specijalizirani službenik, na mjesto događaja, utvrditi sve činjenice i okolnosti vezane uz prijavu, odnosno dojavu, te poduzeti sve potrebne

radnje s ciljem pružanja pomoći žrtvi radi sprečavanja nastavljanja nasilja, kao i zdravstvenog zbrinjavanja žrtve;

- pribaviti podatke potrebne za razjašnjavanje slučaja, te utvrditi eventualno postojanje elemenata kažnjive radnje i identificirati počinitelja;
- u slučajevima intervencije policijskih djelatnika, kada se utvrdi postojanje osnovane sumnje da je počinjen prekršaj ili kazneno djelo, policijski djelatnici postupit će sukladno propisima iz svoje nadležnosti;
- provesti kriminalističku obradu maloljetnih počinitelja nasilja u nazočnosti roditelja ili zakonskih zastupnika, a u slučaju njihove nedostupnosti, u nazočnosti djelatnika službe socijalne skrbi;
- sukladno važećim propisima provesti žurne istražne radnje te, ovisno o okolnostima slučaja, podnijeti kaznenu prijavu nadležnom državnom odvjetniku za mladež, odnosno podnijeti zahtjev za pokretanjem prekršajnog postupka uz prijedlog za izricanje primjerenih zaštitnih mjera;
- o zaprimljenoj prijavi, odnosno dojavi o nasilju među djecom i mladima obavijestiti nadležni centar za socijalnu skrb radi poduzimanja mjera obiteljsko-pravne zaštite;
- voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka o slučajevima prijave ili obavijesti o nasilju među djecom i mladima.

3. OBLICI, NAČIN I SADRŽAJ SURADNJE

Provođenje Programa aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima, kao i ovog Protokola pretpostavlja što žurniju uspostavu suradnje nadležnih državnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u sprečavanju, otkrivanju i suzbijanju nasilja među djecom i mladima (odgojno-obrazovne ustanove, domovi za skrb o djeci, centri za socijalnu skrb, policijske postaje, zdravstvene ustanove, državna odvjetništva i jedinice lokalne i područne /regionalne/ samouprave).

Obveze nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u sprečavanju, otkrivanju i suzbijanju nasilja među djecom i mladima u poduzimanju mjera i aktivnosti usmjerenih prema sprečavanju i suzbijanju nasilja jesu:

- u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave održavati redovite sastanke predstavnika nadležnih tijela, odnosno stručnih osoba za koordiniranje aktivnosti vezanih uz problematiku nasilja, te uspostaviti učinkovite načine suradnje i razmjene značajnih podataka, kako u pogledu pojedinih slučajeva nasilja, tako i o postignućima u rješavanju problema

- nasilja među djecom i mladima;
- u slučaju prijave ili obavijesti o nasilju osigurati drugom nadležnom tijelu odgovarajuće podatke o slučaju i postupanju radi potpunog uvida u poduzete aktivnosti s ciljem sveobuhvatne zaštite djeteta;
  - uspostaviti suradnju i razmjenu podataka s drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u cilju razmjene iskustava i stvaranja «dobre prakse»;
  - uspostaviti suradnju s drugim čimbenicima koji bi u konkretnom slučaju mogli pomoći, primjerice s nevladinim organizacijama, vjerskim zajednicama, obiteljskim savjetovalištim, te stručnjacima koji se bave problematikom vršnjačkog nasilja;
  - izraditi posebne i prilagođene planove postupanja u slučaju nasilja Među djecom i mladima uvažavajući posebnosti pojedinih sredina;
  - uspostaviti suradnju s nadležnim zdravstvenim ustanovama i Liječnicima školske medicine.

4. OSTALE AKTIVNOSTI I OBVEZE

Sukladno Programu aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima nužno je o problemu nasilja među djecom i mladima redovito izvještavati roditelje i djecu te ih poticati da prijavljuju nasilje, a tijekom nastavnih i izvannastavnih aktivnosti promicati modele nenasilne komunikacije, međusobne tolerancije i uvažavanja, organiziranjem tribina, roditeljskih sastanaka, satova razredne zajednice, učeničkih priredbi, objavama na oglasnoj ploči odgojno-obrazovnih ustanova ili na drugi primjereni način.

U sve aktivnosti vezane uz sprečavanje nasilja među djecom nužno je uključiti djecu i mlade te roditelje, zakonske zastupnike, odgojno-obrazovne djelatnike i ostale stručne osobe kao aktivne sudionike i partnere, kako bi se dugoročno promicala načela nenasilja, kao preduvjeta kvalitetnog i sigurnog odrastanja djece.

Primjereno postupanje vezano uz problematiku vršnjačkog nasilja zahtijeva aktivnu suradnju te jednakovrijedan doprinos svih državnih tijela, budući da se prepuštanje tereta odgovornosti i postupanja samo jednom čimbeniku (primjerice samo školi, policijskoj postaji, domu za skrb o djeci ili centru za socijalnu skrb) u znatnom broju slučajeva može definirati dugoročno potpuno neučinkovitim, stoga je navedena suradnja preduvjet sveobuhvatne i kvalitetne zaštite

PROTOKOL O POSTUPANJU U SLUČAJU NASILJA U OBITELJI

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

SADRŽAJ

UVOD3

1.	OBVEZE NADLEŽNIH TIJELA	5
A/	Policija	5
B/	Centri za socijalnu skrb	9
C/	Zdravstvene ustanove	12
D/	Odgojno-obrazovne ustanove	14
E/	Pravosudna tijela	15
2.	OBLICI, NAČIN I SADRŽAJ SURADNJE	16
3.	OSTALE AKTIVNOSTI I OBVEZE	18
4.	ZAVRŠNE ODREDBE	19

UVOD

Imajući u vidu službene podatke o stanju, kretanju i obilježjima pojave nasilja u Republici Hrvatskoj, razvidno je da su najčešće žrtve nasilja osobe ženskog spola različite životne dobi i obiteljskog statusa, a najčešći počinitelji punoljetne osobe muškog spola u statusu sadašnjih ili bivših bračnih ili izvanbračnih drugova, očeva i sinova.

Svrha je ovog Protokola osigurati uvjete za djelotvoran i cjelovit rad nadležnih tijela radi unaprjeđenja zaštite i pomoći žrtvi nasilja u obitelji te pomoći počiniteljima u promjeni njihovog ponašanja odnosno promjeni vrijednosnog sustava u cilju nenasilnog rješavanja sukoba i uvažavanja ravnopravnosti spolova.

Ovaj Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji (u daljnjem tekstu: Protokol) temelji se na zakonima i podzakonskim aktima te na sadržaju i obvezama propisanim Nacionalnom strategijom zaštite od nasilja u obitelji od 2005. do 2007. godine koju je donijela Vlada Republike Hrvatske dana 9. prosinca 2004. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija), a sadrži:

- obveze nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju nasilja te pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim nasilju u obitelji;
- oblike, način i sadržaj suradnje između nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju nasilja te pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim nasilju u obitelji;
- ostale aktivnosti i obveze koje se odnose na postupanje nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju nasilja te pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim nasilju u obitelji;
- završne odredbe kojima se propisuju postupanja u skladu s aktivnostima ovog Protokola.

Pojam (definicija) nasilja u obitelji i krug osoba koje uživaju zaštitu, propisani su Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, broj 116/03.) i Kaznenim zakonom Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 110/97, 27/98, 129/00, 51/01, 111/03, 105/04 i 84/05), a posebice člankom 215. a.

Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji definira nasilje u obitelji kao: "svaku primjenu fizičke sile i psihičke prisile na integritet osobe; svako drugo postupanje jednog člana obitelji koje može prouzročiti ili izazvati opasnost da će prouzročiti fizičku i psihičku bol; prouzročenje osjećaja straha ili osobne ugroženosti ili povrede dostojanstva; fizički napad bez obzira da li je nastupila tjelesna ozljeda ili ne, verbalni napadi, vrijeđanja, psovanje, nazivanje pogrđnim nazivima i drugi načini grubog uznemiravanja, spolno uznemiravanje; uhođenje i svi drugi načini uznemiravanja: protupravna izolacija ili ograničavanje slobode kretanja ili komuniciranja s trećim osobama; oštećenje ili uništenje imovine ili pokušaj da se to učini."

Kazneni zakon nasilničko ponašanje u obitelji opisuje kao čin kada: "član obitelji nasiljem, zlostavljanjem ili osobito drskim ponašanjem dovede drugog člana obitelji u ponižavajući položaj."

Iz osnovnih odredaba Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, broj 116/03.) osobito se naglašava obveza prijavljivanja nasilja u obitelji te da su zdravstveni djelatnici,

djelatnici socijalne skrbi, psiholozi, socijalni radnici, socijalni pedagozi i djelatnici odgojno-obrazovnih ustanova dužni prijaviti policiji ili nadležnom općinskom državnom odvjetništvu počinjenje nasilja u obitelji za koje su saznali u obavljanju svoje dužnosti. Osobe koje ne postupaju u skladu sa zadanim obvezama čine prekršaj.

Državna tijela obuhvaćena ovim Protokolom dužna su odmah poduzeti mjere potrebne za osiguranje ustroja, organiziranosti, opremljenosti i dovoljnog broja specijaliziranih stručnjaka koji se u njihovom djelokrugu bave problematikom nasilja u obitelji, uz dostatno osiguravanje sredstava u Državnom proračunu od strane resornih ministarstava.

1. OBVEZE NADLEŽNIH TIJELA:

a) POLICIJA

Cilj protokola postupanja policije je zaštititi žrtvu od nasilja u obitelji, odnosno raditi na suzbijanju nasilja u obitelji u funkciji zaštite opstojnosti i zdravlja obitelji i sprječavanja međugeneracijskog prijenosa nasilja u obitelji, te istodobno i u funkciji provedbe proaktivne strategije prevencije: ubojstava, samoubojstava, nanošenja teških tjelesnih ozljeda, fizičkog i psihičkog zlostavljanja, spolnih delikata, udaljenja djece i maloljetnika iz roditeljskog doma, odnosno žrtve iz obitelji, kao i raditi na suzbijanju maloljetničke delinkvencije, jačanju kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika, suzbijanju zlouporabe opojnih droga i drugih ovisnosti, te izravno pridonijeti postizanju ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj.

U slučaju zaprimanja (na bilo koji način i od bilo koga) dojave o nasilju ili zaprimanja zahtjeva za pružanje pomoći osobi izloženoj bilo kojem obliku ili modalitetu nasilja u obitelji, službena (stručna) osoba dužna je postupati na sljedeći način:

1. Žurno i bez dogode uputiti na mjesto događaja, kada je moguće, najmanje dva policijska službenika/ce (po mogućnosti različitog spola) radi pružanja intervencije, tj. provjere dojave ili zahtjeva (provjeru je potrebno izvršiti i u slučaju zatvorenog stana/kuće). Temeljem uvida u zatečeno stanje odmah poduzimati mjere i radnje u cilju trenutne zaštite i pružanja potrebne zdravstvene i druge pomoći osobi oštećenoj nasiljem, te sprječavanja počinitelja u daljnjem nasilničkom ponašanju;

2. Pribaviti podatke i prikupiti obavijesti potrebne za razjašnjavanje i dokazivanje prekršajnog ili kaznenog djela Nasilničkog ponašanja u obitelji ili nekog drugog prekršaja odnosno kaznenog djela počinjenog nasiljem u obitelji, a za koje se postupa po službenoj dužnosti;

2.1. Pribaviti podatke i prikupiti obavijesti na način kojim će se osobi, za koju je prijavljeno ili se pretpostavlja da je žrtva nasilja, pružiti mogućnost da policijskom službeniku/ci

neometano i bez straha u odvojenim prostorijama, bez nazočnosti počinitelja nasilja, priopći sve obavijesti relevantne za utvrđivanje počinjenog nasilja. Pri tome treba posebno uzimati u obzir sve obavijesti koje se tiču okolnosti vezanih uz trajanje, kontinuitet i način počinjenog nasilja, eventualno ranije nasilje te jesu li nadležna tijela već postupala u slučaju nasilja u obitelji i u kojem opsegu. Potrebno je posebno uzeti u obzir izloženost i nazočnost djece nasilju. O tome treba izraditi službenu bilješku u kojoj je potrebno na precizan način unijeti

sadržaj navoda žrtve o činjenicama;

2.2. Upoznati počinitelja nasilja s mjerama koje će se protiv njega poduzeti, a s ciljem trenutnog prekidanja nasilja i pomoći počinitelju u promjeni ponašanja;

2.2.1. Ukoliko počinitelj nasilja u obitelji legalno posjeduje oružje, ono će se privremeno oduzeti radi sprječavanja moguće zlouporabe i predlaganja pokretanja odgovarajućeg postupka oduzimanja oružja ili oružnog lista;

2.2.2. U slučaju saznanja o ilegalnom posjedovanju oružja, poduzet će se potrebne mjere radi njegovog pronalaženja, oduzimanja i prijavljivanja počinitelja kažnjive radnje;

3. Privesti počinitelja nasilja u obitelji u prostor policije radi zadržavanja, podnijeti Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zbog prekršaja Nasilničkog ponašanja u obitelji, odnosno podnijeti kaznenu prijavu zbog kaznenog djela Nasilničkog ponašanja u obitelji, te počinitelja privesti prekršajnom sucu, odnosno istražnom sucu, sukladno važećim zakonskim propisima;

3.1. U Zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka, uz prijedlog za određivanje zadržavanja do nastupanja okrivljenika na izvršenje kazne, ovisno o utvrđenim okolnostima i ispunjenim uvjetima, tražiti i izricanje odgovarajućih zaštitnih mjera odnosno mjera opreza;

3.2. Policijski službenici/ce koji su priveli okrivljenika prekršajnom sudu, odnosno osumnjičenika istražnom sudu, sa prijedlogom za

određivanje zadržavanja, odnosno pritvora, dužni su saznati odluku prekršajnog odnosno istražnog suca, te u slučaju da prekršajni sudac nije odredio zadržavanje ili istražni sudac nije odredio pritvor, dužni su o tomu odmah izvijestiti žrtvu;

3.3. Ukoliko je nasiljem oštećeno dijete ili maloljetna osoba ili je nazočila nasilju (zbog osnovane sumnje na kazneno djelo Zapuštanja i zlostavljanja djeteta ili maloljetne osobe) ili kad postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo Nasilničkog ponašanja u obitelji, u rad se izravno uključuju i preuzimaju postupanje specijalizirani policijski službenici/ce za maloljetničku delinkvenciju koji vode i koordiniraju timski rad sustava policije na zaštiti od nasilja u obitelji;

3.4. Tijekom postupanja policijski službenici/ce dužni su na primjeren i jasan način upoznati žrtvu nasilja s njenim zakonskim pravima, posebno zaštitnim mjerama i uvjetima njihovog izricanja i primjene, te mjerama i radnjama koje će u daljnjem postupanju policija poduzeti protiv počinitelja nasilja, a koje su osobito važne za zaštitu njene sigurnosti (npr. o privođenju počinitelja u prostor policije, određivanju i trajanju mjere zadržavanja, preprati prekršajnom ili istražnom sucu s prijedlogom za zadržavanje, odnosno određivanju pritvora, o puštanju počinitelja odmah nakon poduzetog ispitivanja od strane prekršajnog ili istražnog suca, o važnosti samozaštitnog ponašanja i suradnog odnosa žrtve na način kojim će pridonijeti postizanju svoje sigurnosti, o adresaru ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u obitelji, o mogućnostima sklanjanja žrtve u odgovarajuće sklonište za žrtve obiteljskog nasilja ili Dom za djecu i odrasle osobe žrtve nasilja u obitelji);

3.5. Ukoliko žrtva nasilja traži smještaj u sklonište ili Dom za djecu i odrasle osobe žrtve nasilja u obitelji, od nadležnog centra za socijalnu skrb zatražit će se poduzimanje mjera potrebnih da se žrtvu odmah smjesti u odgovarajuće sklonište, a u slučaju da to centar zbog opravdanih okolnosti nije u mogućnosti izvršiti, prijevoz žrtve do skloništa obaviti će policijski službenici, čuvajući pri tome tajnost i sigurnost adrese smještaja;

3.6. Ukoliko je potrebno žurno zbrinuti žrtvu obiteljskog nasilja, posebno dijete ili maloljetnika, ili obaviti obavijesni razgovor s djetetom ili maloljetnikom, odmah zatražiti dolazak i intervenciju socijalnog radnika centra za socijalnu skrb radi zbrinjavanja i zaštite dobrobiti djeteta vodeći računa da boravak u policijskoj postaji bude što kraći;

4. Izraditi i uputiti pisane obavijesti centru za socijalnu skrb o poduzetom i utvrđenom u svrhu poduzimanja socijalno- intervencijskih mjera ili mjera obiteljsko-pravne zaštite;

5. Unositi podatke o prekršaju, počinitelju i oštećenim osobama, predloženim zaštitnim mjerama te izvršenim zaštitnim mjerama stavljenim u djelokrug policije, u postojeću Evidenciju prekršaja Nasilničkog ponašanja u obitelji;

6. U cilju osiguranja pravodobnog, zakonitog i cjelovitog postupanja, ostvarenja međuresorne suradnje tijekom postupanja, te postizanja i zaštite uvjeta potrebnih za pravilan odgoj i svekoliki razvitak djece i mladeži, ostvarenja načela ravnopravnosti spolova te u tu svrhu i radi pravodobnog izjavljivanja žalbe na odluke prekršajnih sudova, rad sustava policije na zaštiti od nasilja u obitelji koordiniraju, usmjeravaju i prate specijalizirani policijski službenici/ce za maloljetničku delinkvenciju i kaznenopravnu zaštitu djece i mladeži;

7. Radi provedbe postupanja sukladno ovom Protokolu, operativno dežurstvo nadležne Policijske postaje dužno je o zaprimljenoj dojadi o nasilju u obitelji i postupanju tijekom pružanja policijske intervencije pravodobno izvješćivati nadležnog specijaliziranog policijskog službenika/cu za maloljetničku delinkvenciju koji će, praćenjem i usmjeravanjem rada, pridonijeti osiguranju poduzimanja djelotvornih mjera potrebnih za razjašnjavanje događaja, obaviještenosti žrtve o zakonskim pravima i mogućnostima postizanja zaštite od daljnjeg nasilja, pokretanju odgovarajućeg postupka zbog nasilja u obitelji, te pravodobnom obavještavanju i uključivanju u rad drugih nadležnih tijela, ustanova, službi i udruga;

8. U cilju osiguranja postupanja iz točke 7. ovog Protokola o načinu postupanja policije, te suglasnosti s poduzetim i utvrđenim, kao i stavljenim prijedlozima i zahtjevima radi primjerenog sankcioniranja počinitelja nasilja u daljnjem postupku i djelotvorne zaštite žrtve

nasilja u obitelji – prije potpisivanja prijavnog materijala od strane nadležnog rukovoditelja/ce policijske postaje – specijalizirani policijski službenik/ca za maloljetničku delinkvenciju, nakon uvida, supotpisat će Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno kaznenu prijavu, koje će se podnijeti zbog prekršaja, odnosno kaznenog djela počinjenog nasiljem u obitelji;

9. U slučaju da je nasilje u obitelji počinjeno od strane osobe liječene od alkoholizma ili

drugih ovisnosti i/ili osobe s duševnim smetnjama, o tome odmah izvijestiti centar za socijalnu skrb radi poduzimanja zakonom predviđenih ovlasti.

b) CENTRI ZA SOCIJALNU SKRB

Cilj protokola postupanja centara za socijalnu skrb je unaprjeđenje zaštite žrtava nasilja u obitelji, prevencija novog nasilja u obitelji te razvoj mjera zaštite prava i dobrobiti osoba izloženih nasilju u obitelji.

Kada djelatnik/ca centra za socijalnu skrb od bilo koga i na bilo koji način u svom radu (pisanim putem, telefonom, usmenom dojavom, saznanjem iz medija i tijekom nekog drugog postupka koji se vodi pred istim centrom za socijalnu skrb ili na bilo koji drugi način) stekne saznanja o nasilju u obitelji ili zaprimi obavijest o sumnji da je počinjeno nasilje u obitelji, dužan je postupiti na sljedeći način:

1. Odmah po saznanju ili zaprimanju dojave o obiteljskom nasilju žurno i bez odgode izvršiti prijavu policiji bez obzira je li to već učinilo drugo tijelo, te dostaviti sve zaprimljene obavijesti o slučaju, a o dojavi i saznanju izraditi službenu bilješku u koju će se unijeti podaci o žrtvi, počinitelju te počinjenom nasilju i žurno oformiti spis;

2. Započeti s drugim aktivnostima usmjerenim prema pomoći žrtvi u okviru nadležnosti centra za socijalnu skrb, pri čemu će se naročito:

2.1. Uspostaviti što žurniji kontakt sa žrtvom;

2.2. Upoznati žrtvu nasilja, odnosno njezina zakonskog zastupnika ili skrbnika o njezinim zakonskim pravima, poglavito o pravima djeteta na zaštitu od svakog oblika nasilja i zanemarivanja,

ovlastima i postupanju centra za socijalnu skrb u zaštiti građana, kao i s mjerama i radnjama koje će u danjem postupanju centar za socijalnu skrb poduzeti, a koje su osobito važne za zaštitu sigurnosti žrtve odnosno sigurnosti djeteta, posebno vezano za smještaj žrtve i djeteta u sklonište ili dom za žrtve obiteljskog nasilja u suradnji s odgovarajućim nevladinim organizacijama te zajedno sa ženom žrtvom nasilja izraditi plan njene sigurnosti, posredovati i pomoći žrtvi nasilja kod ostvarivanja prava na besplatnu pravnu pomoć i zastupanje kod Hrvatske odvjetničke komore, pomoći i posredovati kod ostvarivanja prava na besplatnu zdravstvenu pomoć ili je uputiti u odgovarajuće savjetovalište. U kontaktiranju sa žrtvom nasilja u obitelji centar za socijalnu skrb je dužan postupati sa osobitim senzibilitetom za problem obiteljskog nasilja, njegove uzroke i različite pojavne oblike pri čemu će se tijekom svakog postupanja žrtvi iskazivati osobito razumijevanje spram problema obiteljskog nasilja;

2.3. U slučaju pokrenutih kaznenih ili prekršajnih postupaka vezanih uz nasilje u obitelji centar će u svakom pojedinom slučaju, rukovodeći se načelom najboljeg interesa djeteta, vrlo pažljivo razmotriti jesu li cjelovito zaštićena prava i interesi djeteta te, u protivnom, djetetu imenovati posebnog skrbnika za potrebe tih postupaka;

2.4. Omogućiti žrtvi da neometano i bez straha iskaže sve činjenice relevantne za

utvrđivanje počinjenog nasilja prema njoj i djeci, a posebno vezano uz sve činjenice koje se tiču nazočnosti djece činu nasilja ili izloženosti djece nasilju na bilo koji način (u slučaju potrebe za žurnom i cjelovitom zaštitom djece, usmjerene prema trenutnoj zaštiti žrtve nasilja s djecom, odmah temeljem usmenog rješenja poduzeti mjere za zaštitu djece). Pri tome će se naročito usmjeriti pozornost i provjeriti okolnosti vezane uz trajanje, kontinuitet i način počinjenog nasilja, eventualno ranije nasilje i raniju izloženost žrtve nasilja i djece nasilju te jesu li nadležna tijela već postupala u slučaju nasilja u obitelji te u kojem opsegu. Pri postupanju centar za socijalnu skrb će osobito voditi računa o zaštiti žrtve nasilja pred upravnim tijelom, poglavito njene sigurnosti i odvojeno saslušati žrtvu i počinitelja;

2.5. Radi dodatnog utvrđivanja činjeničnog stanja djelatnici/ce centra za socijalnu skrb će izvidom i na drugi primjeren način žurno utvrditi relevantne činjenice razgovorom s djelatnicima/ama odgojno-obrazovnih ustanova, obiteljskim liječnikom/com te ostalim osobama koje bi mogle dati valjanu obavijest o svim okolnostima počinjenog nasilja;

2.6. O svakoj poduzetoj radnji u slučaju nasilja u obitelji djelatnici/ce centra za socijalnu skrb dužni su izraditi službenu bilješku, izvješće ili zapisnik;

3. Nakon prikupljanja svih potrebnih činjenica centar za socijalnu skrb, provodi postupak radi ostvarivanja prava žrtve nasilja i djece, propisanih Zakonom o socijalnoj skrbi i primjene mjera obiteljsko- pravne zaštite sukladno Obiteljskom zakonu, a posebno mjera radi zaštite prava i dobrobiti djeteta uvažavajući najbolji interes djeteta;

3.1. Centar za socijalnu skrb dužan je radi zaštite dobrobiti djeteta, ukoliko se radi o nasilju u obitelji koje je počinio roditelj koji ne živi s djetetom, vrlo pažljivo razmotriti je li potrebno donijeti odluku kojom se roditelju, koji ne živi s djetetom, zabranjuje susreti i druženja radi zaštite zdravlja i drugih važnih interesa djeteta, odnosno je li zbog nasilja u obitelji potrebno donijeti odluku kojom se tom članu obitelji zabranjuje neovlašteno približavanje djetetu na određenim mjestima ili na određenoj udaljenosti te uznemiravanje djeteta. O tome će centar za socijalnu skrb obavijestiti roditelja koji ne zlostavlja dijete i na primjeren i pažljiv način i dijete te pribaviti njegovo mišljenje i uzeti ga u obzir, ukoliko ono nije suprotno djetetovom interesu, pri čemu će se posebno cijeliti potreba djeteta za zaštitom od daljnjeg nasilja i o čemu će se pribaviti mišljenje i preporuka odgovarajućeg stručnjaka. Mišljenje djeteta se uzima u obzir u skladu s njegovom dobi i zrelosti;

4. U neodgodivim slučajevima, kao što je poduzimanje mjera za otklanjanje neposredne opasnosti za život i zdravlje člana obitelji-žrtve obiteljskog nasilja, centar za socijalnu skrb postupit će po službenoj dužnosti i donijeti usmeno rješenje radi trenutne zaštite sigurnosti žrtve, posebice djece, te narediti izvršenje rješenja bez odgode. O tome je potrebno sastaviti zapisnik. Po donošenju usmenog rješenja

centar za socijalnu skrb dužan je donijeti rješenje u pisanom obliku u roku od osam dana i dostaviti ga strankama, a obavijest o tome dostaviti policiji;

5. U slučaju da je dijete postalo žrtva obiteljskog nasilja na način da je bilo izravno izloženo nasilju ili da je svjedočilo nasilju, centar za socijalnu skrb će žurno izreći odgovarajuće mjere obiteljsko pravne zaštite vodeći računa o svim okolnostima slučaja, redovito (najmanje 2 puta mjesečno) i pažljivo nadzirati izvršavanje provođenja mjera i postignute rezultate pri čemu je dužan izraditi odgovarajuće izvješće ili službenu bilješku.

Pri evaluaciji rezultata izrečene mjere naročito će se uzeti u obzir stajalište djeteta o prilikama u kojima živi pri čemu će se zatražiti pomoć odgovarajućih stručnih službi i ustanova. Po potrebi, ukoliko izrečena mjera ne daje rezultate, centar će odnosnu mjeru zamijeniti drugom mjerom, a pri izboru nove mjere naročito će voditi računa o konkretnim prilikama i potrebama;

6. Na traženje državnog odvjetništva ili policije centar za socijalnu skrb dužan je odmah dostaviti svu dokumentaciju koja je od značaja za razjašnjavanje i dokazivanje kažnjive stvari (primjerice, koja uključuje i izvješće socijalnog radnika, izvješće voditelja mjere nadzora, nalaz i mišljenje psihologa te drugu dokumentaciju o izvršenju poduzetih mjera);

7. Djelatnik centra za socijalnu skrb dužan je odmah se odazvati na poziv policije radi trenutnog zbrinjavanja djeteta ili maloljetnika i obavijesnog razgovora kod postupanja u vezi nasilja u obitelji;

8. Pri donošenju svih odluka kojima se odlučuje o pravima i interesima djeteta centar za socijalnu skrb dužan je osobito utvrđivati postojanje obiteljskog nasilja.

c) ZDRAVSTVENE USTANOVE

Cilj protokola postupanja zdravstvenih ustanova je pružiti žrtvi sveukupnu zdravstvenu skrb s ciljem očuvanja tjelesnog i psihičkog zdravlja žrtve kao i sanacije nastalih ozljeda i psihotrauma.

U slučaju sumnje da je ozljeda ili zdravstveno stanje posljedica nasilja u obitelji, zdravstveni je djelatnik dužan posebno obzirno razgovarati s osobom te je navesti da mu se kao zdravstvenom djelatniku povjeri o postojanju nasilja u obitelji i saznati što više okolnosti u vezi s povredom ili zdravstvenim stanjem.

U slučaju saznanja o počinjenom nasilju u obitelji, zdravstveni djelatnici/ce dužni su postupati na sljedeći način:

1. Sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji prijaviti policiji;
2. Utvrditi uzroke i način nastanka ozljeda te obaviti cjeloviti zdravstveni pregled;
3. Razgovarati sa žrtvom o mogućnostima rješavanja problema, savjetovati je, uputiti ženu žrtvu u ostale mogućnosti skrbi koje pružaju nevladine organizacije, u njena prava sukladno Zakonu i na daljnju obradu ovisno o potrebama te biti u stalnom kontaktu sa socijalnom službom i policijom;
4. U slučaju tjelesne ozljede nanosene od člana obitelji, liječnik/ca u Hitnoj medicinskoj pomoći ili izabrani liječnik/ca dužan je ispuniti Prijavu ozljede/bolesti br: 030911 ili br: 03055, prema Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji te Prijavu označiti brojem koji sadrži datum, mjesec i godinu nastanka ozljede (zaokružena rubrika 4.). Prijavu treba voditi u posebnom protokolu i bolesničkom kartonu;

5. Navedena prijava podnosi se policiji i područnom uredu HZZO-a prema prebivalištu osigurane osobe. Broj se nalazi u lijevom uglu iskaznice osigurane osobe;
6. Na traženje državnog odvjetništva ili policije zdravstvene su ustanove dužne odmah dostaviti svu dokumentaciju koja je od značaja za razjašnjavanje i dokazivanje kažnjive stvari;
7. Ukoliko je žrtva nasilja u obitelji osoba s duševnim smetnjama ili osoba liječena od alkoholizma i drugih ovisnosti, po potrebi je uputiti na liječenje odnosno prisilno hospitalizirati i o tome obavijestiti centar za socijalnu skrb i policiju;
8. Ukoliko je počinitelj nasilja u obitelji osoba s duševnim smetnjama ili osoba liječena od alkoholizma i drugih ovisnosti, po potrebi ga uputiti na liječenje odnosno prisilno hospitalizirati i o tome obavijestiti centar za socijalnu skrb i policiju, a prije njenog puštanja zdravstveni djelatnici o tome moraju obavijestiti žrtvu.

d) ODGOJNO-OBRAZOVNE USTANOVE

Cilj protokola postupanja odgojno-obrazovnih ustanova je senzibiliziranje djelatnika odgojno-obrazovnih ustanova za pojave nasilja u obitelji koje doživljavaju djeca i učenici te poduzimanje mjera radi otkrivanja i prijavljivanja problema i pomoći djetetu.

Učitelji i stručni suradnici dužni su poduzimati mjere zaštite prava djeteta/učenika te o svakom kršenju tih prava, posebice o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, spolne zloporabe, zanemarivanja ili nehajnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja, odmah:

1. Ukoliko je dijete/učenik povrijeđeno u mjeri koja zahtijeva liječničku intervenciju ili pregled ili se prema okolnostima slučaja može pretpostaviti da su takva intervencija ili pregled potrebni, odmah pozvati službu hitne medicinske pomoći ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju djeteta, otpratiti ili osigurati pratnju djeteta od strane stručne osobe liječniku/ci te sačekati liječničku preporuku o daljnjem postupanju;
2. Žurno izvijestiti ravnatelja škole koji će izvršiti prijavu policiji i obavijestiti centar za socijalnu skrb te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima slučaja i aktivnostima koje će se poduzeti, te na traženje državnog odvjetništva ili policije odmah dostaviti svu dokumentaciju vezanu uz razjašnjavanje i dokazivanje kažnjive stvari;
3. Ukoliko se radi o osobito teškom obliku, intenzitetu ili dužem vremenskom trajanju nasilja, koje je izazvalo traumu, savjetovati se sa stručno-razvojnou službom odgojno-obrazovne ustanove, stručnjacima centra za socijalnu skrb kojeg je obavijestio o slučaju te sa drugom stručnom službom izvan ustanove o načinu postupanja i pomoći djetetu žrtvi nasilja u obitelji u okviru odgojno-obrazovne ustanove;
4. O dojavi nasilja i o poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama i svojim opažanjima izraditi službenu bilješku, koja će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima.

e) PRAVOSUDNA TIJELA

Cilj protokola postupanja pravosudnih tijela je što učinkovitije iskoristiti sve zakonske mogućnosti propisane pozitivnim propisima Republike Hrvatske u svrhu zaštite članova obitelji izloženih nasilju u obitelji te im omogućiti sudsku zaštitu radi zaštite njihovog psihofizičkog integriteta i temeljnog prava na život bez nasilja.

Pravosudna tijela (sudovi i/ili državno odvjetništvo) će:

1. U predmetima vezanim uz nasilje u obitelji postupati žurno;
2. Sud pred kojim se vodi prekršajni ili kazneni postupak, vezan uz zaštitu prava i interesa djece, nadležnom centru za socijalnu skrb i policiji dostavit će obavijest o pokretanju postupka i pravomoćnim odlukama donesenim u prekršajnom odnosno kaznenom postupku;
3. Tijekom vođenja postupka stranku-žrtvu obiteljskog nasilja na njezin zahtjev izvijestiti o njenim pravima pri čemu će se voditi računa o tome da žrtva-stranka, koja je pravno neuka, bude izvještena o svojim pravima;
4. Sudovi će na neposredni osobni zahtjev stranke-žrtve obiteljskog nasilja, zakonskog zastupnika i/ili skrbnika izvijestiti odnosnu osobu o ishodu postupka i dati joj presliku pravomoćnog rješenja;
5. Sudovi će o primijenjenim zaštitnim mjerama propisanim Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji voditi evidencije i dostavljati ih ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa;
6. Osigurati organizaciju rada prekršajnih sudova na način da mogu provoditi nadležne postupke i u dane vikenda i blagdana;
7. Zbog počinjenog nasilja u obitelji suci prekršajnih sudova i istražni suci osigurati će prihvata dovedenog okrivljenika odnosno osumnjičenika radi određivanja zadržavanja u prekršajnom, odnosno određivanja pritvora u kaznenom postupku, te ispitati dovedenu osobu i odlučiti o načinu vođenja daljnjeg postupka;
8. Sudovi će osigurati zaštitu žrtve pri dolasku na sud i unutar suda, omogućavanjem davanja iskaza odvojeno od počinitelja te fizičkom zaštitom žrtve u suradnji s policijom.

2. OBLICI, NAČIN I SADRŽAJ SURADNJE

Provedba mjera Nacionalne strategije kao i provedba ovog Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji pretpostavlja što žurniju uspostavu suradnje nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju nasilja te pružanju pomoći i zaštite osobi izloženoj bilo kojem obliku ili modalitetu nasilja u obitelji (odgojno- obrazovne ustanove, domovi za skrb o djeci, centri za socijalnu skrb, zdravstvene ustanove, policija, pravosudna tijela, državna odvjetništva, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i nevladine organizacije).

Obveze nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju nasilja u obitelji te pružanju pomoći i zaštite osobi izloženoj bilo kojem obliku ili modalitetu nasilja u

obitelji jesu:

1. U svakom nadležnom ministarstvu, koje sudjeluje u otkrivanju i suzbijanju nasilja te pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim nasilju u obitelji, obveza praćenja provedbe ovog Protokola povjerava se već imenovanim koordinatorima za ravnopravnost spolova, koji će dva puta godišnje tražiti od tijela nadležnih za provođenje Protokola izvješće o primjeni Protokola te će o istom izvijestiti Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti koje će objedinjeno izvješće dostaviti Vladi Republike Hrvatske;
2. Uspostaviti suradnju i razmjenu podataka s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno koordinatorima za ravnopravnost spolova u uredima državne uprave, povjerenstvima za ravnopravnost spolova u županijama i nevladinim organizacijama koje programski djeluju u cilju zaštite žrtava nasilja i afirmacije njihovih prava, radi razmjene iskustava i stvaranja dobre prakse;
3. U jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave održavati redovite sastanke predstavnika nadležnih tijela, odnosno koordinatora za ravnopravnost spolova u uredima državne uprave, povjerenstvima za ravnopravnost spolova u županijama i predstavnika nevladinih organizacija koje programski djeluju u cilju zaštite žrtava nasilja i afirmacije njihovih prava vezano uz problematiku pojedinačnih slučajeva nasilja u obitelji i o postignućima u rješavanju problema obiteljskog nasilja;
4. Na osnovi prikupljenih podataka od nadležnih tijela i nevladinih organizacija, koje programski djeluju u cilju zaštite žrtava nasilja i afirmacije njihovih prava, koordinatori za ravnopravnost spolova u uredima državne uprave izradit će izvješća vezano uz nasilje u obitelji te ih 2-3 puta godišnje dostaviti ministarstvu nadležnom za obitelj, ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa, Povjerenstvu za praćenje i unapređivanje rada tijela kaznenog i prekršajnog postupka te izvršenja sankcija vezanih za zaštitu od nasilja u obitelj, Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova, Pravobraniteljici za djecu i Uredu za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske (ova je izvješća potrebno tretirati kao osobito povjerljiva izvješća u kojima je potrebno podatke iskazivati brojačno, prema spolu i dobi te na drugi primjeren način na koji neće biti ugroženo pravo na privatnost);
5. Uspostaviti suradnju s drugim čimbenicima koji bi u konkretnom slučaju mogli pomoći, primjerice s nevladinim organizacijama, vjerskim zajednicama, obiteljskim savjetovalištim, te stručnjacima koji se bave problematikom nasilja u obitelji;
6. Sva tijela su u postupanju dužna štiti interese djeteta sukladno odredbama Konvencije o pravima djeteta;
7. Sva su tijela u postupku dužna štiti interese žena izloženih obiteljskom nasilju, sukladno Konvenciji o ukidanju svih oblika diskriminacije žena i Preporukama Odbora UN-a zaduženog za praćenje primjene ove Konvencije, kao i ostalih međunarodnih propisa.

3. OSTALE AKTIVNOSTI I OBVEZE

Sukladno mjerama propisanim Nacionalnom strategijom zaštite od nasilja u obitelji nužno je raditi na razvoju svijesti o problematici nasilja u obitelji, te senzibilizirati stručnjake i širu javnost za navedenu problematiku. Nužno je razvijati i multidisciplinarni pristup žrtvama nasilja u obitelji te poticati žrtve da prijavljuju slučajeve počinjenog nasilja u obitelji uz osiguravanje njene sigurnosti od strane nadležnih tijela i nevladinih organizacija.

Primjereno postupanje vezano uz problematiku nasilja u obitelji zahtijeva suradnju svih državnih tijela, budući da se prepuštanje tereta odgovornosti i postupanja samo jednom čimbeniku (primjerice, samo školi, policijskoj postaji ili centru za socijalnu skrb) u znatnom broju slučajeva može definirati dugoročno potpuno neučinkovitim, stoga je navedena suradnja preduvjet sveobuhvatne i kvalitetne zaštite članova obitelji.

Svako državno tijelo dužno je:

1. Prema žrtvama, s ciljem izbjegavanja sekundarne viktimizacije, postupati obzirno, na način kojim se poštuje njihovo dostojanstvo. Postupajući prema žrtvama nasilja nadležna tijela i ustanove dužne su osigurati rodno-senzitivan tretman.
  - 1.1. Postupajući prema djeci nadležna tijela i ustanove dužna su postupati prema načelu najboljeg interesa djeteta, naročito pozorno i obzirno te brižljivo štititi sva djetetova prava i interese, posebno vodeći računa o dobi i stupnju psihofizičkog razvoja djeteta, njegovu zdravstvenom i emocionalnom stanju, savjetovati se i uvažavati preporuke stručnjaka o načinu postupanja sa djecom žrtvama obiteljskog nasilja;
2. Počinitelja nasilja upoznati s mogućnostima uključivanja u psihosocijalni tretman bez prejudiciranja njegove kaznene/prekršajne odgovornosti s ciljem pomoći u promjeni njegovog ponašanja;
3. Na osobni zahtjev stranku-žrtvu obiteljskog nasilja, izvijestiti o tijeku i/ili ishodu postupka;
4. Obavijestiti stranku-žrtvu obiteljskog nasilja o daljnjem postupanju;
5. Uspostaviti jedinstvenu evidenciju o izrečenim sankcijama i primijenjenim mjerama te podatke dostavljati ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

4. ZAVRŠNE ODREDBE

1. Svako državno tijelo koje sudjeluje u otkrivanju i suzbijanju nasilja te pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim nasilju u obitelji dužno je postupati u skladu s aktivnostima određenim ovim Protokolom.
2. Ovaj Protokol izrađen je temeljem važećih zakonskih propisa te je, u slučaju izmjena i dopuna zakona, svako državno tijelo sukladno svojoj nadležnosti, obvezno izraditi prijedlog izmjena Protokola u roku 30 dana od dana donošenja izmjena i dopuna zakona i

dostaviti ga Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

3. Sve ustanove zadužene po ovom Protokolu dužne su osigurati 24- satno dežurstvo na način da se za stručnjake/kinje, koje se u obavljanju poslova bave obiteljskim nasiljem, uvede i organizira pasivno dežurstvo.

4. Po donošenju ovog Protokola zadužuju se sva resorna ministarstva da upoznaju tijela i ustanove iz svog djelokruga s činjenicom njegova donošenja i svrhom donošenja te da osiguraju njegovu dostupnost kao i da poduzmu sve potrebne mjere radi njegove dosljedne primjene.

4. Sve osobe nadležnih tijela koja su odgovorna za primjenu ovog Protokola, svojim potpisom potvrdit će upoznatost s njegovim odredbama i preuzeti odgovornost za njegovu primjenu.

Vlada Republike Hrvatske

PROTOKOL O POSTUPANJU U SLUČAJU ZLOSTAVLJANJA I ZANEMARIVANJA DJECE

Zagreb, studeni 2014.

1

SADRŽAJ:

I.	UVOD	3
1.1.	OSNOVNA NAČELA I CILJEVI	4
1.1.1.	Osnovna načela	4
1.1.2.	Ciljevi Protokola	5
1.2.	DEFINICIJE	6
1.2.1.	Vrste zlostavljanja	6
1.2.2.	Vrste zanemarivanja	10
1.3.	EDUKACIJA STRUČNJAKA ZA PRIMJENU PROTOKOLA	11
II.	OBVEZE NADLEŽNIH TIJELA U POSTUPANJU SA ZLOSTAVLJANIM ILI ZANEMARIVANIM DJETETOM	12
2.1.	POLICIJA	12
2.1.1.	Zaprimanje prijave/ saznanja	12
2.1.2.	Prikupljanje podataka od žrtve	13
2.1.3.	Prikupljanje dokaza	13
2.1.4.	Prikupljanje obavijesti od drugih osoba	14
2.1.5.	Postupak s počiniteljem	14
2.2.	CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB	15
2.3.	PRAVOSUDNA TIJELA	17
2.4.	ZDRAVSTVO	20
2.4.1.	Medicinski protokol	20
2.4.2.	Informirani pristanak žrtve na cjeloviti tretman	21
2.4.3.	Utvrđivanje opće anamneze i pregled	21
2.4.4.	Pružanje osnovne zdravstvene zaštite	22
2.4.5.	Odgovornost zdravstvenih ustanova	22
2.5.	ODGOJNO - OBRAZOVNE USTANOVE	23
2.5.1	Postupanje u poduzimanju mjera zaštite u slučaju povrede prava djeteta	23
III.	OBLICI, NAČIN I SADRŽAJ SURADNJE NADLEŽNIH TIJELA	25
IV.	ZAVRŠNE ODREDBE	25

I. UVOD

Pristupajući Konvenciji o pravima djeteta (Odluka o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka na temelju notifikacije o sukcesiji, Narodne novine broj: 12/93), Republika Hrvatska se obavezala osigurati zaštitu djeteta od svih oblika nasilja u obitelji, institucijama i široj društvenoj sredini. Odredbe Konvencije odnose se na zaštitu djeteta od:

- fizičkog i psihičkog nasilja, zloupotrebe i zanemarivanja (članak 19.);
- svih oblika seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (članak 34.);
- otmice i trgovanja djecom (članak 35.);
- svih drugih oblika iskorištavanja (eksploatacije) štetnih po bilo koji vid dobiti djeteta (članak 36.);
- nehumanih i ponižavajućih postupaka i kažnjavanja (članak 37.).

Također, odredbom članka 39. Konvencije određena je obaveza države da osigura mjere podrške za fizički i psihički oporavak djeteta - žrtve nasilja i njegovu socijalnu reintegraciju. Da bi se prava djeteta na zaštitu od zlostavljanja i zanemarivanja ostvarila, neophodno je uspostavljanje sustava koji će djelovati preventivno u smislu sprečavanja zlostavljanja i zanemarivanja djece te istovremeno omogućiti da se u situacijama zlostavljanja i zanemarivanja pokrene brz i koordiniran postupak koji prekida zlostavljanje, štiti dijete od daljeg zlostavljanja i zanemarivanja i osigurava odgovarajuću intervenciju za oporavak i daljnji siguran razvoj djeteta.

Efikasna zaštita djece pretpostavlja jasno definirane korake u procesu zaštite djeteta, kao i jasno definirane uloge među sudionicima tog procesa te uspostavu dobre suradnje između stručnjaka iz svih sustava koji rade s djecom (zdravstvo, obrazovanje, socijalna skrb, policija, pravosuđe i dr.).

Da bi međusektorski pristup u zaštiti djece dobro funkcionirao neophodno je da:

- svi sudionici imaju jasno definirane zadaće i propisane procedure postupanja o zajedničkom cilju u procesu zaštite djeteta;
- dobro poznaju ulogu svoga sustava, osnovne uloge drugih sustava, kao i svoje profesionalne obaveze u odnosu na te uloge - pravila, ograničenja, načine djelovanja;
- dobro poznaju načine razmjene informacija i konzultacija unutar i između sustava, praćene odgovarajućim pisanim dokumentima i povratnim informacijama.

Ovaj Protokol treba pridonijeti razvoju i širenju mreže multidisciplinarnih timova za zaštitu djece u lokalnoj zajednici te primjeni objedinjenog modela svih timova na županijskom nivou širom Republike Hrvatske.

Pojmovi koji se koriste u Protokolu koji imaju rodni značaj, bez obzira na to koriste li se u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

1.1. OSNOVNA NAČELA I CILJEVI

1.1.1. Osnovna načela

U Protokol su ugrađena osnovna načela Konvencije o pravima djeteta:

1. Pravo djeteta na život, opstanak i razvoj,
2. Nediskriminacija,
3. Najbolji interes djeteta,
4. Pravo djeteta na sudjelovanje.

Državna tijela obuhvaćena ovim Protokolom obvezna su postupati sukladno Ustavu Republike Hrvatske, konvencijama, važećim zakonskim i podzakonskim propisima, Protokolu te pravilima struke i metodama stručnog rada.

Postupanja prema djeci, kao i osiguranja njihovih prava, osigurat će se bez diskriminacije po bilo kojem temelju poput spola, rase, boje ili etničkog podrijetla, dobi, jezika, vjere, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, socioekonomskog statusa, statusa roditelja, spolne orijentacije, rodnog identiteta ili drugog statusa.

Protokol se odnosi na svu djecu čija je dobrobit ugrožena, odnosno djecu u neposrednoj ili životnoj opasnosti, djecu koja su (dokazano ili pod sumnjom) žrtve zlostavljanja i zanemarivanja i djecu za koju se smatra da su pod rizikom od mogućeg zlostavljanja i zanemarivanja.

Protokol se odnosi na djecu u svim situacijama:

- u obitelji i (biološkoj, udomiteljskoj, posvojiteljskoj),
- izvan obitelji, odnosno u ustanovama gdje djeca borave privremeno ili trajno (škole, predškolske ustanove, ljetovališta, ustanove za dnevni boravak, domovi za djecu, odnosno druge ustanove socijalne skrbi i dr.).

Zaštita najboljeg interesa djeteta podrazumijeva da najbolji interes djeteta mora biti od primarnog značenja u svim pitanjima u kojima je dijete uključeno ili koja na njega utječu te imati prednost pred interesom roditelja, odnosno skrbnika, ustanove ili zajednice, u situacijama kada se ovi interesi razlikuju od interesa djeteta.

Sudjelovanje djeteta osigurava se tako što dijete mora biti na njemu prikladan način informirano o svojim pravima, mora mu se na prikladan način osigurati pristup pravosuđu, konzultirati ga te mu dati mogućnost da izrazi svoje želje, stavove i mišljenje o svim pitanjima koja ga se tiču i to u svim fazama procesa zaštite i to na način koji odgovara njegovom uzrastu i razumijevanju situacije, kao i da se njegovo mišljenje uzme u obzir u skladu sa zaštitom njegovog najboljeg interesa. Sudjelovanje djeteta mora biti dobrovoljno, organizirano u podržavajućem okruženju i vođeno od strane educiranih stručnjaka. Prema djetetu koje sudjeluje u postupku treba se odnositi s pažnjom, osjetljivošću, pravednošću i uvažavanjem tijekom cijelog postupka, posebno pazeći na njegovu osobnu situaciju, dobrobit i specifične potrebe i s punim uvažavanjem njegovog tjelesnog i psihičkog integriteta (Smjernice Odbora ministara VE o pravosuđu prilagođenom djeci, 2011.). Također je važno osigurati da roditelj, skrbnik ili osoba koja brine o djetetu pravovremeno dobije sve potrebne informacije o pravima djeteta i procedurama koje slijede kako bi mogli brinuti o djetetu i pružiti mu adekvatnu pomoć.

1.1.2. Ciljevi Protokola

Osnovni ciljevi Protokola su:

- unapređenje dobrobiti djece sprečavanjem zlostavljanja i zanemarivanja,
- osiguranje da svi poduzeti postupci i odluke koje se donose budu pravovremeno donesene i u najboljem interesu djeteta,
- dugoročni utjecaj na smanjenje zlostavljanja i zanemarivanje djeteta.

Specifični ciljevi Protokola su:

- informiranje stručnjaka koji rade s djecom i za djecu, kao i šire javnosti, uključujući djecu i njihove roditelje odnosno skrbnike i osobe koje o njima brinu, kako postupati u slučaju sumnje da je dijete žrtva zlostavljanja i zanemarivanja ili to može postati,
- uspostavljanje efikasne i operativne procedure koja će osigurati brz i koordiniran postupak zaštite djeteta od daljeg zlostavljanja i zanemarivanja te odgovarajuću pomoć djetetu,
- osiguranje pravovremene zaštite, skrbi i emocionalne potpore djetetu žrtvi zlostavljanja i zanemarivanja,
- uspostavljanje neophodne suradnje među stručnjacima iz svih sustava radi zaštite djece,
- postizanje zajedničke razine razumijevanja osnovnih principa i ciljeva zaštite,
- vođenje statistike radi praćenja stanja i kretanja zlostavljanja i zanemarivanja djece.

Protokol sadrži:

- obveze nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju zlostavljanja i zanemarivanja djeteta i pružanju pomoći i zaštite djeci izloženoj zlostavljanju i zanemarivanju,
- oblike, način i sadržaj suradnje između nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja i pružanju pomoći i zaštite djeci izloženoj zlostavljanju i zanemarivanju,
- završne odredbe kojima se propisuju postupanja u skladu s aktivnostima ovog Protokola.

Državna tijela obuhvaćena ovim Protokolom dužna su poduzeti mjere potrebne za osiguranje ustroja, organiziranosti, opremljenosti i dovoljnog broja specijaliziranih stručnjaka koji se sukladno propisanoj nadležnosti bave problematikom zlostavljanja i zanemarivanja djece, uz osiguranje financijskih sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske u resornim ministarstvima.

1.2. DEFINICIJE

Dijete je svaka osoba mlađa od 18 godina sukladno Konvenciji o pravima djeteta. Zlostavljanje je svaki oblik tjelesnog i/ili emocionalnog zlostavljanja, seksualnog zlostavljanja, zanemarivanja i nemarnog postupanja ili iskorištavanja djece, što rezultira

stvarnom ili potencijalnom opasnosti za djetetovo zdravlje, preživljavanje, razvoj ili dostojanstvo u kontekstu odnosa odgovornosti, povjerenja i moći (Svjetska zdravstvena organizacija, 2006, prema: Bilić, Buljan Flander, Hrpka, 2012).

Zanemarivanje je propuštanje zadovoljenja djetetovih potreba u mjeri koja znatno utječe na djetetov tjelesni i psihički razvoj. Nije uvijek namjerno i granica kad počinje zanemarivanje nije uvijek potpuno jasna (Čorić i Bačan, 2006, prema: Bilić, Buljan Flander, Hrpka, 2012).

1.2.1. Vrste zlostavljanja

1) Tjelesno zlostavljanje Definicija

Pod pojmom tjelesnog zlostavljanja djece podrazumijeva se učestalo ili jednokratno grubo, namjerno nanošenje boli, tjelesnih ozljeda te neodgovorno postupanje roditelja i drugih osoba

koje uključuje potencijalni rizik od tjelesnog ozljeđivanja, a čije posljedice mogu, ali i ne moraju biti vidljive (Svjetska zdravstvena organizacija, 2006; Pećnik, 2003; McCoy, Keen, 2009, prema: Bilić, Buljan Flander, Hrpka, 2012).

Pojavni oblici: pljuskanje, udaranje predmetima (šibom, kuhačom, štapom, remenom, palicom i sl.), silovito drmanje, snažno odguravanje, udaranje šakama ili nogama, teške batine (premlaćivanje), grizenje, ubadanje, vezivanje, gnječenje, ostavljanje djece same u automobilu i dr.

Znakovi prepoznavanja tjelesno zlostavljane djece

Tjelesni pokazatelji: masnica različitog stupnja zacjeljivanja (na neuobičajenim mjestima poput lica, bedara, potkoljenica, leđa, trbuha, potiljka itd.), opekline, prijelom kostiju, posjekotina, ogrebotina, ugriz, iščupana kosa, unutarnje ozljede i oštećenja mozga, smrt djeteta (Buljan Flander, Kocijan Hercigonja, 2003).

U usporedbi s ostalim oblicima, indikatori tjelesnog zlostavljanja su najočitiiji. Procjena između slučajnih i namjerno prouzročenih ozljeda traži ozbiljan pristup i odgovornost, a katkad i pomoć drugih stručnjaka, ponajprije liječnika.

Zbog toga je potrebno usmjeriti pozornost na diferenciranje povreda koje su nastale kao moguća posljedica zlostavljanja od uobičajenih dječjih ozljeda. Pritom osobito treba voditi računa o lokaciji, naravi i ozbiljnosti ozljeda. Objašnjenja koja daje samo dijete i njegovi prijatelji o nastanku ozljeda mogu puno otkriti i o njezinu porijeklu (Bilić, Buljan Flander, Hrpka, 2012).

Osim tjelesnih pokazatelja kod djeteta se mogu pojaviti ponašajni (u kontaktu s odraslima su neobično oprezni, sklonost pretjeranom udovoljavanju autoritetima, sramežljivost, povučenost ili hiperaktivnost i izostajanje s nastave), socijalni (nemogućnost uspostave prijateljskih odnosa s vršnjacima, nepovjerenje prema vršnjacima, slabe socijalne vještine, slabe kognitivne i jezične vještine, tendencija da probleme rješavaju agresivnošću) i emocionalni pokazatelji (ljutnja, neprijateljstvo, nemogućnost izražavanja osjećaja) kao posljedica tjelesnog zlostavljanja. Adolescenti mogu pokazati i neke druge znakove u vidu laganja, krađe, tučnjave, ispada gnjeva, agresivno ponašanje prema drugima, bježanje od kuće i iz škole, uključivanje u kriminalne skupine, autodestruktivno ponašanje, zlouporaba sredstava ovisnosti (prema: Bilić, Buljan Flander, Hrpka, 2012).

2) Emocionalno zlostavljanje Definicija

Emocionalno zlostavljanje je kontinuirano neprijateljsko i/ili indiferentno ponašanje roditelja i drugih koji nastupaju s pozicije moći, na temelju kojega dijete može zaključiti da

je bezvrijedno, nevoljeno, neadekvatno, što oštećuje njegovu emocionalnu stabilnost i psihološki kapacitet te kratkoročno i/ili dugoročno negativno utječe na njegov razvoj i dobrobit (Evans,

2002; Iwaniec, 206; Tomison, Tucci, 1997; Bilić, 2008, prema: Bilić, Buljan Flander, Hrpka, 2012).

Pojavni oblici:

- Odbacivanje djetetovih potreba (omalovažavanje, podsmijeh, kritiziranje, vrijeđanje, sprečavanje razvoja dječje autonomije, onemogućavanje razvoja privrženosti s drugim osobama, podređivanje djetetovih potreba potrebama odraslih, ismijavanje i sl.).
- Teroriziranje ili tretiranje djeteta kontinuiranim verbalnim napadajima koji stvara klimu straha, napetosti i nesigurnosti (prijetnje djetetu npr. oružjem, suicidom, ubojstvom, neprekidno naglašavanje krivnje djeteta, upotreba bizarnih disciplinskih metoda, izazivanje straha neprikladnim kažnjavanjem, tjeranje na igre ili postupke kojih se dijete boji, izlaganje obiteljskom nasilju itd.).
- Ignoriranje i degradiranje djeteta što uključuje i izostanak pozitivnih stimulacija (nedostatak stimulacije i neodgovaranje na djetetove potrebe, ponašanje roditelja „kao da dijete ne postoji“, ne dodiruje ga, ne gleda, ignorira njegovo prisustvo, ne pokazuje emocije spram djeteta i sl.).
- Manipuliranje djetetom u cilju zadovoljenja nekih svojih potreba koje nisu sukladne djetetovim (uključuje aktivnosti u kojima odrasli koriste dijete u svrhu postizanja nekih svojih ciljeva, ne vodeći pritom računa o djetetovim potrebama, osjećajima i interesima). Izolacija (onemogućavanje djetetu da kontaktira s ostalim članovima obitelji, vršnjacima, da participira u obiteljskim, socijalnim ili školskim aktivnostima i sl.).
- Konstantni sarkazam, ponižavanje, blamiranje (kontinuirano negativno verbalno napadanje djeteta, kritiziranje pred drugima, nazivanje djeteta pogrdnim imenima posebice u prisutnosti drugih, nikada ne pohvaliti dijete). Podržavanje djetetovog neadekvatnog ponašanja, podmićivanje, verbalni napadaji te pritisak na dijete da brže odraste (Buljan Flander, Kocijan Hercigonja, 2003).

Znakovi prepoznavanja emocionalno zlostavljane djece:

Tjelesni pokazatelji: zdravstveni problemi bez organske osnove te problemi sa snom i hranjenjem.

Ponašajni pokazatelji: povučенost, usamljenost, nisko samopouzdanje, pretjerana pasivnost, i nekim slučajevima pretjerana aktivnost i ponašanja neprimjerena dobi.

Emocionalni pokazatelji: emocionalna nestabilnost, tuga, strah, anksioznost, depresivna raspoloženja, neiskazivanje radosti ili zadovoljstva, negativan ili prazan afekt prema svima u njihovom okruženju.

Kognitivni pokazatelji: nazadovanje u školi i nezainteresiranost.

Socijalni pokazatelji: poteškoće u stvaranju odnosa s vršnjacima, nastavnicima i drugim ljudima, nesigurnost, niske razine socijalne kompetentnosti, smanjene mogućnosti prilagodbe, ne usuđuju se uključiti u aktivnosti (prema: Bilić, Buljan Flander, Hrpka, 2012).

3) Seksualno zlostavljanje

Definicija

Seksualno zlostavljanje predstavlja sudjelovanje u seksualnim aktivnostima s djetetom koje je mlađe od zakonske dobi za seksualne aktivnosti te sudjelovanje u seksualnim aktivnostima s djetetom u kojima se koristi prisila, sila ili prijetnje ili se zloupotrebljava položaj povjerenja, autoriteta ili utjecaja nad djetetom (u obitelji ili izvan obitelji) ili se zloupotrebljava posebno ranjiva situacija djeteta. Osim seksualnog zlostavljanja, seksualno nasilje uključuje i druge oblike seksualnog iskorištavanja, niz djela povezanih s dječjom prostitucijom i dječjom pornografijom, sudjelovanje djece u pornografskim nastupima, mamljenje i vrbovanje djece u seksualne svrhe te pomaganje ili poticanje bilo kojeg od ovih djela.

Fizički pokazatelji: genitalne infekcije, ozljede na grudima, bradavicama i ispod trbuha, ozljede u genitalnom, analnom području, krvarenja i modrice, problemi s mjehurom, bolovi prilikom mokrenja, česte upale grla, uz poteškoće gutanja i osjećaj gušenja, česte psihosomatske smetnje (glavobolje, bolovi u trbuhu), trudnoća, menstrualne smetnje, iznenadno gubljenje ili dobivanje na tjelesnoj težini, često tuširanje, defanzivan govor tijela, pokrivanje, skrivanje, pokušaj djeteta da bude nevidljivo,

„naslage“ odjeće danju i noću, zgužvana odjeća u školi te oblačenje koje puno otkriva.

Emocionalni pokazatelji: ljutnja, tjeskoba, bespomoćnost, strah od odlaska kući nakon škole, strah od maraka i odlaska u krevet, strah od zatvorenih vrata, kupaonice, tuša i sobe sa samo jednim vratima, izoliranost, sram, krivnja, strah od fizičkog kontakta, posebice oko područja genitalija, plač, depresija, konfuzija te osjećaj izdaje.

Socijalno ponašanje: konfuzija uloga u obitelji, odbijanje ili molba da ne ostane s određenom osobom, mokrenje u krevet, tepanje, dudanje palca (regresivno ponašanje), želja da zna sve što će se dalje događati, konstantno „dobro ponašanje“, perfekcionizam, poslušnost, vrlo kontrolirano ponašanje, povučенost ili hiperaktivnost te noćne more.

Seksualizirano ponašanje: neuobičajen interes za svoje i tuđe genitalije, česta masturbacija, upotreba

„prostih“ riječi, strah od svlačenja na tjelesnom odgoju, crteži s naglašenim seksualiziranim detaljima, crteži koji pokazuju genitalije, kroz odjeću, guranje objekata u vaginu ili rektum, promiskuitet i prostitucija.

Samodestruktivno ponašanje: droga, alkohol, pokušaj suicida, ne jede ili previše jede, samoozljeđivanje, ulazi u problematične situacije, kao da izaziva kaznu te bježanje od kuće.

Ponašanje u školi: smetnje pažnje, sanjarenje, lako mu je odvući pažnju, izostanci iz škole, često spominjanje tajnih ili seksualiziranih tema u školskim zadaćama ili razgovoru te poteškoće u izražavanju svog mišljenja (prema: Bilić, Buljan Flander, Hrpka, 2012).

1.2.2. Vrste zanemarivanja

1) Fizičko zanemarivanje djece definira se kao nezadovoljavanje minimalnih fizičkih potreba djeteta kao što su raznolika prehrana, adekvatan i siguran smještaj, prikladna odjeća te zaštita od ozljeda (Dubowitz, Pitts i Black, 2004, prema: Bilić, Buljan Flander, Hrpka,

2012).

Pokazatelji fizičkog zanemarivanja djece: neuhranjenost, loša osobna higijena, neadekvatna odjeća s obzirom na vremenske uvjete, prljava i poderana odjeća i obuća, dijete uvijek samo kod kuće i osjeća se usamljeno, pospanost djeteta, loši uvjeti stanovanja (vlaga, gljivice po zidovima, prehladno za vrijeme zimskog perioda, nema struje, vode te postoji opasnost od požara).

Za postavljanje pretpostavki o zanemarivanju djeteta ovi pokazatelji trebaju biti evidentirani više puta, kontinuirano, a ne da se radi o jednokratnim rijetkim situacijama. Međutim, neki pokazatelji su toliko potencijalno štetni da su opasni za život djeteta i tada je potrebno odmah postupiti u svrhu zaštite djeteta (Bilić, Buljan Flander, Hrpka, 2012).

2) Emocionalno/zanemarivanje djece definira se kao nezadovoljavanje minimalnih emocionalnih potreba djeteta. Najčešće se radi o roditeljskom neobaziranju na djetetove emocionalne potrebe te ne pomaganju djetetu kada mu je potrebna pomoć zbog čeg se osjeća odbačeno (Dubowitz, Pitts i Black, 2004, prema: Bilić, Buljan Flander, Hrpka, 2012). Ovdje je važno naglasiti da je vrlo teško odrediti granicu između emocionalnog zlostavljanja i zanemarivanja.

Pojavni ob/ici emocionalnog zanemarivanja djece: nedovoljno pružanje brige, pažnje, ljubavi, neodgovaranje na djetetove emocionalne potrebe, izolacija - zabranu djetetu da se druži s vršnjacima ili odraslim osobama izvan kuće, kod adolescenata - dopuštanje i ohrabrivanje zlouporabe droge i alkohola od strane roditelja ili skrbnika te nebrigu za druga ponašanja koja su inače društveno neprihvatljiva, poput delinkventnog ponašanja.

Pokazatelji emocionalnog zanemarivanja djece: povučенost, sramežljivost, nisko samopouzdanje, izjave djeteta da se osjeća osamljeno, napušteno, agresivnost, krađa, neposlušno ponašanje u razredu, delinkventno ponašanje i sl.

Obrazovno zanemarivanje djece obuhvaća izostanak pomoći, potpore i poticanja tijekom školovanja. Uključuje također izostanak pomoći pri učenju, nedostatak nužne opreme za školovanje, neprisustvovanje roditeljskim sastancima i sl. (Dubowitz, Pitts i Black, 2004, prema: Bilić, Buljan Flander, Hrpka, 2012).

Pokazatelji obrazovnog emocionalnog zanemarivanja djece: neopravdano izostajanje s nastave, najmanje pet dana u mjesecu, o čemu su roditelji bili informirani, ali nisu ništa poduzeli, izostanak djeteta iz škole najmanje mjesec dana jer su ga roditelji zadržali kod kuće iz neopravdanog razloga, kao što su čuvanje mlađe braće i sestara, nepružanje pomoći djeci koja imaju određene probleme pri učenju, na što je roditeljima skrenuta pažnja, ali oni nisu poduzeli korake da se djetetu pomogne.

Medicinsko zanemarivanje djece uključuje izostanak brige o djetetovoj zdravstvenoj zaštiti, o potrebama savjetovanja s liječnikom u slučaju bolesti i/ili ozljeda, o redovitim cijepljenjima i sistematskim pregledima, ne dovođenje djeteta na potrebne medicinske zahvate i tretmane, izostanak brige o redovitom uzimanju lijekova, ne dovođenje na preglede liječniku i sl.

Pokazatelji medicinskog zanemarivanja djece: mogu biti neliječene bolesti i poremećaji (kronične upale, neliječeni prijelomi, infekcije sl.).

Na ovu vrstu zanemarivanja mogu ponajprije posumnjati zdravstveni radnici na primarnoj razini zdravstvene zaštite.

Ovaj Protokol odnosi se i na slučajeve nelegalnog rada i gospodarskog iskorištavanja djeteta te iskorištavanje djeteta za prosjačenje. Naime, riječ je o aktivnostima koje narušavaju fizičko ili mentalno zdravlje, obrazovanje djeteta, njegov moralni ili socijalno emocionalni razvoj.

Postupanje u slučajevima drugih oblika zlostavljanja kao što su izloženost djece nasilju u

obitelji, nasilje među vršnjacima, elektroničko nasilje i iskorištavanje djece za trgovinu definirano je posebnim protokolima i smjernicama.

1.3. EDUKACIJA STRUČNJAKA ZA PRIMJENU PROTOKOLA

Edukacija stručnjaka treba omogućiti razvijanje i održavanje specifičnih kompetencija stručnjaka na planu zaštite djece od zlostavljanja i zanemarivanja odnosno njihovo osposobljavanje za dobro razumijevanje pojave i adekvatno postupanje i vođenje postupka zaštite djece od zlostavljanja i zanemarivanja.

Edukacija treba biti kontinuirana i obuhvaćati različite faze:

- osnovna edukacija treba obuhvatiti osobe zaposlene u ustanovama i drugim organizacijama koje se bave djecom, kako bi stekli minimum znanja i vještina koje su neophodne za prevenciju, prepoznavanje, procjenu i reagiranje na zlostavljanje i zanemarivanje djece, komunikacijske vještine za razgovor s djetetom te se upoznali s procedurom postupanja koja je sastavni dio ovog Protokola,

- viši stupanj edukacije treba obuhvatiti stručnjake (timove stručnjaka) koji se neposredno

bave zaštitom djece u pojedinim sustavima, a koji im treba osigurati detaljno poznavanje postupaka u okviru postupka zaštite djeteta, uključujući prepoznavanje, otkrivanje, prijavljivanje, istraživanje i dokazivanje zlostavljanja, spremnost na

specifične intervencije i prevenciju zlostavljanja i zanemarivanja te načine razmjene informacija i međusobne suradnje,

- specijalizirana edukacija treba obuhvatiti određeni broj stručnjaka u zdravstvu, obrazovanju, socijalnoj zaštiti, pravosuđu i policiji, kako bi stekli specijalizirana znanja, vještine i kompetencije za rad s djecom.

II. OBVEZE NADLEŽNIH TIJELA U POSTUPANJU SA ZLOSTAVLJANIM ILI ZANEMARIVANIM DJETETOM

U slučajevima zlostavljane i zanemarivane djece sva nadležna tijela postupat će žurno.

2.1. POLICIJA

U slučaju saznanja o bilo kojem obliku zlostavljanja ili zanemarivanja djeteta policija je dužna žurno, a u slučaju trenutnog zlostavljanja odmah i neodgodivo, pružiti pomoć i zaštitu djetetu, utvrditi postojanje elemenata kaznenog djela ili prekršaja, pronaći počinitelja i onemogućiti ga u nastavku daljnjeg protupravnog djelovanja, prikupiti sve dokaze o počinjenoj kažnjivoj radnji te sva prikupljena saznanja i dokaze dostaviti nadležnim pravosudnim tijelima u najkraćem mogućem roku.

2.1.1. Zaprimanje dojave/saznanja

Policija je dužna u slučaju saznanja o zlostavljanju ili zanemarivanju djeteta u što kraćem vremenu prikupiti što više relevantnih podataka s ciljem utvrđivanja kažnjive radnje. Ukoliko se zaprimi dojava/saznanje da je zlostavljanje ili zanemarivanje djeteta u tijeku, policija je dužna odmah, bez odgađanja, a radi provjere navoda iz dojave, na mjesto događaja uputiti policijske službenike i o tome odmah izvijestiti policijskog službenika za mladež, koji je dužan preuzeti daljnje postupanje i/ili rukovoditi cjelokupnim izvidima. Ukoliko postoji sumnja da je dijete pretrpjelo ozbiljno zlostavljanje ili seksualno zlostavljanje policijski službenik koji pruža intervenciju postaviti će samo nužna, osnovna pitanja koja su nužna za poduzimanje radnji zaštite sigurnosti djeteta i identificiranja počinitelja dok će razgovor sa žrtvom obaviti policijski službenik za mladež. Policijski službenik za mladež će radi zaštite prava i interesa djeteta i pružanja podrške djetetu osigurati da se razgovor s djetetom obavlja u prisutnosti roditelja, skrbnika ili druge osobe koja skrbi o djetetu. Ako navedene osobe nisu dostupne te nije moguće osigurati njihovu prisutnost u razumnom roku, odnosno ako se procijeni da njihova prisutnost nije u najboljem

interesu djeteta (sumnja da su te osobe počinitelji nasilja nad djetetom, ometanje rada policije i sl.) policijski službenik za mladež dužan je osigurati prisutnost stručnog djelatnika centra za socijalnu skrb.

U slučaju da je nasilje počinjeno u odgojno-obrazovnoj ustanovi, a ne može se osigurati prisutnost roditelja zbog njegove nedostupnosti, razgovor s djetetom se, uz djetetov pristanak, može provesti u prisutnosti stručnog djelatnika odgojno obrazovne ustanove.

2.1.2. Prikupljanje podataka od žrtve

Nakon pružene pomoći i zaštite djetetu za koje se pretpostavlja da je žrtva, policijski službenik za mladež će prikupiti obavijesti od djeteta odnosno obaviti obavijesni razgovor s djetetom vodeći računa da dijete može razgovarati bez pritiska i straha.

Tijekom poduzimanja svih radnji prema djetetu, policija i istražitelj će prema djetetu žrtvi kaznenog djela, postupati posebno obzirno imajući na umu dob, ličnost i druge okolnosti kako bi se izbjegle štetne posljedice za odgoj i razvoj djeteta te će voditi računa o zaštiti privatnosti djeteta.

Policijski službenici dužni su poduzeti mjere u cilju zaštite djeteta od sekundarne viktimizacije nepotrebnim višestrukim prikupljanjem obavijesti od djeteta. Razgovorom dijete ne smije biti izloženo neprimjerenim reakcijama policijskog službenika koji uključuju nevjericu, zgražanje, optuživanje, kritiziranje ili osudu počiniteljeva ili žrtvina ponašanja. Policija i istražitelj dužni su pri poduzimanju prve radnje u kojoj sudjeluju, na adekvatan način obavijestiti dijete odnosno njegovu zakonskog zastupnika o zakonskim pravima žrtve/oštećenika i mogućnostima njihova ostvarivanja.

Ukoliko je do saznanja o zlostavljanju ili zanemarivanju djeteta došlo naknadno (obavijest centra za socijalnu skrb, zdravstvene ustanove, odgojno obrazovne ustanove ili druge ustanove, pravne ili fizičke osobe), policijski službenik za mladež će prikupiti sva dostupna saznanja o događaju, kao i relevantnu dokumentaciju, a potom obaviti detaljan razgovor s

djetetom - žrtvom.

2.1.3. Prikupljanje dokaza

Policijski službenik će poduzeti izvide kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti i prekršaja te sukladno zakonu poduzeti sve mjere i radnje u cilju pronalaska i čuvanja dokaza, prikupljanja podataka i utvrđivanja činjenica koje mogu poslužiti pri utvrđivanju činjenica u postupku.

Po dolasku na mjestu događaja i utvrđivanja trenutnog stanja, policijski službenik će odmah poduzeti sve mjere trenutne zaštite i pružanja pomoći (pozivanje hitne medicinske pomoći te pružanje druge pomoći) djetetu te sprječavanja počinitelja u daljnjem protupravnom ponašanju, vodeći računa o stvaranju uvjeta za osiguranje tragova, koji bi u postupku mogli poslužiti kao dokaz. Potrebno je osigurati mjesto događaja, kako bi ostalo neizmijenjeno, zbog provođenja dokazne radnje očevida.

Ovisno o odluci nadležnog državnog odvjetnika, policijski istražitelj će, gdje za to postoje zakonske pretpostavke, na zakonom predviđen način provesti dokazne radnje: očevida (na mjestu događaja, na žrtvi, na osumnjičeniku), pretrage, (doma i drugih prostora, sredstva prijevoza i druge pokretne stvari te osobe), privremenog oduzimanja predmeta, prepoznavanja (osoba, predmeta), uzimanja uzorka biološkog materijala ili određivanja vještačenja osumnjičenika, dokaza ispravom i snimkom i/ili posebnih dokaznih radnji, o čemu će odmah po završetku izvijestiti nadležnog državnog odvjetnika.

Ukoliko se radi o zlostavljanju ili zanemarivanju za koje se saznalo nakon proteka određenog vremena i/ili se radi o kontinuiranom trajanju, policijski službenici će u suradnji s drugim nadležnim tijelima prikupiti sva potrebna saznanja za utvrđivanje kaznene/prekršajne odgovornosti počinitelja i zaštitu djeteta.

2.1.4. Prikupljanje obavijesti od drugih osoba

Policijski službenici će, radi utvrđivanja svih okolnosti, obaviti obavijesne razgovore sa svim osobama koje mogu dati obavijesti značajne za razjašnjavanje okolnosti kaznenog djela/prekršaja, počinjenog na štetu djeteta (svjedocima, doktorom medicine i ostalim zdravstvenim radnicima prema potrebi, stručnim suradnicima i/ili djelatnicima odgojno obrazovne ustanove, članovima obitelji, prijateljima i drugim osobama koje mogu imati korisnih saznanja), o čemu će sastaviti službene zabilješke i izvijestiti nadležnog državnog odvjetnika.

Ukoliko nadležni državni odvjetnik stavi nalog, policijski istražitelj će provesti dokazne radnje ispitivanja svjedoka.

2.1.5. Postupak s počiniteljem

Ukoliko postoje osnove sumnje da je na štetu djeteta počinjeno kazneno djelo/prekršaj, policijski službenici će odmah poduzeti mjere u cilju identificiranja i pronalaska počinitelja,

a po njegovom pronalasku ukoliko su ispunjeni zakonski uvjeti, uhititi ga, upoznati s njegovim pravima te ukoliko državni odvjetnik stavi nalog policijskom istražitelju, ispitati ga u svojstvu osumnjičenika, pri čemu će mu također pripočeti prava i uručiti mu pouku o pravima.

Ukoliko se utvrdi osnova sumnje da je osoba počinitelj kaznenog djela, policijski službenici će protiv njega podnijeti kaznenu prijavu/optužni prijedlog, a ako su zadovoljeni zakonski uvjeti za određivanje istražnog zatvora/zadržavanja, osumnjičenika će, uz prethodnu obavijest nadležnom državnom odvjetniku/prekršajnom sucu, dovesti pritvorskom nadzorniku/prekršajnom sucu.

2.2. CENTAR ZA SOCIJALNU SKRB

Cilj Protokola u odnosu na postupanja centra za socijalnu skrb je prevencija zlostavljanja i zanemarivanja djece te zaštita prava i dobrobiti djece izložene zlostavljanju i zanemarivanju. Prevencija zanemarivanja i zlostavljanja djece obuhvaća zadovoljenje osnovnih životnih potreba obitelji i pružanje odgovarajućih usluga obiteljima u riziku.

Centar za socijalnu skrb vodi postupke za zaštitu prava djeteta:

- a) po službenoj dužnosti kada se u bilo kojem postupku koji se vodi u centru za socijalnu skrb posumnja na zanemarivanje ili zlostavljanje djeteta,
- b) po prijavi drugih tijela i ustanova, člana obitelji, djeteta i/ili građana.

U postupcima koje vodi po službenoj dužnosti Centar za socijalnu skrb će:

- a) poduzeti neodložnu intervenciju za zaštitu djeteta,
- b) odmah/bez odgode obavijestiti policiju u slučaju sumnje na kazneno djelo zanemarivanja i/ili zlostavljanja djeteta,
- c) obaviti razgovor s roditeljima i po potrebi s drugim članovima obitelji i o tome uzeti zapisničku izjavu te obaviti razgovor s djetetom te o tome sastaviti službenu zabilješku,
- d) izvršiti kućni izvid i zapisnički utvrditi stambene, socijalne i druge uvjete važne za odgovarajuću skrb o djetetu,
- e) po potrebi prikupiti relevantne podatke od predškolske ustanove ili škole koju dijete pohađa, doktora medicine (pedijatra ili opće/obiteljske medicine, te drugih službi i stručnjaka,
- f) prikupiti sve relevantne podatke o članovima obitelji i obiteljskoj situaciji te procijeniti ugroženost/sigurnost djeteta na temelju čega će donijeti timski zaključak o poduzimanju/predlaganju odgovarajuće mjere za zaštitu djeteta,
- g) imenovati djetetu posebnog skrbnika/zakonskog zastupnika u slučajevima kada se procijeni da su interesi roditelja/skrbnika u suprotnosti s djetetovim.

Mjere koje će, na temelju utvrđene sveukupne obiteljske situacije i procjene ugroženosti djeteta, poduzeti centar za socijalnu skrb su:

- a) pružiti uslugu savjetovanja i pomaganja roditeljima o roditeljskim dužnostima i odgovornostima te odgovarajućoj roditeljskoj skrbi,
- b) uputiti roditelja kod drugog odgovarajućeg pružatelja usluge savjetovanja i pomoći i/ili uključiti dijete u odgovarajuće oblike psihosocijalne pomoći, rehabilitacijskih programa i drugih vrsta stručne pomoći i podrške koji se pružaju u zajednici,

- c) odobriti novčane pomoći i potpore iz sustava socijalne skrbi na temelju utvrđenog materijalnog i imovinskog stanja obitelji, odnosno informirati roditelje i pomoći im u ostvarivanju prava i pomoći kod drugih tijela, jedinice lokalne (područne) samouprave, humanitarnih organizacija i udruga,
- d) odrediti odgovarajuću mjeru obiteljsko-pravne zaštite iz svoje nadležnosti,
- e) u slučaju utvrđene neposredne opasnosti na život i zdravlje djeteta žurno izdvojiti dijete iz obitelji i osigurati mu pružanje odgovarajuće skrbi te predložiti sudu donošenje odgovarajuće mjere zaštite djeteta u žurnom postupku,
- f) provesti postupak sveobuhvatne obiteljske procjene radi odlučivanja/predlaganja daljnjih mjera za zaštitu djeteta.

U postupcima koje vodi po prijavi drugih tijela i ustanova, člana obitelji, djeteta ili građana Centar za socijalnu skrb će:

- a) na zahtjev policije i pravosudnih tijela dostaviti tražene podatke o utvrđenim činjenicama i svu relevantnu dokumentaciju,
- b) pisanim putem obavijestiti tijelo od kojeg je primio obavijest o zanemarivanju ili zlostavljanju djeteta te poduzetim radnjama iz svoje nadležnosti,
- c) prema potrebi pisanim putem obavijestiti liječnika (pedijatra/obiteljskog liječnika) o zanemarivanju zdravlja djeteta i potrebi medicinske intervencije i/ili uputiti dijete na odgovarajuća vještačenja,
- d) obavijestiti stručne djelatnike odgojno-obrazovne ustanove (škole, vrtića, učeničkog doma) radi pružanja odgovarajuće podrške, pomoći i tretmana djeteta žrtve zlostavljanja ili zanemarivanja,
- e) pratiti rezultate pruženih usluga i mjera iz svoje nadležnosti, kao i spomenutih usluga drugih pružatelja savjetodavnog i drugog stručnog tretmana te o tome voditi odgovarajuću evidenciju,
- f) poduzeti odgovarajuće zakonske mjere prema roditeljima koji ne surađuju s centrom za socijalnu skrb.

Centar za socijalnu skrb je obavezan pružiti informacije roditelju/zakonskom zastupniku te djetetu na njemu primjeren način o postupku koji se vodi, planiranim aktivnostima i njihovim mogućim posljedicama, pravima djeteta, omogućiti djetetu da iznese svoje mišljenje, obavijestiti ga o mogućim posljedicama uvažavanja njegovog mišljenja te mišljenje djeteta uvažiti sukladno djetetovoj dobi i zrelosti i zaštititi njegovog najboljeg interesa. Pri tome je obavezan postupati u skladu s dobi i zrelošću djeteta na način koji neće traumatizirati dijete.

U provedbi navedenih radnji centar za socijalnu skrb je obavezan surađivati s drugim tijelima koja sudjeluju u postupku zaštite dobrobiti djeteta (policija, pravosudna tijela, odgojno- obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove i pružatelji socijalnih usluga) te, kada je to radi zaštite najboljeg interesa djeteta potrebno, održavati konzultacijske sastanke radi dogovora koordiniranog postupanja kako bi se djetetu pružila odgovarajuća pomoć, podrška i tretman te dijete zaštitilo od dodatnih trauma, spriječilo višestruko ispitivanje ili pregledi djeteta.

2.3. PRAVOSUDNA TIJELA

Cilj Protokola u odnosu na postupanje pravosudnih tijela je što učinkovitije iskoristiti sve zakonske mogućnosti propisane pozitivnim propisima Republike Hrvatske uz pretpostavku što žurnije uspostave suradnje nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju zlostavljanja i zanemarivanja djece.

Nakon zaprimanja kaznene prijave protiv počinitelja kaznenog djela zlostavljanja i zanemarivanja djece, kada postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, a ne postoje zakonske smetnje za kazneni progon počinitelja, državni odvjetnik će provesti ili naložiti istražitelju provođenje dokaznih radnji koje su svrhovite za odlučivanje o podizanju optužnice.

Izvidi kaznenih djela i postupak prema počinitelju kaznenih djela zlostavljanja i zanemarivanja djece su tajni.

Ako postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora teža od petnaest godina ili kazna dugotrajnog zatvora te ako postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti, državni odvjetnik mora provesti istragu.

Istragu provodi državni odvjetnik, s time da okrivljenika mora ispitati prije okončanja istrage. Za kaznena djela iz nadležnosti općinskog suda, državni odvjetnik ispitivanje okrivljenika može prepustiti istražitelju dok za kaznena djela iz županijske nadležnosti, ispitivanje okrivljenika isključivo provodi državni odvjetnik.

Ako je prije donošenja rješenja o provođenju istrage državni odvjetnik ispitao okrivljenika dužan je u roku od četrdeset osam sati od ispitivanja odlučiti o pokretanju istrage.

Kad je donio rješenje o provođenju istrage državni odvjetnik može podnijeti sucu istrage obrazloženi prijedlog da se protiv okrivljenika odredi istražni zatvor ili da se poduzmu druge mjere neophodne za djelotvorno vođenje kaznenog postupka i zaštitu osoba.

Rješenje o provođenju istrage dostavlja se okrivljeniku najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja rješenja, zajedno s poukom o pravima.

Ako nakon provedene istrage nadležni državni odvjetnik rješenjem obustavi istragu, rješenje će dostaviti žrtvi i okrivljeniku s uputom žrtvi da može poduzeti ili nastaviti kazneni progon, naputkom koje radnje može poduzeti radi ostvarivanja tog prava te joj omogućiti uvid u spis.

Nakon zaprimanja obavijesti od policije da je na štetu djeteta počinjeno kazneno djelo nadležni državni odvjetnik za mladež će najkasnije u roku od tri dana od upisa kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava za kaznena djela protiv spolne slobode, kaznena djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta i kaznena djela protiv braka, obitelji i djece sucu istrage za mladež staviti i prijedlog za održavanje dokaznog ročišta, radi ispitivanja djeteta kao svjedoka.

Sudac istrage, ako prihvati prijedlog za održavanje dokaznog ročišta, u roku od četrdeset i osam sati nalogom: određuje vrijeme i mjesto održavanja dokaznog ročišta; poziva državnog odvjetnika, okrivljenika i njegova branitelja, te oštećenika i druge osobe; određuje pribavljanje predmeta i osiguranje provođenja radnji.

Ako ne prihvati prijedlog o provođenju dokaznog ročišta, sudac istrage će u roku od četrdeset i osam sati, rješenjem odbiti prijedlog. Protiv tog rješenja predlagatelj ima pravo žalbe u roku od dvadeset četiri sata. O žalbi odlučuje vijeće u roku od četrdeset i osam sati. Ako bi javno objavljivanje podataka štetilo probicima postupka, sudac istrage može odrediti tajnost dokaznog ročišta.

Ispitivanje djeteta žrtve/svjedoka uvijek provodi sudac istrage uz pomoć stručne osobe (stručni suradnik izvan pravne struke - socijalni pedagog, socijalni radnik ili psiholog). Poslovi stručnog suradnika na sudu u kaznenim predmetima protiv odraslih počinitelja

kaznenih djela na štetu djece su: ispitivanje djeteta kao svjedoka ili oštećenika putem audio-video uređaja prema nalogu suca; pružanje stručne pomoći sucu kod ispitivanja djeteta kao svjedoka kroz pripremu djeteta za ispitivanje, davanje stručnog mišljenja o njegovoj spremnosti i sposobnosti za ispitivanje, načinu ispitivanja i sudjelovanje u ispitivanju; prikupljanje podataka o osobnim i obiteljskim prilikama djeteta svjedoka sa svrhom davanja stručnog mišljenja o daljnjem postupanju u odnosu na okolnosti koje su doprinijele ili su bile od utjecaja na izvršavanje kaznenog djela na štetu djeteta te izvještavanje centra za socijalnu skrb; te davanje osnovnih informacija o tijeku kaznenog postupka protiv odraslih počinitelja kaznenih djela na štetu djece, roditeljima ili skrbnicima djece svjedoka. Osim kada to nije protivno interesima postupka ili djeteta, ispitivanju prisustvuje roditelj ili skrbnik. Stranke mogu postavljati pitanja djetetu - svjedoku prema odobrenju suca istrage putem stručne osobe.

Ispitivanju može prisustvovati osoba u koju dijete ima povjerenja. Ispitivanje će se snimiti uređajem za audio-video snimanje. Dijete se može umjesto na sudu, ispitati u svome stanu ili drugom posebno opremljenom prostoru, putem audio-video uređaja kojima rukuje stručna osoba. Dijete se može samo iznimno ponovno ispitati, i to na isti način.

Na dijete se ne primjenjuju odredbe o prisilnom dovođenju, novčanom i zatvorskom kažnjavanju zbog odbijanja svjedočenja. Poziv djetetu kao svjedoku upućuje se preko njegovih roditelja.

Ako ne prihvati prijedlog o provođenju dokaznog ročišta državnog odvjetnika, oštećenika kao tužitelja ili okrivljenika, sudac istrage će u roku od četrdeset osam sati, rješenjem odbiti prijedlog. Protiv tog rješenja predlagatelj ima pravo žalbe u roku od dvadeset i četiri sata. O žalbi odlučuje vijeće u roku od četrdeset i osam sati.

Tijekom postupka dijete-žrtvu zlostavljanja i zanemarivanja ili dijete oštećenika izvijestiti će se o pravima.

Ako sudac istrage za mladež, odnosno predsjednik vijeća za mladež utvrdi da je radi zaštite prava i interesa djeteta oštećenika ili djeteta žrtve kaznenog djela potrebno postaviti mu opunomoćenika, podnijet će prijedlog predsjedniku suda koji će opunomoćenika postaviti iz reda odvjetnika koji moraju imati izraženu sklonost za odgoj, potrebe i prohibitivne mladeži te vladati osnovnim znanjima s područja kriminologije, socijalne pedagogije, psihologije mladih i socijalnog rada za mlade osobe. Imenovanog odvjetnika ne može zamijeniti odvjetnički vježbenik.

Djetetu žrtvi kaznenog djela bit će u postupku osigurana pomoć i podrška koju će pružiti stručni suradnik županijskog odnosno općinskog suda u sjedištu županijskog suda, a iznimno, tu pomoć i podršku može pružiti i druga stručna osoba na teret proračunskih sredstava ako županijski odnosno općinski sud u sjedištu županijskog suda nema stručnog suradnika. Ujedno je potrebno omogućiti djetetu da tijekom postupka uz njega bude osoba od njegovog povjerenja.

Tijekom postupka važno je uputiti roditelja koji nije zlostavljač o važnosti njegove podrške djetetu što je ključno za djetetovu uspješnu prilagodbu za daljnji život.

Sudovi za mladež i državna odvjetništva dužni su izvijestiti centar za socijalnu skrb kad u kaznenom postupku utvrđene činjenice i okolnosti upućuju na potrebu poduzimanja mjera radi zaštite prava i dobrobiti djeteta.

Državni odvjetnik je dužan zatražiti od centra za socijalnu skrb pokretanje izvanparničnog postupka protiv roditelja koji zlorabi ili grubo krši roditeljsku odgovornost, dužnosti i prava, radi lišenja prava na roditeljsku skrb ili oduzimanje prava na život s djetetom, kada to utvrdi tijekom kaznenog postupka.

2.4. ZDRAVSTVO

Cilj Protokola u odnosu na postupanje u sustavu zdravstva je pružiti djetetu žrtvi zlostavljanja i/ili zanemarivanja sveukupnu zdravstvenu skrb s ciljem očuvanja tjelesnog i psihičkog zdravlja kao i sanacije nastalih ozljeda i psihotrauma. Pregledi djeteta žrtve zlostavljanja ili zanemarivanja obavljaju se u bolnicama i kliničkim ustanovama (u daljnjem tekstu: zdravstvena ustanova). Nakon pregleda i pružanja hitne medicinske pomoći na razini primarne zdravstvene zaštite, kod utvrđene sumnje na zlostavljanje i zanemarivanje, liječnik upućuje dijete u zdravstvenu ustanovu. Zdravstvene ustanove obvezne su djetetu žrtvi zlostavljanja ili zanemarivanja osigurati žurnu i sveobuhvatnu zdravstvenu skrb radi očuvanja tjelesnog i psihičkog zdravlja u skladu sa suvremenim standardima i praksom.

2.4.1. Medicinski protokol

Dijete žrtva zlostavljanja ili zanemarivanja može doći u zdravstvenu ustanovu u pratnji roditelja/zakonskog zastupnika, policije, samo ili u pratnji osobe od povjerenja. Ako dijete dođe bez pratnje policije, zdravstveni radnici obvezni su bez odgode pozvati policiju, a ako dijete dođe bez pratnje roditelja/zakonskog zastupnika potrebno je obavijestiti roditelje/zakonske zastupnike ili djelatnika centra za socijalnu skrb. Ukoliko je iznijeta sumnja da je roditelj/zakonski zastupnik seksualno zlostavio dijete, umjesto roditelja potrebno je obavijestiti centar za socijalnu skrb. U uredovno vrijeme zove se centar za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta žrtve, a izvan radnog vremena zove se dežurni djelatnik centra za socijalnu skrb. Pri pregledu djeteta roditelj/zakonski zastupnik ili djelatnik centra za socijalnu skrb mogu prisustvovati istom, ali i dijete žrtva ima pravo navedeno odbiti, sukladno Konvenciji o pravima djeteta Ujedinjenih naroda. Policijski službenik za vrijeme pregleda djeteta čeka ispred prostorije za pregled. Dijete pregledava dežurni liječnik specijalist (pregled obavlja starija služba ili nadslužba, to jest obvezno specijalist), a poželjno je da pregled obavljaju dva liječnika. Potrebno je utvrditi uzroke i način nastanka ozljeda/psihotrauma te obaviti cjeloviti zdravstveni pregled i profilaksu bolesti.

2.4.2. Informirani pristanak žrtve na cjeloviti tretman

Zdravstveni radnik dužan je posebno obzirno razgovarati s djetetom te ga navesti da mu se kao zdravstvenom djelatniku povjeri o postojanju zlostavljanja ili zanemarivanja i saznati što više okolnosti u vezi s ozljedama/psihotraumama i cjelovitim zdravstvenim stanjem. Dežurni liječnik specijalist obvezan je objasniti djetetu zašto je potrebno obaviti pregled i što on sve uključuje. Pregled se obavlja uz pristanak djeteta. U slučaju da dijete odbije pregled, a ne postoji potreba za hitnim pregledom (npr. ozljeda, infekcija), pregled se može odgoditi dok se dijete ne pripremi za pregled. Razgovor s roditeljem/zakonskim zastupnikom obavlja se odvojeno. Za vrijeme razgovora dijete žrtva treba biti pod nadzorom zdravstvenog radnika i/ili osobe u pratnji.

2.4.3. Utvrđivanje opće anamneze i pregled

Obvezan je pregled cijelog tijela radi utvrđivanja mogućih ozljeda.

Utvrđeni zdravstveni status djeteta upisuje se u povijest bolesti koji uključuje:

- podatke o djetetu,
- datum i sat pregleda,
- datum i sat nastanka ozljede,
- vremensko trajanje zlostavljanja i/ili zanemarivanja,
- evidenciju ozljeda (detaljan opis, prikaz na crtežu tijela, fotografiranje), eventualno postojanje akutnih ili kroničnih bolesti ili specifičnih stanja koja mogu utjecati na pregled i posljedice.

Na osnovi utvrđenog zdravstvenog statusa (fizičkog i psihološkog), dijete se po potrebi upućuje drugom specijalisti (npr. pedijatar, kirurg, ginekolog) ili stručnjaku mentalnog zdravlja (psiholog, dječji psihijatar).

U slučaju sumnje na počinjeno zlostavljanje ili zanemarivanje, zdravstveni radnici dužni su postupati na sljedeći način:

- a) Napisati nalaz i mišljenje (povijest bolesti, bolesnički karton),
- b) Ispuniti obrazac prijave i dostaviti ga policiji,
- c) Ispuniti obrazac prijave ozljede/bolesti koji se podnosi područnom uredu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje prema prebivalištu osiguranog djeteta.

2.4.4. Pružanje osnovne zdravstvene zaštite

U cilju zaštite djeteta i njegovog zdravstvenog stanja te pružanja potpore potrebno je:

- a) prema medicinskoj indikaciji propisati terapiju,
- b) prema medicinskoj indikaciji propisati postkoitalnu kontracepciju,
- c) obvezno ugovoriti kontrolni pregled djeteta ta najkasnije u roku od sedam do četrnaest dana, a u slučaju potrebe i ranije,
- d) po potrebi uputiti dijete, uz pratnju roditelja/zakonskog zastupnika i zdravstvenog radnika na odjel za zaštitu mentalnog zdravlja ili polikliniku za zaštitu djece radi pružanja potpore žrtvi i ublažavanja učinka traumatskog događaja,
- e) preporučiti roditelju/zakonskom zastupniku da se s djetetom obrati izabranom doktoru primarne zdravstvene zaštite, radi daljnjeg liječenja te izdavanja potrebnih recepata, uputnica i dr.,
- f) razgovarati s roditeljem/zakonskim zastupnikom i djetetom o mogućnostima rješavanja problema, savjetovati, upoznati s postojanjem institucionalnih i izvaninstitucionalnih tijela za pomoć i potporu (centri za socijalnu skrb, specijalizirane organizacije civilnog društva koje pružaju pomoć zlostavljanoj i zanemarenoj djeci i dr.) i upoznati s pravima djeteta;
- g) u slučaju da se utvrdi da dijete nije zdravstveno osigurano, zdravstvena ustanova dužna je postupiti sukladno važećim pravnim propisima kojima se uređuje područje zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja u Republici Hrvatskoj.

2.4.5. Odgovornost zdravstvenih ustanova Zdravstvene ustanove dužne su:

- a) osigurati osposobljeno i kvalificirano osoblje za provođenje pregleda u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece 24 sata dnevno,
- b) osigurati trenutnu dostupnost profilakse za spolno prenosive bolesti i trudnoću i druge medicinske indikacije,
- c) provoditi kontinuirano specijaliziranu izobrazbu o zlostavljanju i zanemarivanju djece za stručno osoblje,
- d) odrediti osobu (osobe) koja koordinira zaštitu i pomoć djeci žrtvama zlostavljanja i zanemarivanja,
- e) osigurati propisane obrasce za pregled žrtava zlostavljanja ili zanemarivanja na mjestima gdje se provodi pregled,
- f) osigurati suradnju i provođenje multidisciplinarnog timskog rada (pedijatar, obiteljski liječnik, ginekolog, psiholog, socijalna služba, policija i dr.) kako bi se izbjeglo dodatno traumatiziranje djeteta opetovanim ponavljanjem traumatičnog doživljaja,
- g) roditelj/zakonski zastupnik djeteta ima pravo na presliku cjelovite medicinske dokumentacije pa mu se istu na njegov zahtjev treba i ustupiti sukladno važećem zakonskom propisu.

Zlostavljanje ili zanemarivanje djeteta zdravstvene ustanove dužne su prijaviti policiji i centru za socijalnu skrb.

Zdravstvene ustanove dužne su biti u stalnom kontaktu s nadležnim centrom za socijalnu skrb i policijom te se na njihov zahtjev odazvati konzultacijskim sastancima.

Na traženje policije, državnog odvjetništva ili suda, zdravstvene su ustanove dužne odmah dostaviti cjelokupnu dokumentaciju koja je značajna za razjašnjavanje i dokazivanje kaznenih djela.

2.5. ODGOJNO -OBRAZOVNE USTANOVE

Protokol o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djeteta ima cilj pružiti važne informacije o postupanju odgoj no-obrazovnih ustanova u preveniraju i postupanju u slučaju pojave zlostavljanja i zanemarivanja djeteta.

Odgojno-obrazovne ustanove obvezne su skrbiti o ostvarivanju prava djeteta u slučajevima svih oblika nasilja, spolne zlouporabe, zanemarivanja, odgojne zapuštenosti, nehajnog postupanja, zlostavljanja i izrabljivanja.

Obveza je svih odgoj no-obrazovnih ustanova implementirati postojeće preventivne i intervencijske programe te prema potrebi razvijati nove.

Odgojno obrazovni radnici i suradnici odgojno obrazovne ustanove dužni su se upoznati s odredbama propisa kojima su uređena prava djeteta/učenika.

2.5.1 Postupanje u poduzimanju mjera zaštite u slučaju povrede prava djeteta

U slučajevima sumnje u zlostavljanje ili zanemarivanja djeteta, sukladno ovom Protokolu, odgojno- obrazovni djelatnici u suradnji s nadležnim institucijama i tijelima obvezni su

žurno pokrenuti postupak radi zaštite prava djeteta. Odgojno-obrazovni djelatnici dužni su odmah prijaviti ravnatelju ili stručnom suradniku postupanje na štetu djeteta.

Odgojno-obrazovna ustanova obavezna je izvijestiti nadležne institucije i tijela, a nadležne institucije i tijela dat će povratnu informaciju o postupanju s ciljem sveobuhvatnog pristupa zaštite prava i interesa djeteta.

U slučajevima nasilnog postupanja prema učeniku, djelatnici odgojno-obrazovnih ustanova obvezni su odmah poduzeti mjere s ciljem zaustavljanja nasilnog postupanja, pružiti pomoć u skladu sa svojim kompetencijama. Ako je učenik ozlijeđen u mjeri koja zahtjeva liječničku pomoć, osobito hitnu medicinsku pomoć, odgojno-obrazovni djelatnik ili ravnatelj obavezan je odmah zatražiti pomoć liječnika, odnosno hitne medicinske službe te postupiti po dobivenim preporukama. Odgojno-obrazovna ustanova će u slučaju potrebe odmah pozvati i djelatnike policije odnosno izvršiti prijavu policiji i obavijestiti centar za socijalnu skrb.

U slučaju osobito teškog oblika ili intenziteta nasilnog postupanja koje je izazvalo ili može izazvati traumu kod djeteta žrtve ili drugih učenika, odgojno-obrazovna ustanova će izvijestiti ministarstvo nadležno za poslove odgoja i obrazovanja, a po potrebi i druga ministarstva te moći zatražiti odgovarajuću stručnu psihološku ili socijalno/pedagošku pomoć za učenike odgojno-obrazovne ustanove.

U slučaju sumnje na počinjenje kaznenog djela odgojno-obrazovni djelatnici obvezni su osigurati tragove i dokaze počinjenog kaznenog djela koji se nalaze u odgojno-obrazovnoj ustanovi do dolaska policije kako ne bi bili uništeni, skriveni, izmijenjeni ili otuđeni s mjesta događaja. Ravnatelj i odgojno-obrazovni djelatnici će na zahtjev policije ustupiti dokumentaciju te pružiti saznanja o povredi prava učenika.

O svim poduzetim aktivnostima i mjerama radi zaštite prava učenika te svojim opažanjima odgojno-obrazovni djelatnici vode službene bilješke koje u pisanom obliku predaju ravnatelju, a na zahtjev dostavljaju drugim nadležnim tijelima (policija, državno odvjetništvo, sud). Stručni suradnik ili drugi odgojno-obrazovni djelatnik zadužen za prijavu nasilnog postupanja u odgojno-obrazovnoj ustanovi u slučaju vršnjačkog nasilja (osim u sukobu u kojem ne postoje elementi nasilništva) ili sumnje na obiteljsko nasilje popuniti će obrazac za prijavu nasilnog ponašanja što žurnije, a najkasnije do sedam dana. Obrazac je dostupan na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za obrazovanje.

Odgojno-obrazovne ustanove (dječji vrtić, osnovna i srednja škola te učenički dom) imaju posebne preventivne programe koji su dio godišnjeg plana i programa odgojno-obrazovne ustanove i voditelja preventivnih programa. Odgojno-obrazovne ustanove su obvezne provoditi sveobuhvatne preventivne programe, a u ostvarivanju preventivnih mjera i aktivnosti sudjeluju svi zaposlenici u odgojno-obrazovnoj ustanovi.

Agencija za odgoj i obrazovanje organizira stručno usavršavanje za nastavnike i stručne suradnike u odgojno-obrazovnim ustanovama.

Odgojno-obrazovnim ustanovama preporučuje se izrada sigurnosno-zaštitnih i preventivnih programe koji bi u skladu s Protokolom doprinijeli sigurnosti učenika i razjašnjavanju uloge svih odgojno-obrazovnih djelatnika.

III. OBLICI, NAČIN I SADRŽAJ SURADNJE NADLEŽNIH TIJELA

Sva tijela i stručnjaci koji rade na poslovima zaštite djece dužni su partnerski djelovati i uspostaviti učinkovite načine suradnje i razmjene značajnih podataka, u slučaju prijave ili

obavijesti o nasilju osigurati drugom nadležnom tijelu odgovarajuće podatke o slučaju i postupanju radi potpunog uvida u poduzete aktivnosti s ciljem sveobuhvatne zaštite djeteta, uspostaviti suradnju s drugim čimbenicima koji bi u konkretnom slučaju mogli pomoći odnosno zaštititi dijete te prema procjeni održavati konzultacijske sastanke slučaja radi usuglašavanja postupanja te planiranja dugoročnog osiguranja djetetovih potreba. U posebno žurnim slučajevima razmjena informacija treba se izvršiti odmah u izravnom kontaktu kako bi odmah koordinirano poduzimale potrebne mjere i radnje.

Razmjena osobnih podataka vrši se sukladno odredbama zakona koji regulira zaštitu osobnih podataka. Nadležna ministarstva ovlaštena su osobne podatke žrtava i počinitelja dati na korištenje drugim tijelima na njihov zahtjev ili po službenoj dužnosti, ako je to potrebno radi obavljanja poslova u okviru zakonom utvrđene djelatnosti. Pisani zahtjev mora sadržavati svrhu i pravni temelj za korištenje osobnih podataka te vrstu osobnih podataka koji se traže, u slučaju potrebe žurnog i neodgodivog poduzimanja mjera za zaštitu zdravlja i života djeteta podaci se mogu razmjenjivati i na telefonski zahtjev.

Dostavljanje osobnih podataka udrugama isključivo je moguće ako postoji pisani zahtjev konkretne udruge koji bi sadržavao i svrhu i pravni temelj za dostavu podataka sukladno zakonu koji regulira zaštitu osobnih podataka.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

1. Svako državno tijelo koje sudjeluje u zaštiti djece od zlostavljanja i zanemarivanja dužno je postupati u skladu s aktivnostima određenim ovim Protokolom.
2. Po donošenju ovog Protokola, zadužuju se sva resorna ministarstva da upoznaju tijela i ustanove iz svog djelokruga o njegovu donošenju, da osiguraju njegovu dostupnost, da osiguraju edukaciju i superviziju stručnjaka te da poduzmu potrebne mjere radi njegove dosljedne primjene.
3. Resorna ministarstva dužna su pratiti stanje i kretanje zlostavljanja i zanemarivanja djece te osigurati vođenje statistike.

PROTOKOL O POSTUPANJU U SLUČAJU SEKSUALNOG NASILJA

Zagreb, rujan 2023.

SADRŽAJ

I.	UVOD...	3	
II.	OBVEZE NADLEŽNIH TIJELA U SLUČAJU SEKSUALNOG NASILJA		9
1.	Policija	10	
2.	Zdravstvo	15	
3.	Izvaninstitucionalna pomoć i podrška osobama koje su preživjele seksualno nasilje...	20	
4.	Pravosudna i ostala tijela	23	
5.	Hrvatski zavod za socijalni rad	30	
6.	Odgojno - obrazovne i druge ustanove koje skrbe o djeci	34	
III.	POSLODAVCI, DRUGA NADLEŽNA TIJELA I PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	38	
IV.	OBLICI, NAČIN I SADRŽAJ SURADNJE NADLEŽNIH TIJELA U POSTUPANJU SA ŽRTVAMA SEKSUALNOG NASILJA...	42	
V.	ZAVRŠNE ODREDBE	44	
VI.	PRILOZI...	45	
	Prilog 1.	45	
	Prilog 2.	48	
	Prilog 3.	50	

I. UVOD

Seksualno nasilje jedan je od prevladavajućih oblika rodno uvjetovanog nasilja i predstavlja jedan od najtežih oblika pojavnosti nasilja i diskriminacije žena.

Nasilje nad ženama, uključujući i nasilje u obitelji, najteži je oblik kršenja ljudskih prava žena, koji ujedno onemogućava postizanje pune ravnopravnosti spolova i održava postojeće odnose nejednakosti. Ono pogađa između jedne petine i jedne četvrtine svih žena.¹ Prema rezultatima opsežnog istraživanja o nasilju nad ženama Agencije EU za temeljna prava (FRA), iz 2014. godine, 33% žena u EU doživjelo je fizičko i/ili seksualno nasilje, 22% žena doživjelo je nasilje od bliskog partnera, a čak 55% žena doživjelo je seksualno uznemiravanje.

Bilo koja osoba može doživjeti seksualno nasilje, bez obzira na spol i dob, no ono neproporcionalno više pogađa djevojčice, djevojke i žene. S druge strane, većina počinitelja seksualnog nasilja su muškarci.

U temelju seksualnog nasilja nalazi se neravnopravnost žena i muškaraca, negativni stavovi prema ženama, diskriminacija, seksizam i mizoginija (Mamula, 2020)². To je ključni razlog zašto je seksualno nasilje okruženo tolikom količinom predrasuda i stereotipa, od kojih je većina usmjerena na prebacivanje odgovornosti s počinitelja na žrtvu, kao i na umanjivanje značaja i posljedica preživljenog nasilja.

Seksualno nasilje je iznimno važan društveni problem, zbog dva ključna razloga: njegove rasprostranjenosti i neprepoznavanja (neprijavlivanja). Prema podacima Vijeća Europe (2003) jedno od petero djece će do 18. godine života doživjeti neki oblik seksualnog nasilja. S obzirom na sustavan porast slučajeva elektroničkog seksualnog nasilja, smatra se da je ta procjena vrlo konzervativna. U odrasloj dobi će jedna od pet žena i jedan od sedamdeset jednog muškarca doživjeti pokušaj silovanja ili silovanje tijekom života (Black i sur., 2011³; Breiding i sur.⁴, 2014; Mamula, 2006⁵). Istovremeno, seksualno nasilje se iznimno rijetko

1 Pojašnjavajuće izvješće – Konvencija Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, 2011.: <https://bit.ly/3WcPkj3>

2 Mamula, M. (2023). Seksualno nasilje – definicije i osnovni oblici. U: Mamula (ur.) Seksualno nasilje nad djecom - SNEP 2 Junior. Ženska soba

3 Black, M. C., Basile, K. C., Breiding, M. J., Smith, S. G., Walters, M. L., Merrick, M. T. i Stevens, M. R. (2011). The National Intimate Partner and Sexual Violence Survey (NISVS): 2010 summary report. National Center for Injury Prevention and Control.

4 Breiding, M. J., Smith, S. G., Basile, K. C., Walters, M. L., Chen, J. i Merrick, M. T. (2014). Prevalence and characteristics of sexual violence, stalking, and intimate partner violence victimization--national intimate partner and sexual violence survey, United States, 2011. Morbidity and mortality weekly report. Surveillance summaries (Washington, D.C. : 2002), 63(8), 1–18.

5 Mamula, M. (2006). Stanje seksualnih prava žena u Hrvatskoj u 2005. Ženska soba.

prijavljuje i smatra se jednim od najtežih kaznenih djela s najvećom proporcijom tamnih brojki. Većina žrtava seksualnog nasilja nikad ne prijavi preživljeno nasilje, niti neposredno, niti s odgodom. Između 55 % i 69% osoba koje su preživjele seksualno nasilje kao djeca, nije to tada povjerilo nikome (London i sur., 2008)⁶. Čak 91% žena koje su doživjele silovanje nisu to nikome rekle kada im se nasilje dogodilo, a kamoli da su ga prijavile (Kelly, 2001)⁷. Istraživanje u Hrvatskoj pokazuje da 95% žena nije prijavilo pokušaj silovanja i/ili silovanje (Mamula, 2006).

U smislu Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja (dalje: Protokol), seksualnim nasiljem smatra se čin moći i kontrole, iskazan na seksualan način, koji je neželjen, za koji

nije dan pristanak ili nije dan slobodno i svjesno. Čin može biti vizualan, verbalan i/ili fizički, koji je osoba doživjela (tijekom ili kasnije) kao prijetnju, poniženje, povredu i/ili napad. Može, a ne mora, uključivati prijetnju, prinudu i/ili prisilu (Mamula i Popadić, 2018)8.

Svjetska zdravstvena organizacija (Svjetska zdravstvena organizacija, 2003)9 seksualno zlostavljanje djece definira kao uključivanje djeteta u seksualnu aktivnost koju ono u potpunosti ne razumije, za koju ne može dati pristanak ili za koju dijete nije razvojno pripremljeno, te koja predstavlja kršenje zakona ili društvenih tabua. Seksualno zlostavljanje djeteta može počinuti odrasla osoba ili drugo dijete (djeca), koje zbog svoje dobi ili stupnja razvoja ima odgovornost za dijete, povjerenje djeteta ili moć nad djetetom.

Seksualno nasilje uočljivo je u širokom kontinuumu ponašanja, od kojih neka uključuju fizički kontakt (npr. neželjeno dodirivanje tijela, dodirivanje intimnih dijelova tijela, prisilna penetracija), a neka se ostvaruju bez fizičkog kontakta (npr. izlaganje djece pornografskim materijalima, seksualni komentari, opaske i ponude, seksualno nasilje posredstvom suvremenih tehnologija).

6 London, K., Bruck, M., Wright, D. B. i Ceci, S. J. (2008). Review of the contemporary literature on how children report sexual abuse to others: Findings, methodological issues, and implications for forensic interviewers. *Memory*, 16(1), 29–47.

<https://doi.org/10.1080/09658210701725732>

7 Kelly, L. (2001). Routes to (in)justice: a research review on the reporting, investigation and prosecution of rape cases. University of North London: Child and Woman Abuse Studies Unit. Dostupno na: <https://www.justiceinspectors.gov.uk/cjji/wp-content/uploads/sites/2/2014/04/Rapelitrev.pdf>

8 Mamula, M. (2020). Seksualno nasilje – definicije i osnovni oblici. U: Mamula (ur.) *Seksualno nasilje nad i među mladima. Ženska soba*.

9 Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) (2004). *Child Sexual Abuse: A Silent Health Emergency*. Dostupno na:

<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/1878/AFR.RC54.15%20Rev.1.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Oblici seksualnog nasilja mogu se navoditi prema različitim klasifikacijama i kriterijima. Pravne klasifikacije određene su zakonskim odredbama i razlikuju se od države do države. Druga najčešća klasifikacija odnosi se na definiranje oblika za potrebe stručnjaka/inja nepravničkih područja (npr. zaštita mentalnog zdravlja, odgojno-obrazovni sustav), kao i za širu javnost, koja je razumljivija i sveobuhvatnija.

U okviru Kaznenog zakona kaznena djela seksualnog nasilja propisana su u okviru više glava (Prilog 3.). U Glavi XVI. Kaznenog zakona Kaznena djela protiv spolne slobode navedeno je pet kaznenih djela (članak 153. Silovanje, članak 154. Teška kaznena djela protiv spolne slobode, članak 155. Bludne radnje, članak 156. Spolno uznemiravanje, članak 157. Prostitucija). U Glavi XVII. propisana su Kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djece koja uključuju devet kaznenih djela (članak 158. Spolna zlouporaba djeteta mlađeg od petnaest godina, članak 159. Spolna zlouporaba djeteta starijeg od petnaest godina, članak 160. Zadovoljenje pohote pred djetetom mlađim od 15 godina, članak 161. Mamljenje djece za zadovoljenje spolnih potreba, članak 162. Podvođenje

djeteta, članak 163. Iskorištavanje djece za pornografiju, članak 164. Iskorištavanje djece za pornografske predstave, članak 165. Upoznavanje djece s pornografijom, članak 166. Teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta). Treba napomenuti da je dobna granica pristanka na spolne aktivnosti (spolni odnošaj i s njim izjednačene spolne radnje) u Republici Hrvatskoj 15. godina života.

Osim ove dvije navedene glave Kaznenog zakona, u Glavi XIV. Kaznena djela protiv privatnosti navedeno je kazneno djelo Zloupotrebe snimki spolno eksplicitnog sadržaja (članak 144.a). Kazneno djelo Sakaćenje ženskih spolnih organa (članak 116.) propisano je u Glavi X. Kaznena djela protiv života i tijela, a kazneno djelo Trgovanje ljudima (članak 106.) u Glavi

IX. Kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva. Iako se najčešće ne prepoznaju kao kaznena djela koja se odnose na seksualno nasilje, važno je navesti i ona kaznena djela koja se često vežu uz tu problematiku kao što su članak 169. Prisila na sklapanje braka i članak 170. Omogućavanje izvanbračnog života s djetetom, koja se nalaze u Glavi XVIII. Kaznena djela protiv braka, obitelji i djece.

Druge moguće klasifikacije, koje pomažu razumijevanju oblika seksualnog nasilja, najčešće uključuju sljedeće četiri osnovne kategorije (Svjetska zdravstvena organizacija, 2002.; Agencija UN-a za zaštitu izbjeglica, 2020.)

Seksualno (spolno) uznemiravanje – odnosi se na neželjena seksualna ponašanja, koja ne uključuju nužno fizički dodir, a koja osobu dovode u neugodan i ponižavajući položaj i/ili izazivaju osjećaj srama. Uključuje različita ponašanja, verbalna, neverbalna i/ili fizička, u

rasponu od neželjenih seksualnih komentara, opaski o tijelu, izgledu i seksualnosti, preko neželjenih prijedloga seksualne prirode i neprikladne seksualne pažnje, do neželjenih fizičkih dodira (isključeni dodiri po intimnim dijelovima tijela).

Seksualno zlostavljanje – odnosi se na neželjena seksualna ponašanja, za koja osoba nije dala pristanak, a uključuje različite oblike seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja, uključujući i ponašanja utemeljena na zloupotrebi ranjivog položaja, povjerenja, razlike u moći. Primjeri takvih oblika seksualnog nasilja su dodirivanje po intimnim dijelovima tijela, upoznavanje djece s pornografijom, zloupotreba snimki spolno eksplicitnog sadržaja, prisiljavanje žrtve da gleda dok počinitelj masturbira.

Silovanje – odnosi se na vaginalnu, analnu i/ili oralnu penetraciju žrtve penisom, drugim dijelovima tijela i/ili objektima. S obzirom na počinitelja možemo razlikovati silovanje kao sastavni dio nasilja u obitelji (silovanje u braku, seksualno nasilje nad djecom), silovanje u vezama/“na spoju“, silovanje od strane nepoznate osobe, grupno silovanje, silovanje u oružanim sukobima i ratu.

Ostali oblici – odnose se na različite oblike seksualnog nasilja kao što su prisilni dječji brakovi, prisilan pobačaj i/ili prisilna trudnoća, trgovanje ženama i djevojčicama radi prisilne prostitucije i/ili pornografije, te sustavno seksualno nasilje u oružanim konfliktima. Osim navedenih oblika u seksualno nasilje se ubrajaju i tradicionalne štetne prakse (poput sakaćenja ženskih spolnih organa) i kazne za rodnu transgresiju.

Protokol je jedan od najznačajnijih koraka u osiguravanju standardizirane i učinkovite pomoći i potpore žrtvama seksualnog nasilja prilikom prijavljivanja i procesuiranja seksualnog nasilja.

Državna tijela obuhvaćena ovim Protokolom dužna su odmah poduzeti mjere potrebne za osiguranje ustroja, organiziranosti, opremljenosti i dovoljnog broja specijaliziranih stručnjaka/inja koji se sukladno propisanoj nadležnosti bave problematikom seksualnog nasilja, uz osiguranje financijskih sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske. Poslodavci koji u obavljanju svoje djelatnosti organiziraju i provode aktivnosti koje podrazumijevaju redovite kontakte s djecom, dužni su, uz suglasnost osobe za koju se

podaci traže, od Ministarstva pravosuđa i uprave zatražiti izdavanje posebnog uvjerenja o podacima iz

10 Članak 14. Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji (Narodne novine, br. 143/12, 105/15, 32/17, 53/22): „(2) Iznimno, kada se radi o zasnivanju radnog odnosa ili povjeravanju poslova čije obavljanje podrazumijeva redovite kontakte s djecom, poslodavac mora, uz suglasnost osobe za koju se podaci traže, zatražiti izdavanje posebnog uvjerenja o podacima iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona.“

kaznene evidencije, radi provjere jesu li te osobe pravomoćno osuđene za počinjenje nekog od kaznenih djela iz članka 13. stavku 4. Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji.¹¹

U cilju posebne zaštite djece i maloljetnika, Zakonom o radu, kao općem propisu kojim se u Republici Hrvatskoj uređuju radni odnosi, propisana je dužnost u odnosu na sve poslodavce, kako za vrijeme zasnivanja radnog odnosa, tako i za cijelo vrijeme trajanja toga odnosa, da vode računa o tome da kod osobe koja je u redovitom kontaktu s djetetom i maloljetnikom ne postoji neka od Zakonom propisanih zapreka³, odnosno da takvoj osobi onemogućiti kontakt s djetetom ili maloljetnikom. Poslodavac koji zapošljava maloljetnika ili provodi učenje temeljeno na radu, povremeni rad redovitog učenika prema posebnom propisu, odnosno koji je organizator aktivnosti u kojima sudjeluju djeca i maloljetnici dužan je za osobu koja je u redovitom kontaktu s djetetom i maloljetnikom pribaviti odgovarajuće uvjerenje iz kaznene evidencije koje izdaje Ministarstvo pravosuđa i uprave te uvjerenja da se ne vodi kazneni postupak koje izdaju općinski sudovi.¹²

Tijela javne vlasti, ustanove u postupcima zaštite prava i interesa djece, kao i u postupcima povjeravanja određenih poslova i zadataka u radu s djecom kojima obveza provjere prethodne osuđivanosti za određena kaznena djela proizlazi iz odredbi posebnih zakona (npr. Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Zakon o socijalnoj skrbi, Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju, Zakon o sportu, Zakon o udomiteljstvu i dr.) posebno uvjerenje mogu zatražiti bez suglasnosti osobe za koju se traže¹³ putem obrasca III.a propisanog Pravilnikom o kaznenoj evidenciji (Narodne novine, broj 37/2021 i 39/2021)¹⁴.

O Protokolu

U razdoblju od donošenja prethodnog Protokola, kojeg je Vlada Republike Hrvatske donijela na svojoj sjednici održanoj 26. srpnja 2018. godine, do danas, uslijedile su vrlo značajne izmjene kaznenog zakonodavstva koje izravno utječu na sadržaj Protokola. Tu, svakako, treba posebno istaknuti izmjene Kaznenog zakona, Zakona o kaznenom postupku (Prilog 3.), kao i Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji. Svakako je potrebno istaknuti kako je ovaj Protokol u potpunosti komplementaran novom Nacionalnom planu za suzbijanje

11 Članak 13. Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji (Narodne novine, br. 143/12, 105/15, 32/17, 53/22)

12 Članak 19.b Zakona o radu (Narodne novine, br. 93/14, 127/17, 89/19 i 151/22)

13 <https://mpu.gov.hr/posebno-uvjerenje-iz-kaznene-evidencije-koje-stranka-ne-moze-sama-za-sebe-zatraziti-po-sluzbenoj-duznosti-trazi-nadlezno-tijelo/21497>

14 Ministarstvo pravosuđa i uprave <https://mpu.gov.hr/obraci-21423/21423>

seksualnog nasilja i seksualnog uznemiravanja za razdoblje do 2027. godine, koji je donesen

2022. godine.

Također, izrada ovog Protokola definirana je i kroz obvezu provedbe mjere 3.7. Osigurati primjereno postupanje institucija u slučajevima seksualnog nasilja¹⁵, Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2024. godine.

Protokol je razvijen kako bi osigurao trenutnu, suosjećajnu, rodno i kulturalno osjetljivu sveobuhvatnu pomoć i potporu žrtvi od strane svih nadležnih institucija.¹⁶

Ciljevi Protokola su:

- 1) uvođenje standardiziranog postupka prema žrtvama seksualnog nasilja bez obzira na njihovu dob, mjesto u kojem im se nasilje dogodilo, spol i/ili druge osobne karakteristike. Standardizirani postupak osigurava jedinstvenu praksu svih nadležnih tijela i institucija u Republici Hrvatskoj te pružanje kvalitetne, učinkovite, prema žrtvi usmjerene pomoći i potpore;
- 2) upoznavanje svih osoba iz državnih institucija, tijela i organizacija civilnog društva koje rade na problemu seksualnog nasilja s mogućnostima, pravima i obvezama svakog od relevantnih čimbenika u procesu prijave i procesuiranja nasilja te skrbi za žrtve seksualnog nasilja;
- 3) dugoročni utjecaj na smanjenje seksualnog nasilja, očekujući povećanje vjerojatnosti njegove prijave, procesuiranja i osude počinitelja te ustanovljavanje sustavnih i učinkovitih mehanizama zaštite i pomoći žrtvama ovog kaznenog djela;
- 4) osiguravanje pravovremene i suosjećajne, prema žrtvi usmjerene skrbi, koja osigurava emocionalnu potporu i smanjuje rizik od daljnjeg razvoja traumatskih poremećaja žrtve;
- 5) uspostavljanje efikasne i operativne procedure koja će osigurati brz i koordinirani postupak zaštite žrtava seksualnog nasilja;

¹⁵ „3.7. Osigurati primjereno postupanje institucija u slučajevima seksualnog nasilja, Pokazatelji rezultata:

3.7.1. Izrađen novi Protokol o postupanju u slučajevima seksualnog nasilja s ciljem učinkovitijeg postupanja institucija u slučajevima seksualnog nasilja“

¹⁶ Prvi Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, Vlada je usvojila 2012. godine, a temeljio se na tada važećim zakonima i podzakonskim aktima, na Preporuci Rec(2002)5 Odbora ministara Vijeća Europe državama članicama o zaštiti žena od nasilja i

Memorandumu s objašnjenjima, a sadržajno ishodište je nalazio i u obvezama propisanim Nacionalnom politikom za ravnopravnost spolova, za razdoblje 2011. do 2015. godine, koju je donio Hrvatski sabor 15. srpnja 2011. godine. Budući da Protokol u svojim Završnim odredbama sadrži obvezu ažuriranja teksta sukladno izmjenama, odnosno dopunama propisa koji su za Protokol relevantni, Vlada je u rujnu 2014. godine donijela prvi takav revidirani tekst Protokola, a 2018. godine, nakon ratifikacije Istanbulske konvencije te radi obveze implementacije Direktive o pravima žrtava, Protokol je revidiran drugi put.

Iako svojim utemeljenjem, ali i sadržajem proizlazi iz prethodnih Protokola, ovaj Protokol rezultat je procesa transponiranja odredbi međunarodnih pravnih instrumenata te posljedično unaprjeđenja nacionalnih zakona u pogledu suzbijanja svih oblika nasilja nad ženama, a posebno seksualnog nasilja.

- 6) uspostavljanje neophodne suradnje među stručnjacima i stručnjakinjama iz svih

sustava, radi koordiniranog djelovanja, razmjene informacija u cilju pomoći i podrške žrtvama seksualnog nasilja;

- 7) vođenje ujednačene statistike radi praćenja stanja i kretanja pojavnosti seksualnog nasilja u cilju osiguranja odgovarajućih službi i financijskih sredstava za potporu žrtvama seksualnog nasilja;
- 8) osiguravanje standardiziranog i odgovarajućeg prikupljanja dokumentacije i pohrane fizičkih dokaza posebno obučених stručnjaka/inja što će dovesti do veće vjerojatnosti identifikacije, procesuiranja i osude počinitelja seksualnog nasilja;
- 9) unaprjeđenje kvalitetne zdravstvene zaštite žrtvama seksualnog nasilja, uključujući pregled, tretman te praćenje zdravstvenog stanja žrtve;
- 10) unaprjeđenje interdisciplinarnog pristupa u pružanju pomoći žrtvi koristeći usluge institucionalnih i izvaninstitucionalnih oblika skrbi za žrtve seksualnog nasilja na lokalnoj i nacionalnoj razini;
- 11) osiguravanje povjerljivosti podataka u skladu s važećim propisima etičkim kodeksima i međunarodnim ugovorima kojih je Republika Hrvatska stranka, a odnose se na zaštitu privatnosti.

Protokol sadrži:

- a) obveze nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja i pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim seksualnom nasilju;
- b) oblike, način i sadržaj suradnje između nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja i pružanju pomoći i zaštite osobama izloženim seksualnom nasilju;
- c) završne odredbe kojima se propisuju postupanja u skladu s aktivnostima ovog Protokola.

II. OBVEZE NADLEŽNIH TIJELA U SLUČAJU SEKSUALNOG NASILJA

Prilikom prijave za bilo koji oblik seksualnog nasilja sva nadležna tijela dužna su osigurati adekvatnu i pravodobnu zaštitu žrtava te učinkovit progon počinitelja nasilja. Nadležna tijela koja su zakonskim ili drugim propisima ovlaštena postupati prilikom prijave na seksualno nasilje su prije svega: policija, pravosudna tijela (sud i državno odvjetništvo), Hrvatski zavod za socijalni rad (dalje: Zavod), ustanove iz sustava zdravstva, pravobraniteljske

institucije te tijela iz Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu¹⁷.

S obzirom na činjenicu da se ova vrsta nasilja može dogoditi u radnom, odgojnom, obrazovnom, školskom, sportskom ili bilo kojem drugom okruženju, kao i s obzirom na širok spektar svih pojava oblika ove vrste nasilja, sve odgojno - obrazovne ustanove, škole, sveučilišta i fakulteti, privatne i javne sportske institucije, kulturno – umjetničke institucije, svi poslodavci iz privatnog i javnog sektora dužni su svojim internim propisima propisati postupke zaprimanja prijave te procedure postupanja po prijavama za seksualno nasilje.

Ovdje je važno istaknuti kako prijava policiji/državnom odvjetništvu ne isključuje odgovornost institucije da odmah po zaprimanju prijave sama utvrdi relevantne činjenice, zaštiti žrtvu te provede disciplinski i/ili stegovni postupak protiv počinitelja zbog težih ili lakših povreda obveza iz radnog odnosa i narušavanja ugleda institucije i to neovisno o tijeku i ishodu kaznenog postupka.

Ukoliko neka institucija, ustanova i/ili poslodavac nemaju internim propisima normiran postupak prijavljivanja i kažnjavanja počinitelja za seksualno nasilje, dužni su u najkraćem mogućem roku donijeti navedene dokumente sukladno odredbama o zaštiti dostojanstva radnika/ca iz Zakona o radu te drugim zakonima i propisima, kao i odredbama ugovora o radu, odnosno sukladno vlastitim internim propisima (pravilnici, kolektivni ugovori, statuti i slično).

Preporuka je da se teži oblici seksualnog nasilja uvijek tretiraju kao teške povrede obveza iz radnog odnosa te da rezultiraju otkazom.

1. POLICIJA

Cilj postupanja policije u slučajevima seksualnog nasilja, osim pružanja odgovarajuće zaštite, kako bi se smanjio rizik od daljnje viktimizacije, jest učinkovito otkrivanje počinitelja i prikupljanje dokaza.

1.1. Hitne mjere i radnje

Temeljna policija činit će samo ono što ne trpi odgodu kao što je zaštita života i zdravlja žrtve (uklanjanje neposredne opasnosti, pružanje prve pomoći i organiziranje hitne liječničke

17 Zakon o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu (Narodne novine broj 64/15 i 98/19)

<https://www.zakon.hr/z/794/Zakon-o-pravima-%C5%Bertava-seksualnog-nasilja-za-vrijeme-oru%C5%BEane-agresije-na-Republiku-Hrvatsku-u-Domovinskom-ratu>

pomoći), prikupljanje početnih obavijesti o događaju, osiguranje mjesta događaja, tragova i ostalo.¹⁸

Za vođenje kriminalističkog istraživanja i postupanje u slučajevima seksualnog nasilja ovlašten je policijski službenik/ca stručno osposobljen za postupanje u slučajevima seksualnog nasilja, a koji djeluje na području određene policijske uprave (broj takvih službenika/ca ovisi o kategoriji policijske uprave/policijske postaje).

U slučajevima seksualnog nasilja kada su oštećena djeca, za vođenje kriminalističkog istraživanja, ovlašteni su policijski službenici/e za mladež.¹⁹

Kada god je to moguće osigurati, u slučajevima seksualnog nasilja postupat će policijski službenici/e koji su osposobljeni za postupanje u slučajevima seksualnog nasilja.

Sukladno članku 43.a. Zakona o kaznenom postupku, prije ispitivanja žrtve, policijski službenici/e će u suradnji s tijelima, organizacijama ili ustanovama za pomoć i podršku žrtvama kaznenih djela provesti pojedinačnu procjenu potrebe žrtve za zaštitom (Prilog 2.).²⁰

Također, Pravilnik o načinu provedbe pojedinačne procjene žrtve²¹ u članku 3. propisuje da u svrhu pojedinačne procjene potreba žrtve mogu pribaviti potrebne podatke od

¹⁸ Postupanje policije u odnosu na žrtve kaznenih djela definirano je Pravilnikom o načinu postupanja policijskih službenika (Narodne novine, broj 20/2022)

¹⁹ Ovlasti policijskih službenika/ca za mladež propisana su Zakonom o sudovima za mladež (Narodne novine, br. 84/11, 143/12, 148/13, 56/15 i 126/19) i Zakonom o policijskim poslovima i ovlastima (Narodne novine, br.

76/09, 92/14 i 70/19)

20 Članak 43.a Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19 i 126/19, 130/20, 80/22):

(1) Prije ispitivanja žrtve, tijelo koje provodi ispitivanje će u suradnji s tijelima, organizacijama ili ustanovama za pomoć i podršku žrtvama kaznenih djela provesti pojedinačnu procjenu žrtve. Pojedinačna procjena žrtve uključuje utvrđivanje postoji li potreba za primjenom posebnih mjera zaštite u odnosu na žrtvu te ako postoji, koje posebne mjere zaštite bi se trebale primijeniti (poseban način ispitivanja žrtve, uporaba komunikacijskih tehnologija radi izbjegavanja vizualnog kontakta s počiniteljem i druge mjere propisane zakonom). Kada je žrtva kaznenog djela dijete, pretpostavit će se da postoji potreba za primjenom posebnih mjera zaštite te utvrditi koje posebne mjere zaštite treba primijeniti.

(2) Pri poduzimanju pojedinačne procjene žrtve osobito se uzimaju u obzir osobne značajke žrtve, vrsta ili narav kaznenog djela i okolnosti počinjenja kaznenog djela. Pri tome se posebna pažnja posvećuje žrtvama koje su pretrpjele značajnu štetu zbog težine kaznenog djela, žrtvama kaznenog djela počinjenog zbog nekog osobnog svojstva žrtve, te žrtvama koje njihov odnos s počiniteljem čini osobito ranjivima.

(3) U smislu stavka 2. ovoga članka, pojedinačna procjena žrtve na odgovarajući način uključuje osobito žrtve terorizma, organiziranog kriminala, trgovanja ljudima, rodno uvjetovanog nasilja, nasilja u bliskim odnosima, spolnog nasilja i spolnog iskorištavanja ili zločina iz mržnje te žrtve s invalidnošću.

(4) Pojedinačna procjena žrtve provodi se uz sudjelovanje žrtve i uzimajući u obzir njezine želje, uključujući i želju da se ne koriste posebne mjere zaštite propisane zakonom.

(5) Tijelo koje vodi postupak će broj ispitivanja žrtve za koju je utvrđena posebna potreba zaštite svesti na najmanju moguću mjeru. Državni odvjetnik može predložiti da se takav svjedok ispita na dokaznom ročištu.

(6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove donosi pravilnik o načinu provedbe pojedinačne procjene žrtve iz stavka 1. ovoga članka.

21 Pravilnik o načinu provedbe pojedinačne procjene žrtve (Narodne novine, br. 106/2017) https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_10_106_2426.html

Zavoda te drugih tijela, organizacija i ustanova koje pružaju pomoć i podršku žrtvama kaznenih djela, a posebno od Odjela za podršku žrtvama i svjedocima u županijskim sudovima u kojima su ustrojani. Policijski službenici/e razmotrit će preporuke tijela, organizacija i ustanova, kao i preporuke organizacija civilnog društva koje pružaju pomoć i podršku žrtvama da je potrebno odrediti mjere zaštite žrtve ukoliko su te organizacije i ustanove već sačinile takvu preporuku na temelju rada sa žrtvom.

1.1.1. Način prikupljanja početnih saznanja od žrtve

1) odmah o događaju izvijestiti stručno osposobljenog policijskog službenika/cu za seksualno nasilje koji će se uključiti što ranije u provođenje izvida i preuzeti daljnje postupanje i koordinaciju;

2) žrtvu smjestiti u prikladnu prostoriju;

3) početna saznanja od žrtve prikuplja jedan policijski službenik/ca kojeg odredi nadležni rukovoditelj/ica. Početna saznanja kad god je to moguće, odnosno ukoliko isto nije povezano sa znatnom odgodom postupanja, prikuplja stručno osposobljen policijski službenik/ca za seksualno nasilje;

4) prikupljanju obavijesti od žrtve s invaliditetom (intelektualnim, mentalnim,

osjetilnim ili tjelesnim oštećenjima) mora se pristupiti kao i prikupljanju obavijesti od žrtava bez invaliditeta, na ravnopravnoj osnovi. Za gluhe i gluhoslijepe osobe potrebno osigurati prevoditelja za gluhe ili gluhoslijepe osobe. U prikupljanju obavijesti od žrtve s invaliditetom, kao i u svim daljnjim postupcima komunikacije, osigurati da žrtva s invaliditetom razumije verbalne i svake druge upute;

5) u cilju zaštite žrtve potrebno joj je osigurati privatnost tijekom prikupljanja obavijesti i udaljiti ostale policijske službenike/ce iz prostora u kojemu se prikupljaju početna saznanja;

6) potrebno je uzeti u obzir da je žrtva upravo u prvim trenucima poslije počinjenja seksualnog nasilja u vrlo teškom psihičkom stanju te se postupa s posebnim obzirom i vodi briga o specifičnim potrebama. Žrtva iz neverbalnog ponašanja policijskog službenika/ce ne smije osjetiti nevjericu, neodobravanje, neprijateljstvo te osudu zbog onog što joj se dogodilo;

7) o prikupljenim obavijestima pravovremeno će obavijestiti nadležnog državnog odvjetnika/cu radi daljnje koordinacije u postupanju.

1.1.2. Policijski službenik/ca stručno osposobljeni za postupanje u slučajevima seksualnog nasilja u pogledu zaštite žrtve će:

1) voditi i koordinirati kriminalističko istraživanje i postupanje prema žrtvi;

2) osigurati žurnost postupanja učinkovitom organizacijom kriminalističkog istraživanja, prije početka postupanja žrtvu na razumljiv i primjeren način upoznati s pravima koja joj po zakonu pripadaju te načinom na koji može ostvariti svoja prava. Nakon usmenog informiranja policijski službenik/ca žrtvi uručuje pisanu obavijest o pravima kao i dostupne podatke o službama za zaštitu i podršku žrtvama i besplatnom broju telefona za podršku žrtvama, neovisno o tome želi li žrtva prijaviti kazneno djelo ili ne;

3) objasniti joj koje će se radnje poduzeti i zbog čega su te radnje potrebne, spriječiti nepotrebno ponavljanje radnji (razodijevanje žrtve, opći tjelesni, ginekološki i drugi potrebni specijalistički pregled, fotografiranje, izuzimanje odjevnih predmeta, tragova, brisova, nespornih uzoraka, pozivanja u prostorije policije) te uputiti policijske službenike/ce i/ili istražitelje/ice koji ih provode da se ponašaju posebno obzirno i ne diskriminirajuće prema žrtvi;

4) ukoliko će policijski službenik/ca - istražitelj/ica po nalogu državnog odvjetnika/ce provoditi određene dokazne radnje, nastojat će se da za iste bude imenovan policijski službenik/ca za seksualno nasilje - istražitelj/ica koji je u istom predmetu već postupao prema istoj žrtvi;

5) u komunikaciji sa žrtvom i planiranju potrebnih radnji potrebno je poduzeti mjere koje će u najvećoj mogućoj mjeri onemogućiti dodatnu viktimizaciju višekratnim ispitivanjima i/ili stigmatizaciju žrtve u socijalnoj sredini;

6) obavljati detaljan obavijesni razgovor sa žrtvom te detaljno prikupiti obavijesti od žrtve sukladno pravilima struke;

7) upoznati žrtvu s mogućnostima dobivanja stručne pomoći radi zaštite fizičkog i psihičkog zdravlja;

8) upoznati žrtvu s odredbama Zakona o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela i obrascu za podnošenje zahtjeva;

9) bez nepotrebne odgode obavijestiti žrtvu na njezin zahtjev o ukidanju pritvora ili istražnog zatvora, bijegu okrivljenika, te mjerama koje su poduzete radi njezine zaštite;

10) u slučajevima seksualnog nasilja počinjenog putem komunikacijske tehnologije na štetu nepoznatih žrtava, posebice djece, nastaviti kriminalističko istraživanje u cilju

identifikacije žrtava, a potom i poduzeti druge potrebne mjere i radnje;

11) u slučaju saznanja da se na domenskom prostoru Republike Hrvatske nalazi sadržaj koji prikazuje seksualno zlostavljanje i/ili iskorištavanje djece ili spolno eksplicitni sadržaj osobe kojim se vrijeđa privatnost osobe, policija će o tome obavijestiti CARNet (Hrvatsku akademsku i istraživačku mrežu) koji će onemogućiti pristup sadržaju.²²

²² Pravilnik o ustrojstvu i upravljanju vršnom nacionalnom internetskom domenom, članak 9. (Narodne novine, br. 38/10, 81/15, 5/17 i 76/22)

12) u slučaju seksualnog nasilja počinjenog na štetu djeteta u roku od dvadeset i četiri sata obavijestiti nadležni područni ured Zavoda;

13) u slučaju da je riječ o seksualnom nasilju prema djetetu od strane djelatnika u odgojno- obrazovnom sustavu obavijestiti odgovornu osobu te ustanove kako bi se poduzele mjere zaštite djece s kojom ta osoba dolazi u kontakt, uz upozorenje o tajnosti izvida. Ukoliko je utvrđena sumnja da je počinjeno seksualno nasilje prema djetetu, policija, državno odvjetništvo i sud su dužni poduzeti zakonom propisane radnje kako bi se osiguralo da počinitelj ne bi nastavio sa kažnjivim ponašanjem ili utjecao na svjedoke (sukladno članku 123. Zakona o kaznenom postupku).

1.1.3. Značajke prikupljanja obavijesti od žrtve

1) policijski službenik/ca stručno osposobljen za postupanje u slučajevima seksualnog nasilja mora uzeti u obzir dob žrtve, fizičko i psihičko stanje žrtve, način počinjenja seksualnog nasilja, nastale posljedice i sukladno tome prilagoditi tehnike obavljanja obavijesnog razgovora (uvažavanje traumatskog iskustva žrtve, izbjegavanje predrasuda, uspostavljanje povjerenja, uporaba terminologije primjerene i razumljive žrtvi, duljina trajanja razgovora i slično);

2) prikupljanje obavijesti vezane za intimu žrtve mora se provesti s osobitom pažnjom, žrtva nije dužna odgovarati na pitanja koja se odnose na njezin strogo osobni život;

3) dopustiti žrtvi izbor da s njom obavijesni razgovor obavi policijska službenica ili policijski službenik;

4) ovisno o specifičnim potrebama žrtve, zatražiti pomoć specijaliziranog stručnjaka/kinje koji će ovisno o individualnim potrebama žrtve pružiti njoj primjerenu i podršku i na njoj razumljiv način ovisno o dobi žrtve, potrebama žrtve za individualnom podrškom ukoliko je žrtva osoba sa mentalnim, intelektualnim, osjetilnim ili tjelesnim oštećenjem, odnosno ukoliko žrtva ne poznaje hrvatski jezik i slično;

5) omogućiti da razgovoru prisustvuje osoba u koju žrtva ima povjerenja i u čijoj se nazočnosti osjeća sigurno;

6) omogućiti predstavnicima/cama organizacija civilnoga društva kontakt sa žrtvom u vezi s pružanjem potpore žrtvi ako je žrtva s tim suglasna ili to zahtijeva, ovisno o tijeku kriminalističkog istraživanja;

7) prikupljanje obavijesti od djeteta se u pravilu poduzima u prisutnosti roditelja, odnosno skrbnika, osobe kojoj je dijete povjereno na svakodnevnu skrb ili stručne osobe Zavoda, osim u slučaju postojanja sumnje da su počinitelji kažnjive radnje na štetu djeteta. Ako se

prikupljanje obavijesti od djeteta poduzima u službenim prostorijama policije, u pravilu će se prikupljati i za tu svrhu posebno opremljenim prostorijama;

8) sukladno utvrđenom odnosu na pojedinačnu potrebu žrtve za zaštitom, kao i ovisno o

taktici postupanja u svakom konkretnom slučaju, sa žrtvom dogovoriti i način eventualno daljnje komunikacije.

1.2. Zaštita žrtve seksualnog nasilja

Policijski službenici/e koji provode izvide dužni su osigurati zaštitu identiteta žrtve seksualnog nasilja od samog početka kriminalističkog istraživanja. Ne smiju se javno objaviti podaci temeljem kojih bi se mogao utvrditi identitet žrtve.

Policija je dužna pružiti žrtvi potrebnu zaštitu sukladno sigurnosnoj prosudbi o postojanju ozbiljne opasnosti od ponavljanja seksualnog nasilja, ugrožavanja zdravlja i života žrtve te mogućih naknadnih utjecaja počinitelja na njen iskaz.

U slučajevima seksualnog nasilja počinjenog na štetu djeteta, policija je dužna obavijestiti nadležnu podružnicu Zavoda radi poduzimanja mjera za zaštitu djetetovih prava.

2. ZDRAVSTVO

Zdravstvena zaštita žrtava seksualnog nasilja provodi se u okvirima koje propisuje Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju, Zakon o zaštiti prava pacijenata, Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama²³ i drugi pravni propisi iz ovog područja.

Pregledi žrtava seksualnog nasilja obavljaju se u općim bolnicama i kliničkim zdravstvenim ustanovama - klinikama, kliničkim bolnicama i kliničkim bolničkim centrima (dalje: zdravstvena ustanova). U slučaju da žrtva dođe u ustanovu na razini primarne zdravstvene zaštite, nakon obrade i pružanja hitne medicinske pomoći, u slučaju sumnje na seksualno nasilje, liječnik/ca obavještava policiju i u koordinaciji s policijom upućuje žrtvu u zdravstvenu ustanovu. Zdravstvene ustanove obvezne su žrtvi osigurati žurnu i sveobuhvatnu zdravstvenu skrb radi očuvanja tjelesnog i psihičkog zdravlja u skladu sa suvremenim standardima i praksom, bez obzira kada je seksualno nasilje počinjeno.

²³ Zakon o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine, br. 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22, 33/23), Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine, br. 80/13, 137/13, 98/19, 33/23), Zakon o zaštiti prava pacijenata (Narodne novine, br. 169/04, 37/08), Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (Narodne novine, br. 76/14)

Zdravstvene ustanove obvezne su postupati sukladno Protokolu te relevantnim zakonima i drugim aktima vezanim uz zdravstvene djelatnosti radi zaštite žrtava te prikupljanja, evidentiranja i čuvanja dokaza sukladno odgovarajućim odredbama Zakona o podacima i informacijama u zdravstvu i Zakona o liječništvu.

2.1. Medicinski protokol

Žrtva seksualnog nasilja može biti upućena u zdravstvenu ustanovu od strane primarne zdravstvene zaštite, može doći sama ili uz pratnju policije i/ili osobe od povjerenja. Ako žrtva dođe bez pratnje policije, zdravstveni radnici/e obvezni su bez odgode pozvati policiju, a ako je žrtva dijete, potrebno je obavijestiti roditelje, skrbnika/cu, odnosno osobu kojoj je povjerena skrb o djetetu, osim ako se sumnja da su oni počinitelji seksualnog nasilja u kom slučaju se poziva stručnog radnika/cu Zavoda, odnosno izvan radnog vremena dežurnog stručnog radnika Zavoda.

Liječničkom pregledu može uz pristanak žrtve prisustvovati roditelj/skrbnik/ca,

predstavnik/ca Zavoda ili druga osoba od povjerenja žrtve.

Žrtvu, bez obzira na dob i spol, pregledava dežurni liječnik/ca, obavezno specijalist/kinja starije službe ili nadslužbe, sukladno medicinskim indikacijama, a poželjno je da pregled obavljaju dva specijalista/kinje.

Djecu žrtve treba pregledavati isključivo liječnik/ca specijalist/kinja pedijatar. Ako ne postoji pedijatar odgovarajućih stručnih kompetencija obzirom na medicinske indikacije, djecu žrtve treba pregledavati odgovarajući liječnik/ca specijalist/kinja.

Potrebno je utvrditi uzroke i način nastanka ozljeda te obaviti cjeloviti tjelesni pregled i profilaksu bolesti koji uključuje:

2.1.1. Informirani pristanak žrtve na cjelovit pregled i tretman

Dežurni/a liječnik/ca specijalista/kinja obavezan je objasniti žrtvi, uključujući i žrtvu lišenu poslovne sposobnosti²⁴, zašto se provodi pregled i što on sve uključuje te joj navedeno obrazloženo pružiti i u pisanom obliku, uvažavajući potrebnu prilagodbu u komunikaciji u

24 „Poslovna sposobnost i mentalna sposobnost dva su različita koncepta. Poslovna sposobnost je sposobnost biti nositelj prava i obveza (pravni nositelj) i izvršavati prava i obveze (pravni aktivitet). Ona je ključni čimbenik značajnijeg sudjelovanja u društvu. Mentalna sposobnost se odnosi na vještine donošenja odluka, koje se prirodno razlikuju od osobe do osobe te i kod iste osobe mogu varirati, što ovisi o mnoštvu faktora, uključujući okolišne i društvene faktore.“ (Opći komentar br. 1 (2014.), članak 12. Jednakost pred zakonom, Konvencija o pravima osoba s invaliditetom). U skladu s navedenim, lišenje poslovne sposobnosti samo po sebi ne znači nesposobnost za davanje pristanka pa se i kod osobe lišene poslovne sposobnosti mora utvrđivati sposobnost za davanje pristanka. (prema standardu propisanom Zakonom o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, Narodne novine, br.79/14; Komentar Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, str.64-68.)

slučaju invaliditeta žrtve. Pregled se obavlja uz pisani pristanak žrtve, a u slučaju da žrtva odbije pregled, dužna je to pisano izraziti sukladno Pravilniku o obrascu suglasnosti te obrascu izjave o odbijanju pojedinog dijagnostičkog, odnosno terapijskog postupka (Narodne novine, br. 10/08).

Pravo na suodlučivanje pacijenta koje obuhvaća pravo pacijenta na obaviještenost i pravo na prihvaćanje ili odbijanje pojedinoga dijagnostičkog, odnosno terapijskog postupka kao i zaštita pacijenta koji nije sposoban dati pristanak propisani su Zakonom o zaštiti prava pacijenata (Narodne novine, br. 169/04 i 37/08).

Ako su dežurni liječnici oba spola treba dopustiti žrtvi izbor da pregled obavi dežurni liječnik specijalista ili dežurna liječnica specijalistkinja.

2.1.2. Utvrđivanje opće anamneze i pregled

2.1.2.1. Obavezan je pregled cijelog tijela žrtve radi utvrđivanja mogućih ozljeda i uzimanje anamnestičkih podataka. Na osnovi medicinskih indikacija, žrtva se po potrebi upućuje drugom specijalistu/kinji.

2.1.2.2. Anamnestički podaci i utvrđeni fizikalni status osobe se upisuje u medicinsku dokumentaciju, koja uključuje:

- a) podatke o žrtvi seksualnog nasilja;
- b) vrijeme pregleda/vrijeme proteklo od počinjenja kaznenog djela;
- c) evidenciju ozljeda (detaljan opis, prikaz na crtežu tijela);

d) eventualno postojanje kroničnih bolesti ili specifičnih stanja koja mogu utjecati na pregled i posljedice.

2.1.2.3. U slučaju tjelesne ozljede, liječnik/ca dužan je ispuniti obrazac – tiskanicu Prijava ozljede/bolesti Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje te Prijavu označiti brojem koji sadrži sat, datum, mjesec i godinu nastanka ozljede i pregleda. Prijavu treba voditi u medicinskoj dokumentaciji. Navedena prijava podnosi se područnom uredu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje prema prebivalištu osigurane osobe. Sukladno odredbama Zakona o liječništvu, liječnik je obavezan podnijeti prijavu policiji ili državnom odvjetništvu kada tijekom obavljanja liječničke djelatnosti posumnja da je tjelesna ozljeda osobe nastala nasilnim putem.

2.1.2.4. Uz osnovne podatke anamneze i pregleda, isto uključuje i prikupljanje:

a) uzoraka pomoću pribora iz seta za uzimanje uzoraka u slučaju silovanja koji sa sobom donosi policija (set za izuzimanje bioloških tragova - uzorka krvi, kose, stidnih dlaka, brisova, noktiju, donjeg rublja (gaćica) nošenih za vrijeme počinjenja seksualnog nasilja i dr.);

b) prema medicinskoj indikaciji uzimanje brisova za Papa test i test na trudnoću;

c) prema medicinskoj indikaciji provođenje mikrobioloških testova, uključujući i testiranje na spolno prenosive bolesti (sifilis, gonoreju, HIV, hepatitis B i C i dr.). Biološki tragovi prikupljaju se sukladno Zakonu o kaznenom postupku i Pravilniku o načinu uzimanja biološkog materijala i provođenja molekularno genetske analize.

2.1.3. Propisivanje terapije i upute za daljnje postupke

U cilju zaštite žrtve i njezinog zdravstvenog stanja te pružanja potpore potrebno je:

1) prema medicinskoj indikaciji propisati terapiju i/ili ponuditi postkoitalnu kontracepciju;

2) obvezno dogovoriti kontrolni pregled žrtve najkasnije u roku od sedam dana, a u slučaju potrebe i ranije;

3) uputiti žrtvu u jedinicu za zaštitu mentalnog zdravlja, prema potrebi uz pratnju, radi pružanja potpore žrtvi i ublažavanja učinka traumatskog događaja;

4) upoznati žrtvu s postojanjem institucionalnih i izvaninstitucionalnih tijela za pomoć i potporu (Zavod, specijalizirane organizacije civilnog društva koje pružaju pomoć žrtvama seksualnog nasilja i dr.);

5) preporučiti žrtvi da se obrati izabranom liječniku/ci na razini primarne zdravstvene zaštite zbog daljnjeg liječenja te izdavanja potrebnih recepata, uputnica i dr.;

6) u slučaju da se utvrdi da žrtva nema regulirano zdravstveno osiguranje, zdravstvena ustanova dužna je postupiti sukladno važećim pravnim propisima iz područja zdravstvenog osiguranja.

2.1.4. Zaštita mentalnog zdravlja žrtava seksualnog nasilja

Nužno je osigurati sustavnu zaštitu mentalnog zdravlja žrtava seksualnog nasilja, koja treba biti lako dostupna i pravovremena pomoć i potpora u sklopu djelatnosti/sluzbi za zaštitu mentalnog zdravlja.

Takve službe imaju za cilj olakšati oporavak od posljedica seksualnog nasilja. Stručne osobe koje se nalaze u specijaliziranim službama moraju biti osposobljene za pružanje adekvatne pomoći žrtvama kako bi mogle pružiti posebno osjetljiv odgovor na potrebe žrtava. Za osobe iz područja zaštite mentalnog zdravlja koje rade sa žrtvama seksualnog nasilja, uz obavezu osnovnu stručnu izobrazbu nužno je trajno stručno usavršavanje o problematici seksualnog nasilja i radu sa žrtvama seksualnog nasilja, kao i o specifičnostima u radu sa

žrtvama seksualnog nasilja koje su osobe s invaliditetom. Također, preporuča se i dodatno stručno usavršavanje iz seksualne terapije.

U okviru osnovne zdravstvene zaštite:

- 1) po potrebi žrtvi treba osigurati kontakt sa stručnom osobom iz jedinice za zaštitu mentalnog zdravlja koja je educirana za rad sa žrtvama seksualnog nasilja (npr. psiholog/inja, psihijatar/psihijatrica) radi pružanja potpore žrtvi te prevencije razvoja traumatskih reakcija;
- 2) žrtvu unutar jedinice za zaštitu mentalnog zdravlja treba hitno uključiti u terapijske postupke;
- 3) potrebno je pružiti žrtvi osnovne informacije o oblicima pomoći i potpore te upoznati žrtvu s postojanjem službi za pomoć i potporu (Zavod, odjeli za podršku žrtvama i svjedocima, specijalizirane organizacije civilnog društva koje pružaju pomoć i podršku žrtvama seksualnog nasilja i slično).

U zdravstvenim ustanovama pri jedinicama za zaštitu mentalnog zdravlja potrebno je imenovati jednu stručnu osobu koja je kontakt osoba za slučajeve seksualnog nasilja kako bi se proces osiguravanja nužne zaštite mentalnog zdravlja ubrzao i koordinirao.

2.1.5. Obveze prema drugim tijelima

Na traženje državnog odvjetništva, zdravstvene su ustanove dužne odmah dostaviti cjelokupnu dokumentaciju koja je značajna za razjašnjavanje i dokazivanje kaznenih djela, osim one koja predstavlja zakonom zaštićenu tajnu.²⁵

Žrtva ima pravo na presliku cjelovite medicinske dokumentacije pa joj se istu na njezin zahtjev treba i ustupiti sukladno Zakonu o zaštiti prava pacijenata.

2.2. Odgovornost zdravstvenih ustanova

Zdravstvene ustanove dužne su:

- 1) osigurati osposobljeno i kvalificirano osoblje za provođenje pregleda u slučaju seksualnog nasilja 24 sata dnevno;
- 2) osigurati kontinuiranu izobrazbu stručnog osoblja iz područja seksualnog nasilja;
- 3) odrediti osobu/e koja/e koordinira/ju zaštitu i pomoć žrtvama seksualnog nasilja;
- 4) osigurati dostupnost profilakse za spolno prenosive bolesti i trudnoću sukladno medicinskoj indikaciji i utvrđenoj proceduri u okviru zdravstvenog sustava;
- 5) u slučaju seksualnog nasilja omogućiti policijskim službenicima neometano provođenje kriminalističkog istraživanja tijekom ili po dovršetku provođenja tjelesnog pregleda u cilju izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja radnji (razodijevanje žrtve, fotografiranje ozljeda radi fiksiranja dokaza, izuzimanje odjevnih predmeta, tragova, briseva, nespornih uzoraka, pozivanja u prostorije policije i dr.). Radi učinkovite organizacije provođenja radnji,

²⁵ Zakon o kaznenom postupku, članak 206.g stavak 2.

postupanjem će koordinirati osposobljeni policijski službenik/ca za seksualno nasilje, državni/a odvjetnik/ca i dežurni/a liječnik/ca specijalist/kinja. Žrtva mora dati pisani pristanak nakon prethodnog objašnjenja svrhe postupaka. U slučaju da žrtva iz objektivnih razloga ne može dati svoj pristanak, primjenjuju se odredbe Zakona o kaznenom postupku.

3. IZVANINSTITUCIONALNA POMOĆ I PODRŠKA

OSOBAMA KOJE SU PREŽIVJELE SEKSUALNO NASILJE

Za sve osobe koje prežive seksualno nasilje iznimno je važna pravovremena, lako dostupna i stručna pomoć i podrška. Ona je u Hrvatskoj dostupna u okviru nadležnih institucija, kao i od strane organizacija civilnog društva tzv. izvaninstitucionalna pomoć i podrška.

Izvaninstitucionalna pomoć i podrška žrtvama seksualnog nasilja uključuje mjere pružanja pomoći i potpore žrtvama seksualnog nasilja sukladno međunarodnim dokumentima i zakonskim propisima²⁶. Sve usluge u okviru izvaninstitucionalne pomoći i podrške za osobe

²⁶ Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji u više članaka navodi smjernice i obveze države za uspostavu sustava podrške žrtvama seksualnog nasilja, uključujući i djecu žrtve seksualnog nasilja (članak 18., članak 19., članak 20., članak 22. i članak 25.). Prilikom poduzimanja potrebnih mjera obveza je postupanja u skladu s razumijevanjem rodno utemeljenog nasilja i usredotočenost na ljudska prava i sigurnost žrtava. Pružanje usluga ne smije ovisiti o spremnosti žrtve da prijavi seksualno nasilje i/ili svjedoči protiv počinitelja. Članak 25. Istambulske konvencije posebno upućuje na obvezu države da osigura osnivanje dovoljnog broja odgovarajućih, lako dostupnih specijaliziranih službi za žrtve seksualnog nasilja.

Konvencija o pravima osoba s invaliditetom naglašava kako su žene i djevojke s invaliditetom izložene višestrukoj diskriminaciji te je država dužna poduzeti mjere radi osiguranja punog i ravnopravnog uživanja svih njihovih ljudskih prava i temeljnih sloboda (čl.6. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom). Posebnu pažnju posvećuje zaštiti osoba s invaliditetom od nasilja, zlostavljanja i izrabljivanja te nalaže državi poduzimanje prikladnih zakonodavnih, upravnih, socijalnih, obrazovnih i drugih mjere radi zaštite osoba s invaliditetom, kako unutar tako i izvan njihovog doma, od svih oblika izrabljivanja, nasilja i zlostavljanja, uključujući i aspekte istih vezane uz spol. Države članice su dužne poduzeti sve primjerene mjere radi sprečavanja svih oblika izrabljivanja, nasilja i zlostavljanja, osiguravajući osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima i njegovateljima, među ostalim, odgovarajuće oblike pomoći i potpore koji uvažavaju njihovu spol i dob, uključujući i osiguravanje informacija i edukacije o tome kako izbjeći, prepoznati i izvijestiti o slučajevima izrabljivanja, nasilja i zlostavljanja. Države trebaju osigurati da službe zaštite budu senzibilizirane s obzirom na dob, spol i invaliditet (čl.16. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom).

Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PU u članku 8. govori o pravu na pristup službama za potporu žrtvama, a u članku 9. o potporama koje pružaju službe za potporu žrtvama. Direktiva stavlja naglasak na specijalizirane službe za podršku žrtvama koje osiguravaju ciljanu i integriranu potporu za žrtve određenih kaznenih djela, poput žrtava seksualnog nasilja, uključujući potporu i savjetovanje nakon traume.

Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (Lanzerote konvencija) obvezuje državu da osigura pomoć djeci žrtvama, kratkoročno i dugoročno, u njihovom fizičkom i psihosocijalnom oporavku. U tu svrhu će poduzeti mjere za suradnju s nevladinim organizacijama, drugim relevantnim organizacijama ili drugim elementima civilnoga društva uključenima u pomoć žrtvama.

Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP u čl. 19. obvezuje državu da djetetu žrtvi osigura pomoć i potporu prije kaznenog postupka, za vrijeme tog postupka i odgovarajuće vrijeme

nakon zaključivanja toga postupka, kako bi im se omogućilo ostvarivanje prava iz Direktive. Pomoć i potpora djetetu žrtvi ne smije biti uvjetovana spremnošću na suradnju u kaznenoj istrazi, prilikom progona ili sudskog postupka. Nakon ocjene posebnih okolnosti svakog pojedinog slučaja djeteta žrtve, treba se

koje su preživjele seksualno nasilje trebaju biti besplatne, lako dostupne, anonimne i osigurane neovisno o tome je li seksualno nasilje prijavljeno. Ukoliko se vodio kazneni postupak, usluge su dostupne tijekom kao i po završetku kaznenog postupka, dokle god postoji potreba za podrškom, neovisno o vrsti sudske odluke koja je donesena.

U Republici Hrvatskoj uspostavljen je mješoviti sustav podrške žrtvama svih kaznenih djela, uključujući i žrtve seksualnog nasilja. Sustav podrške žrtvama kaznenih djela obuhvaća opće službe (za žrtve svih kaznenih djela) i specijalizirane službe (za određenu vrstu kaznenih djela ili kategoriju žrtava).

Za žrtve seksualnog nasilja u Republici Hrvatskoj kao specijalizirana služba djeluje Ženska soba - Centar za žrtve seksualnog nasilja (dalje: Centar). U okviru Centra multidisciplinarni tim stručnjakinja pruža besplatnu, pravovremenu i lako dostupnu pomoć i podršku osobama koje su preživjele seksualno nasilje i njima bliskim osobama. U Centru je direktan rad s osobama koje su preživjele seksualno nasilje utemeljen na kombinaciji tri ključna pristupa – razumijevanje rodne perspektive seksualnog nasilja, pristup usmjeren na žrtvu i pristup utemeljen na razumijevanju utjecaja traume. Usluge su dostupne djeci od 15. do 18. godine i svim punoljetnim osobama:

- psihološko savjetovanje (krizno, dugotrajno),
- psihoterapijski rad u proradi traumatskog iskustva,
- pravno savjetovanje uključujući i informiranje o pravima u okviru kaznenog postupka,
- informiranje o dostupnim uslugama u sustavu zdravstva,
- podrška u postupku prijave seksualnog nasilja,
- priprema za sudski postupak,
- pratnja tijekom sudskog postupka na sve nadležne institucije u svojstvu osobe od povjerenja (pratnja u policiju, bolnicu, državno odvjetništvo, sud, Zavod),
- dostavljanje potrebnih podataka o žrtvi na zahtjev tijela koja provode pojedinačnu procjenu (policijskih službenika, državnih odvjetnika i sudaca), uz suglasnost žrtve,
- informiranje i savjetovanje za žrtvi bliske osobe,
- razvoj i tisak različitih edukacijskih i informativnih materijala namijenjenih osobama koje su preživjele seksualno nasilje.

osigurati usvajanje posebnih mjera za pomoć i potporu djeci žrtvama u ostvarivanju njihovih prava iz ove

Direktive, vodeći računa o stajalištima, potrebama i interesima djeteta.

Člankom 43. Zakona o kaznenom postupku propisano je da žrtve imaju pravo na lako dostupan, povjerljiv i besplatan pristup službama za potporu žrtvama kaznenih djela, te pravo na djelotvornu psihološku i drugu stručnu pomoć i potporu tijela, organizacije ili ustanove za pomoć žrtvama kaznenih djela.

Osim u okviru rada Ženske sobe (Centra), usluge osobama koje su preživjele seksualno nasilje dostupne su u okviru rada drugih organizacija civilnoga društva, koje imaju dugogodišnje iskustvo i specijalizaciju radu sa ženama i djecom koja su preživjela nasilje u

obitelji, uključujući i seksualno nasilje, kao i organizacije koje su specijalizirane za rad sa djecom koja su preživjela nasilje, kao što su, na primjer, SOS Rijeka - centar za nasilje i ljudska prava, Autonomna ženska kuća Zagreb, Centar za žene žrtve rata - ROSA, Domine, B.a.b.e., Ambidekster klub, Centar za nestalu i zlostavljanu djecu, Dječji dom "Tić", Rijeka, Hrabri telefon, Djeca prva i mnoge druge.

Opće službe za podršku uključuju, osim institucionalnog djela (Službe za podršku žrtvama i svjedocima pri Ministarstvu pravosuđa i uprave kao koordinacijskog tijela sustava podrške i odjela za podršku žrtvama i svjedocima pri sedam županijskih sudova, o čemu se detaljnije govori u poglavlju 4. Pravosudna i ostala tijela) i izvaninstitucionalni dio sustava za podršku žrtvama.

Većina općih službi za podršku djeluju u okviru Mreže podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela (dalje u tekstu: Mreža podrške i suradnje) koju sačinjava 11 organizacija civilnoga društva koje pružaju pomoć i podršku na području 17 županija (www.mrezapodrskeisuradnje.com) za žrtve svih kaznenih djela, uključujući i žrtve seksualnog nasilja. Dostupne usluge u okviru rada Mreže podrške i suradnje su:

- emocionalna i praktična podrška, tehničke i praktične informacije te informacije o pravima žrtava,
- usluge pravnog i psihološkog savjetovanja,
- pratnja na sud,
- pratnja na policiju, državno odvjetništvo i/ili područni ured Zavoda.

U Republici Hrvatskoj ustrojena je i linija Nacionalni pozivni centar za žrtve kaznenih djela i prekršaja (dalje u tekstu: Nacionalni pozivni centar) 116 006. Djelokrug Nacionalnog pozivnog centra obuhvaća:

- informiranje o žrtava i svjedoka kaznenih djela i prekršaja o njihovim pravima,
- pružanje emocionalne podrške,
- upućivanje na relevantne organizacije civilnoga društva i institucije,
- pružanje različitih praktičnih informacija,
- pomoć pri ispunjavanju obrasca zahtjeva novčane naknade.

Linija Nacionalnog pozivnog centra također je i linija za pomoć i podršku žrtvama rodno uvjetovanog nasilja. Pozivi su besplatni i anonimni, a pozivateljicama i pozivateljima iz

područja cijele Republike Hrvatske dostupni su na hrvatskom i engleskom jeziku. Radno vrijeme linije je 24 sata na dan svakim danom, uključujući vikende, praznike i blagdane.

4. PRAVOSUDNA I OSTALA TIJELA

Jedna od uloga pravosudnih tijela je učinkovito korištenje svih zakonskih mogućnosti propisanih važećim propisima Republike Hrvatske radi zaštite žrtava seksualnog nasilja te omogućavanje sudske zaštite njihovih prava. Pravosudna tijela (sudovi i državno odvjetništvo) dužna su poštovati prava žrtve u svim stadijima postupka, postupati s posebnim obzirom prema žrtvi seksualnog nasilja te je upoznati s njenim pravima u postupku te voditi računa da se djeca žrtve smatraju posebno osjetljivim žrtvama. Postupak se mora provesti bez odugovlačenja, a u predmetima kaznenopravne zaštite djece, maloljetnika i mlađih punoljetnika sukladno odredbama Zakona o sudovima za mladež, propisana je hitnost u postupanju te postupanje specijaliziranih državnih odvjetnika za mladež i istražitelja za mladež.

4.1. Lišenje slobode počinitelja u kaznenom postupku:

Po prijavi seksualnog nasilja državni odvjetnik može osobi za koju postoji osnova sumnje da je počinila seksualno nasilje odrediti pritvor koji može trajati najdulje 36 sati za kaznena

djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine, odnosno 48 sati za teža kaznena djela. Sudac istrage može na prijedlog državnog odvjetnika produljiti pritvor za daljnjih 36 sati, ako je to nužno radi prikupljanja dokaza o kaznenom djelu za koje je propisana kazna zatvora od pet godina ili teža.

Nakon ispitivanja uhićenika sud može na prijedlog državnog odvjetnika u roku od 12 sati odrediti istražni zatvor. Istražni zatvor može trajati najdulje mjesec dana od dana lišenja slobode, a iz opravdanih razloga na prijedlog državnog odvjetnika/ce sudac/sutkinja istrage može produljiti istražni zatvor prvi puta za još najviše 2 mjeseca, a zatim za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda, ili kad je to propisano posebnim zakonom, za još najviše 3 mjeseca. Nakon podnošenja optužnice istražni zatvor može trajati do pravomoćnosti presude.

Radi zaštite žrtve državni odvjetnik/ca, sudac/sutkinja istrage i sud mogu odrediti mjere opreza koje se mogu primjenjivati i nakon što su prema okrivljeniku protekli najdulji rokovi istražnog zatvora. Primjena mjera opreza uvjetovana je postojanjem istražnozatvorskih razloga (opasnost od bijega, uništenje dokaza, utjecaj na svjedoke, ometanje kaznenog postupka, opasnost od ponavljanja kaznenog djela ili njegovog dovršenja, teške okolnosti počinjenja kaznenog djela, osiguranja neometanog tijeka kaznenog postupka kod kaznenih djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora).

Za zaštitu žrtve pravosudna tijela mogu izreći: zabranu posjećivanja određenog mjesta ili područja, zabranu približavanja određenoj osobi, zabranu uspostavljanja ili održanje veze s određenom osobom, zabranu obavljanja određene poslovne aktivnosti (profesionalne djelatnosti), zabranu uhođenja ili uznemiravanja žrtve ili druge osobe, udaljenje iz doma, zabranu pristupa internetu, zabranu napuštanja boravišta, obvezu redovitog javljanja određenoj osobi ili državnom tijelu, privremeno oduzimanje putne i druge isprave za prijelaz državne granice i privremeno oduzimanje dozvole za upravljanje motornim vozilom.

4.2. Postupanje državnog odvjetnika u zaštiti prava žrtava:

1. žurno pristupiti pažljivoj obradi kazneno/prekršajnog predmeta i korištenju zakonskih mogućnosti za zaštitu žrtve i drugih članova obitelji;
2. žrtvu na razumljiv i žrtvi prilagođen način upoznati s njezinim pravima u kaznenom i prekršajnom postupku, uvjeriti se da je žrtva obavijest razumjela, te upozoriti koja prava može ostvariti samo na vlastiti zahtjev;
3. upoznati žrtvu kaznenog djela o mogućnosti ostvarenja prava na novčanu naknadu temeljem Zakona o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela, o tijelu kojem se može obratiti radi ostvarivanja tog prava te dati potrebne obrasce za podnošenje zahtjeva;
4. uputiti žrtvu na organizacije, tijela i ustanove za psihološku i drugu stručnu pomoć i potporu;
5. provesti pojedinačnu procjenu žrtve (Prilog 2.). U tu svrhu prema potrebi pribaviti potrebne podatke od Zavoda, drugih tijela, organizacija i ustanova koje pružaju pomoć i podršku žrtvama kaznenih djela, a posebno od odjela za podršku žrtvama i svjedocima; razmotriti zaključak prethodno provedene pojedinačne procjene potreba žrtve te preporuke tijela, organizacija i ustanova, kao i organizacija civilnog društva koje pružaju pomoć i podršku žrtvama o potrebi određivanja mjera zaštite žrtve;
6. ispuniti obrazac o provedenom postupku pojedinačne procjene žrtve te sukladno zaključku primijeniti ili predložiti sucu istrage posebne mjere zaštite (mjere opreza, mjere istražnog zatvora, zaštita tajnosti podataka, isključenje javnosti, poseban način ispitivanja);
7. upoznati žrtvu da prije ispitivanja može razgovarati s besplatnim savjetnikom, da ima pravo na opunomoćenika/cu na teret proračunskih sredstava, pravo na pratnju osobe od povjerenja, na pravo da je ispituje osoba istog spola, da može uskratiti odgovor na pitanja

koja nisu u vezi s kaznenim djelom, a odnose se na strogo osobni život žrtve te na njezin zahtjev provesti poseban način ispitivanja (ispitivanje u svom stanu ili prostoru u kojem borave, ispitivanje putem video-linka) sukladno članku 292. Zakona o kaznenom postupku;

8. kad je žrtva kaznenog djela djeteta, pretpostavit će se da postoji potreba za primjenom posebnih mjera zaštite te utvrditi koje posebne mjere zaštite treba primijeniti. U postupanju prema djetetu postupati posebno obzirno, vodeći računa o dobi, ličnosti i drugim okolnostima kako bi se izbjegle štetne posljedice za odgoj i razvoj djeteta. Najkasnije u roku od tri dana od upisa kaznene prijave sucu istrage za mladež staviti prijedlog za održavanje dokaznog ročišta radi ispitivanja djeteta svjedoka;

9. državni odvjetnik/ca dužan/na je voditi brigu o zaštiti najboljeg interesa djeteta te od tijela nadležnog za socijalnu skrb zatražiti da se djetetu imenuje poseban skrbnik/ca. Ako ocijeni da su djetetovi interesi u suprotnosti s interesima njegovih roditelja ili skrbnika te kad utvrdi da roditelj zlorabi ili grubo krši roditeljsku odgovornost, dužnosti i prava, dužan je zatražiti da Zavod poduzme daljnje radnje za zaštitu osobnih prava i dobrobiti djeteta;

10. državni odvjetnik/ca će o činjenicama i okolnostima koje su pridonijele ili pogodovale izvršenju kaznenog djela obavijestiti nadležno tijelo socijalne skrbi radi poduzimanja mjera zaštite prava i dobrobiti djeteta;

11. ukoliko postoji sumnja da je seksualno nasilje prema djetetu počinjeno u odgojno-obrazovnoj ustanovi, predškolskoj ustanovi, sportskom klubu, ustanovi socijalne skrbi i dr. mjestima u kojima osoba za koju se sumnja da je počinila seksualno nasilje prema djetetu dolazi u kontakt s djecom državni odvjetnik/ca će, ako procijeni da je to potrebno radi zaštite djece izreći mjeru opreza zabrane obavljanja poslovne aktivnosti (profesionalne djelatnosti), o čemu će obavijestiti odgovornu osobu odgojno – obrazovne ustanove, predškolske ustanove, sportskog kluba, ustanove socijalne skrbi, odnosno druge pravne osobe u kojoj postoji sumnja da je seksualno nasilje prema djetetu počinjeno;

12. državni odvjetnik/ca dužan je voditi računa o pravu žrtve na tajnost osobnih podataka;

13. obavijestiti žrtvu seksualnog nasilja, na njezin zahtjev, o poduzetim radnjama povodom prijave i ishodu postupka;

14. ako nakon završene istrage nadležni državni odvjetnik/ca rješenjem obustavi istragu, o tome će uz pouku da može poduzeti ili nastaviti kazneni progon obavijestiti žrtvu. Također, dostavit će joj i napatuk koje radnje može poduzeti radi ostvarivanja svog prava da poduzme ili nastavi progon, te joj u tu svrhu omogućiti uvid u spis.

4.3. Postupanje suca istrage i suda pred kojim se vodi kazneni postupak:

1. ispitivanje svjedoka kao žrtve kaznenog djela protiv spolne slobode ili ako je kazneno djelo počinjeno u obitelji žrtve u odnosu na koju su utvrđene posebne mjere zaštite može se, ako to zahtijeva stanje žrtve, provesti ispitivanjem žrtve u svojem stanu ili drugom prostoru u kojemu

borave na način da stranke mogu postavljati pitanja bez prisutnosti u prostoriji gdje se svjedok/inja nalazi, a prema potrebi će se ispitivanje snimiti putem audio-video uređaja. Takav svjedok/inja može se samo iznimno ponovno ispitati, ako to sud ocijeni potrebnim;

2. ispitivanje djeteta provodi isključivo sudac/sutkinja istrage koji poziv djetetu kao svjedoku upućuje preko njegovih roditelja. U pozivu je potrebno navesti telefonski kontakt stručnog suradnika/ce suda koji će djetetu pružiti pomoć i podršku. Dijete žrtvu seksualnog nasilja mlađe od šesnaest godina sudac/sutkinja istrage ispituje, bez prisutnosti suca/sutkinje i stranaka u prostoriji gdje se nalazi dijete putem audio-video uređaja uz pomoć stručne

osobe i u prisutnosti osobe u koju dijete ima povjerenja odnosno roditelja ili skrbnika/ce ako to nije protivno interesima postupka ili djeteta. Na isti način može se ispitati i dijete starije od 16 godina. Dijete se može, umjesto na sudu, ispitati u svom stanu ili drugom posebno opremljenom prostoru. Ispitivanje se mora provesti obzirno da ne bi štetno utjecalo na psihičko stanje djeteta. Dijete se može samo iznimno ponovno ispitati na isti način. Na dijete se ne primjenjuju odredbe o prisilnom dovođenju, novčanom i zatvorskom kažnjavanju zbog odbijanja svjedočenja;

3. sud je dužan izvršiti pojedinačnu procjenu žrtve (Prilog 2.) i u tu svrhu prema potrebi pribaviti potrebne podatke od Zavoda, drugih tijela, organizacija i ustanova koje pružaju pomoć i podršku žrtvama kaznenih djela, a posebno od odjela za podršku žrtvama i svjedocima, kao i razmotriti zaključak prethodno provedene pojedinačne procjene potreba žrtve te preporuke tijela, organizacija i ustanova i organizacija civilnoga društva koje pružaju pomoć i podršku žrtvama o potrebi određivanja mjera zaštite žrtve. Sud je dužan odrediti mjere zaštite žrtve (mjere opreza, mjere istražnog zatvora, zaštita tajnosti podataka, isključenje javnosti, poseban način ispitivanja, zaštitu žrtve pri dolasku na sud i unutar suda), a broj ispitivanja žrtve za koju je utvrđena posebna potreba zaštite svesti na najmanju moguću mjeru, pogotovo ako se radi o žrtvi s invaliditetom. Državni odvjetnik/ca može predložiti da se takav svjedok ispita na dokaznom ročištu

4. sud je dužan, već pri poduzimanju prve radnje u kojoj sudjeluje, obavijestiti žrtvu na njoj razumljiv način o pravima iz članka 43. i 44. Zakona o kaznenom postupku, o pravima koja ima kao oštećenik/ca te će prema žrtvi postupati obzirno i uvjeriti se da je žrtva danu obavijest o pravima razumjela.

5. sud će žrtvu na njezin zahtjev obavijestiti o svakoj odluci kojom se pravomoćno okončava kazneni postupak;

6. sud će u postupku zaštititi žrtvu od zastrašivanja i odmazde, postupati obzirno prilikom provođenja radnji u postupku, zaštititi dostojanstvo posebice tijekom ispitivanja žrtve kao

svjedoka, omogućiti pravo na pratnju osobe od povjerenja²⁷ pri poduzimanju radnji u kojima sudjeluje;

7. sud će u postupku tijekom provođenja dokaznih radnji upozoriti da žrtva može uskratiti odgovor na pitanja koja nisu u vezi s kaznenim djelom, a odnose se na strogo osobni život žrtve;

8. na osnovu pojedinačne procjene potreba žrtve i/ili zahtjeva žrtve, sud će odlučiti o načinu ispitivanja (putem audio-video uređaja²⁸). Sud tijekom postupka može isključiti javnosti s rasprave, te je dužan posebno voditi računa o tajnosti osobnih podataka;

9. u slučajevima pokretanja sudskog, kaznenog ili prekršajnog postupka u kojem se kao žrtva pojavljuje dijete, nadležni sud dužan je, bez odgode, o tome obavijestiti Zavod radi poduzimanja mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta;

10. ukoliko se kazneni postupak za seksualno nasilje prema djetetu vodi protiv osobe zaposlene ili angažirane u odgojno-obrazovnoj ustanovi, sportskom klubu, ustanovi socijalne skrbi i drugim mjestima u kojima osoba za koju se sumnja da je počinila seksualno nasilje prema djetetu dolazi u kontakt s djecom, sud će o pravomoćnosti optužnice obavijestiti, sukladno odredbi članka 354. Zakona o kaznenom postupku²⁹ te ako procijeni da je to potrebno radi zaštite djece, na prijedlog državnog odvjetnika, izreći mjeru opreza zabrane obavljanja poslovne aktivnosti (profesionalne djelatnosti);

11. djetetu žrtvi kaznenog djela sud će osigurati pomoć i podršku koju će pružiti stručni suradnik/ca suda kroz pripremu djeteta za ispitivanje, davanje stručnog mišljenja o djetetovoj spremnosti i sposobnosti za ispitivanje, načinu ispitivanja i sudjelovanju u ispitivanju;

27 Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19 i 126/19, 130/20, 80/22) čl. 202. st. 38.:

„Osoba od povjerenja je zakonski zastupnik ili druga poslovno sposobna osoba po izboru ovlaštenika prava na pratnju, osim ako je predložena ili pozvana u svojstvu svjedoka.“

28 Zakon o kaznenom postupku - čl. 44. st. 4. točka 5.: „(4) Žrtva kaznenog djela protiv spolne slobode i žrtva kaznenog djela trgovanja ljudima ima, uz prava koja žrtvi pripadaju sukladno članku 43. ovoga Zakona, i pravo:

5) zahtijevati da bude ispitana putem audio-video uređaja,“

- čl. 292. st. 1. i 2.: „(1) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, ispitivanje djeteta koje nije navršilo četrnaest godina kao svjedoka provodi sudac istrage. Ispitivanje će se provesti bez prisutnosti suca i stranaka u prostoriji gdje se dijete nalazi putem audio-video uređaja kojima rukuje stručni pomoćnik. Ispitivanje se provodi uz pomoć psihologa, pedagoga ili druge stručne osobe, a osim kad to nije protivno interesima postupka ili djeteta, ispitivanju prisustvuje roditelj ili skrbnik. Stranke mogu postavljati pitanja djetetu – svjedoku prema odobrenju suca istrage putem stručne osobe. Ispitivanje će se snimiti uređajem za audio-video snimanje, a snimka će se zapečatiti i priključiti zapisniku. Dijete se može samo iznimno ponovno ispitati, i to na isti način.

(2) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, ispitivanje djeteta s navršenih četrnaest, a nenavršenih osamnaest godina kao svjedoka provodi sudac istrage. Pri ispitivanju djeteta osobito ako je oštećeno kaznenim djelom, postupit će se obzirno da ispitivanje ne bi štetno utjecalo na psihičko stanje djeteta. Prema okolnostima, posebno vodeći računa o zaštiti djeteta, ispitivanje se može provesti na način propisan u stavku 1. ovog članka.

29 Zakon o kaznenom postupku – čl. 354. st. 2.: „(2) Rješenje o potvrđivanju optužnice dostavlja se strankama, branitelju i oštećeniku, a optužnica s tim rješenjem i spisima sudskoj pisarnici.“

12. sud će po službenoj dužnosti odrasloj žrtvi kaznenog djela i djetetu žrtvi postaviti opunomoćenika/cu ako utvrdi da je to potrebno radi zaštite prava i interesa djeteta;

13. putem stručnog suradnika/ce na sudu osigurati će se davanje roditeljima ili skrbnicima djece osnovnih informacija o tijeku kaznenog postupka protiv odraslih počinitelja seksualnog nasilja nad djetetom.

4.4. Sustav podrške žrtvama i svjedocima

Sustav podrške žrtvama i svjedocima radom Službe za podršku žrtvama i svjedocima Ministarstva pravosuđa i uprave i odjela za podršku žrtvama i svjedocima pri županijskim sudovima dostupan je žrtvi ili svjedoku tijekom kaznenog ili prekršajnog postupka i nakon njega sa svrhom osigurava informacija, podrške i pomoći kako bi se izbjegla sekundarna viktimizacija i dodatna traumatizacija, a ujedno radi osnaživanja, rehabilitacije i uspostave narušenih prava.

4.4.1. Služba za podršku žrtvama i svjedocima:

1. osigurava podršku i informacije žrtvama i svjedocima pozvanim radi svjedočenja na sudove putem međunarodne pravne pomoći;

2. na zahtjev žrtve kaznenog djela i prekršaja, odnosno njezine obitelji, daje informacije o svakom samostalnom izlasku ili bijegu zatvorenika. U slučaju kada su žrtve djeca, osobe s invaliditetom, osobe starije životne dobi, osobe lišene poslovne sposobnosti navedene informacije žrtvama se prema potrebi mogu dostaviti u suradnji sa Zavodom;

3. izrađuje izvješća o stavu žrtve ili obitelji žrtve (ako je žrtva preminula), prema počinjenom kaznenom djelu i mogućnosti korištenja pogodnosti izlaska te o prekidu izdržavanja kazne zatvora;
4. upućuje žrtve na mogućnost ostvarivanja prava na novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela;
5. u slučaju seksualnog nasilja kada procijeni da je potrebna koordinirana dodatna pomoć i podrška žrtvi, obavještava voditelja/icu nadležnog županijskog tima za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, kao i druge nadležne službe.
6. prema potrebi upućuje žrtve na specijalizirane organizacije civilnog društva, i druge institucije koje pružaju psihosocijalnu i pravnu pomoć;

U okviru sustava podrške žrtvama i svjedocima kaznenih djela kao opće službe djeluju odjeli za podršku žrtvama i svjedocima na sedam županijskih sudova (Zagreb, Osijek, Vukovar, Sisak, Rijeka, Split, Zadar) i Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela (mreža 11 organizacija civilnoga društva koje pružaju pomoć i podršku žrtvama na području 17

županija). Osim navedenih općih službi, postoje i specijalizirane organizacije za pružanje specijaliziranih usluga žrtvama seksualnog nasilja. Više o radu Mreže podrške i specijaliziranih organizacija vidjeti u poglavlju 3. Izvaninstitucionalna pomoć i potpora osobama koje su preživjele seksualno nasilje.

4.4.2. Odjel za podršku žrtvama i svjedocima:

1. pruža emocionalnu podršku i opće procesne informacije o pravima žrtava i svjedoka u prethodnom, kaznenom i prekršajnom postupku u skladu s odredbama posebnih propisa, i to u neposrednom kontaktu, u prostorijama suda, telefonom, pisanim putem ili putem elektroničke pošte;
2. pruža pomoć u snalaženju u zgradi suda, upućuje na specijalizirane službe ovisno o potrebama žrtava, svjedoka i osoba u njihovoj pratnji (članova obitelji, skrbnika);
3. dostavlja potrebne podatke o žrtvi na zahtjev tijela koje provode pojedinačnu procjenu (policijskih službenika/ca, državnih odvjetnika/ca i sudaca/sutkinja);
4. dostavlja preporuke tijelima nadležnim za provođenje pojedinačne procjene potreba žrtve ukoliko su takve preporuke izrađene na temelju kontakta sa žrtvom.

4.4.3. Probacijska služba

Probacijski poslovi obavljaju se radi zaštite društvene zajednice od počinitelja kaznenog djela, njegove resocijalizacije i reintegracije u zajednicu utjecanjem na rizične čimbenike koji su povezani s činjenjem kaznenih djela. Premda probacijskoj službi nije u nadležnosti neposredan rad i postupanje sa žrtvama kaznenih djela, uključujući i žrtve seksualnog nasilja, ona posredno doprinosi zaštiti žrtve, odnosno potencijalnih žrtava kroz tretmanske intervencije prema počinitelju usmjerene na smanjivanje vjerojatnosti ponavljanja kaznenog djela te nadzor počinitelja. Postupanje probacijske službe u radu s počiniteljima kaznenih djela koja uključuju seksualno nasilje ovisi o vrsti sankcije/obveze/mjere koja je počinitelju izrečena sudskom odlukom.

Probacijska služba:

1. će u postupcima zaštitnog nadzora prema osobi uključenoj u probaciju zbog kaznenog djela seksualnog nasilja utvrditi kriminogene rizike i tretmanske potrebe;
2. izrađuje Pojedinačni program postupanja i definira način provođenja probacijskog nadzora pri čemu se naglasak stavlja na provođenje korektivnih i preventivnih mjera

usmjerenih na smanjivanje vjerojatnosti daljnjeg nasilničkog ponašanja osobe uključene u probaciju;

3. redovito prati realizaciju ciljeva iz Programa te redovito izvještava nadležno tijelo o tijeku provođenja probacijskog nadzora, a naročito u slučaju saznanja o kršenju izrečene kazneno- pravne sankcije ili saznanja o ponovnom počinjenju kaznenog djela;
4. bez odgode izvještava nadležno tijelo o neizvršavanju sigurnosnih mjera i posebnih obveza;
5. u slučaju saznanja o postojanju akutnog incidenta i ugroženosti žrtve upućuje žrtvu da incident prijavi nadležnoj policijskoj postaji te istovremeno obavještava nadležnu policijsku postaju (usmeno putem telefona, a ako je potrebno popratno i pismeno putem dopisa);
6. u okviru izvršavanja rada za opće dobro, pri odabiru pravne osobe u kojoj će počinitelj izvršavati svoju sankciju, između ostalog voditi računa i o vrsti predmetnog kaznenog djela i prethodnim kažnjavanjima te poduzeti mjere kako bi se spriječilo da počinitelj osuđen za seksualno nasilje u izvršavanju rada za opće dobro dođe u kontakt s djecom ili drugim ranjivim skupinama.

5. HRVATSKI ZAVOD ZA SOCIJALNI RAD

Zavod je dužan poduzeti odgovarajuće radnje i postupke radi pružanja zaštite i podrške žrtvi seksualnog nasilja, sukladno ovlastima i propisima Republike Hrvatske. U postupanju sa žrtvom seksualnog nasilja stručni radnici Zavoda dužni su postupati s osobitim senzibilitetom i osigurati tajnost i zaštitu osobnih podataka žrtve. Postupak radi odlučivanja o potrebi poduzimanja mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta provodi stručni tim Zavoda.

5.1. Opća pravila postupanja

Kada stručni radnik/ca Zavoda dobije informaciju o sumnji na seksualno nasilje (pisanim putem, usmenom dojavom, u postupku koji se vodi pred Zavodom, u pripravnosti stručnog radnika/ce ili bilo kojim drugim putem), dužan je postupiti na sljedeći način:

1. osigurati prikladan prostor za rad s žrtvom;
2. odmah po saznanju u rad sa žrtvom uključiti nadležni stručni tim Zavoda;
3. odmah po saznanju žurno i bez odgode prijaviti policiji bez obzira je li to već učinilo drugo tijelo te dostaviti sve zaprimljene obavijesti o slučaju. O dojavi i saznanju potrebno je sastaviti službenu bilješku u koju će se unijeti podaci o žrtvi, osobi koja je počinila nasilje i počinjenom nasilju;
4. u koordinaciji s policijom uspostaviti što žurniji kontakt s žrtvom i poduzeti hitne i neodgodive mjere za zaustavljanje seksualnog nasilja i zaštitu sigurnosti žrtve neovisno o njenom prebivalištu/boravištu;
5. obavezno ponuditi i prema potrebi osigurati žrtvi siguran smještaj, a u neodgodivim slučajevima, radi otklanjanja neposredne opasnosti za život, zdravlje ili sigurnost žrtve, donijeti usmeno rješenje o priznavanju prava na uslugu smještaja i osigurati izvršenje rješenja bez odgode;
6. upoznati žrtvu s mogućnošću ostvarivanja prava i usluga iz sustava socijalne skrbi³⁰;
7. upoznati žrtvu s odredbama Zakona o naknadi žrtvama kaznenih djela i obrascem za podnošenje zahtjeva;

8. uputiti žrtvu i pomoći joj u ostvarivanju prava na besplatnu pravnu pomoć, sukladno Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći;
9. uputiti žrtvu i pomoći joj u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu, sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju;
10. pružiti informacije o specijaliziranim servisima za rad s osobama koje su preživjele seksualno nasilje;
11. na traženje državnog odvjetništva, policije ili suda, Zavod će dostaviti sve informacije i dokumentaciju kojom raspolaže, a koja je značajna za odlučivanje o kaznenom postupku;
12. izraditi Plan sigurnosti zajedno sa žrtvom.

5.2. Posebna pravila postupanja prema djeci:

1. kada Zavod zaprimi informaciju o sumnji na seksualno nasilje prema djetetu, dužan je odmah i bez odgode sumnju na nasilje prijaviti policiji;
2. stručni tim Zavoda po zaprimanju informacije o sumnji na seksualno nasilje prema djetetu, dužan je u koordinaciji s policijom bez odgode stupiti u kontakt sa djetetom i roditeljima, odnosno skrbnicima ukoliko ne postoje osnovane sumnje da su isti počinitelji nasilja te je dužan izraditi ciljanu specifičnu procjenu primjenjujući odgovarajuće instrumente socijalnog rada, koristeći Liste za procjenu razvojnih rizika djeteta, te Liste za procjenu sigurnosti djeteta u obitelji;
3. u cilju procjene stručnog tima o potrebi poduzimanja odgovarajućih mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta provodi se psihološka procjena djeteta žrtve i ostale djece u obitelji, a socijalni

30 Prava iz sustava socijalne skrbi definirana su Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 18/22, 46/22 i 119/22), članci 21.- 119.

radnik/ca voditelj slučaja primjenjuje odgovarajuće instrumente socijalnog rada, koristeći Liste za procjenu razvojnih rizika djeteta, te Liste za procjenu sigurnosti djeteta u obitelji;

4. temeljem procjene, stručni tim Zavoda donosi zaključak o potrebi poduzimanja odgovarajućih mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta i ostale djece u obitelji ukoliko ih ima;
5. kada je počinitelj nasilja roditelj, član obitelji ili osoba koja skrbi o djetetu ili su uključeni u seksualno iskorištavanje/zlostavljanje djeteta, Zavod će procijeniti sigurnost djeteta te u slučaju utvrđene neposredne opasnosti za život, zdravlje i sigurnost djeteta odlučiti o žurnom izdvajanju od roditelja ili druge osobe kod koje se dijete nalazi i osigurati mu odgovarajući smještaj;
6. u slučaju procjene da su interesi roditelja/skrbnika u suprotnosti s interesima djeteta, Zavod će imenovati djetetu posebnog skrbnika radi zaštite njegovih prava i interesa u postupku za koji je imenovan;
7. Zavod će procijeniti potrebu pružanja usluge savjetovanja te psihosocijalne podrške djetetu za koje postoji sumnja da je žrtva seksualnog nasilja te sukladno individualnom planu promjene uputiti dijete u odgovarajuće oblike psihološke i terapijske pomoći, rehabilitacijskih programa i drugih vrsta stručne pomoći i podrške koje se pružaju u zajednici;
8. stručni radnici Zavoda dužni su surađivati s roditeljima i drugim osobama i

ustanovama socijalne, obrazovne i zdravstvene skrbi kojima je povjereno ostvarivanje skrbi o djetetu sukladno svojim ovlastima. Zavod će kontinuirano razmjenjivati informacije s odgojno- obrazovnim ustanovama i drugim ustanovama i pružateljima usluga koji skrbe o djeci te koordinirano postupati kako bi djetetu osigurali odgovarajuću pomoć, podršku i tretman. Svi stručnjaci uključeni u zaštitu djeteta, iz različitih sustava, radi sveobuhvatnog i integriranog pristupa u procjeni i provođenju mjera od strane Zavoda dužni su osigurati sve potrebne informacije o rizičnim okolnostima po dijete, a Zavod je dužan s navedenim informacijama postupati u skladu s etičkim načelima profesije.

5.3. Ustanove koje skrbe o odraslim osobama s invaliditetom i osobama starije životne dobi

Ustanove koje skrbe o odraslim osobama s invaliditetom i osobama starije životne dobi, pružaju usluge ili provode programe za te osobe ili u kojima se odrasle osobe s invaliditetom i osobe starije životne dobi nalaze na smještaju, dužne su skrbiti o ostvarivanju prava i dobrobiti u slučajevima svih oblika seksualnog nasilja.

Navedene ustanove dužne su izraditi interne akte o postupanjima u slučajevima svih oblika seksualnog nasilja. Također su dužne senzibilizirati i educirati svoje djelatnike/ce o seksualnom nasilju koje doživljavaju osobe s invaliditetom i osobe starije životne dobi te poduzeti odgovarajuće mjere radi otkrivanja i prijavljivanja djela seksualnog nasilja relevantnim institucijama, upućivanja žrtava službama koje pružaju pomoć i podršku te sukladno internim aktima poduzeti mjere prema počinitelju, ukoliko se radi o djelatniku/ci ustanove.

Postupanje u slučaju seksualnog nasilja:

1. odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno ponašanje prema osobi s invaliditetom i osobi starije životne dobi;
2. pažljivo, na smiren i način prilagođen osobi s invaliditetom i osobi starije životne dobi saslušati žrtvu nasilja, te od strane stručne osobe pružiti pomoć i podršku;
3. voditi računa da se razgovor vodi u uvjetima i na način prilagođen osobi s invaliditetom i osobi starije životne dobi;
4. ustanova vodi računa da se osoba s invaliditetom/osoba starije životne dobi o događaju ne izjašnjava više puta (po mogućnosti ograničiti razgovor na jedan);
5. obveza je osobe koja vodi razgovor upoznati osobu s invaliditetom/osobu starije životne dobi, na njoj razumljiv način, s daljnjim postupanjem, osobito o tome da je dužna prijaviti nasilje nadležnim tijelima i o daljnjim očekivanim procedurama;
6. odmah po primanju informacije iz koje proizlazi sumnja da je osoba s invaliditetom/osoba starije životne dobi doživjela seksualno nasilje, ravnatelj/ica ustanove/odgovorna osoba, bez odgode, prijavljuje sumnju o postojanju kaznenoga ili prekršajnog djela policiji ili državnom odvjetniku/ci te Zavodu;
7. poduzeti žurne mjere za sigurnost i zaštitu osobe s invaliditetom/osobe starije životne dobi i obavijestiti roditelje/skrbnika/ odnosno Zavod;
8. ukoliko je osobi s invaliditetom/osobi starije životne dobi potrebna žurna liječnička intervencija ili pregled istu žurno osigurati unutar ustanove ili odmah pozvati službu hitne medicinske pomoći ili osigurati pratnju od strane stručne osobe liječniku/ci te sačekati liječničku preporuku o daljnjem postupanju;
9. u slučaju ako su skrbnici nedostupni, ne žele se odazvati ili postoji sumnja na zlostavljanje od strane istih, obavijestiti Zavod kako bi se prema potrebi osigurala prisutnost stručnog radnika/ce Zavoda pri razgovoru policijskog službenika/ce s osobom s

invaliditetom/osobom

starije životne dobi ukoliko je ista lišena poslovne sposobnosti u dijelu brige o osobnim stanjima;

10. poduzeti mjere za zaštitu privatnost žrtve;

11. ako je počinitelj seksualnog nasilja djelatnik/ca ustanove, čelnik/ca ustanove dužan/na je poduzeti mjere zaštite žrtve i drugih korisnika od kontakta s počiniteljem, do obustave kaznenog postupka odnosno najduže do pravomoćnosti sudske presude udaljiti djelatnika/cu od obavljanja poslova;

12. u slučaju seksualnog nasilja između korisnika dodatno:

- od strane stručne osobe obaviti razgovor s osobom s invaliditetom/osobom starije životne dobi za koju postoji sumnja da je počinila nasilje te na njoj razumljiv način ukazati na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja, a o saznanjima bez odgode izvijestiti Zavod,
- pozvati roditelje/skrbnike ili druge osobe koje skrbe o osobi s invaliditetom/osobi starije životne dobi za koju se sumnja da je počinila nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja, te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć,
- osobu s invaliditetom/osobu starije životne dobi na njoj razumljiv i prilagođen način i/ili osobu koja skrbi o istoj, obavijestiti o obvezi prijave nadležnom Zavodu, policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu te očekivanim procedurama,
- poduzeti mjere za zaštitu privatnosti.

13. u slučaju nasilnog postupanja koje je izazvalo ili može izazvati visoku razinu uznemirenosti i stresa kod drugih korisnika, ustanova će zatražiti odgovarajuću stručnu psihološku pomoć putem timova za krizne intervencije;

14. o svim poduzetim aktivnostima i mjerama radi zaštite osobe s invaliditetom/osobe starije životne dobi te svojim opažanjima djelatnici ustanova dužni su voditi službene bilješke koje predaju čelniku/ci ustanove, a na zahtjev dostaviti i drugim nadležnim tijelima (policija, državno odvjetništvo, sud, Zavod).

6. ODGOJNO – OBRAZOVNE I DRUGE USTANOVE KOJE SKRBE O DJECI

Ustanove koje skrbe o djeci, djeci pružaju usluge ili provode programe rada s djecom ili u kojima se djeca nalaze na smještaju, kao što su:

- odgojno – obrazovne ustanove (dječji vrtići, škole, učenički domovi),
- ustanove socijalne skrbi za skrb o djeci (ustanove za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, za djecu s teškoćama u razvoju, za djecu s problemima u ponašanju...),

- ustanove za obrazovanje odraslih,
  - pravosuđa (odgojni zavodi),
  - sporta (sportski klubovi, rekreativne aktivnosti),
  - zdravstvene ustanove,
  - organizatori aktivnosti za djecu (igraonice, odmarališta, kampovi za djecu i druge udruge, poslovni subjekti te pravne osobe) i druge,
- dužne su pružiti zaštitu i skrb o ostvarivanju prava i dobrobiti djeteta u slučajevima svih oblika seksualnog nasilja.

Navedene ustanove i druge pravne osobe dužne su senzibilizirati i educirati svoje djelatnice i djelatnike o seksualnom nasilju koje doživljavaju djeca te poduzeti odgovarajuće mjere radi otkrivanja i prijavljivanja djela seksualnog nasilja relevantnim institucijama, upućivanja žrtava službama koje pružaju pomoć i podršku te sukladno internim aktima poduzeti mjere

prema počinitelju, ukoliko se radi o djelatniku/ci ustanove. Svaki subjekt koji radi s djecom treba imati uspostavljene standarde i mehanizme njihove zaštite, izraditi sigurnosno- zaštitne i provoditi preventivne programe kako bi se doprinijelo sigurnosti djece i definirale uloge pojedinih djelatnika u njihovom provođenju.

Nadalje, navedene ustanove i druge pravne osobe koje su u okviru svojih poslova u redovitom kontaktu s djetetom ili maloljetnikom, dužne su provjeriti postoje li zapreke za rad u smislu odredbi Zakona o radu (članak 134.), odnosno pribaviti odgovarajuće uvjerenje iz kaznene evidencije te uvjerenje da se protiv osobe ne vodi kazneni postupak za neko od kaznenih djela koje predstavlja zapreku za rad.

Agencije nadležne za odgoj i obrazovanje će organizirati/provoditi edukaciju djelatnika/ca odgojno-obrazovnih ustanova (osobito stručnih suradnika/ca i ravnatelja/ica) o ciljevima i načinima provedbe Protokola te mogućnostima institucionalne i izvaninstitucionalne pomoći i potpore djeci žrtvama seksualnog nasilja.

Agencija za odgoj i obrazovanje će u suradnji s osnovnim i srednjim školama pojačati aktivnosti na osnaživanju kompetencija nastavnika/ca, stručnih suradnika/ca i ostalih zaposlenika/ca za provedbu preventivnih mjera radi sprječavanja seksualnog nasilja i postupanja sukladno odredbama ovog Protokola.

6.1. Postupanje u slučaju seksualnog nasilja nad djetetom

1. odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno ponašanje prema djetetu;

2. na smiren način saslušati dijete žrtvu nasilja, po mogućnosti od strane stručne osobe te pružiti pomoć i potporu djetetu;

3. voditi računa da se razgovor s djetetom vodi u uvjetima i na način prilagođen djetetu, da se dijete ne ispituje i da mu se ne postavljaju sugestivna pitanja, već na smiren način dopustiti djetetu da samostalno opiše događaj na način i u opsegu kako to samo želi;

4. obveza je osobe koja vodi razgovor upoznati dijete, na djetetu razumljiv način, s daljnjim postupanjem, osobito o tome da je dužna prijaviti nasilje nadležnim tijelima i o daljnjim očekivanim procedurama;

5. ustanova vodi računa da se dijete o događaju ne izjašnjava više puta (po mogućnosti ograničiti razgovor na jedan);

6. odmah po primanju informacije iz koje proizlazi sumnja da je dijete doživjelo seksualno nasilje, ravnatelj ustanove/odgovorna osoba, odnosno svaka druga osoba koja ima bilo kakvih saznanja o počinjenom seksualnom nasilju prema djetetu bez odgode prijavljuje sumnju o postojanju kaznenoga ili prekršajnog djela policiji ili državnom odvjetniku te Zavodu. Ukoliko je počinitelj djelatnik/ca ustanove, uz prethodno navedeno, poduzima mjere sukladno disciplinskoj odgovornosti počinitelja;

7. poduzeti žurne mjere za sigurnost i zaštitu djeteta i obavijestiti roditelje/skrbnika/osobu kojoj je povjerena skrb o djetetu, odnosno Zavod ako postoji sumnja da se nasilje dogodilo u obitelji;

8. ukoliko je djetetu potrebna žurna liječnička intervencija ili pregled odmah pozvati službu hitne medicinske pomoći ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju djeteta, otpratiti ili osigurati pratnju djeteta od strane stručne osobe liječniku/ci te sačekati liječničku preporuku o daljnjem postupanju;

9. u slučaju ako su roditelji/skrbnici nedostupni, ne žele se odazvati ili postoji sumnja na zlostavljanje od strane istih, u suradnji s policijom obavijestiti Zavod kako bi se osigurala prisutnost stručnog radnika/ce Zavoda pri razgovoru policijskog službenika s djetetom, odnosno ukoliko se ista ne može osigurati, prisutnost stručnog radnika/ce odgojno-

obrazovne i druge ustanove koja skrbi o djeci;

10. dijete žrtvu i osobe koje skrbe o djetetu upoznati o mogućnostima izvaninstitucionalne ili institucionalne pomoći i potpore djetetu;

11. poduzeti mjere za zaštitu privatnosti djeteta žrtve;

12. ako je počinitelj seksualnog nasilja djelatnik/ca ustanove, čelnik/ca ustanove dužan/na je poduzeti mjere zaštite djeteta žrtve i druge djece od kontakta s počiniteljem, preispitivanje radno-pravne i etičke odgovornosti počinitelja te ukoliko se utvrdi odgovornost, odrediti disciplinsku kaznu;

13. u slučaju vršnjačkog seksualnog nasilja dodatno:

- od strane stručne osobe obaviti razgovor s djetetom koje je počinilo nasilje, ukazati djetetu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja. Tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti Zavod,
- pozvati roditelje/skrbnike ili druge osobe koje skrbe o djetetu koje je počinilo nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja djeteta, te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć,

- dijete na njemu razumljiv i prilagođen način i osobe koje skrbe o djetetu obavijestiti o obvezi prijave nadležnom područnom uredu Zavoda, policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu te očekivanim procedurama,

- poduzeti mjere za zaštitu privatnosti djece,

- poduzeti mjere za sustavnu i kontinuiranu prevenciju nasilja;

14. u slučaju nasilnog postupanja koje je izazvalo ili može izazvati visoku razinu uznemirenosti i stresa kod druge djece ustanova će zatražiti odgovarajuću stručnu psihološku ili socijalno/pedagoško/psihološku pomoć³¹;

15. o svim poduzetim aktivnostima i mjerama radi zaštite djece te svojim opažanjima djelatnici ustanova dužni su voditi službene bilješke koje predaju čelniku ustanove, a na zahtjev dostaviti i drugim nadležnim tijelima (policija, državno odvjetništvo sud, Zavod);

16. o postupanju povodom prijave sumnje na seksualno nasilje nad djetetom ustanova je dužna najkasnije u roku od 7 dana, obavijestiti:

a) nadležno ministarstvo³²

b) pravobraniteljicu za djecu

c) pravobraniteljicu za osobe s invaliditetom ukoliko dijete ima teškoće u razvoju ³³

d) nadležnog liječnika/cu školske i adolescentne medicine i nadležnog liječnika primarne zdravstvene zaštite (liječnik opće medicine/pedijatar).

³¹ U odgojno – obrazovnom sustavu to su timovi za krizne intervencije

³² Odredba se odnosi na sve ustanove, a u slučaju nasilja u odgojno-obrazovnim ustanovama putem web obrasca za prijavu nasilnog ponašanja koji je dostupan na mrežnim stranicama Ministarstvo znanosti i obrazovanja

³³ U obavijesti je, između, ostalog potrebno opisati koje teškoće ima dijete. Ukoliko dijete nema teškoće, Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom nije potrebno obavještavati.

III. POSLODAVCI, DRUGA NADLEŽNA TIJELA I PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

1.1. Zakonodavni okvir

Zaštita od seksualnog (spolnog) uznemiravanja regulirana je Zakonom o radu³⁴, Zakonom o ravnopravnosti spolova³⁵, Zakonom o suzbijanju diskriminacije³⁶ i Kaznenim zakonom³⁷. Ukoliko u obzir uzmemo da Zakon o suzbijanju diskriminacije spolno uznemiravanje definira kao „svako verbalno, neverbalno ili tjelesno neželjeno ponašanje spolne naravi koje ima za cilj, ili stvarno predstavlja povredu dostojanstva osobe, a posebice ako stvara zastrašujuće, neprijateljsko, ponižavajuće, omalovažavajuće, ili uvredljivo okruženje“, posebno je važno naglasiti kako je pretpostavka za ostvarenje ove prijestupne radnje kumulativno ispunjenje svih uvjeta koji su navedeni.

1.2. Postupanje poslodavaca, drugih nadležnih tijela

Poslodavci i druga nadležna tijela dužni su urediti svoje interne pravne okvire i akte sukladno Zakonu o radu i drugim propisima te provoditi učinkovite postupke zaštite svojih djelatnica/ka, studentica/ata koje/i tvrde da su žrtve spolnog uznemiravanja kao i osigurati disciplinske i druge kazne za počinitelje. Osim toga poslodavci i druga nadležna tijela dužni su osigurati zaštitu identiteta prijavitelja/ica ovih djela kroz uvođenje sigurnih komunikacijskih kanala za prijavu ovog prijestupa, posebice kada prijavitelji/ce traže zaštitu svog identiteta.

Poslodavac koji zapošljava najmanje 20 radnika dužan je, uz prethodnu pisanu suglasnost osobe za koju predlaže imenovanje, imenovati jednu osobu, a poslodavac koji zapošljava više od 75 radnika dužan je imenovati dvije osobe različitog spola koje su osim njega ovlaštene primati i rješavati pritužbe vezane za zaštitu dostojanstva radnika, pri čemu navedene osobe mogu biti radnici ili osobe koje nisu u radnom odnosu kod poslodavca. Poslodavac je dužan, u roku od 8 dana od dana imenovanja, obavijestiti radnike o tim osobama.

Sukladno odredbama Zakona o radu³⁸, poslodavac ili osoba koja je imenovana za primanje i rješavanje pritužbi dužna je, u roku utvrđenom kolektivnim ugovorom, sporazumom

34 Zakon o radu (Narodne novine, br. 93/14, 127/17, 98/19, 151/22 i 64/23), članak 134.

35 Zakon o ravnopravnosti spolova (Narodne novine, br. 82/08 i 69/17), članak 8.

36 Zakon o suzbijanju diskriminacije (Narodne novine, br. 85/08 i 112/12), članak 3.

37 Kazneni zakon (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21 i 114/22), članak 156.

38 Članak 134. Zakona o radu (Narodne novine, br. 93/14, 127/17, 89/19 i 151/22)

sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili pravilnikom o radu, a najkasnije u roku od osam dana od dostave pritužbe, ispitati pritužbu i poduzeti sve potrebne mjere primjerene pojedinom slučaju radi sprječavanja nastavka uznemiravanja ili spolnog uznemiravanja, ako utvrdi da ono postoji.

Ako poslodavac ili osoba koja je za to imenovana ne poduzme mjere za sprječavanje uznemiravanja ili spolnog uznemiravanja ili ako su mjere koje su poduzete očito neprimjerene, radnik koji je uznemiravan ili spolno uznemiravan ima pravo prekinuti rad dok mu se ne osigura zaštita, pod uvjetom da je u daljnjem roku od osam dana zatražio zaštitu pred nadležnim sudom. Međutim, radnik ima pravo prekinuti rad i bez dostavljanja pritužbe poslodavcu, ako postoje okolnosti zbog kojih nije opravdano očekivati da će

poslodavac zaštititi dostojanstvo radnika, pod uvjetom da je zatražio zaštitu pred nadležnim sudom i o tome obavijestio poslodavca u roku od osam dana od dana prekida rada.

Za vrijeme prekida rada zbog spolnog uznemiravanja radnik ima pravo na naknadu plaće u iznosu plaće koju bi ostvario da je u tom razdoblju radio. Ako bi se pravomoćnom sudskom odlukom utvrdilo kako nije došlo do povrede dostojanstva radnika, poslodavac bi mogao potraživati povrat isplaćene naknade plaće. Važno je naglasiti da su svi podaci utvrđeni u postupku zaštite dostojanstva tajni što bi svakako trebalo djelovati poticajno na žrtve da prijavljuju diskriminatorska ponašanja.

Ukoliko se radi o sumnji u kaznena djela protiv spolnih sloboda (spolno uznemiravanje nadređenih prema podređenima – odnosno ukoliko postoji odnos ovisnosti između žrtve i počinitelja, ili se radi o bludnim radnjama, pokušaju silovanja i/ili silovanju), kaznenu prijavu protiv osumnjičenika, poslodavci i druga nadležna tijela dužna su odmah po saznanju za kazneno djelo podnijeti nadležnom državnom odvjetništvu. Podnošenje kaznene prijave ne priječi paralelno vođenje i internih postupaka/istraga protiv počinitelja te izricanje disciplinskih sankcija i/ili suspenzija ukoliko se utvrde povrede radnih obveza i dužnosti osumnjičenih/prijavljenih uslijed spolnog uznemiravanja. Navedeno stajalište utvrđeno je u više odluka Ustavnog suda.

Ukoliko žrtva ne želi da se njena prijava prosljeđuje dalje ili ne želi da se postupi po njoj, poslodavci i ostala nadležna tijela poštovat će stav žrtve, te izraditi o istome pisanu zabilješku. No, ukoliko se radi o kaznenom djelu koje se goni po službenoj dužnosti, kao što je spolno uznemiravanje iz članka 156. Kaznenog zakona, prijava se mora podnijeti nadležnom državnom odvjetništvu, bez obzira na stav žrtve.

1.2.1. Anonimne prijave/obavijesti

Što se tiče anonimnih/neformalnih prijava ili tzv. obavijesti o počinjenju spolnog uznemiravanja, kod takvih je pritužbi/obavijesti postupanje protiv počinitelja objektivno ograničeno, no ono nije isključeno. Preporuka je da se kod takvih slučajeva svakako uz najviši stupanj zaštite identiteta žrtve ili žrtava pokuša ista ili iste identificirati uz pronalaženje dodatnih svjedoka/inja. Zatim je potrebno žrtvu osnažiti kako bi eventualno razmislila o neanonimnom istupu. Ukoliko se to postigne, postupak se opet provodi sukladno internim propisima poslodavca kao i kod običnih prijava kod kojih se traži zaštita identiteta žrtve.

Ukoliko se ne može doći do identiteta žrtava, ukoliko su pritužbe potpuno anonimne i/ili čak posredničke (netko drugi anonimno prijavljuje da je vidio neprimjerenu radnju prema nekom trećem, ali taj ili ta svjedok/kinja također žele ostati anonimni), obavlja se samo razgovor s osobom za koju se tvrdi da je počinila zabranjenu ili zabranjene radnje uz zabilješku o razgovoru, u kojoj je potrebno posebno registrirati stav osumnjičenog o počinjenom (negiranje, priznanje, kajanje) te u odnosu na to istome se skreće pozornost na pravni okvir, ali i na obveze iz radnog odnosa sukladno zakonima (Zakon o radu, Zakon o državnim službenicima³⁹ i slično), ugovoru o radu, etičkom kodeksu, pravilnicima itd., no samo za eventualne buduće prijave i slučajeve u kojima će se potencijalno moći dokazati spolna diskriminacija.

1.2.2. Postupak po prijavi, teret dokaza i sankcije

Postupak po prijavi uglavnom teče na način da se zatraži pisano očitovanje na pritužbene razloge od osobe koja se sumnjiči za počinjenje spolnog uznemiravanja. Bitno je da se ima u vidu da je sukladno članku 30. Zakona o ravnopravnosti spolova i članku 20. Zakona o suzbijanju diskriminacije teret dokaza na strani osumnjičenog ako žrtve prethodno iznesu činjenice koje opravdavaju sumnju u počinjenje. Dakle, osumnjičeni dokazuju da nisu počinili ono što im se stavlja na teret, dok žrtve moraju iznijeti činjenice koje opravdavaju

sumnju da je došlo do diskriminacijskog postupanja. Nije dovoljno samo negiranje počinjenja od strane osumnjičenog. No, važno je isto tako znati da sve prijave ne opravdavaju sumnju da je došlo do diskriminacijskog postupanja automatski. Standard procjene i prag progona je i ovdje vrlo važan i oni ne smiju biti prenisko određeni jer bi onda otvorili prostor manipulacijama i denuncijacijama, a borbu protiv diskriminacije pretvorili u svoju suprotnost.

39 Zakon o radu (Narodne novine, br. 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 64/23), Zakon o državnim službenicima (Narodne novine, br. 92/05, 140/05, 142/06, 77/07, 107/07, 27/08, 34/11, 49/11, 150/11, 34/12, 49/12, 37/13, 38/13, 01/15, 138/15, 61/17, 70/19, 98/19, 141/22)

Po zaprimanju pisanog očitovanja od osumnjičenog, ovlaštena osoba kod poslodavca ili sam poslodavac, donosi odluku o disciplinskoj mjeri/kazni koja može u odnosu na težinu i način počinjenja biti od pisane opomene pa sve do otkaza zbog težih povreda radne dužnosti. Praksa je također da se kod ovih postupaka ne suočavaju žrtva i osumnjičeni. Suočavanje je moguće uz izričitu suglasnost žrtve, odnosno osobe koja prijavljuje da je žrtva ovog prijestupa.

1.2.3. Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova

Pravobraniteljica, po pritužbama građanki i građana te samoinicijativno, prati postupanje poslodavaca i ostalih nadležnih tijela, uključujući i policiju u procesuiranju spolnog uznemiravanja. Ukoliko utvrdi da praćena tijela u postupku dodatno spolno diskriminiraju žrtvu, odnosno ne osiguravaju adekvatnu zaštitu žrtve ili ne sankcioniraju počinitelja ili ne postupaju sukladno zakonu, pokrenuti će antidiskriminacijske postupke protiv istih, koji mogu rezultirati utvrđenjem diskriminacije i izricanjem upozorenja, preporuka i prijedloga; ukoliko pravobraniteljica sazna za povredu odredbi Zakona o ravnopravnosti spolova s obilježjima kaznenog djela, podnijet će prijavu nadležnom državnom odvjetništvu; ako pravobraniteljica ocijeni da je povrijeđeno načelo ravnopravnosti spolova može podnijeti prijedlog za pokretanje postupka ocjene ustavnosti zakona, odnosno ustavnosti i zakonitosti drugih propisa ili predložiti postupak izmjene zakona i propisa.

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova nema ovlasti nad radom državnog odvjetništva i sudova i u principu obustavlja svoje postupanje ukoliko je o istoj stvari pokrenut sudski postupak (bilo prekršajni, kazneni ili građanski).

1.3. Sudska zaštita od (spolne) diskriminacije

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova upoznat će osobe koje su joj se obratile s tvrdnjama da su žrtve spolnog uznemiravanja ili nekog drugog oblika spolne diskriminacije s pravnim okvirom Republike Hrvatske koji nudi zaštitu od takve vrste diskriminatornog postupanja. Naime, kod ovih prijestupa zaštita je osigurana i putem (privatnih) tužbi za zaštitu od diskriminacije iz članka 17. Zakona o suzbijanju diskriminacije i članka 30. Zakona o ravnopravnosti spolova. Kod spolnog uznemiravanja tužbe se najčešće podnose protiv poslodavaca i drugih nadležnih tijela zbog propusta da se osigura učinkovita zaštita žrtava i/ili primjereno disciplinski kazni počinitelj, odnosno zbog propusta da se u postupku osigura odsustvo spolne diskriminacije i/ili učinkovito zaštitu dostojanstvo radnika/ca.

1.4. Prekršajne sankcije

Zakon o ravnopravnosti spolova u svojim člancima 31. – 38. i Zakon o suzbijanju

diskriminacije u člancima 25. – 29. propisuju i prekršajne sankcije protiv počinitelja spolne diskriminacije – fizičkih osoba, poslodavaca, odnosno odgovornih pravnih osoba.

IV. OBLICI, NAČIN I SADRŽAJ SURADNJE NADLEŽNIH TIJELA U POSTUPANJU SA ŽRTVAMA SEKSUALNOG NASILJA

Ovim Protokolom potiču se daljnje aktivnosti unaprjeđenja suradnje nadležnih tijela i drugih čimbenika koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja te pružanju pomoći, potpore i zaštite osobi izloženoj bilo kojem obliku seksualnog nasilja.

Obveze nadležnih tijela, institucija i medija:

1. U nadležnom ministarstvu/tijelu koje sudjeluje u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja te pružanju zaštite, pomoći i potpore žrtvama seksualnog nasilja, obveza praćenja provedbe ovog Protokola povjerava se već imenovanim koordinatorima/cama za ravnopravnost spolova koji će jednom godišnje tražiti od tijela nadležnih za provođenje Protokola izvješće o primjeni Protokola te će o istom izvijestiti Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske.
2. Prema Zakonu o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu, ministarstvo nadležno za hrvatske branitelje ima obvezu nadležnom tijelu prijaviti saznanja o kaznenom djelu odnosno o počinjenom seksualnom nasilju u Domovinskom ratu.
3. Svi stručnjaci koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja i pružanju zaštite, pomoći i potpore žrtvama seksualnog nasilja te reagiraju na hitne slučajeve moraju biti osposobljeni da prepoznaju osobe s invaliditetom kao punopravne osobe jednake pred zakonom i njihovim pritužbama i izjavama dati istu težinu kao što bi je imale osobe bez invaliditeta.
4. Sva tijela koja sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja te pružanju zaštite, pomoći i potpore žrtvama seksualnog nasilja dužna su kroz programe edukacije planirati kontinuirano osposobljavanje stručnjaka koji rade na navedenim poslovima te osigurati sredstva za provedbu edukacije.
5. Svi stručnjaci zaposleni u tijelima koja sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja, te pružanju zaštite, pomoći i potpore žrtvama seksualnog nasilja, dužni su sudjelovati u redovnoj edukaciji koja se odnosi na navedeno područje njihovog rada.
6. Povjerenstva za ravnopravnost spolova u županijama i Gradu Zagrebu te osnovana gradska i općinska povjerenstva dužna su uspostaviti suradnju s organizacijama civilnoga društva koje programski djeluju radi zaštite žrtava seksualnog nasilja i afirmacije njihovih prava zbog razmjene iskustava i stvaranja dobre prakse.
7. Sve stručne osobe koje postupaju sukladno Protokolu dužne su štiti interese žrtava seksualnog nasilja sukladno Konvenciji o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena UN-a, Konvenciji o pravima djeteta, Konvenciji Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja, Deklaraciji o uklanjanju nasilja nad ženama UN-a, Konvenciji Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom, Općem komentaru br.1. (2014) na Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom na članak 12., Općem komentaru br. 3. (2014) na Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom na članak 6. u vezi članka 16. Konvencije te točke 25/26, Zaključnim primjedbama o Inicijalnom izvješću Republike Hrvatske o provedbi Konvencije o pravima osoba s invaliditetom (travanj 2015), Direktivi 2012/29/EU

Europskog parlamenta i Vijeća od 29. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (Direktiva o pravima žrtava), preporukama Odbora ministara Vijeća Europe te ostalim relevantnim međunarodnim obvezama.

8. Mediji će u svom radu osobitu pažnju poklanjati zaštiti prava i interesa žrtava seksualnog nasilja, posebice djece, sukladno odredbama Zakona o medijima i Zakona o elektroničkim medijima⁴⁰.

Preporuča se da sve stručne osobe koje postupaju sukladno Protokolu održavaju redovite sastanke stručnih osoba za koordiniranje aktivnosti vezanih uz problematiku seksualnog nasilja, kao i sa predstavnicima nadležnih tijela te uspostave učinkovite načine suradnje i razmjene značajnih podataka, kako u pogledu pojedinih slučajeva nasilja, tako i o postignućima u rješavanju problema seksualnog nasilja.

Sve stručne osobe koje postupaju sukladno Protokolu, dužne su:

- u slučaju prijave ili obavijesti o nasilju osiguraju suradnju s drugim nadležnim tijelima kako bi se osiguralo koordinirano postupanje, imenovati voditelja slučaja odnosno kontakt osobu za žrtvu;
- drugom nadležnom tijelu pružiti odgovarajuće podatke o slučaju i postupanju radi potpunog uvida u poduzete aktivnosti s ciljem sveobuhvatne zaštite djeteta;

40 Zakon o medijima (Narodne novine, br. 59/04,84/11, 81/13 i 114/22); Zakon o elektroničkim medijima (Narodne novine, br. 111/21 i 114/22)

- uspostaviti suradnju s drugim čimbenicima (organizacijama civilnog društva, obiteljskim savjetovalištima, zdravstvenim ustanovama te stručnjacima koji se bave problematikom seksualnog nasilja) kako bi se osigurala pomoć i podrška žrtvi seksualnog nasilja;
- izraditi posebne i prilagođene planove postupanja u slučaju seksualnog nasilja uvažavajući posebnosti pojedinih tijela.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

1. Svako državno tijelo koje sudjeluje u otkrivanju i suzbijanju seksualnog nasilja te pružanju pomoći, zaštite i potpore žrtvama seksualnog nasilja, dužno je postupati u skladu s aktivnostima određenim ovim Protokolom.

2. Protokol je izrađen temeljem važećih zakonskih propisa te je, u slučaju izmjena i dopuna zakona koji su relevantni za Protokol, Ured za ravnopravnost spolova dužan pokrenuti postupak usklađivanja Protokola.

3. Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske zadužen je za koordinaciju i praćenje provedbe Protokola te o navedenom izvještava u okviru jednogodišnjeg izvješća o provedbi Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine. Pri Uredu za ravnopravnost spolova djeluje Povjerenstvo za praćenje primjene Protokola, koje se sastoji od predstavnika/ca tijela državne uprave, pravobraniteljstava i organizacija civilnoga društva. Povjerenstvo za praćenje provedbe Protokola izradit će obrazac za prikupljanje podataka o provedbi Protokola.

4. Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske će na svojim mrežnim stranicama objaviti javni poziv organizacijama civilnoga društva s ciljem njihovog uvrštavanja u imenik organizacija koje pružaju usluge osobama koje su preživjele seksualno nasilje.

5. Po donošenju ovog Protokola, zadužuju se sva resorna ministarstva upoznati tijela i ustanove iz svog djelokruga o njegovu donošenju, osigurati njegovu dostupnost te poduzeti potrebne mjere radi njegove dosljedne primjene.
6. Prilozi uz ovaj Protokol, njegov su sastavni dio.
7. Stupanjem na snagu ovoga Protokola, prestaje važiti Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, koji je Vlada donijela 26. srpnja 2018. godine.
8. Ovaj Protokol stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

VI. PRILOZI

Prilog 1.

Zakonske izmjene o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, u razdoblju od 2018. do 2023. godine, relevantne za Protokol

U cilju jačeg ostvarenja generalno preventivnih učinaka kod spolnih delikata počinjenih na štetu djece, Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 118/18), pooštrena je zakonska kaznenopravna politika kažnjavanja u odnosu na kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, propisana u Glavi XVII. Kaznenog zakona. Također, značajna izmjena odnosi se na nezastarijevanje kaznenog progona (članak 81. stavak 2.) kao i nezastarijevanje izvršenja kazne (članak 83. stavak 2.) za teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta kojima je kao kvalifikatorna okolnost propisana smrt djeteta (članak 166. stavak 3.). Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 126/19), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2020. godine, pooštrena je zakonska politika kažnjavanja propisivanjem viših posebnih minimuma i maksimuma kazne zatvora, između ostalih, za kaznena djela nasilja u obitelji (članak 179.a), sakaćenja ženskih spolnih organa (članak 116.), kaznena djela bludnih radnji (članak 155.), spolnog uznemiravanja (članak 156.) i silovanja (članak 153.). Također, izmijenjena je i koncepcija kaznenog djela silovanja (članak 153.), koja je za posljedicu imala brisanje kaznenog djela spolnog odnošaja bez pristanka (članak 152.), a slijedom koje izmjene se svaki nekonsenzualni spolni odnošaj ili s njim izjednačena spolna radnja na koju žrtva nije dala svoj pristanak smatra kaznenim djelom silovanja (članak 153.). Također, počinitelj ovog kaznenog djela je i onaj tko navede drugu osobu da bez svog pristanka s trećom osobom izvrši spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju ili da bez svog pristanka nad samom sobom izvrši sa spolnim odnošajem izjednačenu spolnu radnju. Nadalje, kao posljedica pooštrenja zakonske kaznenopravne politike kažnjavanja i nove koncepcije kaznenog djela silovanja (članak 153.), a u cilju usklađenja s Direktivom o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, pod utjecajem Konvencije Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (Lanzarote konvencija) počinjenje kaznenog djela bludnih radnji (članak 155. stavak 3.) pod uvjetima iz članka 154. Kaznenog zakona (Teška kaznena djela protiv spolne slobode) propisano je u novom stavku uz višu kaznu zatvora, od šest mjeseci do pet godina.

Također, kao posljedica izmjene koncepta kaznenog djela silovanja (članak 153.), Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 126/19) kazneno

djelo silovanja iz članka 153. Kaznenog zakona u cijelosti je u nadležnosti županijskog suda. Nadalje, radi usklađivanja s Direktivom o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i

seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, dopunjeno je biće kaznenog djela mamljenja djece za zadovoljenje spolnih potreba (članak 161. stavak 1.) na način da namjera počinitelja može biti usmjerena i na počinjenje kaznenog djela iskorištavanja djece za pornografiju (članak 163. stavak 1. i 2.) i kaznenog djela iskorištavanja djece za pornografske predstave (članak 164. stavak 1.). U cilju daljnjih usklađenja, izmijenjena je definicija dječje pornografije (članak 163. stavak 6.), dok je kazneno djelo iskorištavanja djece za pornografske predstave (članak 164. stavak 6.) prvi put dopunjeno definicijom pornografske predstave.

Izmjenama Kaznenog zakona, koje su stupile na snagu 31. srpnja 2021. godine dopunjeno je značenje izraza bliske osobe iz članka 87. stavka 9. sadašnjim i bivšim partnerom u intimnoj vezi, što je rezultiralo jačom kaznenopravnom zaštitom u vidu kaznenog progona počinitelja po službenoj dužnosti i višom propisanom kaznom zatvora kada je u pitanju učin djela prema sadašnjem ili bivšem partneru u intimnoj vezi. Nadalje, redefinirana je procesna pretpostavka progona za kazneno djelo spolnog uznemiravanja (članak 156.) propisivanjem progona za kazneno djelo po službenoj dužnosti za sve kategorije žrtava, a kojom izmjenom je postignuto da se sva kaznena djela protiv spolne slobode, Glava XVI., progone po službenoj dužnosti. Također, u kontekstu jače kaznenopravne zaštite, izmjenama Kaznenog zakona propisano je i novo kazneno djelo Zloupotreba snimke spolno eksplicitnog sadržaja (članak 144.a), u kojem biće kaznenog djela ostvaruje onaj tko zloupotradi odnos povjerenja i bez pristanka snimane osobe učini dostupnim trećoj osobi snimku spolno eksplicitnog sadržaja koja je snimljena uz pristanak te osobe za osobnu uporabu i na taj način povrijedi njenu privatnost (tzv. „osvetnička pornografija“), dok se u stavku 2. inkriminira i onaj tko uporabom računalnog sustava ili na drugi način izradi novu ili preinači postojeću snimku spolno eksplicitnog sadržaja i tu snimku uporabi kao pravu te time povrijedi privatnost osobe na toj snimci („deep fake pornografija“). Sigurnosna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana (članak 70. stavak 1.) i sigurnosna mjera udaljenje iz zajedničkog kućanstva (članak 74. stavak 1.) revidirane su na način da je njihovo izricanje obvezno uz zadržavanje uvjeta opasnosti na strani počinitelja u trenutku donošenja presude, dok je obvezno izricanje sigurnosne mjere zabrane obavljanja dužnosti ili djelatnosti (članak 71. stavak 3.) uvjetovano utvrđenjem opasnosti od recidiva, odnosno opasnosti da će zloupotrebom dužnosti ili djelatnosti počinitelj ponovo počinuti kaznena djela iz kataloga članka 71. stavka 3. te mu se na određeno vrijeme ili čak doživotno može zabraniti obavljanje poslova u kojima dolazi u redoviti kontakt s djecom. Sigurnosnu mjeru zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora (članak 76.) izriče sud prilikom

donošenja presude, što će u slučaju njenog kršenja dovesti do počinjenja novog kaznenog djela neizvršenja sudske odluke iz članka 311. Također, izmjenama Kaznenog zakona proširen je katalog kaznenih djela za koja kazneni progon ne zastarijeva, a koja kaznena djela su propisana člankom 81. stavkom 2. Kaznenog zakona koji, među ostalim, propisuje i da kazneni progon ne zastarijeva za Teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta propisana člankom 166. stavkom 2. Kaznenog zakona, kojim je kao kvalifikatorna okolnost propisana teška tjelesna ozljeda djeteta, narušenost njegova tjelesnog ili emocionalnog razvoja, trudnoća, počinjenje djela od strane bliske osobe, osobe s kojom dijete živi u istom kućanstvu ili od strane više počinitelja, ili na osobito okrutan ili ponižavajući način, te ako je kaznenim djelom iz članka 158., članka 162., članka 163. ili članka 164. Kaznenog zakona prouzročena smrt djeteta. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, broj 126/19) pooštrena je zakonska politika kažnjavanja propisivanjem viših novčanih kazni i kazni zatvora za sve pojavne oblike nasilja u obitelji. U tom kontekstu, a s obzirom da je spolno uznemiravanje jedan od javnih oblika nasilja u obitelji, pooštava se kazna i za zdravstvene radnike/ce,

djelatnike/ce u ustanovama socijalne skrbi, osobe zaposlene u odgojno- obrazovnim ustanovama, stručne radnike/ce zaposlene u vjerskim ustanovama, humanitarnim organizacijama ili organizacijama civilnog društva te sve druge stručne osobe koje u svom radu dolaze u kontakt sa žrtvama nasilja u obitelji, a koji ne prijave policiji ili državnom odvjetništvu počinjenje nasilja u obitelji za koje su saznali pri obavljanju svojih poslova. Nadalje, krug osoba na koje se Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji primjenjuje proširuje se krugom osoba koji je istovjetan krugu osoba kojima i Kazneni zakon pruža dodatnu zaštitu u slučaju počinjenja kaznenih djela vezanih uz nasilje u obitelji. Kao rezultat potrebe usklađenja s izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, Zakonom o dopuni Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, broj 84/21) usklađeno je značenje izraza bliske osobe sa značenjem izraza bliske osobe iz članka 87. stavka 9. Kaznenog zakona sadašnjim ili bivšim partnerom u intimnoj vezi.

Prilog 2.

Pojedinačna procjena potreba žrtava kaznenih djela

Obveza provedbe pojedinačne procjene potreba žrtava kaznenih djela propisana je člankom 43.a. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19 i 126/19, 130/20, 80/22) i Pravilnikom o

načinu provedbe pojedinačne procjene žrtve (Narodne novine 106/2017, dalje: Pravilnik). Pojedinačna procjena provodi se u odnosu na svaku žrtvu te će, prije ispitivanja žrtve, tijelo koje provodi ispitivanje (obveza svih tijela prethodnog i kaznenog postupka) provesti pojedinačnu procjenu.

Prilikom provedbe pojedinačne procjene, kao prvi korak, utvrđuje se postoji li potreba za primjenom posebnih mjera zaštite žrtve. Ukoliko se utvrdi da postoji, utvrđuje se koje bi se posebne mjere zaštite trebale primijeniti (primjerice poseban način ispitivanja, uporaba komunikacijskih tehnologija radi izbjegavanja vizualnog kontakta s počiniteljem, isključenje javnosti s rasprave, ispitivanje od strane osobe istog spola te, ako je to moguće, u slučaju ponovnog ispitivanja da ispitivanje provodi ista osoba, pratnja osobe od povjerenja, zaštita tajnosti osobnih podataka).

Kod provedbe pojedinačne procjene važan je individualan pristup svakoj žrtvi. Zbog toga će tijela koja provode pojedinačnu procjenu osobito uzeti u obzir osobne značajke žrtve, težinu, odnosno vrstu ili narav kaznenog djela i okolnosti počinjenja kaznenog djela (članak 5., 6. 7. i 8. Pravilnika).

Pri tome se posebna pažnja posvećuje žrtvama koje su pretrpjele značajnu štetu zbog težine kaznenog djela, žrtvama kaznenog djela počinjenog zbog nekog osobnog svojstva žrtve te

žrtvama koje njihov odnos s počiniteljem čini osobito ranjivima. Članak. 43.a. stavak 3. Zakona o kaznenom postupku ovdje posebno upućuje na žrtve seksualnog nasilja. Kada je žrtva kaznenog djela dijete, pretpostavit će se da postoji potreba za primjenom posebnih mjera zaštite te utvrditi koje posebne mjere zaštite treba primijeniti. Pojedinačna procjena provodi se uz sudjelovanje žrtve i uzimajući u obzir njezine želje, uključujući i želju da se ne koriste posebne mjere zaštite propisane zakonom. Postupak provedbe pojedinačne procjene mora se provesti s posebnim obzirom, na primjeren način koji je za žrtvu što manje opterećujući, poštujući pri tom njeno dostojanstvo, psihofizičko stanje te uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja. Svako tijelo koje je u obvezi provoditi pojedinačnu procjenu, nakon provedbe iste, dužno je o tome sačiniti zaključak, kao i o utvrđenim posebnim mjerama zaštite. Prilikom

provedbe, svako tijelo je u obvezi razmotriti ranije provedenu procjenu, s obzirom na to da se potrebe mijenjaju s protekom vremena.

U svrhu provedbe pojedinačne procjene svako tijelo može pribaviti potrebne podatke od Zavoda te drugih tijela, odjela za podršku žrtvama i svjedocima u županijskim sudovima, organizacija i ustanova koje pružaju pomoć i podršku žrtvama kaznenih djela. Također, nadležna tijela će razmotriti preporuke tijela, ustanova, kao i preporuke organizacija civilnog društva koje pružaju pomoć i podršku žrtvama da je potrebno odrediti mjere zaštite žrtve ukoliko su te organizacije i ustanove već sačinile takvu preporuku na temelju rada sa žrtvom (članak 3. Pravilnika).

Prilog 3.

Izvod iz Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21 i 114/22)

GLAVA OSMA (VIII.) ZNAČENJE IZRAZA U OVOM ZAKONU

Članak 87.

(7) Dijete je osoba koja nije navršila osamnaest godina života.

(8) Članovi obitelji su bračni ili izvanbračni drug, životni partner ili neformalni životni partner, njihova zajednička djeca te djeca svakog od njih, srodnik po krvi u ravnoj lozi, srodnik u pobočnoj lozi zaključno do trećeg stupnja, srodnici po tazbini do zaključno drugog stupnja, posvojitelj i posvojenik.

(9) Bliske osobe su članovi obitelji, bivši bračni ili izvanbračni drug bivši životni partner ili neformalni životni partner, sadašnji ili bivši partner u intimnoj vezi, osobe koje imaju zajedničko dijete i osobe koje žive u zajedničkom kućanstvu.

(25) Žrtva kaznenog djela je fizička osoba koja je pretrpjela fizičke i duševne posljedice, imovinsku štetu ili bitnu povredu temeljnih prava i sloboda koji su izravna posljedica kaznenog djela. Žrtvom kaznenog djela smatraju se i bračni i izvanbračni drug, životni partner ili neformalni životni partner te potomak, a ako njih nema, predak, brat i sestra one osobe čija je smrt izravno prouzročena kaznenim djelom te osoba koju je ona na temelju zakona bila dužna uzdržavati.

GLAVA ŠESNAESTA (XVI.)

KAZNENA DJELA PROTIV SPOLNE SLOBODE

Silovanje

Članak 153.

(1) Tko s drugom osobom bez njezina pristanka izvrši spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju ili navede drugu osobu da bez svog pristanka s trećom osobom izvrši spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju ili da bez svog pristanka nad samom sobom izvrši sa spolnim odnošajem izjednačenu spolnu radnju, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(2) Tko djelo iz stavka 1. ovoga članka počini uporabom sile ili prijetnje da će izravno napasti na život ili tijelo silovane ili druge osobe, kaznit će se kaznom zatvora od tri do deset godina.

(3) Počinitelj koji je bio u otklonjivoj zabludi glede postojanja pristanka iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(4) Počinitelj koji je bio u otklonjivoj zabludi glede postojanja pristanka iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(5) Pristanak iz stavka 1. ovoga članka postoji ako je osoba svojom voljom odlučila stupiti u spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju i bila je sposobna donijeti i izraziti takvu odluku. Smatra se da takvog pristanka nema osobito ako je spolni odnošaj ili s njime izjednačena spolna radnja izvršena uz uporabu prijetnje, prijevare, zlouporabom položaja prema osobi koja se prema počinitelju nalazi u odnosu zavisnosti, iskorištavanjem stanja osobe zbog kojeg ona nije bila sposobna izraziti svoje odbijanje ili nad osobom kojoj je protupravno oduzeta sloboda.

Teška kaznena djela protiv spolne slobode

Članak 154.

(1) Kaznom zatvora od tri do deset godina kaznit će se tko djelo iz članka 153. stavka 1. ovoga Zakona počini:

1. prema bliskoj osobi,
2. prema žrtvi posebno ranjivoj zbog njezine dobi, bolesti, ovisnosti, trudnoće, invaliditeta, teške tjelesne ili duševne smetnje,
3. na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način,
4. iz mržnje,
5. zajedno s jednim ili više počinitelja, pri čemu je prema istoj osobi izvršeno više spolnih odnošaja ili s njim izjednačenih spolnih radnji,
6. uz uporabu oružja ili opasnog oruđa,

7. na način da je silovana osoba teško tjelesno ozlijeđena ili je ostala trudna.

(2) Tko djelo iz članka 153. stavka 2. ovoga Zakona počini pod okolnostima iz stavka 1. ovoga članka,

kaznit će se kaznom zatvora od pet do petnaest godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz članka 153. stavka 1. i 2. ovoga Zakona prouzročena smrt silovane osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od najmanje pet godina.

Bludne radnje

Članak 155.

(1) Tko pod uvjetima iz članka 153. stavka 1., 3. i 5. ovoga Zakona kad nije počinjen ni pokušaj tog kaznenog djela počini bludnu radnju, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.

(2) Tko pod uvjetima iz članka 153. stavka 2. i 4. ovoga Zakona kad nije počinjen ni pokušaj tih kaznenih djela počini bludnu radnju, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Tko pod uvjetima iz članka 154. ovoga Zakona kad nije počinjen ni pokušaj tog kaznenog djela počini bludnu radnju, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Spolno uznemiravanje

Članak 156.

(1) Tko spolno uznemirava drugu osobu kojoj je nadređen ili koja se prema njemu nalazi u odnosu zavisnosti ili koja je posebno ranjiva zbog dobi, bolesti, invaliditeta, ovisnosti, trudnoće, teške tjelesne ili duševne smetnje, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.

(2) Spolno uznemiravanje je svako verbalno, neverbalno ili fizičko neželjeno ponašanje spolne naravi koje ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu dostojanstva osobi, koje uzrokuje strah, neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

Prostitucija

Članak 157.

(1) Tko radi zarade ili druge koristi drugu osobu namamljuje, vrbuje ili potiče na pružanje spolnih usluga ili organizira ili omogućuje drugoj osobi pružanje spolnih usluga, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko drugu osobu radi zarade silom ili prijetnjom, obmanom, prijevarom,

zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa zavisnosti, prisili ili navede na pružanje spolnih usluga, ili tko koristi spolne usluge takve osobe uz naplatu, a znao je ili je morao i mogao znati za navedene okolnosti, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Tko putem sredstava javnog informiranja i drugih sličnih sredstava oglašava prostituciju druge osobe, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(4) Bez utjecaja je na postojanje kaznenog djela iz ovoga članka okolnost je li osoba koju se namamljuje, vrbuje, potiče ili iskorištava za prostituciju na to pristala i je li se već time bavila.

GLAVA SEDAMNAESTA (XVII.) KAZNENA DJELA SPOLNOG ZLOSTAVLJANJA I ISKORIŠTAVANJA DJETETA

Spolna zlouporaba djeteta mlađeg od petnaest godina

Članak 158.

(1) Tko izvrši spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju s djetetom mlađim od petnaest godina, ili ga navede da izvrši spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju s trećom osobom ili da nad samim sobom izvrši sa spolnim odnošajem izjednačenu spolnu radnju, kaznit će se kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.

(2) Tko nad djetetom mlađim od petnaest godina izvrši bludnu radnju, ili ga navede da izvrši bludnu radnju s drugom osobom ili da nad samim sobom izvrši bludnu radnju, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Nema kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka ako razlika u dobi između osoba koje vrše spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju ili bludnu radnju nije veća od tri godine.

(4) Počinitelj koji je bio u otklonjivoj zabludi da dijete iz stavka 1. ovoga članka ima najmanje petnaest godina kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina, a ako je bio u otklonjivoj zabludi da dijete iz stavka 2. ovoga članka ima najmanje petnaest godina kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(5) Tko djelo iz stavka 1. ovoga članka počini uz primjenu sile ili prijetnje, obmane, prijevare ili zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa zavisnosti djeteta o njemu, kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(6) Tko djelo iz stavka 2. ovoga članka počini uz primjenu sile ili prijetnje, obmane, prijevare ili zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa zavisnosti djeteta o njemu, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Spolna zlouporaba djeteta starijeg od petnaest godina

Članak 159.

(1) Tko s djetetom koje je navršilo petnaest godina koje mu je povjereno radi odgoja, učenja, čuvanja, dušebrižništva ili njege izvrši spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju, ili ga navede da s drugom osobom izvrši spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju, ili da samo nad sobom izvrši sa spolnim odnošajem izjednačenu spolnu radnju, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se srodnik po krvi ili po posvojenju u ravnoj lozi, očuh, maćeha ili izvanbračni drug ili životni partner ili neformalni životni partner roditelja djeteta koji s djetetom koje je navršilo petnaest godina izvrši spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju, ili ga navede da s drugom osobom izvrši spolni odnošaj ili s njime izjednačenu spolnu radnju, ili da samo nad sobom izvrši sa spolnim odnošajem izjednačenu spolnu radnju.

Zadovoljenje pohote pred djetetom mlađim od petnaest godina

Članak 160.

(1) Tko pred djetetom mlađim od petnaest godina čini spolne radnje namijenjene zadovoljavanju vlastite ili tuđe pohote, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko pred djetetom mlađim od petnaest godina počini kazneno djelo iz članka 153. do članka 155., članka 158. ili članka 159. ovoga Zakona, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka počinitelj će se kazniti.

Mamljenje djece za zadovoljenje spolnih potreba

Članak 161.

(1) Punoljetna osoba koja osobi mlađoj od petnaest godina, u namjeri da ona ili druga osoba nad njom počini kazneno djelo iz članka 158. ili članka 163. stavaka 1. i 2. ili članka 164. stavka 1. ovoga Zakona, putem informacijsko komunikacijskih tehnologija ili na drugi način predloži susret s njom ili drugom osobom i koja poduzme mjere da do tog susreta dođe, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko prikuplja, daje ili prenosi podatke o osobi mlađoj od petnaest godina radi počinjenja kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

Podvođenje djeteta

Članak 162.

(1) Tko radi zarade ili druge koristi dijete namamljuje, vrbuje ili potiče na pružanje spolnih usluga, ili organizira ili omogućuje pružanje spolnih usluga s djetetom, a znao je ili je morao i mogao znati da se radi o djetetu, kaznit će se kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.

(2) Tko koristi spolne usluge djeteta koje je navršilo petnaest godina uz davanje bilo kakve naknade ili protučinidbe, a znao je ili je morao i mogao znati da se radi o djetetu, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Tko osobu za koju je znao ili je morao i mogao znati da je dijete radi zarade silom ili prijetnjom, obmanom, prijevarom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa zavisnosti, prisili ili navede na pružanje spolnih usluga, ili tko koristi spolne usluge tog djeteta uz naplatu, a znao je ili je morao i mogao znati za navedene okolnosti, kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(4) Tko oglašava iskorištavanje spolnih usluga djeteta, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Iskorištavanje djece za pornografiju

Članak 163.

(1) Tko dijete namamljuje, vrbuje ili potiče na sudjelovanje u snimanju dječje pornografije ili tko organizira ili omogućí njezino snimanje, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko neovlašteno snima, proizvodi, nudi, čini dostupnim, distribuira, širi, uvozi, izvozi, pribavlja za sebe ili drugoga, prodaje, daje, prikazuje ili posjeduje dječju pornografiju ili joj svjesno pristupa putem informacijsko komunikacijskih tehnologija.

(3) Tko dijete silom ili prijetnjom, obmanom, prijevarom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa zavisnosti, prisili ili navede na snimanje dječje pornografije, kaznit će se kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.

(4) Posebne naprave, sredstva, računalni programi ili podaci namijenjeni, prilagođeni ili uporabljeni za počinjenje ili olakšavanje počinjenja kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka će se oduzeti, a pornografski materijal koji je nastao počinjenjem kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka će se i uništiti.

(5) Dijete se neće kazniti za proizvodnju i posjedovanje pornografskog materijala koji prikazuje njega samog ili njega i drugo dijete ako su oni sami taj materijal proizveli i posjeduju ga uz pristanak svakog od njih i isključivo za njihovu osobnu upotrebu.

(6) Dječja pornografija je materijal koji vizualno ili na drugi način prikazuje pravo dijete ili realno prikazano nepostojeće dijete ili osobu koja izgleda kao dijete u pravom ili simuliranom spolno eksplicitnom ponašanju ili koji prikazuje spolne organe pravog djeteta ili realno prikazanog nepostojećeg djeteta ili osobe koja izgleda kao dijete u spolne svrhe. Materijali koji prikazuju spolne organe pravog djeteta ili realno prikazanog nepostojećeg djeteta ili osobe koja izgleda kao dijete, a koji imaju umjetnički, medicinski ili znanstveni značaj ne smatraju se pornografijom u smislu ovoga članka.

Iskorištavanje djece za pornografske predstave

Članak 164.

- (1) Tko dijete namamljuje, vrbuje ili potiče na sudjelovanje u pornografskim predstavama, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (2) Tko zarađuje od pornografskih predstava u kojima sudjeluje dijete ili na drugi način iskorištava dijete za pornografske predstave, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do dvanaest godina.
- (3) Tko silom ili prijetnjom, obmanom, prijevarom, zlouporabom ovlasti ili teškog položaja ili odnosa zavisnosti, prisili ili navede dijete na sudjelovanje u pornografskoj predstavi, kaznit će se kaznom zatvora od tri do dvanaest godina.
- (4) Kaznom zatvora iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se tko gleda pornografsku predstavu uživo ili putem komunikacijskih sredstava ako je znao ili je morao i mogao znati da u njoj sudjeluje dijete.
- (5) Posebne naprave, sredstva, računalni programi ili podaci namijenjeni, prilagođeni ili uporabljeni za počinjenje ili olakšavanje počinjenja kaznenog djela iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka će se oduzeti, a pornografski materijal koji je nastao počinjenjem kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka će se i uništiti.
- (6) Pornografska predstava je prikazivanje uživo ili putem komunikacijskih sredstava pravog djeteta ili realno prikazanog nepostojećeg djeteta ili osobe koja izgleda kao dijete u pravom ili simuliranom spolno eksplicitnom ponašanju ili spolnih organa pravog djeteta, realno prikazanog nepostojećeg djeteta ili osobe koja izgleda kao dijete u spolne svrhe.

Upoznavanje djece s pornografijom

Članak 165.

- (1) Tko djetetu mlađem od petnaest godina proda, pokloni, prikaže ili javnim izlaganjem, posredstvom računalnog sustava, mreže ili medija za pohranu računalnih podataka ili na drugi način učini pristupačnim spise, slike, audiovizualne sadržaje ili druge predmete pornografskog sadržaja ili mu prikaže pornografsku predstavu, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (2) Predmeti, posebne naprave, sredstva, računalni programi ili podaci namijenjeni, prilagođeni ili uporabljeni za počinjenje ili olakšavanje počinjenja kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka će se oduzeti, a pornografski materijal će se i uništiti.
- (3) Pornografijom se u smislu ovoga članka smatra materijal koji vizualno ili na drugi način prikazuje osobu u pravom ili simuliranom spolno eksplicitnom ponašanju ili koji prikazuje spolne organe ljudi u spolne svrhe. Materijali koji imaju umjetnički, medicinski ili znanstveni značaj ne smatraju se pornografijom u smislu ovoga članka.

Teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta

Članak 166.

(1) Ako je kaznenim djelom iz članka 158. stavak 1., članka 162. stavka 1. i 2., članka 163. stavka 1. i 2. te članka 164. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona djetetu nanescna teška tjelesna ozljeda ili je narušen njegov tjelesni ili emocionalni razvoj ili je dijete ostalo trudno, ako je u djelu sudjelovalo više počinitelja, ili je djelo počinjeno nad posebno ranjivim djetetom ili je počinjeno od bliske osobe ili osobe s kojom dijete živi u zajedničkom kućanstvu, ili je počinjeno na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz članka 158. stavka 5., članka 162. stavka 3., članka 163. stavka 3. i članka 164. stavka 3. ovoga Zakona djetetu nanescna teška tjelesna ozljeda ili je narušen njegov tjelesni ili emocionalni razvoj ili je dijete ostalo trudno, ako je u djelu sudjelovalo više počinitelja, ili je djelo počinjeno nad posebno ranjivim djetetom ili je počinjeno od bliske osobe ili osobe s kojom dijete živi u zajedničkom kućanstvu, ili je počinjeno na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz članka 158., članka 162., članka 163. ili članka 164. ovoga Zakona prouzročena smrt djeteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili dugotrajnim zatvorom.

Izvod iz Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17, 126/19 i 126/19, 130/20, 80/22)

Glava V. ŽRTVA, OŠTEĆENIK I PRIVATNI TUŽITELJ

1. Žrtva

Članak 43.

(1) Žrtva kaznenog djela ima sukladno ovom Zakonu:

- 1) pravo na lako dostupan, povjerljiv i besplatan pristup službama za potporu žrtvama kaznenih djela,
- 2) pravo na djelotvornu psihološku i drugu stručnu pomoć i potporu tijela, organizacije ili ustanove za pomoć žrtvama kaznenih djela u skladu sa zakonom,
- 3) pravo na zaštitu od zastrašivanja i odmazde,
- 4) pravo na zaštitu dostojanstva tijekom ispitivanja žrtve kao svjedoka,
- 5) pravo da bude saslušana bez neopravdane odgode nakon podnošenja kaznene prijave te da se daljnja saslušanja provode samo u mjeri u kojoj je to nužno za potrebe kaznenog postupka,
- 6) pravo na pratnju osobe od povjerenja pri poduzimanju radnji u kojima sudjeluje,
- 7) pravo da se medicinski zahvati prema žrtvi poduzimaju u najmanjoj mjeri i samo ako su krajnje nužni za potrebe kaznenog postupka,
- 8) pravo podnijeti prijedlog za progon i privatnu tužbu sukladno odredbama Kaznenog zakona, pravo sudjelovati u kaznenom postupku kao oštećenik, pravo biti obaviještena o

odbacivanju kaznene prijave (članak 206. stavak 3. ovoga Zakona) i odustajanju državnog odvjetnika od kaznenog progona te pravo preuzeti kazneni progon umjesto državnog odvjetnika,

9) pravo na obavijest od državnog odvjetnika o poduzetim radnjama povodom njezine prijave (članak 206.a ovoga Zakona) i podnošenje pritužbe višem državnom odvjetniku (članak 206.b ovoga Zakona),

10) pravo da na njezin zahtjev bez nepotrebne odgode bude obaviještena o ukidanju pritvora ili istražnog zatvora, bijegu okrivljenika i otpuštanju osuđenika s izdržavanja kazne zatvora te mjerama koje su poduzete radi njezine zaštite,

11) pravo da na njezin zahtjev bude obaviještena o svakoj odluci kojom se pravomoćno okončava kazneni postupak,

12) pravo predložiti da bude ispitana putem audio-video uređaja,

13) druga prava propisana zakonom.

(2) Žrtva kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora teža od pet godina, ako trpi teže posljedice kaznenog djela, ima pravo na stručnu pomoć savjetnika na teret proračunskih sredstava pri podnošenju imovinskopravnog zahtjeva.

(3) Žrtva kaznenog djela nasilja počinjenog s namjerom ima pravo na novčanu naknadu iz sredstava državnog proračuna u skladu s posebnim zakonom. Ako je žrtva prethodno ostvarila imovinskopravni zahtjev uzet će se u obzir njegova visina pri odmjeravanju novčane naknade, a tako će postupiti i sud pri dosuđivanju imovinskopravnog zahtjeva ako je žrtva prethodno ostvarila novčanu naknadu iz sredstava državnog proračuna.

(4) Sud, državno odvjetništvo, istražitelj i policija dužni su već pri poduzimanju prve radnje u kojoj sudjeluje obavijestiti žrtvu na njoj razumljiv način:

1) o pravima iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka te članka 44. ovoga Zakona

2) o pravima koja ima kao oštećenik.

(5) Tijela iz stavka 4. ovoga članka prema žrtvi će postupati obzirno i uvjeriti se da je žrtva danu obavijest o pravima razumljiva.

(6) Tijela iz stavka 4. ovoga članka žrtvu će na njoj razumljiv način poučiti o značenju sudjelovanja u postupku u svojstvu oštećenika. U zapisnik će se unijeti dana obavijest i izjava žrtve želi li sudjelovati u postupku u svojstvu oštećenika.

(7) Prava iz stavka 1. točaka 8., 9. i 11. ovoga članka pripadaju i pravnoj osobi na čiju je štetu kazneno djelo počinjeno. Odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje ostvarivanje navedenih prava od strane žrtve kaznenog djela na odgovarajući se način primjenjuju i na pravnu osobu na čiju je štetu kazneno djelo počinjeno.

Članak 43.a

(1) Prije ispitivanja žrtve, tijelo koje provodi ispitivanje će u suradnji s tijelima, organizacijama ili ustanovama za pomoć i podršku žrtvama kaznenih djela provesti pojedinačnu procjenu žrtve. Pojedinačna procjena žrtve uključuje utvrđivanje postoji li potreba za primjenom posebnih mjera zaštite u odnosu na žrtvu te ako postoji, koje posebne mjere zaštite bi se trebale primijeniti (poseban način ispitivanja žrtve, uporaba komunikacijskih tehnologija radi izbjegavanja vizualnog kontakta s počiniteljem i druge mjere propisane zakonom). Kada je žrtva kaznenog djela dijete, pretpostavit će se da postoji potreba za primjenom posebnih mjera zaštite te utvrditi koje posebne mjere zaštite treba primijeniti.

(2) Pri poduzimanju pojedinačne procjene žrtve osobito se uzimaju u obzir osobne značajke žrtve, vrsta ili narav kaznenog djela i okolnosti počinjenja kaznenog djela. Pri tome se posebna pažnja posvećuje žrtvama koje su pretrpjele značajnu štetu zbog težine kaznenog djela, žrtvama kaznenog djela počinjenog zbog nekog osobnog svojstva žrtve, te žrtvama

koje njihov odnos s počiniteljem čini osobito ranjivima.

(3) U smislu stavka 2. ovoga članka, pojedinačna procjena žrtve na odgovarajući način uključuje osobito žrtve terorizma, organiziranog kriminala, trgovanja ljudima, rodno uvjetovanog nasilja, nasilja u bliskim odnosima, spolnog nasilja i spolnog iskorištavanja ili zločina iz mržnje te žrtve s invalidnošću.

(4) Pojedinačna procjena žrtve provodi se uz sudjelovanje žrtve i uzimajući u obzir njezine želje, uključujući i želju da se ne koriste posebne mjere zaštite propisane zakonom.

(5) Tijelo koje vodi postupak će broj ispitivanja žrtve za koju je utvrđena posebna potreba zaštite svesti na najmanju moguću mjeru. Državni odvjetnik može predložiti da se takav svjedok ispita na dokaznom ročištu.

(6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove donosi pravilnik o načinu provedbe pojedinačne procjene žrtve iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 44.

(1) Dijete kao žrtva kaznenog djela ima, uz prava koja žrtvi pripadaju sukladno ovom članku i drugim odredbama ovoga Zakona, i pravo na:

- 1) opunomoćenika na teret proračunskih sredstava,
- 2) tajnost osobnih podataka,
- 3) isključenje javnosti.

(2) Sud, državno odvjetništvo, istražitelj i policija dužni su prema djetetu kao žrtvi kaznenog djela postupati posebno obzirno, imajući na umu dob, ličnost i druge okolnosti kako bi se

izbjegle štetne posljedice za odgoj i razvoj djeteta. Pri postupanju prema djetetu žrtvi nadležna tijela prvenstveno će se rukovoditi najboljim interesom djeteta.

(3) Ako nije poznata dob žrtve, pretpostavit će se da se radi o djetetu ako postoji vjerojatnost da žrtva nije navršila osamnaest godina života.

(4) Žrtva kaznenog djela protiv spolne slobode i žrtva kaznenog djela trgovanja ljudima ima, uz prava koja žrtvi pripadaju sukladno članku 43. ovoga Zakona, i pravo:

- 1) prije ispitivanja razgovarati sa savjetnikom, na teret proračunskih sredstava,
- 2) na opunomoćenika na teret proračunskih sredstava,
- 3) da ju u policiji i državnom odvjetništvu ispituje osoba istog spola te da ju, ako je to moguće, u slučaju ponovnog ispitivanja ispituje ta ista osoba,
- 4) uskratiti odgovor na pitanja koja nisu u vezi s kaznenim djelom, a odnose se na strogo osobni život žrtve,
- 5) zahtijevati da bude ispitana putem audio-video uređaja (članak 292. stavak 4. ovoga Zakona),
- 6) na tajnost osobnih podataka,
- 7) zahtijevati isključenje javnosti s rasprave.

(5) Žrtva u odnosu na koju su utvrđene posebne potrebe zaštite sukladno članku 43.a ovoga Zakona ima, uz prava koja žrtvi pripadaju sukladno članku 43. ovoga Zakona, i pravo:

- 1) prije ispitivanja razgovarati sa savjetnikom, na teret proračunskih sredstava,
- 2) da ju u policiji i državnom odvjetništvu ispituje osoba istog spola te da ju, ako je to moguće, u slučaju ponovnog ispitivanja ispituje ta ista osoba,
- 3) uskratiti odgovor na pitanja koja nisu u vezi s kaznenim djelom, a odnose se na strogo osobni život žrtve,
- 4) zahtijevati da bude ispitana putem audio-video uređaja (članak 292. stavak 4. ovoga Zakona),

- 5) na tajnost osobnih podataka,
- 6) zahtijevati isključenje javnosti s rasprave.

Članak 45.

Brisan.

Članak 46.

- (1) Žrtva i pravna osoba na čiju je štetu kazneno djelo počinjeno imaju pravo prijaviti se kao oštećenik do podizanja optužnice, policiji ili državnom odvjetništvu, a do završetka rasprave, sudu.
- (2) Prijavu iz stavka 1. ovoga članka tijelo koje vodi postupak odbacit će rješenjem ako je nepravodobna ili podnesena od neovlaštene osobe.

Članak 47.

- (1) Za kaznena djela za koja se progoni po prijedlogu, prijedlog za progon mora se podnijeti u roku od tri mjeseca od dana kad je ovlaštena fizička ili pravna osoba saznala za kazneno djelo i počinitelja.
- (2) Prijedlog za progon podnosi se državnom odvjetništvu.
- (3) Ako su žrtva ili pravna osoba na čiju je štetu kazneno djelo počinjeno podnijele kaznenu prijavu ili je oštećenik podnio prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku, smatra se da je time stavljen i prijedlog za progon.
- (4) Pravovremena privatna tužba smatrat će se kao pravovremeno podnesen prijedlog žrtve ako se u tijeku postupka utvrdi da se radi o kaznenom djelu za koje se progoni po prijedlogu.
- (5) Dijete koje je navršilo šesnaest godina života može i samo podnijeti prijedlog za progon.

Članak 48.

- (1) Ako žrtva umre u tijeku roka za podnošenje prijedloga za progon, odnosno ako oštećenik umre u tijeku postupka, njihov bračni i izvanbračni drug, životni partner ili neformalni životni partner te potomak, a ako njih nema, predak, brat, sestra te osoba koju je žrtva odnosno oštećenik na temelju zakona bio dužan uzdržavati, mogu u roku od tri mjeseca poslije njihove smrti podnijeti prijedlog za progon ili tužbu, odnosno dati izjavu da postupak nastavlja.
- (2) Ako pravna osoba na čiju je štetu kazneno djelo počinjeno prestane postojati u tijeku roka za podnošenje prijedloga za progon ili u tijeku postupka, pravni sljednik te osobe može u roku od tri mjeseca od prestanka postojanja pravne osobe na čiju je štetu kazneno djelo počinjeno podnijeti prijedlog za progon ili tužbu, odnosno dati izjavu da postupak nastavlja.

Članak 49.

Ako je kaznenim djelom oštećeno više osoba, progon će se poduzeti, odnosno nastaviti po prijedlogu bilo koje od žrtava.

Članak 50.

Žrtva može svojom izjavom tijelu koje vodi postupak odustati od prijedloga za progon do završetka rasprave. U tom slučaju ona gubi pravo da ponovno podnese prijedlog.

2. Oštećenik

Članak 51.

- (1) Oštećenik ima, u skladu s ovim Zakonom, pravo:
  - 1) služiti se vlastitim jezikom, uključujući i znakovni jezik gluhih i gluhoslijepih, i na

pomoć tumača ako ne govori ili ne razumije hrvatski jezik, odnosno prevoditelja ili tumača znakovnog jezika ako se radi o gluhom ili gluhoslijepom oštećeniku,

2) podnijeti prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva te privremenih mjera osiguranja,

3) na opunomoćenika,

4) upozoravati na činjenice i predlagati dokaze,

5) prisustvovati dokaznom ročištu,

6) prisustvovati raspravi i sudjelovati u dokaznom postupku te iznijeti završni govor,

7) izvršiti uvid u spis predmeta sukladno članku 184. stavku 2. ovoga Zakona,

8) zatražiti obavijest od državnog odvjetnika o poduzetim radnjama povodom njegove prijave (članak 206.a ovoga Zakona) i podnijeti pritužbu višem državnom odvjetniku (članak 206.b ovoga Zakona),

9) podnijeti žalbu,

10) zatražiti povrat u prijašnje stanje,

11) biti obaviješten o ishodu kaznenog postupka.

(2) Državno odvjetništvo i sud dužni su prije i tijekom kaznenog postupka u svakom stadiju postupka ispitati postoji li mogućnost da okrivljenik oštećeniku popravi štetu uzrokovanu kaznenim djelom.

(3) Državno odvjetništvo i sud dužni su posebno upozoriti oštećenika na prava iz stavka 1. točaka 1., 2., 4., 6., 7. i 8. ovoga članka. Zakonom se propisuju upozorenja oštećeniku u odnosu

na prava iz stavka 1. točaka 3., 5. i 9. ovoga članka.

Članak 51.a

(1) Oštećenik koji ne govori ili ne razumije jezik na kojem se vodi postupak, osim prava iz članka 8. stavka 3. ovoga Zakona, ima pravo da se na njegov zahtjev, na teret proračunskih sredstava, osigura pisano prevođenje na jezik koji razumije podataka bitnih za ostvarivanje prava oštećenika u kaznenom postupku, a posebice odluke kojom se okončava kazneni postupak, uključujući i obrazloženje ili sažetak obrazloženja te odluke, osim u slučajevima kada sukladno ovom Zakonu odluka ne sadrži obrazloženje. Iznimno, oštećeniku će se osigurati usmeno prevođenje navedenih podataka ako se time oštećenik ne onemogućava u ostvarivanju svojih postupovnih prava.

(2) Oštećenik iz stavka 1. ovoga članka ima pravo podnijeti obrazloženi zahtjev da se određena isprava ili drugi pisani dokazni materijal smatraju bitnim i prevedu na jezik koji razumije. Tijelo koje vodi postupak, ako prihvati zahtjev oštećenika, osigurat će prevođenje cijele isprave ili drugog pisanog dokaznog materijala, odnosno samo onih dijelova koji su bitni za omogućavanje oštećeniku da aktivno sudjeluje u postupku.

(3) Tijelo koje vodi postupak rješenjem određuje usmeno ili pisano prevođenje na jezik koji oštećenik razumije, vodeći pri tome računa da se usmenim prevođenjem ne ugrozi ostvarivanje njegovih postupovnih prava. Protiv rješenja kojim se odbija usmeno ili pisano prevođenje oštećenik ima pravo žalbe.

(4) Oštećeniku iz stavka 1. ovoga članka osigurat će se, na njegov zahtjev, usmeno prevođenje tijekom njegova saslušanja ili ispitivanja kao svjedoka te kada je prevođenje potrebno za aktivno sudjelovanje oštećenika na raspravi.

Članak 52.

Brisan.

Članak 53.

(1) Ako je oštećenik dijete, a interesi djeteta su u suprotnosti s interesima roditelja, tijelo koje vodi postupak pozvat će nadležno tijelo socijalne skrbi da djetetu imenuje posebnog

skrbnika.

(2) Ako je oštećenik dijete ili osoba lišena poslovne sposobnosti, njegov zakonski zastupnik ili poseban skrbnik ovlašten je davati sve izjave i poduzimati sve radnje na koje je prema ovom Zakonu ovlašten oštećenik.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovog članka, oštećenik koji je navršio šesnaest godina života može sam davati izjave i poduzimati radnje u postupku.

Članak 54.

(1) Opunomoćenik oštećenika može biti samo odvjetnik, a odvjetnika može zamijeniti odvjetnički vježbenik s položenim pravosudnim ispitom u postupku pred općinskim sudom.

(2) Oštećenik, njegov zakonski zastupnik, posebni skrbnik iz članka 53. ovoga Zakona i opunomoćenik dužni su o svakoj promjeni adrese ili boravišta izvijestiti sud.

3. Oštećenik kao tužitelj Članak 55.

(1) Osim u slučajevima iz članaka 206.c, 206.d i 206.e ovoga Zakona, kad državni odvjetnik

utvrdi da nema osnova za progon za kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti ili kad utvrdi da nema osnova za progon protiv neke od prijavljenih osoba, dužan je u roku od osam dana o tome izvijestiti žrtvu i uputiti ju da može sama poduzeti progon. Tako će postupiti i sud ako je donio rješenje o obustavi postupka zbog odustajanja državnog odvjetnika od progona u drugim slučajevima.

(2) Žrtva ima pravo poduzeti, odnosno nastaviti progon za djelo iz stavka 1. ovoga članka u roku od osam dana od primitka obavijesti iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako je državni odvjetnik odustao od optužnice, žrtva može, preuzimajući progon, ostati pri podignutoj optužnici. Ako žrtva podigne novu optužnicu, postupit će se prema člancima 354. do 358. ovoga Zakona.

(4) Žrtva koja nije upoznata da državni odvjetnik nije poduzeo progon ili da je odustao od progona može svoju izjavu da nastavlja postupak dati pred nadležnim sudom u roku od tri mjeseca od dana kad je doneseno rješenje o obustavi postupka, odnosno šest mjeseci od dana kad je državni odvjetnik odbacio prijavu.

(5) Kad državni odvjetnik, odnosno sud obavještava žrtvu da može poduzeti ili nastaviti progon, dostavit će joj i naputak koje radnje može poduzeti radi ostvarivanja toga prava te joj u tu svrhu omogućiti uvid u spis.

(6) Ako žrtva umre u tijeku postupka, njezin bračni i izvanbračni drug, životni partner ili neformalni životni partner te potomak, a ako njih nema, predak, brat, sestra te osoba koju je žrtva na temelju zakona bila dužna uzdržavati, mogu u roku od tri mjeseca od dana njezine smrti dati izjavu da preuzimaju ili nastavljaju kazneni progon.

(7) Ako pravna osoba na čiju je štetu kazneno djelo počinjeno prestane postojati u tijeku postupka, pravni sljednik te osobe može u roku od tri mjeseca od prestanka postojanja pravne osobe na čiju je štetu kazneno djelo počinjeno dati izjavu da preuzima ili nastavlja kazneni progon.

Članak 56.

(1) Kad državni odvjetnik odustane od optužbe na raspravi, oštećenik je dužan odmah se očitovati hoće li nastaviti progon. Ako oštećenik ne dođe na raspravu, a uredno je pozvan, ili mu se poziv nije mogao uručiti zbog neprijavlivanja sudu promjene adrese ili boravišta, smatrat će se da ne želi nastaviti progon.

(2) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac dopustit će povrat u prijašnje stanje oštećeniku koji nije uredno pozvan ili je uredno pozvan, a iz opravdanih razloga nije mogao doći na

raspravu na kojoj je donesena presuda kojom se optužba odbija zbog odustajanja državnog odvjetnika od optužnice, ako oštećenik u roku od osam dana od primitka presude podnese molbu za povrat u prijašnje stanje i ako u toj molbi izjavi da nastavlja progon. U tom slučaju zakazat će se ponovno rasprava i presudom donesenom na temelju nove rasprave ukinut će se prijašnja presuda. Ako uredno pozvani oštećenik ne dođe na novu raspravu, ostaje na snazi prijašnja presuda. Odredbe članka 63. stavka 3. i 4. ovog Zakona primijenit će se i u tom slučaju.

Članak 57.

(1) Ako žrtva u zakonskom roku ne pokrene ili ne nastavi progon, ili ako žrtva koja je preuzela ulogu oštećenika kao tužitelja ne dođe na raspravu iako je uredno pozvana, ili joj se poziv nije mogao uručiti zbog neprijavljivanja sudu promjene adrese ili boravišta, smatrat će se da je odustala od progona.

(2) Ako žrtva koja je preuzela kazneni progon ne dođe na raspravu na koju je bila uredno pozvana, postupit će se prema članku 63. stavcima 2. do 4. ovoga Zakona.

Članak 58.

(1) Žrtva koja je preuzela kazneni progon ima ista prava koja ima državni odvjetnik, osim prava koja državni odvjetnik ima kao državno tijelo.

(2) U postupku koji se vodi na zahtjev žrtve koja je preuzela kazneni progon, državni odvjetnik ima pravo do završetka rasprave sam preuzeti progon i zastupanje optužbe.

Članak 59.

(1) Žrtvi koja je preuzela ulogu oštećenika kao tužitelja kad se postupak vodi na njezin zahtjev za kazneno djelo za koje se prema zakonu može izreći kazna zatvora više od pet godina, može se, na njezino traženje, postaviti opunomoćenik ako je to u interesu postupka i ako žrtva u ulozi oštećenika kao tužitelja, prema svom imovnom stanju, ne može podmiriti troškove zastupanja.

(2) O zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka odlučuje sud pred kojim se vodi postupak, a opunomoćenika postavlja predsjednik suda iz reda odvjetnika. Ako u sjedištu suda nema dovoljno odvjetnika, opunomoćenika će postaviti predsjednik neposredno višeg suda iz reda odvjetnika na području višeg suda.

4. Privatni tužitelj

Članak 60.

(1) Privatna tužba podnosi se nadležnom sudu.

(2) Privatni tužitelj može svojom izjavom sudu, odustati od privatne tužbe do završetka rasprave. U tom slučaju on gubi pravo da ponovno podnese privatnu tužbu za to kazneno djelo.

(3) Privatni tužitelj ima ista prava koja ima državni odvjetnik, osim prava koja državnom odvjetniku pripadaju kao državnom tijelu.

(4) Na privatnog tužitelja odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 54. do 59. ovog Zakona.

Članak 61.

(1) Za kaznena djela za koja se progoni po privatnoj tužbi, tužba se mora podnijeti u roku od tri mjeseca od dana kad je ovlaštena fizička ili pravna osoba saznala za kazneno djelo i počinitelja.

(2) Ako je podignuta privatna tužba zbog kaznenog djela uvrede, okrivljenik može do završetka rasprave i poslije proteka roka iz stavka 1. ovog članka, podignuti tužbu protiv tužitelja koji ga je uvrijedio istom prilikom (protutužba). U takvu slučaju sud donosi jednu presudu.

(3) Kada žrtva ili pravna osoba na čiju je štetu kazneno djelo počinjeno podnesu kaznenu prijavu ili prijedlog za progon, a u tijeku postupka se utvrdi da se radi o kaznenom djelu za koje se progona po privatnoj tužbi, prijava, odnosno prijedlog smatra se kao pravovremena privatna tužba ako su podneseni u roku propisanom za privatnu tužbu.

Članak 62.

(1) Za djecu i osobe koje su lišene poslovne sposobnosti privatnu tužbu podnosi osoba iz članka

53. stavka 2. ovog Zakona.

(2) Dijete koje je navršilo šesnaest godina života može i samo podnijeti privatnu tužbu.

Članak 63.

(1) Ako privatni tužitelj ne dođe na raspravu, iako je uredno pozvan ili mu se poziv nije mogao uručiti zbog neprijavlivanja sudu promjene adrese ili boravišta, smatrat će se da je odustao od tužbe, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(2) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac dopustit će povrat u prijašnje stanje privatnom tužitelju koji iz opravdanog razloga nije mogao doći na raspravu ili pravovremeno izvijestiti sud o promjeni adrese ili boravišta ako u roku od osam dana nakon prestanka smetnje podnese molbu za povrat u prijašnje stanje.

(3) Nakon proteka tri mjeseca od dana propuštanja ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje.

(4) Protiv rješenja kojim se dopušta povrat u prijašnje stanje žalba nije dopuštena.